

ÚZEMNĚ ANALYTICKÉ PODKLADY

6. aktualizace

TEXTOVÁ ČÁST

Pořizovatel: **Magistrát města Pardubic**
odbor hlavního architekta
Štrossova 44, 53021 Pardubice

Zpracovatelé: **Odbor hlavního architekta**
Marcela Kubíčková
Ing. Dalimil Hrádek

Spolupráce: **Informační technologie**
Ing. Zuzana Juračková

Prosinec 2024

OBSAH DOKUMENTACE

TEXTOVÁ ČÁST

- A Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území
- B Rozbor udržitelného rozvoje území
- C Údaje o území
- D Přílohová část

GRAFICKÁ ČÁST

- E1 Výkres hodnot území
- E2 Výkres limitů využití území – přírodní faktory
- E3 Výkres limitů využití území – civilizační faktory
- E4 Výkres záměrů na provedení změn v území
- E5 Problémový výkres

OBSAH TEXTOVÉ ČÁSTI

A PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

zahrnují zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot a limity využití území, to vše v tematickém členění a také zjištění a vyhodnocení záměrů na provedení změn v území.

A1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE

A1.1 Vymezení řešeného území

A1.2 Pojmy

Legislativa
Udržitelný rozvoj území
Hodnoty území
Limity využití území
Záměry na provedení změn v území
Zkratky

A1.3 Podklady

Mapové podklady
Územně plánovací dokumentace
Ostatní podklady

A2 ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ STAVU A VÝVOJE ÚZEMÍ, JEHO HODNOT A LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ

A2.1 Stav a vývoj území

- A2.1.1 Širší územní vztahy
- A2.1.2 Prostorové a funkční uspořádání území
- A2.1.3 Struktura osídlení
- A2.1.4 Sociodemografické podmínky a bydlení
- A2.1.5 Příroda a krajina
- A2.1.6 Vodní režim a horninové prostředí
- A2.1.7 Kvalita životního prostředí
- A2.1.8 Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa
- A2.1.9 Občanská vybavenost včetně její dostupnosti a veřejná prostranství
- A2.1.10 Dopravní a technická infrastruktura včetně jejich dostupnosti
- A2.1.11 Ekonomické a hospodářské podmínky
- A2.1.12 Rekreační a cestovní ruch
- A2.1.13 Bezpečnost a ochrana obyvatel
- A2.1.14 Celkové vyhodnocení stavu a vývoje území

A2.2 Hodnoty v území

- A2.2.1 Širší územní vztahy
- A2.2.2 Prostorové a funkční uspořádání území
- A2.2.3 Struktura osídlení
- A2.2.4 Sociodemografické podmínky a bydlení
- A2.2.5 Příroda a krajina
- A2.2.6 Vodní režim a horninové prostředí
- A2.2.7 Kvalita životního prostředí
- A2.2.8 Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa
- A2.2.9 Občanská vybavenost včetně její dostupnosti a veřejná prostranství
- A2.2.10 Dopravní a technická infrastruktura včetně jejich dostupnosti

- A2.2.11 Ekonomické a hospodářské podmínky
- A2.2.12 Rekreační a cestovní ruch
- A2.2.13 Bezpečnost a ochrana obyvatel
- A2.2.14 Celkové vyhodnocení hodnot v území

A2.3 Limity využití území

- A2.3.1 Širší územní vztahy
- A2.3.2 Prostorové a funkční uspořádání území
- A2.3.3 Struktura osídlení
- A2.3.4 Sociodemografické podmínky a bydlení
- A2.3.5 Příroda a krajina
- A2.3.6 Vodní režim a horninové prostředí
- A2.3.7 Kvalita životního prostředí
- A2.3.8 Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa
- A2.3.9 Občanská vybavenost včetně její dostupnosti a veřejná prostranství
- A2.3.10 Dopravní a technická infrastruktura včetně jejich dostupnosti
- A2.3.11 Ekonomické a hospodářské podmínky
- A2.3.12 Rekreační a cestovní ruch
- A2.3.13 Bezpečnost a ochrana obyvatel
- A2.3.14 Celkové vyhodnocení limitů využití území

A3 ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ ZÁMĚRŮ NA PROVEDENÍ ZMĚN V ÚZEMÍ

- A3.1 Záměry v oblasti prostorového a funkčního uspořádání území
- A3.2 Záměry v oblasti bydlení
- A3.3 Záměry v oblasti přírody a krajiny
- A3.4 Záměry v oblasti vodního režimu a horninového prostředí
- A3.5 Záměry v oblasti zemědělského půdního fondu a pozemků určených k plnění funkcí lesa
- A3.6 Záměry v oblasti občanské vybavenosti
- A3.7 Záměry v oblasti dopravní a technické infrastruktury
- A3.8 Záměry v oblasti rekreace
- A3.9 Celkové vyhodnocení a označení priorit rozvoje z uvedených záměrů

B ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

B1 ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ POZITIV A NEGATIV V ÚZEMÍ V TEMATICKÉM ČLENĚNÍ

- B1.1 Širší územní vztahy
- B1.2 Prostorové a funkční uspořádání území
- B1.3 Struktura osídlení
- B1.4 Sociodemografické podmínky a bydlení
- B1.5 Příroda a krajina
- B1.6 Vodní režim a horninové prostředí
- B1.7 Kvalita životního prostředí
- B1.8 Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa
- B1.9 Občanská vybavenost včetně její dostupnosti a veřejná prostranství
- B1.10 Dopravní a technická infrastruktura včetně jejich dostupnosti
- B1.11 Ekonomické a hospodářské podmínky
- B1.12 Rekreační a cestovní ruch
- B1.13 Bezpečnost a ochrana obyvatel

B2 VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ JEDNOTLIVÝCH PILÍŘŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

- B2.1 Vyhodnocení podmínek a potenciálů pro příznivé životní prostředí
- B2.2 Vyhodnocení podmínek a potenciálů pro hospodářský rozvoj
- B2.3 Vyhodnocení podmínek a potenciálů pro soudržnost společenství obyvatel
- B2.4 Vyhodnocení vzájemných vazeb a trendů

B3 URČENÍ PROBLÉMŮ K ŘEŠENÍ V ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍCH DOKUMENTACÍCH

- B3.1 Závady v urbanistické struktuře a využití zastavěného území
- B3.2 Závady v dopravní infrastruktuře
- B3.3 Závady v technické infrastruktuře
- B3.4 Závady hygienické
- B3.5 Závady ve využití krajiny
- B3.6 Vzájemné střety záměrů na provedení změn v území
- B3.7 Střety záměrů s limity využití území a s hodnotami
- B3.8 Ostatní problémy v území
- B3.9 Požadavky na odstranění nebo zmírnění vlivů negativ v území
- B3.10 Požadavky na využití potenciálů rozvoje území
- B3.11 Požadavky na snížení nevyváženého vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel
- B3.12 Vyhodnocení vyváženosti územních podmínek jednotlivých obcí

C ÚDAJE O ÚZEMÍ

- C1 Obsah datové báze územně analytických podkladů
- C2 Údaje od poskytovatelů
- C3 Údaje vyplývající z průzkumů území

D PŘÍLOHOVÁ ČÁST

- D1 Karty obcí (Vzhledem k rozsahu je tato část k dispozici pouze v digitální podobě)
- D2 Mapy průzkumu obcí (Vzhledem k rozsahu je tato část k dispozici pouze v digitální podobě)
- D3 Projednání ÚAP

ÚZEMNĚ ANALYTICKÉ PODKLADY

6. aktualizace

TEXTOVÁ ČÁST

A PODKLADY PRO ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

zahrnují zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot a limity využití území, to vše v tematickém členění a také zjištění a vyhodnocení záměrů na provedení změn v území.

A1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE

A1.1 Vymezení řešeného území

Správní obvod ORP Pardubice zahrnuje 97 katastrálních území uspořádaných do 56 obcí. V následující tabulce je uveden jejich přehled.

Tabulka 1

Seznam obcí a katastrálních území

Obec / sídlo	Katastrální území	Obec / sídlo	Katastrální území
Barchov	Barchov u Pardubic	Pardubice	Opočíněk
Bezděkov	Bezděkov		Pardubice
Borek	Borek		Pardubičky
Bukovina nad Labem	Bukovina nad Labem		Popkovice
Bukovka	Bukovka		Rosice nad Labem
Časy	Časy		Semtín
Čeperka	Čeperka		Staré Čívce
Čepí	Čepí		Staročernsko
Černá u Bohdanče	Černá u Bohdanče		Studánka
Dašice	Dašice		Svítkov
	Prachovice u Dašic		Trnová
	Zminný	Plch	Plch
Dolany	Dolany u Pardubic	Podůlšany	Podůlšany
Dříteč	Dříteč	Pravy	Pravy
Dubany	Dubany nad Bylankou	Ráby	Ráby
Hrobice	Hrobice	Rohovládova Bělá	Rohovládova Bělá
Choteč	Choteč u Holic	Rohoznice	Rohoznice
Chýšť	Chýšť	Rokytno	Bohumileč
Jezbořice	Jezbořice		Rokytno
Kasalice	Kasalice	Rybitví	Rybitví
	Kasaličky		Dražkov nad Labem
Kostěnice	Kostěnice	Sezemice	Kladina
Kříčeň	Kříčeň		Lukovna
Kunětice	Kunětice		Počaply nad Loučnou
Lány u Dašic	Lány u Dašic		Sezemice nad Loučnou
Lázně Bohdaneč	Lázně Bohdaneč		Velké Koloděje
Libišany	Libišany		Veská
Malé Výkleky	Malé Výkleky	Slepotice	Bělešovice
Mikulovice	Bláto		Lipec u Slepotic
	Mikulovice u Pardubic		Slepotice

Moravany	Čeradice nad Loučnou	Spojil	Spojil
	Moravanský	Srch	Hrádek u Pardubic
	Moravany nad Loučnou		Pohránov
	Platěnice		Srch
	Turov nad Loučnou	Srnjedy	Srnjedy
Němčice	Němčice nad Labem	Staré Hradiště	Brozany nad Labem
Neratov	Neratov		Staré Hradiště
Opatovice nad Labem	Opatovice nad Labem	Staré Jesenčany	Staré Jesenčany
	Pohřebačka	Staré Ždánice	Staré Ždánice
Ostřešany	Ostřešany	Starý Mateřov	Starý Mateřov
Pardubice	Černá za Bory	Stéblová	Stéblová
	Dražkovice	Třebosice	Třebosice
	Drozdice	Úhřetická Lhota	Úhřetická Lhota
	Hostovice u Pardubic	Újezd u Sezemíc	Újezd u Sezemíc
	Lány na Důlku	Vlčí Habřina	Vlčí Habřina
	Mnětice	Voleč	Voleč
	Nemošice	Živanice	Nerad
	Nové Jesenčany		Živanice
	Ohrazenice		

A1.2 Pojmy

Legislativa

Pojmy uvedené v dokumentaci územně analytických podkladů vycházejí ze zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu v platném znění a jeho prováděcích předpisů – vyhlášky č. 500/2006 Sb. o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti v platném znění a vyhlášky č. 501/2006 Sb. o obecných požadavcích na využívání území v platném znění.

Udržitelný rozvoj území

Je vyvážený vztah podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území, který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích (§18 zák. č.183/2006 Sb.).

Hodnoty území

- Hodnoty přírodní

Jedná se především o hodnoty prostředí, které není významně změněno a dotčeno stavební činností.

- Hodnoty civilizační

Jedná se o hodnoty území, spočívající například v jeho vybavení technickou, dopravní a občanskou infrastrukturou, v možnosti jejího hospodárného využívání a dalšího rozvíjení, v dopravní dostupnosti takovýchto částí území. Civilizační hodnotou mohou být i vlastnosti obytného prostředí, jeho různorodost apod.

- Hodnoty kulturní

Kulturní hodnoty je možné chápat především jako jedinečnost, výjimečnost území, jeho částí, krajinných i stavebních celků a souborů, poskytujících doklady předcházejícího historického vývoje. Vymezením kulturních hodnot území lze zajistit zachování kulturního dědictví území, jednotlivých sídel nebo jejich částí, které dosud nepoživají zákonné ochrany památkové péče.

- Urbanistické hodnoty

Urbanistická hodnota území spočívá např. v uspořádání, návaznosti a vlastnostech veřejných prostorů a také staveb, zejména přístupných veřejnosti (průhledové osy, orientační, architektonické dominanty území, členitost a různorodost zástavby apod.). Jedná se nejen o hodnotu dlouhodobě rozvíjené urbanistické struktury jednotlivých sídel a jejich vazeb, ale i o hodnotu krajiny, vytvořené a kultivované dlouhodobým hospodařením.

- Architektonické hodnoty

Jedná se o hodnoty stavitelského umění, o hodnoty staveb, které nejsou jenom užitkovým, technickým dílem, ale které spočívají v jejich estetickém působení a výrazu.

(Tunka, Martin: *Obsah územně plánovací dokumentace. 1. vydání. Praha: ABF, a.s., nakladatelství ARCH, edice STAVEBNÍ PRÁVO, 2003.*)

Hodnoty území jsou předmětem ochrany v územně plánovací dokumentaci.

Limity využití území

Jde o omezení změn v území z důvodu ochrany veřejných zájmů, vyplývajících z právních předpisů nebo stanovených na základě zvláštních právních předpisů nebo vyplývajících z vlastností území (§26 zák. č.183/2006 Sb.).

Záměry na provedení změn v území

Jde o záměry jednotlivců, skupin, právnických osob a orgánů veřejné správy na změny ve využití území, zejména v oblasti infrastruktury, bydlení a rekreace, výroby a služeb, ochrany životního prostředí a zdrojů, obrany a ochrany osob a majetku.

Tabulka 2

Zkratky

Seznam použitých zkratk			
BPEJ	Bonitovaná půdně ekologická jednotka	PK	Pardubický kraj
ČOV	Čistírna odpadních vod	PLO	Přírodní lesní oblasti
ČSÚ	Český statistický úřad	PO	Ptačí oblast
ČÚZK	Český úřad zeměměřičský a katastrální	POÚ	Pověřený obecní úřad
DB	Databáze územně analytických podkladů	PP	Přírodní památka
DKM	Digitální katastrální mapa	PÚR	Politika územního rozvoje
EU	Evropská unie	RBC	Regionální biocentrum
EVL	Evropsky významná lokalita	RBK	Regionální biokoridor
GIS	Geografický informační systém	RURÚ	Rozbor udržitelného rozvoje území
HEIS	Hydroekologický informační systém	SZN	Státní zemědělské nakladatelství
VÚV	Výzkum. ústavu vodohospodářského		
KES	Koeficient ekologické stability	ÚAN	Území s archeologickými nálezy
KrÚ	Krajský úřad	ÚPD	Územně plánovací dokumentace
MmP	Magistrát města Pardubic	ÚSES	Územní systém ekologické stability
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj	ÚSK	Územní studie krajiny
MPR	Městská památková rezervace	ÚÚR	Ústav územního rozvoje
MPZ	Městská památková zóna	VKP	Významný krajinný prvek
MZE	Ministerstvo zemědělství	VN	Vysoké napětí
MŽP	Ministerstvo životního prostředí	VVN	Velmi vysoké napětí
NKP	Národní kulturní památka	VTL	Vysokotlaký plynovod
NPÚ	Národní památkový ústav	VÚMOP	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy
NRBC	Nadregionální biocentrum	OdOÚZ	Odbor ochrany územních zájmů Ministerstva obrany ČR
NRBK	Nadregionální biokoridor	ZÚR	Zásady územního rozvoje
ORP	Obec s rozšířenou působností	IDS	Integrovaný dopravní systém
OŽP	Odbor životního prostředí MmP		
OŽPaZ	Odbor životního prostředí a zemědělství KrÚ	SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
PHO	Pásma hygienické ochrany		

A1.3 Podklady

Tabulka 3

Mapové podklady

Název	Zdroj		Datum	Poznámky
Topografické mapy 1 : 10 000	ČÚZK		2023	Barevné rastrové
Topografické mapy 1 : 50 000	ČÚZK		2023	Barevné rastrové
Ortofotomapy	KrÚ		2022	Barevné rastrové
Katastrální mapy	ČÚZK		2024	Vektorové DKM

Tabulka 4

Územně plánovací dokumentace

Název	Zdroj	Datum	Poznámky
Politika územního rozvoje ČR	MMR ČR	2023	Aktualizace č.5
Zásady územního rozvoje PK	KrÚ	2023	Aktualizace č.5
Územní plán města Pardubice	MmP	2023	Úplné znění po všech schválených změnách
Územní plány obcí v ORP Pce	MmP, KrÚ	2023	Úplná znění po všech schválených změnách

Tabulka 5

Ostatní podklady

Název	Zdroj	Datum	Poznámky
Územní studie krajiny ORP Pce	EKOTOXA	2019	
Strategie ochrany krajinného rázu ORP Pce	Studio B & M	2010	
Revize prvků lokálních ÚSES	Projekce ZK a GIS	2012	
Metodiky a publikace	MMR	2007-2024	
Webové stránky	KrÚ, CENIA, poskytovatelé údajů, MMR, ÚÚR a dalších	2007-2024	

Časový sled prací a použité prostředky

6. aktualizace ÚAP byla zpracovávána od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2024.

Aktualizace probíhala v těchto základních fázích.

1 – průběžná aktualizace údajů od poskytovatelů leden 2021 až prosinec 2024

2 – oznámení a výzva poskytovatelům údajů k úplné aktualizaci březen 2024

4 – zpracování údajů úplné aktualizace od poskytovatelů červenec až říjen 2024

5 – aktualizace textové a výkresové části, aktualizace RURÚ, říjen až prosinec 2024 včetně projednání s obcemi

Datová část včetně metadat a popisných atributů byla zpracována v programu Geostore V6, grafické výstupy v programu ArcGIS 10.5.1. Textová a tabulková část byla vyhotovena v programech Word a Excel. Pro zpracování některých dat od poskytovatelů byl použit program Microstation V8.

A2 ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ STAVU A VÝVOJE ÚZEMÍ, JEHO HODNOT A LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ

A2.1 STAV A VÝVOJ ÚZEMÍ

A2.1.1 Širší územní vztahy

Zjištění širších územních vztahů

Správní obvod Pardubice leží v severozápadní části Pardubického kraje. Jeho severní část je obklopena obcemi Královéhradeckého kraje, na východě hraničí s Holickem, na jihu s Chrudimskem a ze západu je ohraničen obcemi správního obvodu ORP Přelouč. Území má velmi těsné dopravní, hospodářské a společenské vazby na města Hradec Králové a Chrudim, která leží v blízkosti hranic správního obvodu ORP Pardubice. Sdílí s nimi i významné prvky technické infrastruktury, jako je např. dálkový rozvod tepla, obě města mají také významný vliv na zaměstnanost ve správním obvodu ORP Pardubice.

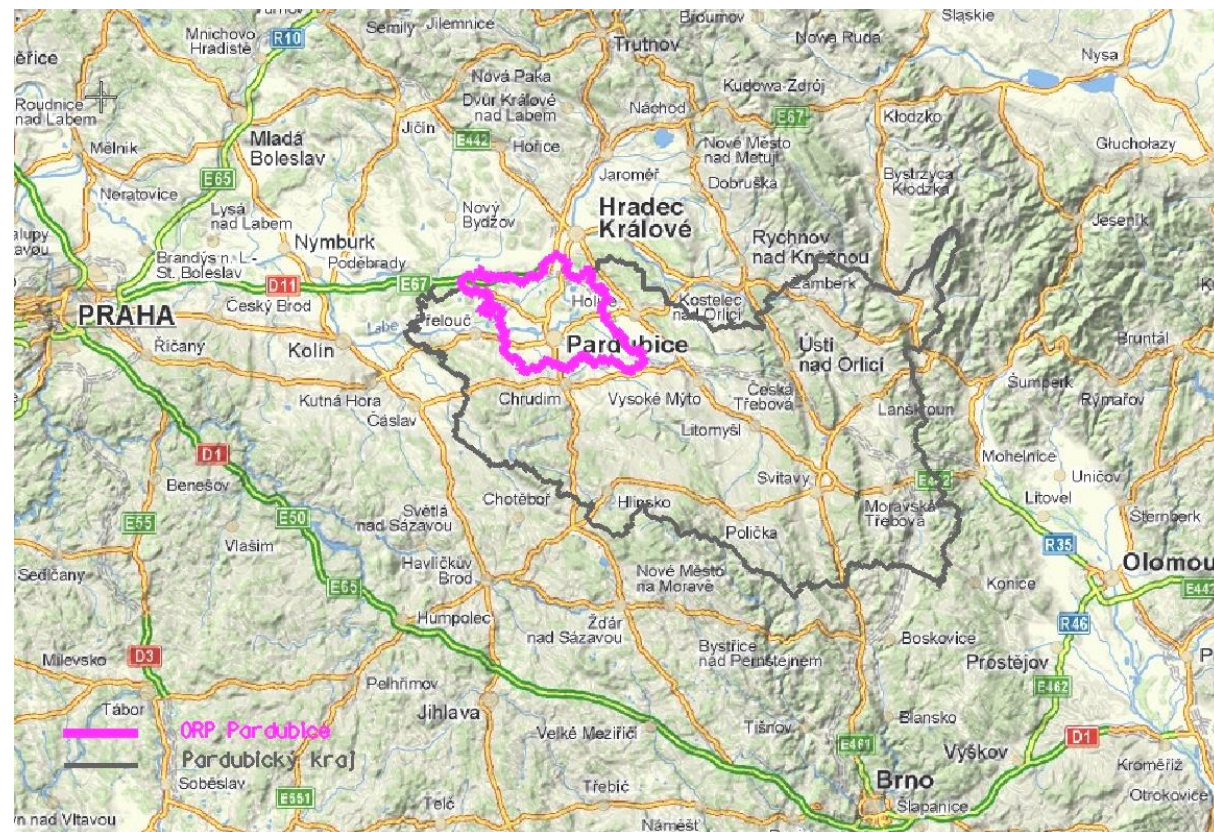
Další významné vazby má území západním směrem na Kolín a Prahu, se kterými je spojeno dálnicí D11, železničním koridorem a silnicí I/2. Další vazby, především dopravní, má území směrem jiho-východním na Brno a Olomouc, směrem jižním na Havlíčkův Brod a severním směrem na Trutnov a Náchod.

Území správního obvodu ORP Pardubice (409 km²) je v Pardubickém kraji třetím největším po Chrudimsku a Moravskotřebovsku a představuje 9,1 % rozlohy kraje. Počtem obyvatel výrazně převyšuje ostatní správní obvody. V 56 obcích, které tvoří správní území, žilo k 31. 12. 2023 celkem 135 309 obyvatel (25,5 % obyvatelstva kraje). Počet obcí je druhý nejvyšší po Chrudimsku, velmi vysoká hustota zalidnění (330,6 osob/km²; tj. 2,8krát více než průměr kraje) souvisí s vysokou koncentrací obyvatelstva v krajském městě. Správní území je členěno na dvě spádové oblasti pověřených obecních úřadů, jejichž sídla jsou v Pardubicích a v Lázních Bohdaneč.

Přírodní podmínky Pardubicka jsou příznivé, jsou charakterizovány mírným teplým klimatem s mírnou zimou. Ploché a rovinné území je součástí Polabské nížiny.

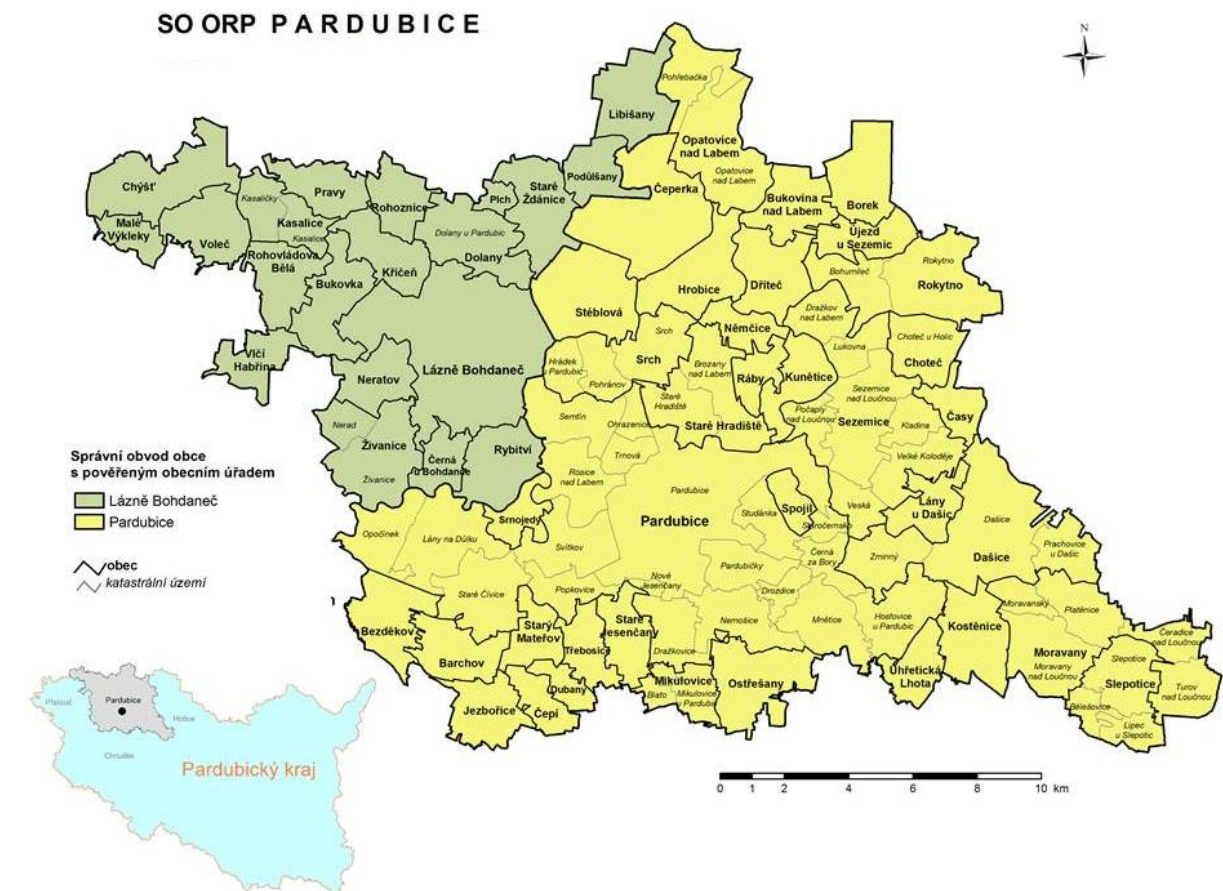
Obrázek 1

(Zdroj: mapový podklad www.mapy.cz)

Obrázek 2

(Zdroj: ČSÚ)

Dominantními přírodními prvky jsou toky řek Labe, Chrudimky a Loučné a třetihorní subvulkanit Kunětická hora. Labe se svojí širokou údolní nivou zde vytváří přirozenou osu území, Kunětická hora je výškovou dominantou vystupující 75 metrů nad povrch Pardubické kotliny. V území se nacházejí některá chráněná území. Nejznámějšími jsou: Bohdanečský rybník, Nemošická stráň, přesyp u Malolánského a ptačí oblast Baroch, v území existují ještě další lokality s různým stupněm ochrany přírody. Pardubicko má však z celkové výměry nejnížší podíl lesů a nejvyšší podíl orné půdy v Pardubickém kraji.

Příznivé klima a úrodné půdy předurčují oblast k zemědělskému využití, zejména k pěstování obilnin a chovu hospodářských zvířat. Hospodářským centrem jsou Pardubice, město s průmyslovou tradicí, zejména v oboru chemie, strojírenství a elektrotechniky. Ve městě působí několik velkých zahraničních firem, z nichž nejvýznamnější jsou Foxconn, Ronal, Panasonic, JTEKT, KYB Manufacturing v oblasti elektroniky a automobilového průmyslu. Dále zde existuje několik desítek dalších firem v různých oborech. Významně je také zastoupena sféra obchodu a služeb, jsou zde supermarkety několika obchodních společností a řada dalších obchodů všeho druhu.

Vyhodnocení stavu a vývoje širších územních vztahů

Širší územní vztahy mají původ v historickém osídlení území a souvisí se vznikem jednotlivých sídel a s jejich geografickou polohou v Pardubické kotlině. Územní vztahy jsou hodnotou, která pozitivně ovlivňuje SO ORP Pardubice a stejně tak správní území ovlivňuje své okolí. Jedním z cílů územního plánování je tyto vazby sledovat za účelem společenského a hospodářského potenciálu rozvoje území. Pozitivní vývoj širších územních vztahů ovlivňuje zejména budování nové dopravní infrastruktury (dokončení D11 a výstavba D35), která rozšíří vazby na vzdálenější sídla mimo správní území.

A2.1.2 Prostorové a funkční uspořádání území

Zjištění prostorového uspořádání území

Historický vývoj osídlení (Zdroj: PhDr. Fr. Šebek: Historie osídlení Pardubic)

Prostorové a funkční uspořádání území má kořeny v historickém osídlení. Nejstarší stopy osídlení na Pardubicku pocházejí z konce starší doby kamenné, z pozdního paleolitu (40 až 10 tisíc let př. n. l.) První osady z mladší doby kamenné, z neolitu, byly zaznamenány na břehu Labe za Hůrkami, v Trnové a mezi Blatem a Starými Jesenčany. V době bronzové (2 tisíce let př. n. l.) byla osídlena Mikulovická planina, v následující době železné pak byl již osídlen celý region. V období kultury slezsko – platěnické (7. až 6. stol. př. n. l.) bylo osídlení dnešního Pardubicka poměrně husté. Znamé jsou lokality Opatovice, Slepotice, Rosice, Svítkov, Trnová, Ohrazenice, Pardubičky, Hůrka a U Trojice. Z doby 1. až 5. století n. l. pak Dražkovice, Mikulovice a v 7. století Dříteč, Bohdaneč, Dolany a další.

Počátky zakládání dnešních sídel na Pardubicku se datují od 11. století, do období slovanského osídlování. Po ukončení této etapy vznikalo množství dalších nových sídel v průběhu 13. až 15. století v důsledku procesu kolonizace, po příchodu obyvatelstva ze starých sídelních oblastí Německa. Další vlna zakládání nových lokalit byla započata v 18. století. Vlivem dlouhodobého historického, sociálního a ekonomického vývoje směřoval postupný osídlovací proces v širokém území k malým a rozptýleným sídelním jednotkám.

Vývoj správní struktury

V souvislosti se změnami ve správní struktuře se změnilo původní územní členění na kraje, okresy a obce. Od roku 2003 byly vymezeny obvody obcí s rozšířenou působností (ORP), jejichž centra tvoří v Pardubickém kraji 15 měst. V rámci této nové územně správní struktury byly nově vymezeny také obvody pověřených obecních úřadů (POU), nyní skladebné do obvodů ORP, ne však do území okresů jako tomu bylo dříve. V souvislosti s rozvojem průmyslové výroby a rozšiřováním železniční a silniční sítě docházelo k postupné koncentraci obyvatel do větších obecních a městských celků. Integrační snahy v podobě slučování obcí se nejvíce prosadily po druhé světové válce, v 70. a 80. letech minulého století. Opačný vývoj - desintegrace - nastal v roce 1990 v souvislosti s probíhajícími společensko-politickými změnami. Obce se v nových podmínkách demokratizace společnosti začaly osamostatňovat.

Správní obvod ORP Pardubice nyní zahrnuje 97 katastrálních území uspořádaných do 56 obcí. Jejich výčet je uveden tabulce 1 v kapitole A1.1.

Geografické podmínky

Prostorové a funkční uspořádání území souvisí také s jeho geografickými podmínkami. Správní území ORP Pardubice tvoří povodí řek Labe a Chrudimky, které spolu s levobřežními přítoky Labe - Loučné a Doubravky vytváří široký, převážně rovinatý prostor vhodný pro osídlení. Nebylo tomu tak vždy, prostor kolem Labe a jeho přítoků zůstal dlouhodobě neosídlený, stará sídla byla jižněji, historické cesty se břehům Labe až do 15. století vyhýbaly. Výrazným impulzem pro rozvoj správního území byl prudký růst Pardubic v 18. století, posilování města pokračovalo, na základě vhodných geografických podmínek, i ve století dvacátém, kdy se stabilizuje aglomerace Hradec Králové – Pardubice – Chrudim. Z **Obrázku 1** jsou zřejmé vazby na další dvě významná města v bezprostřední blízkosti Pardubic, ležících v sousedních správních územích. Na jihu je to Chrudim s 23,4 tisíci obyvateli, vzdálená od Pardubic 10 km a na severu Hradec Králové s téměř 94 tisíci obyvateli vzdálený 20 km. Poloha těchto měst vytváří spolu s Pardubicemi základní urbanizační osu východních Čech a je výrazným urbánním prostorem celorepublikového významu. Z dále uvedeného **Obrázku 3** jsou zřejmé základní geografické podmínky, které významně ovlivnily vývoj a charakter sídelní struktury.

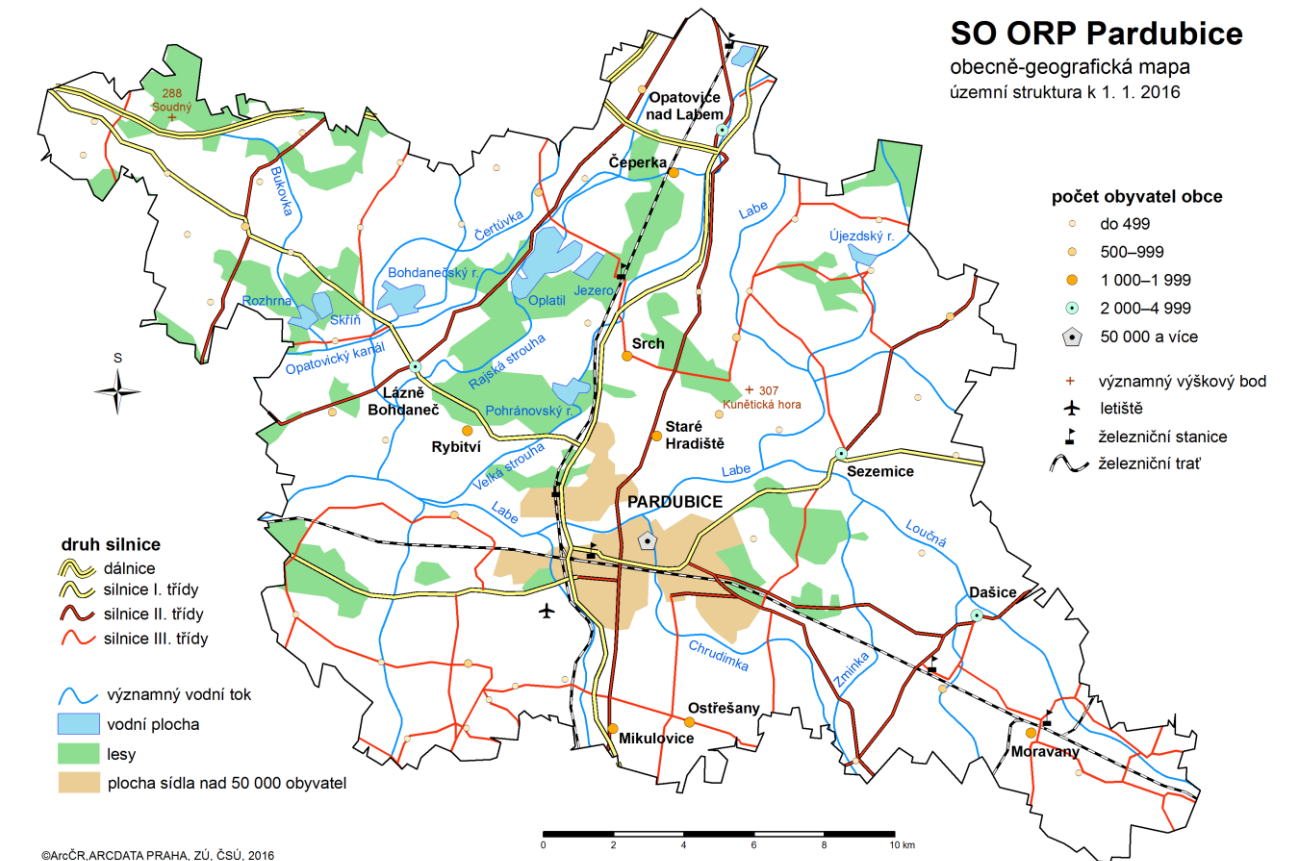
Zjištění funkčního uspořádání území

Funkční uspořádání území vychází z územních plánů jednotlivých obcí a měst. Územní plány představují společenskou dohodu o tom, jak bude území využíváno. Velmi zjednodušeně lze říci, že určují, kde se bude bydlet, kde vyrábět, kde sportovat, kde budou obchody a služby, kde bude zeleň a zemědělská půda. To vše ve vzájemných vazbách tak, aby se jednotlivé funkce navzájem negativně neovlivňovaly, aby uspokojovaly potřeby obyvatel a zároveň byly zajištěny předpoklady pro udržitelný rozvoj území. Přehled funkčního uspořádání celého území ORP nelze jednoduše

zobrazit ani popsat. Lze si jej prohlédnout např. zde: <https://www.pardubickykraj.cz/bezesva-upd-obci-pardubickeho-kraje>

Obrázek 3

(Zdroj: ČSÚ)

Vyhodnocení stavu a vývoje prostorového a funkčního uspořádání území

Rovinaté a úrodné území Pardubické kotliny s vodními toky vytvořilo podmínky pro osídlení, které dalo základ dnešnímu prostorovému a funkčnímu uspořádání. Jeho základem jsou tři nejvýznamnější sídla správního území, Pardubice, Lázně Bohdaneč a Sezemice. Vytvářejí tři různé významná centra vnímaná jako kulturní a civilizační hodnoty v území. Vývoj prostorového a funkčního uspořádání území směřuje k rozrůstání sídel do krajiny, zejména těch menších, v okolí správního centra ORP. Úkolem územního plánování je posuzovat potřebu změn v uspořádání území, zejména s ohledem na životní prostředí a na hospodárné využívání krajiny.

A2.1.3 Struktura osídlení

Zjištění stávajícího stavu sídelní struktury

Stávající struktura osídlení správního území je zde sledována především z hlediska stavu a vývoje její funkční a prostorové skladby (tj. vnitřního uspořádání a vzájemných vztahů sídel), s cílem posoudit širší vazby sídel v území a charakterizovat některé problémy, jejichž řešení je nezbytné posoudit při zpracování územně plánovacích dokumentací obcí.

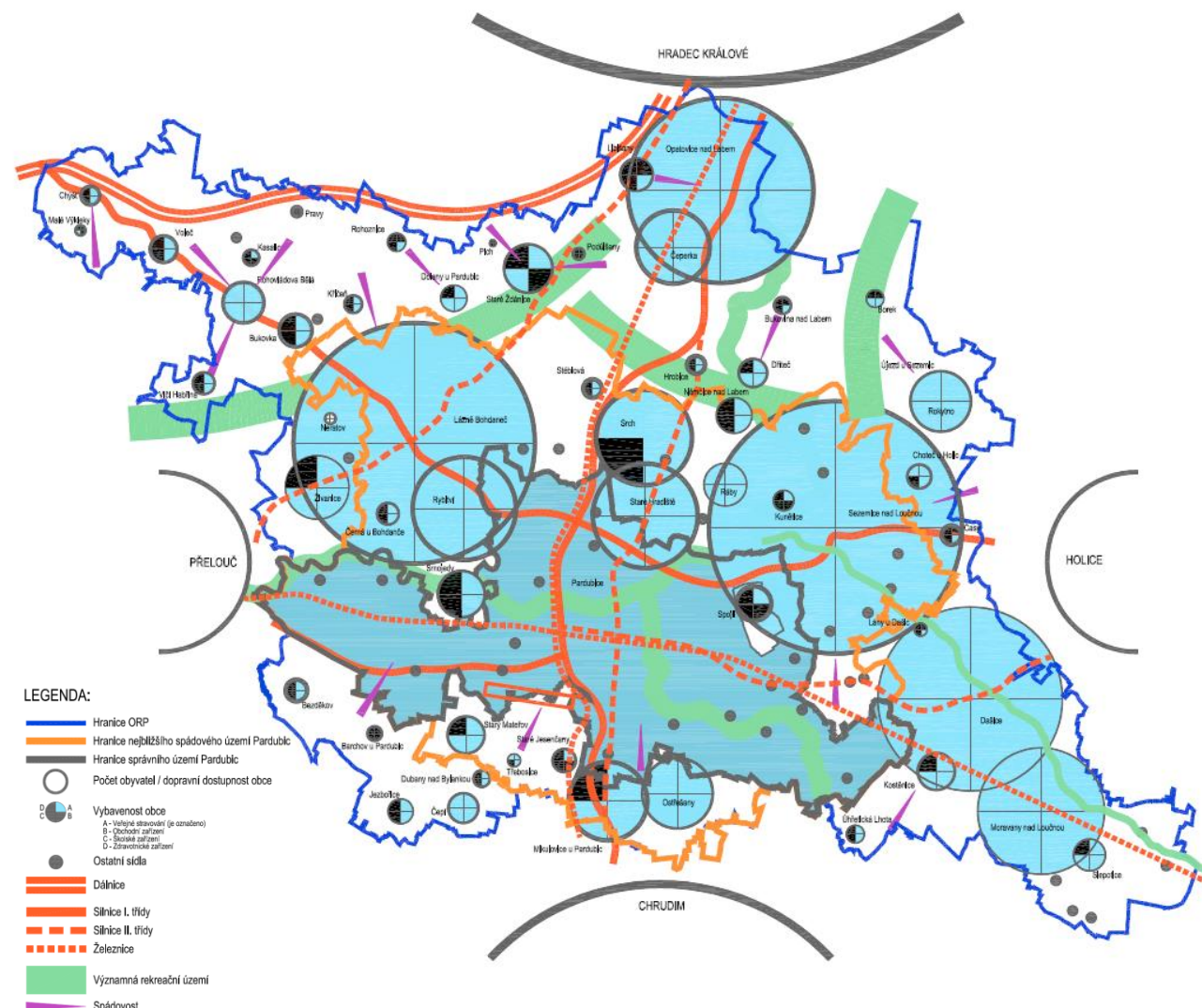
Ve správním území ORP Pardubice žije v současné době 135 309 obyvatel, z toho v Pardubicích 92 362 (68,3 %), v ostatních městech 10 486 (7,75 %) a v obcích 32 461 (24 %) obyvatel. Ve městech žije 102 848 (76%) obyvatel. Příměstská oblast Pardubic zahrnuje území, ve kterém leží dvě města (Lázně Bohdaneč a Sezemice) a řada obcí, jejichž vazby na toto široké centrum jsou pro jejich funkci zcela rozhodující.

S tím souvisí převážně městský způsob života obyvatel ve správním území a jejich vyšší mobilita, spojená s dojížděnou za prací.

V centru, včetně příměstské oblasti, žije 109 831, tedy 81,1 % všech obyvatel ORP, s následujícím rozdělením: Pardubice 92 362 (68,3 %) obyvatel, ostatní dvě města 7 531 (5,8 %) a obce 9 625 (7,11 %) obyvatel. Vliv centra na funkci převážné části obcí v ORP je zcela rozhodující. V relativně samostatné poloze a se vztahy také k sousedním územím leží město Dašice s obcí Moravany na jihovýchodě území a obec Opatovice nad Labem v severní části území. Ve městech mimo centrum žije 2 642 (1,95 %) obyvatel, v obcích mimo centrum celkem 22 836 (16,8 %) obyvatel, z nich většina (17 027) žije v obcích do 1 000 obyvatel. Z uvedeného hodnocení je zřejmá vysoká míra koncentrace obyvatel situovaná v centru ORP.

Na následujícím schématu, na **Obrázcích 4 a 5**, je zobrazena sídelní struktura správního území s grafickým vyjádřením velikosti obce (počtu obyvatel), jejich dopravní dostupnosti a rozsahu občanské vybavenosti včetně podmínek pro rekreaci v území.

Obrázek 4

Prostorová analýza ukazuje v současné době dosaženou koncentraci obyvatel v zázemí krajského města a její souvislost s hlavními dopravními koridory procházejícími správním územím. Bez ohledu na správní strukturu jsou některé samostatné obce faktickou součástí tří měst reprezentujících jádro správního území.

Příměstská oblast je vymezena jednak dosažitelností městské hromadné dopravy Pardubice. Jedná se o následující obce: Lázně Bohdaneč, Srch, Staré Hradiště, Némčice nad Labem, Ráby, Se-

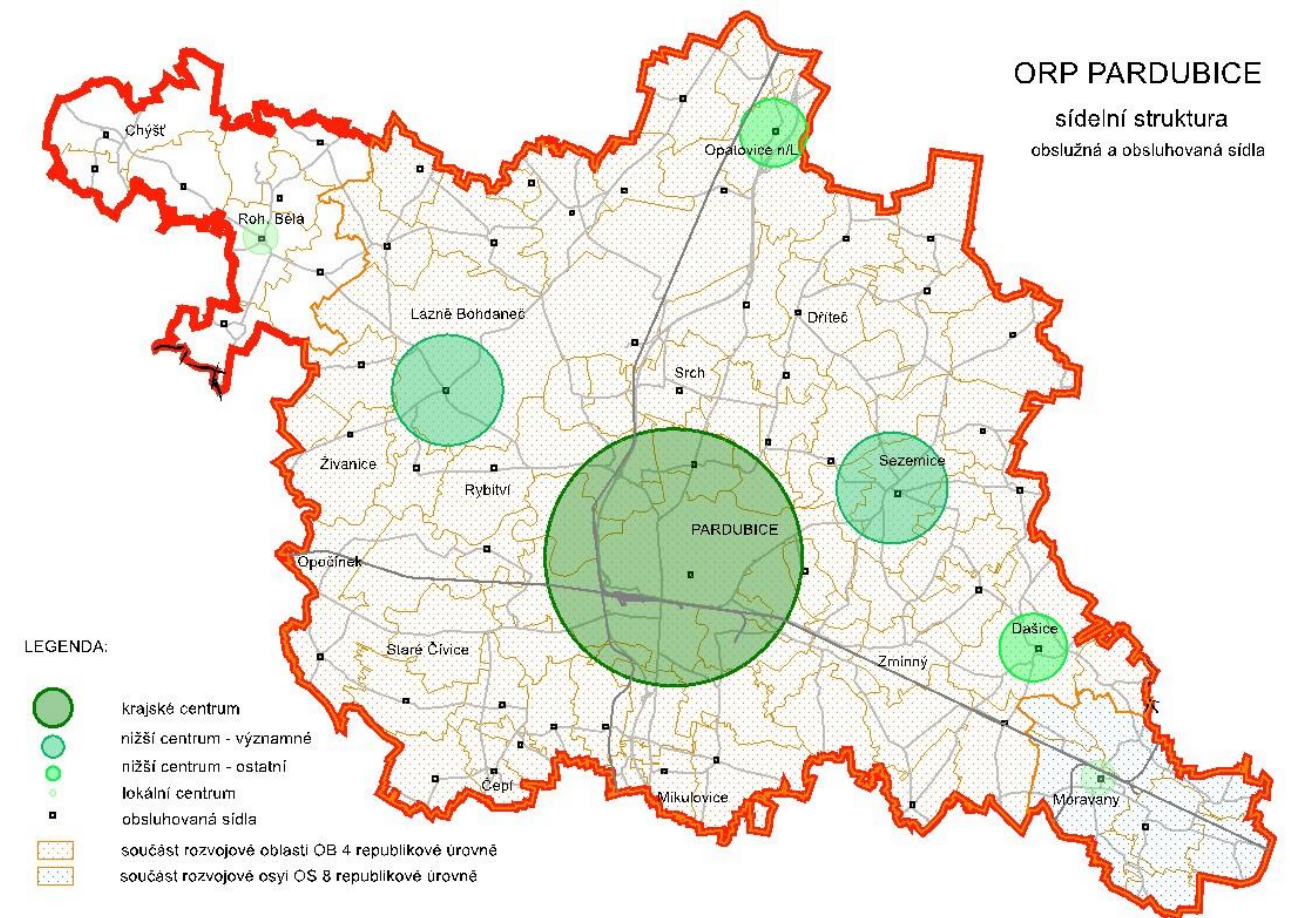
zemice nad Loučnou, Spoil, Starý Mateřov, Černá u Bohdanče a Rybitví. U ostatních obcí v tomto území byla rozhodujícím kritériem dojíždka do zaměstnání, jejich vybavenost, ekonomické aktivity a existence významných zaměstnavatelů.

Takto vzniklá složitá sídelní struktura s výrazným centrem a jeho značnou gravitací má mimořádné nároky na dopravní obsluhu.

Na schématu jsou dále vyznačena významná rekreační území (viz dále), která tvoří souvislý a celistvý pás hodnotného území s vysokým potenciálem využití pro obě hlavní města aglomerace.

Na dalším obrázku je vyznačena hierarchie významu sídel v ORP Pardubice.

Obrázek 5

Vyhodnocení stávajícího stavu a vývoje sídelní struktury

Současná sídelní struktura je výsledkem historického vývoje. Postupným osídlováním území vznikaly osady, později obce, některé z nich z různých důvodů nabývaly na významu a rozšiřovaly se. Centrem území se postupně stala čtyři města. Pardubice, Lázně Bohdaneč, Sezemice a Dašice. Nejvýznamnějším z nich je krajské město Pardubice, které je centrem nejen správního území ORP, ale i celého kraje. Významnými nižšími centry jsou města Lázně Bohdaneč a Sezemice. Dalším nižším centrem je pak město Dašice a také obec Opatovice nad Labem. Za lokální centra je pak možné považovat obce Moravany a Rohovládova Bělá. Uvedená města a obce poskytují podle svého významu různou míru obslužnosti pro sídla ve svém okolí. Vzhledem k dominantnímu centru, krajskému městu, se v území nenacházejí vyšší a střední centra. Co do počtu obyvatel je zde krajské město s cca 90 tis. obyvateli, a pak následují až sídla s počtem obyvatel do 4 tis. Co do počtu sídel v ORP převažují malé obce do 500 obyvatel. Sídelní struktura území se postupně vyvíjí. Postupně dochází ke koncentraci obyvatel v okolí krajského města. Dříve samostatná obec Hostovice se před časem stala jeho součástí. Nepříznivě na strukturu osídlení působí suburbanizační tlaky, které ji narušují. Objevují se tendence srůstání zastavitelných ploch některých sousedních obcí

v blízkosti krajského města. Stávající sídelní struktura je civilizační hodnotou. Územní plánování ji má ve veřejném zájmu chránit a vhodně rozvíjet.

A2.1.4 Sociodemografické podmínky a bydlení

Sociodemografické podmínky

Zjištění stavu sociodemografických podmínek

Základní pojmy

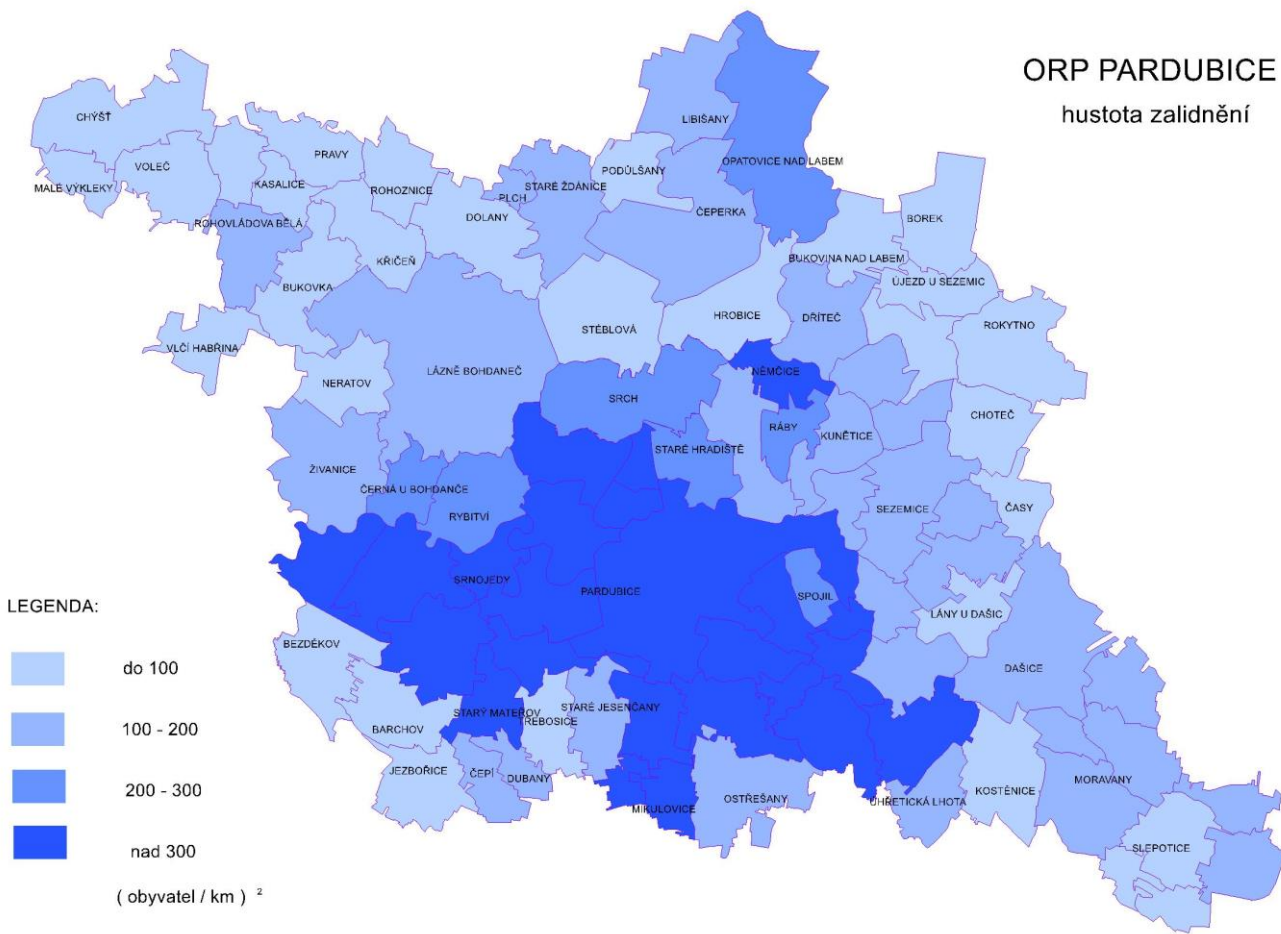
Demografie je věda zabývající se populačními (demografickými) jevy a procesy souvisejícími se stavem a reprodukcí obyvatelstva. Sociologie je věda zabývající se sociálním životem jednotlivců, skupin a společností a jednáním lidí ve společnosti. Sociální demografie se zabývá vzájemnými vztahy demografického a sociálního vývoje.

Základní údaje

Správní obvod obce s rozšířenou působností Pardubice tvoří 56 obcí s celkovou rozlohou 409,30km² a celkovým počtem 135 309 obyvatel k 31.12.2023. Čtyři obce v regionu mají statut města: Pardubice, Lázně Bohdaneč, Sezemice a Dašice. V těchto městech žije 76 % jeho obyvatel, z toho v Pardubicích 68,3 %. Většina obcí (31) nemá více než 500 obyvatel, 6 obcí má méně než 200 obyvatel. Z venkovských obcí pouze 9 přesahuje hranici 1000 obyvatel (Čeperka, Moravany, Opatovice nad Labem, Rybitví, Srch, Staré Hradiště, Živanice, Ostřešany a Mikulovice).

Obrázek 6

(Zdroj: ČSÚ 2024)

Tabulka 6

Hustoty zalidnění správních území obcí ORP Pardubice (Zdroj: ČSÚ 2024)

Obec	Počet obyvatel K 1.1.2024	Rozloha (km ²)	Hustota zalidnění (obyvatel/ km ²)
Barchov	335	4,42	75,8
Bezděkov	342	5,27	64,9
Borek	279	5,22	53,4
Bukovina nad Labem	240	4,46	53,8
Bukovka	424	5,55	76,4
Časy	230	2,58	89,1
Čeperka	1 181	11,33	104,2
Čepí	474	2,48	191,1
Černá u Bohdanče	698	2,65	263,4
Dašice	2 642	17,73	149,0
Dolany	440	6,46	68,1
Dřítěč	650	5,37	121,0
Dubany	331	1,73	191,3
Hrobice	269	6,15	43,7
Choteč	357	4,15	86,0
Chýst	207	7,89	26,2
Jezbořice	389	4,36	89,2
Kasalice	221	4,58	48,3
Kostěnice	574	5,76	99,7
Křičín	294	4,34	67,7
Kunětice	447	3,95	113,2
Lány u Dašic	171	3,57	47,9
Lázně Bohdaneč	3 494	21,78	160,4
Libišany	665	5,72	116,3
Malé Výkleky	135	2,13	63,4
Mikulovice	1 374	3,44	399,4
Moravany	1 861	16,41	113,4
Němčice	839	2,55	329,0
Neratov	174	4,04	43,1
Opatovice nad Labem	2 837	12,01	236,2
Ostřešany	1 122	6,64	169,0
Pardubice	92 362	82,66	1117,4
Plch	103	0,96	107,3
Podůlsany	157	3,34	47,0
Právy	117	3,79	30,9
Ráby	586	2,37	247,3
Rohovládova Bělá	642	4,43	144,9
Rohoznice	267	3,49	76,5
Rokytno	965	10,84	89,0
Rybitví	1 461	5,25	278,3
Sezemice	4 350	22,15	196,4
Slepotic	474	7,44	63,7
Spojil	514	1,75	293,7
Srch	1 745	8,43	207,0
Srnojedy	787	2,48	317,3
Staré Hradiště	2 053	8,79	233,6
Staré Jesenčany	420	3,71	113,2
Staré Ždánice	728	5,74	126,8
Starý Mateřov	942	3,02	311,9
Stěblová	370	7,84	47,2
Třebosice	256	3,18	80,5
Úhřetická Lhota	334	3,21	104,0
Újezd u Sezemice	253	3,46	73,1
Vlíčí Habřina	330	3,37	97,9
Voleč	384	4,78	80,3
Živanice	1 013	8,05	125,8

Hustota zalidnění

Hustota zalidnění je velmi rozdílná s hodnotami od 26,2 (Chýšť) do 1 117,4 (Pardubice). Jak ukazuje **Tabulka 6**, většina obcí (27) má hustotu zalidnění do 100, menší část (17) do 200, 7 obcí má hustotu nad 200 obyvatel/km².¹ Čtyři obce nad 300 (Mikulovice, Němčice, Srnojedy a Starý Mateřov). Průměrná hustota zalidnění ORP Pardubice je 330,6, Pardubického kraje 117,4 a České republiky 138 obyvatel/km². Viz kartogram na **Obrázku 6**.

Populační vývoj

Populační vývoj správního obvodu je sledován od roku 2015 do roku 2023. Je uveden ve dvou **Tabulkách 8 a 9**. Počet obyvatel v obcích ORP v absolutních údajích a shodný počet obyvatel v relativním vyjádření.

Počet obyvatel SO ORP Pardubice se od roku 2015 do roku 2020 postupně zvyšoval (o 0,3 až 1,3 % ročně), v roce 2021 se snížil o 2,4%, v roce 2022 vzrostl o 4,25% v důsledku migrace, v roce 2023 se přírůstek vrátil na průměrnou hodnotu 0,7%. Tato vzrůstající tendence vývoje počtu obyvatel pokračuje, od roku 2015 do 2023 činil přírůstek 6,14 % a celkově posílil o 7832 obyvatel oproti roku 2015. Hodnoty v **Tabulce 9** relativního vyjádření populačního vývoje jsou uvedeny jednak formou indexů nárůstu (případně poklesu) počtu obyvatel obce – vyjádřených v procentních bodech – a vztažených vždy k předcházejícímu roku.

Věková struktura obyvatel

Struktura obyvatelstva podle věku představuje jednu ze základních charakteristik hodnotících demografický vývoj a naznačujících možné sociální problémy v budoucnosti. Věková struktura obyvatel ORP je vyjádřena v počtech obyvatel ve třech základních věkových skupinách zahrnujících předproduktivní (0-14), produktivní (15-64) a poproduktivním (65+) věk obyvatel. V **Tabulkách 7 a 8** jsou uvedeny tři základní věkové skupiny obyvatel a indexy stáří v letech 2022 a 2023 pro možnost porovnání vývoje v této oblasti.

Tabulka 7

(Zdroj: ČSÚ 2024)

Věková struktura SO ORP Pardubického kraje k 31. 1. 2022 a k 31. 1. 2023

SO ORP	Věková skupina v r. 2018			Věková skupina v r. 2019			Index stáří v r. 2022	Index stáří v r. 2023
	<= 14	15 - 64	65+	<= 14	15 - 64	65+		
Česká Třebová	2 723	11 109	4 002	2 666	11 038	4 059	147	152
Hlinsko	3 295	13 162	4 670	3 258	13 089	4 761	142	146
Holice	3 171	11 880	3 605	3 101	11 959	3 659	114	118
Chrudim	13 742	53 497	18 032	13 670	53 552	18 286	131	134
Králíky	1 314	5 349	1 894	1 285	5 389	1 917	144	149
Lanškroun	3 849	14 620	4 613	3 778	14 740	4 670	120	124
Litomyšl	4 670	17 470	5 551	4 600	17 584	5 620	119	122
Mor. Třebová	3 854	16 461	5 646	3 798	16 440	5 738	146	151
Pardubice	22 191	85 156	27 012	22 205	85 818	27 286	122	123
Polička	3 180	12 621	4 103	3 150	12 676	4 179	129	133
Přelouč	4 215	16 786	5 521	4 183	17 009	5 668	131	136
Svitavy	4 889	19 404	6 727	4 739	19 390	6 755	138	143
Ústí nad Orlicí	4 189	16 566	5 738	4 094	16 534	5 791	137	141
Vysoké Mýto	5 266	20 593	6 945	5 129	20 739	7 047	132	137
Žamberk	4 989	18 597	5 894	4 904	18 549	6 058	118	124
Pardubický kraj	85 537	333 271	109 953	84 560	334 506	111 494	128,5	131,9

Zdroj dat v tabulkách 22 a 25: ČSÚ, Běžná evidence obyvatelstva, stavy k 1. lednu
Pozn.: index stáří = (obyvatelé 65+)/((obyvatelé 0-14)*100

Tabulka 8

(Zdroj: ČSÚ 2024)

Počet obyvatel v obcích SO ORP Pardubice v letech 2015-2023 (absolutní údaje)

Obec	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Barchov	188	189	206	245	267	273	284	321	335
Bezděkov	302	298	310	318	313	317	334	338	342
Borek	257	265	264	269	269	285	286	282	279
Bukovina nad Labem	222	220	222	219	226	226	231	240	240
Bukovka	388	384	387	392	393	396	398	420	424
Časy	231	230	233	230	237	239	233	233	230
Čeperka	1090	1 091	1 104	1 137	1 162	1 183	1 152	1 175	1 181
Čepí	437	437	446	450	459	461	470	476	474
Černá u Bohdanče	429	432	476	529	616	651	669	693	698
Dašice	2282	2 284	2 302	2 303	2 367	2 365	2 261	2 439	2 642
Dolany	389	389	391	394	399	407	405	427	440
Dřítěč	423	445	458	492	534	555	591	601	650
Dubany	264	266	269	278	284	288	304	331	331
Hrobice	209	212	216	210	229	227	229	245	269
Choteč	324	331	336	337	352	354	359	359	357
Chýšť	200	201	204	207	215	212	207	210	207
Jezbořice	359	376	380	378	385	379	373	397	389
Kasalice	204	193	183	192	204	212	220	220	221
Kostěnice	530	546	544	550	550	567	559	565	574
Křičeň	254	257	252	276	248	238	236	292	294
Kunětice	319	318	323	328	336	340	357	424	447
Lány u Dašic	128	129	132	140	134	143	139	157	171
Lázně Bohdaneč	3458	3 460	3 539	3 525	3 543	3 541	3 438	3 507	3 494
Libišany	524	545	566	582	584	578	591	650	665
Malé Výkleky	131	131	125	130	128	133	142	137	135
Mikulovice	1197	1 217	1 261	1 265	1 262	1 270	1 296	1 381	1 374
Moravany	1841	1 844	1 869	1 868	1 862	1 860	1 822	1 861	1 861
Němčice	590	606	623	648	708	728	778	841	839
Neratov	170	167	164	165	161	162	165	177	174
Opatovice n/L	2531	2 524	2 556	2 585	2 598	2 643	2 652	2 788	2 837
Ostřešany	1064	1 052	1 067	1 097	1 097	1 099	1 104	1 120	1 122
Pardubice	89638	90 044	90 335	90 688	91 727	91 755	88 520	92 149	92 362
Plch	102	97	93	98	98	100	100	104	103
Podůlšany	165	161	165	169	167	165	160	163	157
Pravy	101	104	100	100	115	112	108	115	117
Ráby	557	549	545	551	567	568	569	594	586
Rohovládova Bělá	589	596	600	607	603	616	603	596	642
Rohoznice	253	256	264	265	262	269	269	277	267
Rokytno	862	882	888	895	897	896	917	962	965
Rybitví	1381	1 371	1 355	1 342	1 326	1 328	1 321	1 442	1 461
Sezemice	3728	3 798	3 864	3 945	3 988	4 039	4 062	4 268	4 350
Slepotice	445	446	433	428	442	442	442	462	474
Spojil	485	486	502	515	520	532	527	533	514
Srch	1554	1 588	1 630	1 658	1 659	1 659	1 686	1 711	1 745
Srnojedy	665	689	702	722	748	777	781	789	787
Staré hradiště	1774	1 829	1 861	1 900	1 917	1 913	1 898	2 008	2 053
Staré Jesenčany	394	405	419	431	429	417	419	419	420
Staré Ždánice	708	703	676	677	671	691	698	724	728
Starý Mateřov	591	599	617	666	760	781	824	889	942
Stéblová	246	248	241	242	251	272	271	322	370
Třebosice	215	227	236	243	250	253	243	256	256
Úhřetická Lhota	277	272	280	282	279	282	284	333	334
Újezd u Sezemíc	172	179	197	202	216	227	220	236	253
Vlčí Habřina	303	300	311	313	320	324	328	322	330
Voleč	351	345	363	370	369	365	372	382	384
Živanice	986	1 005	991	1 000	988	988	976	996	1013
ORP Pardubice	127 477	128 218	129 076	130 048	131 691	132 103	128 883	134 359	135 309

Tabulka 9 (Zdroj: ČSÚ 2024)
Počet obyvatel v obcích SO ORP Pardubice v letech 2015 - 2023 (relativní údaje)

Obec	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Celkem
Barchov	0	1	17	39	22	6	9	37	14	145
Bezděkov	3	-4	12	8	-5	4	9	4	4	35
Borek	11	8	-1	5	0	16	4	-4	-3	36
Bukovina nad	-3	-2	2	-3	7	0	1	9	0	11
Bukovka	-6	-4	3	5	1	3	8	22	4	36
Časy	12	-1	3	-3	7	2	-2	0	-3	15
Čeperka	46	1	13	33	25	21	-10	23	6	158
Čepí	9	0	9	4	9	2	9	6	-2	46
Černá u Bohdanče	4	3	44	53	87	35	19	24	5	274
Dašice	28	2	18	1	64	-2	48	178	203	540
Dolany	2	0	2	3	5	8	1	22	13	56
Dřítěč	9	22	13	34	42	21	42	10	49	242
Dubany	7	2	3	9	6	4	15	27	0	73
Hrobice	-8	3	4	-6	19	-2	8	16	24	58
Choteč	4	7	5	1	15	2	8	0	-2	40
Chýšť	-1	1	3	3	8	-3	-2	3	-3	9
Jezbořice	0	17	4	-2	7	-6	-4	24	-8	32
Kasalice	-2	-11	-10	9	12	8	6	0	1	13
Kostěnice	0	16	-2	6	0	17	-5	6	9	47
Kříčeň	-6	3	-5	24	-28	-10	3	56	2	39
Kunětice	26	-1	5	5	8	4	24	67	23	161
Lány u Dašic	-5	1	3	8	-6	9	-1	18	14	41
Lázně Bohdaneč	23	2	79	-14	18	-2	-19	69	-13	143
Libišany	19	21	21	16	2	-6	17	59	15	164
Malé Vyklety	5	0	-6	5	-2	5	6	-5	-2	6
Mikulovice	29	20	44	4	-3	8	38	85	-7	218
Moravany	8	3	25	-1	-6	-2	-19	39	0	47
Němčice	10	16	17	25	60	20	51	63	-2	260
Neratov	-5	-3	-3	1	-4	1	7	12	-3	3
Opatovice n.L.	14	-7	32	29	13	45	31	136	49	342
Ostřešany	38	-12	15	30	0	2	8	16	2	99
Pardubice	-55	406	291	353	1039	28	-7	3 629	213	5897
Plch	3	-5	-4	5	0	2	0	4	-1	4
Podůlšany	4	-4	4	4	-2	-2	-4	3	-6	-3
Pravy	-3	3	-4	0	15	-3	-1	7	2	16
Ráby	-8	-8	-4	6	16	1	3	25	-8	23
Rohovládova Bělá	13	7	4	7	-4	13	3	-7	46	82
Rohoznice	4	3	8	1	-3	7	1	8	-10	19
Rokytno	6	20	6	7	2	-1	16	45	3	104
Rybitví	3	-10	-16	-13	-16	2	9	121	19	99
Sezemice	66	70	66	81	43	51	57	206	82	722
Slepotice	-13	1	-13	-5	14	0	0	20	12	16
Spojil	9	1	16	13	5	12	7	6	-19	50
Srch	7	34	42	28	1	0	50	25	34	221
Srnojedy	17	24	13	20	26	29	2	8	-2	137
Staré Hradiště	48	55	32	39	17	-4	30	110	45	372
Staré Jesenčany	14	11	14	12	-2	-12	10	0	1	48
Staré Ždánice	-16	-5	-27	1	-6	20	36	26	4	33
Starý Mateřov	23	8	18	49	94	21	67	65	53	398
Stéblová	8	2	-7	1	9	21	-1	51	48	132
Třebosice	7	12	9	7	7	3	2	13	0	60
Úhřetická Lhota	4	-5	8	2	-3	3	3	49	1	62
Újezd u Sezemic	11	7	18	5	14	11	-1	16	17	98
Vlčí Habřina	-5	-3	11	2	7	4	1	-6	8	19
Voleč	3	-6	18	7	-1	-4	6	10	2	35
Živanice	21	19	-14	9	-12	0	-1	20	17	59

Tabulka 10 (Zdroj: ČSÚ 2024)
Věková struktura obcí SO ORP Pardubického kraje k 1. 1. 2023 a k 1. 1. 2024

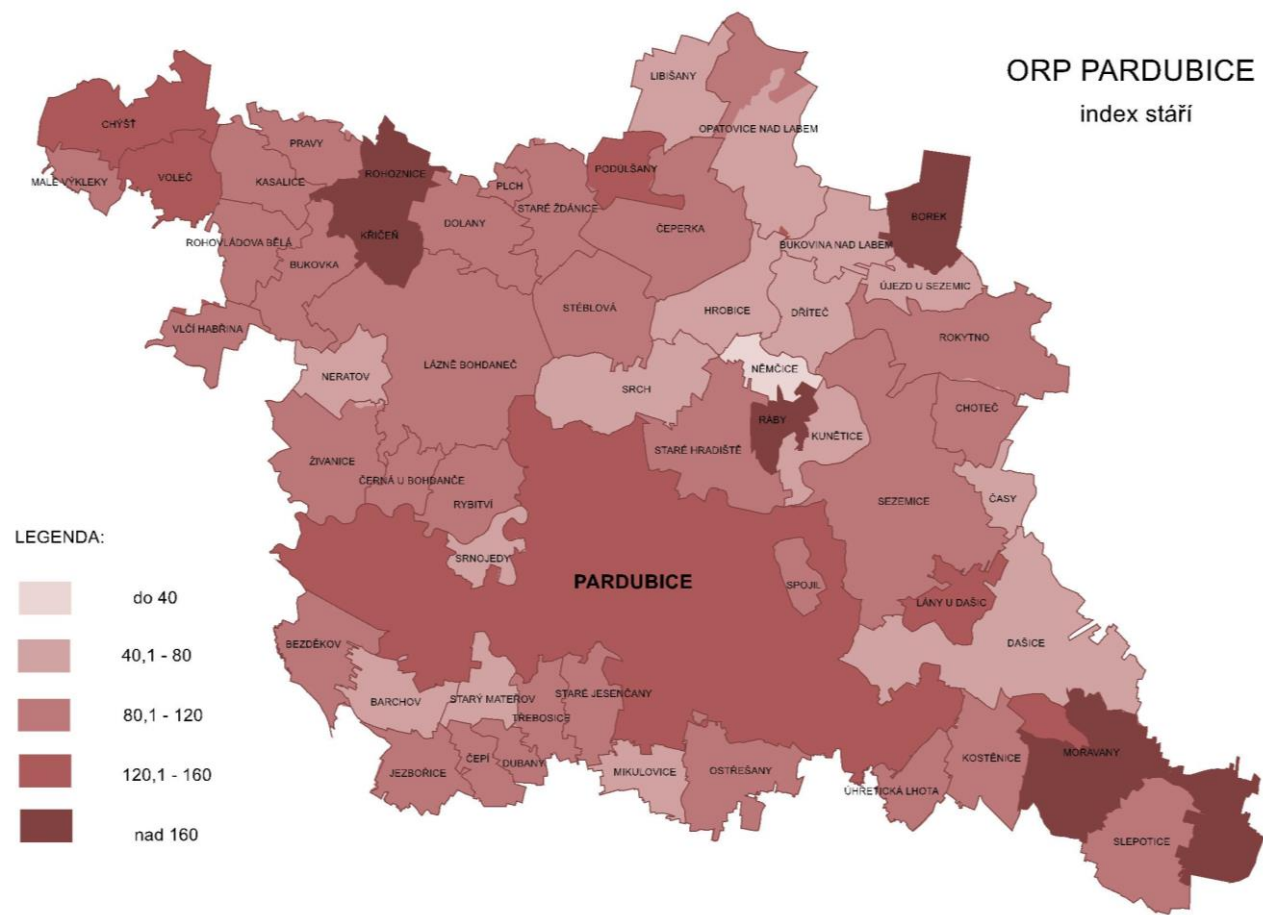
Obec	Věková skupina v r. 2022			Věková skupina v r. 2023			Index stáří v r. 2022	Index stáří v r. 2023
	<= 14	15 - 64	65+	<= 14	15 - 64	65+		
Barchov	67	213	41	74	217	44	61,2	59,5
Bezděkov	57	219	62	60	217	65	108,8	108,3
Borek	35	190	57	35	181	63	162,9	180,0
Bukovina n. L.	29	172	39	29	166	45	134,5	155,2
Bukovka	75	262	83	75	264	85	110,7	113,3
Časy	51	155	27	42	157	31	52,9	73,8
Čeperka	224	743	208	225	736	220	92,9	97,8
Čepí	82	316	78	82	317	75	95,1	91,5
Černá u Bohd.	158	465	70	152	469	77	44,3	50,7
Dašice	452	1 629	358	472	1 798	372	79,2	78,8
Dolany	75	276	76	76	289	75	101,3	98,7
Dřítěč	151	368	82	165	404	81	54,3	49,1
Dubany	62	224	45	57	227	47	72,6	82,5
Hrobice	50	148	47	60	161	48	94,0	80,0
Choteč	73	222	64	64	230	63	87,7	98,4
Chýšť	37	129	44	37	123	47	118,9	127,0
Jezbořice	60	277	60	58	269	62	100,0	106,9
Kasalice	38	137	45	40	138	43	118,4	107,5
Kostěnice	117	352	96	123	362	89	82,1	72,4
Kříčeň	49	182	61	47	181	66	124,5	140,4
Kunětice	73	291	60	82	303	62	82,2	75,6
Lány u Dašic	22	110	25	19	125	27	113,6	142,1
Lázně Bohdaneč	556	2 282	669	534	2 287	673	120,3	126,0
Libišany	124	433	93	126	446	93	75,0	73,8
Malé Vyklety	22	87	28	23	85	27	127,3	117,4
Mikulovice	288	882	211	267	894	213	73,3	79,8
Moravany	290	1 080	491	283	1 084	494	169,3	174,6
Němčice	221	556	64	202	572	65	29,0	32,2
Neratov	31	112	34	27	113	34	109,7	125,9
Opatovice n.L.	532	1 814	442	538	1 850	449	83,1	83,5
Ostřešany	199	733	188	203	720	199	94,5	98,0
Pardubice	14 505	57 685	19 959	14 520	57 800	20 042	137,6	138,0
Plch	23	60	21	22	59	22	91,3	100,0
Podůlšany	29	106	28	27	100	30	96,6	111,1
Pravy	25	67	23	24	66	27	92,0	112,5
Ráby	83	368	143	86	355	145	172,3	168,6
Rohovládova Bělá	106	384	106	109	419	114	100,0	104,6
Rohoznice	40	176	61	38	167	62	152,5	163,2
Rokytno	172	640	150	171	639	155	87,2	90,6
Rybitví	238	941	263	234	965	262	110,5	112,0
Sezemice	736	2 816	716	756	2 849	745	97,3	98,5
Slepotice	71	310	81	77	311	86	114,1	111,7
Spojil	77	379	77	71	372	71	100,0	100,0
Srch	330	1 130	251	319	1 171	255	76,1	79,9
Srnojedy	140	551	98	128	558	101	70,0	78,9
Staré Hradiště	382	1 322	304	380	1 359	314	79,6	82,6
Staré Jesenčany	79	269	71	74	273	73	89,9	98,6
Staré Ždánice	116	478	130	120	474	134	112,1	111,7
Starý Mateřov	198	586	105	216	611	115	53,0	53,2
Stéblová	62	217	43	71	247	52	69,4	73,2
Třebosice	53	176	27	51	180	25	50,9	49,0
Úhřetická Lhota	53	236	44	47	239	48	83,0	102,1
Újezd u Sezemic	53	158	25	60	165	28	47,2	46,7
Vlčí Habřina	58	196	68	60	199	71	117,2	118,3
Voleč	74	221	87	74	220	90	117,6	121,6
Živanice	188	625	183	193	635	185	97,3	95,9
ORP Pardubice (%)	16,0	63,4	20,2	16,5	63,4	20,1	126,3	121,7

Tabulka 11 (Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021)
Základní charakteristika vzdělání obyvatelstva ORP Pardubice 26.3.2011

Obec	Index	Stupeň vzdělání (%)					
		ZV	VSO	SMVO	VS	BV	
Barchov	38,7	24	78	64	46	-	
Bezděkov	38,9	48	83	91	39	-	
Borek	38,8	37	81	83	28	1	
Bukovina nad Labem	40,3	22	89	63	30	-	
Bukovka	37,2	31	122	99	49	-	
Časy	33,0	29	55	55	22	1	
Čeperka	47,0	86	292	356	185	2	
Čepí	32,6	45	151	106	47	4	
Černá u Bohdanče	49,2	47	125	197	132	-	
Dašice	35,3	209	601	595	203	16	
Dolany	32,3	48	134	99	32	3	
Dřiteč	42,8	55	111	132	121	3	
Dubany	48,4	19	78	92	55	1	
Hrobice	40,2	17	62	60	32	4	
Choteč	35,7	28	119	87	41	-	
Chýšť	29,0	12	93	46	14	1	
Jezbořice	40,2	36	124	104	46	1	
Kasalice	27,3	21	70	42	18	2	
Kostěnice	34,5	46	167	136	57	-	
Křičeň	28,8	23	91	48	20	-	
Kunětice	39,2	18	95	88	52	2	
Lány u Dašic	34,5	14	50	36	12	-	
Lázně Bohdaneč	47,2	272	863	1019	605	7	
Libišany	37,4	68	213	164	57	4	
Malé Výkleky	30,3	10	51	33	10	-	
Mikulovice	42,9	127	354	351	205	1	
Moravany	35,3	164	615	469	175	3	
Němčice	51,5	55	102	199	202	1	
Neratov	40,6	14	56	45	22	-	
Opatovice nad Labem	44,0	243	715	767	401	9	
Ostřešany	40,8	94	308	296	154	6	
Pardubice	48,7	7 909	20 420	27 379	15 755	367	
Plch	37,0	10	37	19	18	1	
Podůlšany	30,0	16	63	29	19	-	
Pravy	26,9	10	38	20	9	-	
Ráby	45,2	48	118	167	90	3	
Rohovládova Bělá	37,6	64	158	174	53	2	
Rohoznice	30,9	28	102	61	22	-	
Rokytno	37,6	80	247	241	104	1	
Rybitví	33,6	148	440	334	110	7	
Sezemice	44,2	375	1022	1178	617	25	
Slepotice	34,2	40	154	124	27	-	
Spojil	58,4	58	102	183	125	4	
Srch	49,2	169	300	474	355	3	
Srnojedy	47,9	61	181	256	118	-	
Staré Hradiště	45,7	144	472	528	340	7	
Staré Jesenčany	49,2	49	92	125	81	13	
Staré Ždánice	29,4	74	206	155	50	4	
Starý Mateřov	44,9	55	163	235	135	6	
Stéblová	48,0	22	49	70	60	-	
Třebosice	44,4	25	64	72	36	1	
Úhřetická Lhota	35,2	34	104	72	28	-	
Újezd u Sezemíc	35,5	17	50	53	25	-	
Vlčí Habřina	23,5	35	129	51	26	1	
Voleč	34,1	38	121	91	36	-	
Živanice	36,5	88	289	254	102	1	
ORP Pardubice	46,4	11559	31269	38367	21453	518	

V – bez vzdělání, ZV – základní vzdělání, VSO – vyučení a střední odborné vzdělání bez maturity, SMVO – úplné střední vzdělání s maturitou a vyšší odborné vzdělání, VŠ – vysokoškolské vzdělání

Obrázek 7 (Zdroj: ČSÚ 2024)

Vzdělanost obyvatelstva

Výše uvedený popis úrovně vzdělanosti obyvatelstva ORP Pardubice používá údaje z posledního SLDB 2021. Ve **Tabulce 11**, ve sloupci index, je uveden procentuelní podíl obyvatel s vyšším vzděláním ukončeným maturitou nebo vysokoškolským diplomem (tj. SMVO+VŠ), který charakterizuje souhrnně úroveň vzdělání obyvatel obce a ORP. Vysoký průměrný index vzdělanosti - především vysokým počtem vysokoškoláků - výrazně ovlivňují města Pardubice a Lázně Bohdaneč, při vypuštění města Pardubic z výpočtu se index sníží na hodnotu 38,8. Vysoký index vzdělanosti mají všechna města. Obce s vyšším indexem (Spojil, Němčice, Staré Jesenčany, Dubany) jsou situovány především v zázemí Pardubic, případně Lázní Bohdaneč (Černá u Bohdanče) a v prostoru mezi oběma krajskými městy (Stéblová, Srch a Čeperka). Výrazný, ne však pravidelný, vliv na index vzdělanosti má stáří obyvatel obcí (Pravy, Kasalice a Vlčí Habřina). U ostatních obcí s vysokým indexem stáří je index vzdělanosti průměrný.

Obyvatelstvo podle pohlaví a rodinného stavu

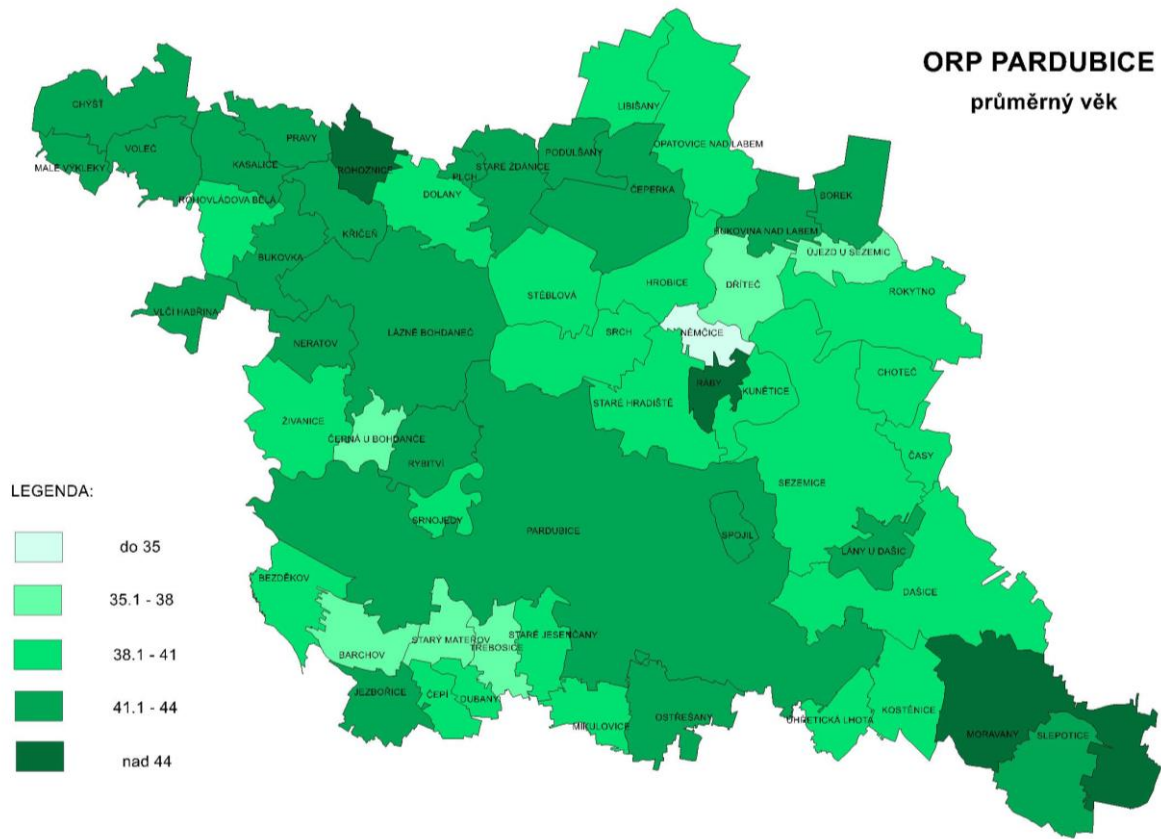
V následující **Tabulkách 12 a 13** jsou uvedeny údaje o sociální struktuře obyvatelstva.

Tabulka 12 (Zdroj: ČSÚ, 2024)
Počet obyvatel podle pohlaví a věkových skupin v ORP Pardubice k 31.12.2023

Muži			Ženy		
0-14	15-64	64+	0-14	15-64	64+
10 806	43 289	11 484	10 806	42 529	15 802

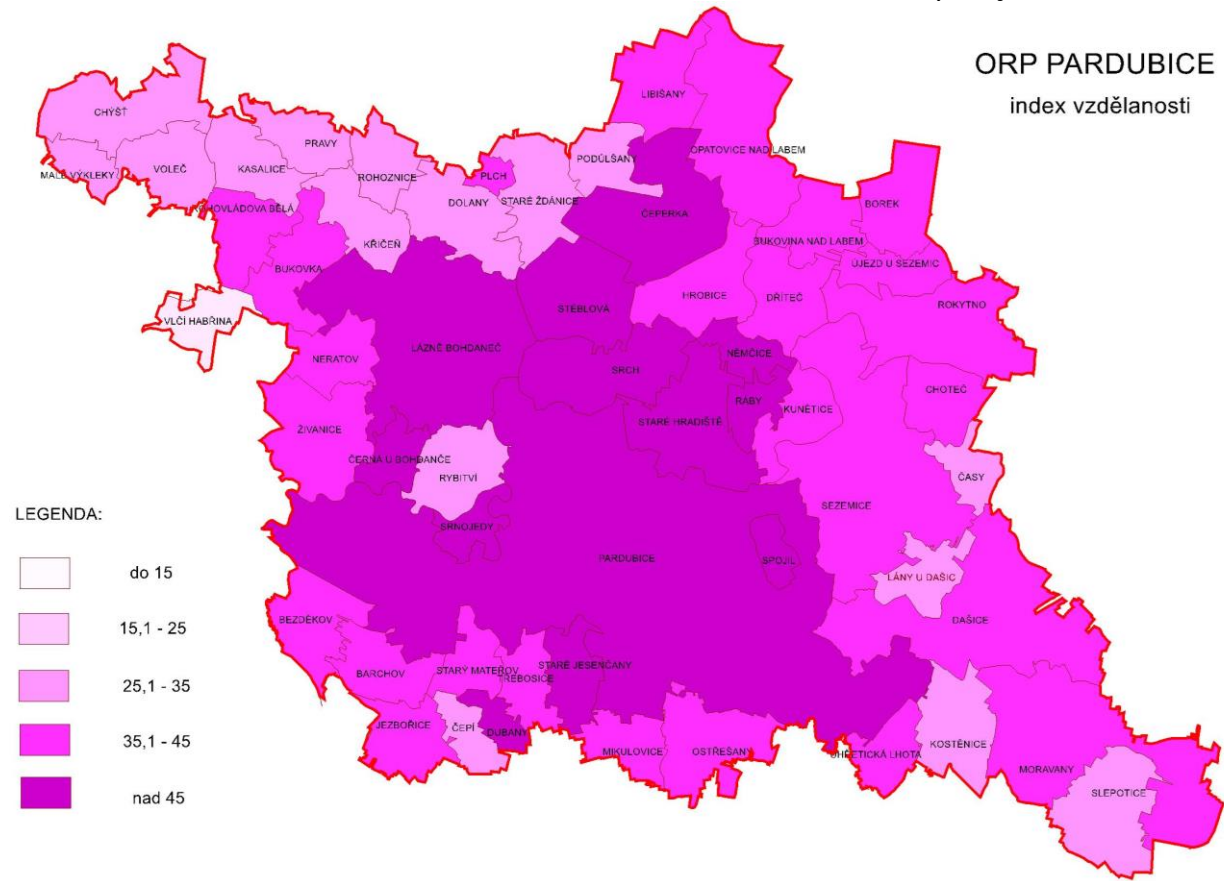
Obrázek 8

(Zdroj: ČSÚ 2024)

Obrázek 9

(Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021)

Tabulka 13

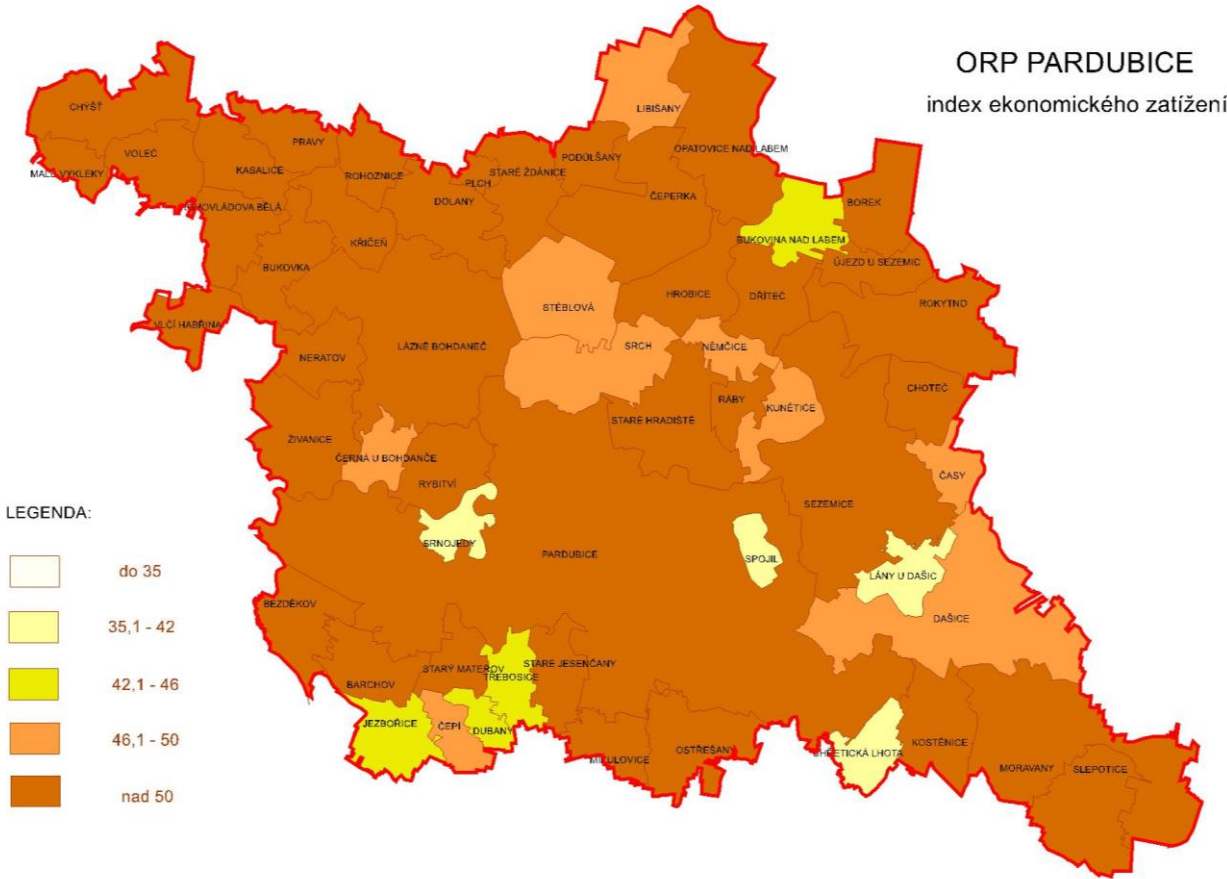
(Zdroj: ČSÚ , 2024)

Počet obyvatel podle pohlaví a věkových skupin v obcích ORP Pardubice k 31.12.2023

Obec	počet bydl. obyvatel			0-14		15-64		65 a více	
	celkem	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Barchov	335	168	167	33	41	114	103	21	23
Bezděkov	342	175	167	30	30	119	98	26	39
Borek	279	140	139	18	17	97	84	25	38
Bukovina nad Labem	240	110	130	14	15	76	90	20	25
Bukovka	424	208	216	35	40	135	129	38	47
Časy	230	118	112	20	22	87	70	11	20
Čeperka	1 181	585	596	114	111	368	368	103	117
Čepí	474	253	221	45	37	171	146	37	38
Černá u Bohdanče	698	355	343	81	71	241	228	33	44
Dašice	2 642	1 359	1 283	261	211	928	870	170	202
Dolany	440	232	208	44	32	157	132	31	44
Dřiteč	650	324	326	87	78	202	202	35	46
Dubany	331	157	174	25	32	112	115	20	27
Hrobice	269	135	134	30	30	83	78	22	26
Choteč	357	177	180	38	26	115	115	24	39
Chýst'	207	107	100	21	16	66	57	20	27
Jezbořice	389	198	191	26	32	143	126	29	33
Kasalice	221	113	108	23	17	69	69	21	22
Kostěnice	574	290	284	63	60	186	176	41	48
Křičeň	294	157	137	26	21	98	83	33	33
Kunětice	447	237	210	47	35	160	143	30	32
Lány u Dašic	171	84	87	9	10	62	63	13	14
Lázně Bohdaneč	3 494	1 700	1 794	238	296	1 154	1 133	308	365
Libišany	665	348	317	78	48	224	222	46	47
Malé Výkleky	135	66	69	14	9	38	47	14	13
Mikulovice	1 374	669	705	127	140	448	446	94	119
Moravany	1 861	902	959	148	135	552	532	202	292
Němčice	839	437	402	103	99	293	279	41	24
Neratov	174	88	86	13	14	57	56	18	16
Opatovice nad Labem	2 837	1 374	1 463	253	285	923	927	198	251
Ostřešany	1 122	551	571	99	104	359	361	93	106
Pardubice	92 362	44 757	47 605	7 481	7 039	29 035	28 765	8 241	11 801
Pich	103	59	44	13	9	34	25	12	10
Podůlsany	157	75	82	12	15	48	52	15	15
Pravy	117	59	58	12	12	33	33	14	13
Ráby	586	298	288	41	45	184	171	73	72
Rohovládova Bělá	642	304	338	50	59	206	213	48	66
Rohoznice	267	138	129	22	16	91	76	25	37
Rokytno	965	490	475	81	90	339	300	70	85
Rybitví	1 461	682	779	122	112	457	508	103	159
Sezemice	4 350	2 172	2 178	393	363	1 460	1 389	319	426
Slepotice	474	248	226	45	32	166	145	37	49
Spojil	514	251	263	34	37	185	187	32	39
Srch	1 745	861	884	157	162	586	585	118	137
Srnojedy	787	401	386	65	63	286	272	50	51
Staré Hradiště	2 053	1 015	1 038	190	190	687	672	138	176
Staré Jesenčany	420	214	206	49	25	134	139	31	42
Staré Ždánice	728	406	322	63	57	279	195	64	70
Starý Mateřov	942	470	472	112	104	307	304	51	64
Stéblová	370	187	183	35	36	124	123	28	24
Třebosice	256	135	121	27	24	93	87	15	10
Uhřetická Lhota	334	163	171	30	17	106	133	27	21
Újezd u Sezemíc	253	127	126	26	34	89	76	12	16
Vičí Habřina	330	161	169	35	25	96	103	30	41
Voleč	384	186	198	42	32	106	114	38	52
Živanice	1 013	496	517	99	94	321	314	76	109

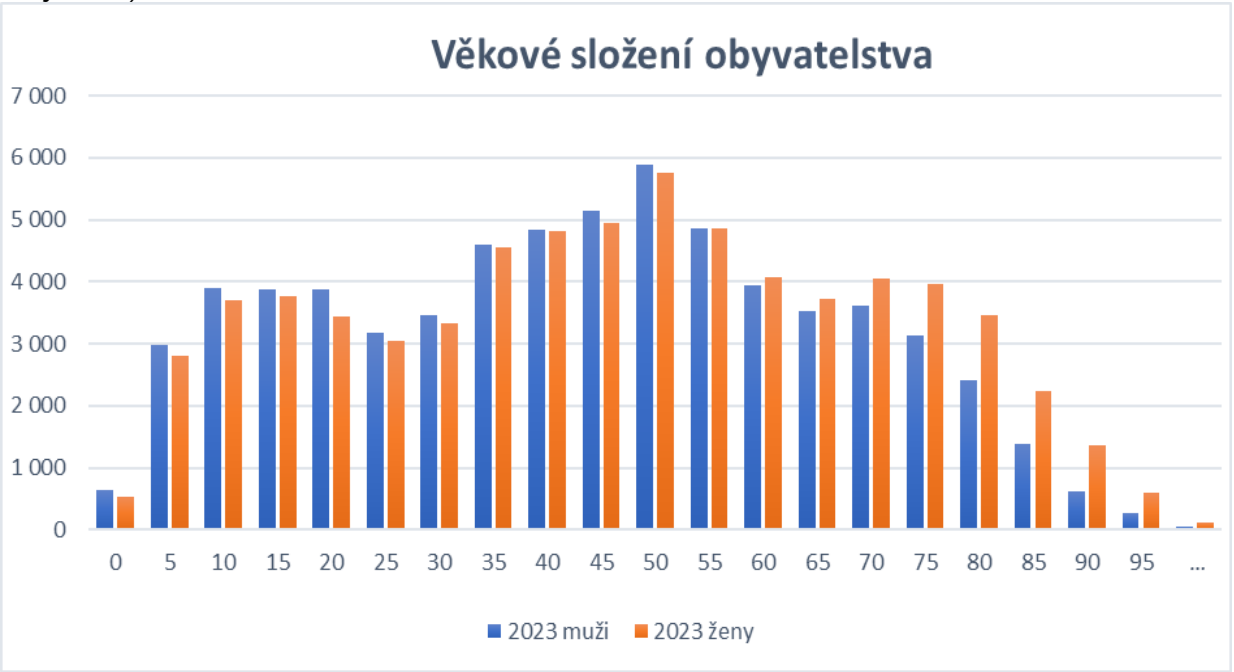
Obrázek 10

(Zdroj: ČSÚ 2024)

Obrázek 11

Věkové složení obyvatelstva SO ORP Pardubice k 31. 12. 2023 podle pětiletých věkových skupin
(Zdroj: ČSÚ)

Poznámky k tabulce 14:

IS – index stáří

IEZ – index ekonomického zatížení

Tabulka 14

Demografické indexy a průměrný věk v obcích ORP Pardubice

(Zdroj: ČSÚ 2024)

Obec	IS	IS	IEZ	IEZ	Ø věk	Ø věk
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Barchov	61,2	59,5	50,7	54,4	37,0	36,9
Bezděkov	108,8	108,3	54,3	57,6	40,8	41,0
Borek	162,9	180,0	48,4	54,1	43,4	44,0
Bukovina n.L.	134,5	155,2	39,5	44,6	42,4	43,1
Bukovka	110,7	113,3	60,3	60,6	41,8	41,6
Časy	52,9	73,8	50,3	46,5	36,4	38,1
Čeperka	92,9	97,8	58,1	60,5	41,4	41,7
Čepí	95,1	91,5	50,6	49,5	39,7	39,7
Černá u Bohdanče	44,3	50,7	49,0	48,8	36,5	37,4
Dašice	79,2	78,8	49,7	46,9	39,3	39,0
Dolany	101,3	98,7	54,7	52,2	41,1	41,0
Dřítěč	54,3	49,1	63,3	60,9	36,4	36,0
Dubany	72,6	82,5	47,8	45,8	39,4	40,5
Hrobice	94,0	80,0	65,5	67,1	40,6	38,3
Choteč	87,7	98,4	61,7	55,2	40,5	41,0
Chýst	118,9	127,0	62,8	68,3	42,9	43,2
Jezbořice	100,0	106,9	43,3	44,6	41,2	42,2
Kasalice	118,4	107,5	60,6	60,1	41,6	41,7
Kostěnice	82,1	72,4	60,5	58,6	40,0	39,3
Křičeň	124,5	140,4	60,4	62,4	42,0	43,0
Kunětice	82,2	75,6	45,7	47,5	38,9	38,8
Lány u Dašic	113,6	142,1	42,7	36,8	41,8	42,4
Lázně Bohdaneč	120,3	126,0	53,7	52,8	42,7	43,0
Libišany	75,0	73,8	50,1	49,1	38,9	38,8
Malé Výkleky	127,3	117,4	57,5	58,8	42,0	42,8
Mikulovice	73,3	79,8	56,6	53,7	39,2	39,7
Moravany	169,3	174,6	72,3	71,7	45,1	45,5
Němčice	29,0	32,2	51,3	46,7	33,6	34,6
Neratov	109,7	125,9	58,0	54,0	42,7	43,8
Opatovice n.L.	83,1	83,5	53,7	53,4	39,5	39,6
Ostřešany	94,5	98,0	52,8	55,8	41,5	41,5
Pardubice	137,6	138,0	59,7	59,8	43,2	43,3
Plch	91,3	100,0	73,3	74,6	40,4	41,2
Podůlšany	96,6	111,1	53,8	57,0	42,0	42,4
Pravy	92,0	112,5	71,6	77,3	40,8	42,1
Ráby	172,3	168,6	61,4	65,1	45,2	45,4
Rohovládova Bělá	100,0	104,6	55,2	53,2	41,0	40,8
Rohoznice	152,5	163,2	57,4	59,9	45,0	45,8
Rokytno	87,2	90,6	50,3	51,0	40,1	40,5
Rybitví	110,5	112,0	53,2	51,4	41,5	41,8
Sezemice	97,3	98,5	51,6	52,7	40,6	40,9
Slepotice	114,1	111,7	49,0	52,4	41,3	41,3
Spojil	100,0	100,0	40,6	38,2	42,1	42,6
Srch	76,1	79,9	51,4	49,0	39,5	39,7
Srnojedy	70,0	78,9	43,2	41,0	38,5	39,1
Staré Hradiště	79,6	82,6	51,9	51,1	39,6	39,9
Staré Jesenčany	89,9	98,6	55,8	53,8	39,6	39,8
Staré Ždánice	112,1	111,7	51,5	53,6	41,2	41,3
Starý Mateřov	53,0	53,2	51,7	54,2	36,3	36,6
Stěblová	69,4	73,2	48,4	49,8	38,0	38,1
Třebosice	50,9	49,0	45,5	42,2	37,3	37,4
Uhřetická Lhota	83,0	102,1	41,1	39,7	38,9	39,9
Újezd u Sezemice	47,2	46,7	49,4	53,3	36,4	36,2
Vlčí Habřina	117,2	118,3	64,3	65,8	42,4	42,5
Voleč	117,6	121,6	72,9	74,5	42,3	43,2
Živanice	97,3	95,9	59,4	59,5	40,8	40,8
ORP Pce	121,7	126,3	57,8	57,0	42,3	42,5

Tabulka 15
Přirozená měna a migrace obyvatel v obcích ORP Pardubice za období 2020-2023

Zdroj: ČSÚ 2024)

Obec	Narození	Zemřelí	Přirozený přírůstek	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Migrační saldo	celkový přírůstek
Barchov	23	9	14	86	34	52	66
Bezděkov	12	10	2	40	21	19	21
Borek	11	7	4	36	27	9	13
Bukovina n.L.	10	10	0	27	17	10	10
Bukovka	19	16	3	71	37	34	37
Časy	12	8	4	11	18	-7	-3
Čeperka	49	54	-5	129	84	45	40
Čepí	17	19	-2	88	71	17	15
Černá u Bohd.	36	15	21	128	66	62	83
Dašice	107	78	29	844	446	398	427
Dolany	15	16	-1	74	29	45	44
Dřítěč	32	13	19	138	35	103	122
Dubany	15	10	5	67	26	41	46
Hrobice	11	13	-2	74	26	48	46
Choteč	14	11	3	37	32	5	8
Chýšť	9	9	0	20	25	-5	-5
Jezbořice	15	17	-2	65	57	8	6
Kasalice	8	12	-4	40	21	19	15
Kostěnice	21	20	1	79	53	26	27
Křižev	13	16	-3	122	68	54	51
Kunětice	23	10	13	201	96	105	118
Lány u Dašic	4	10	-6	90	44	46	40
Lázně Bohdaneč	125	139	-14	571	522	49	35
Libišany	23	28	-5	152	62	90	85
Malé Výkleky	3	6	-3	20	13	7	4
Mikulovice	47	47	0	271	147	124	124
Moravany	78	102	-24	247	205	42	18
Němčice	50	10	40	237	145	92	132
Neratov	3	2	1	35	19	16	17
Opatovice n.L.	123	92	31	518	288	230	261
Ostřešany	48	43	5	145	122	23	28
Pardubice	3 533	4 477	-944	16 169	11 362	4 807	3 863
Plch	5	1	4	12	11	1	5
Podůlšany	7	14	-7	20	22	-2	-9
Pravy	5	4	1	20	16	4	5
Ráby	16	25	-9	77	47	30	21
Rohovl. Bělá	19	26	-7	110	48	62	55
Rohoznice	9	14	-5	32	21	11	6
Rokytno	34	30	4	174	115	59	63
Rybitví	58	79	-21	389	217	172	151
Sezemice	164	155	9	883	496	387	396
Slepotice	21	22	-1	71	38	33	32
Spojil	14	17	-3	68	59	9	6
Srch	53	61	-8	290	173	117	109
Smojedy	23	15	8	118	89	29	37
Staré Hradiště	58	62	-4	454	269	185	181
Staré Jesenčany	11	16	-5	58	54	4	-1
Staré Ždánice	19	23	-4	181	91	90	86
Starý Mateřov	55	18	37	265	96	169	206
Stěblová	14	9	4	165	51	114	118
Třebosice	12	8	4	40	26	14	18
Úhřetická Lhota	15	13	2	91	37	54	56
Újezd u Sez.	17	8	9	77	43	34	43
Vičí Habřina	20	18	2	25	20	5	7
Voleč	15	16	-1	35	20	15	14
Živanice	34	40	-6	115	73	42	36
ORP Pce	5 207	6 023	-816	19 993	11 741	8 252	7 436

Tabulka 16
Populační vývoj - nárůst / úbytek obyvatel v ORP Pardubice v letech 2017-2023

(Zdroj: ČSÚ 2024)

	Počet obyva- tel k 31.12.	v tom podle pohlaví		v tom ve věku			% nárůst / úbytek	% nárůst / úbytek k r. 2017
		muži	ženy	0 až 14 let	15 až 64 let	65 a více let		
2017	129 076	63 598	65 478	20 294	83 579	25 203	0,7	
2018	130 048	64 230	65 818	20 669	83 551	25 828	0,7	0,8
2019	131 691	65 330	66 361	21 051	84 305	26 335	1,2	2,0
2020	132 103	65 554	66 549	21 343	84 082	26 678	0,3	2,3
2021	128 883	63 542	65 341	21 148	81 097	26 638	-2,4	-0,1
2022	134 359	65 839	68 520	22 191	85 156	27 012	4,2	4,1
2023	135 309	66 172	69 137	22 205	85 818	27 286	0,7	4,8

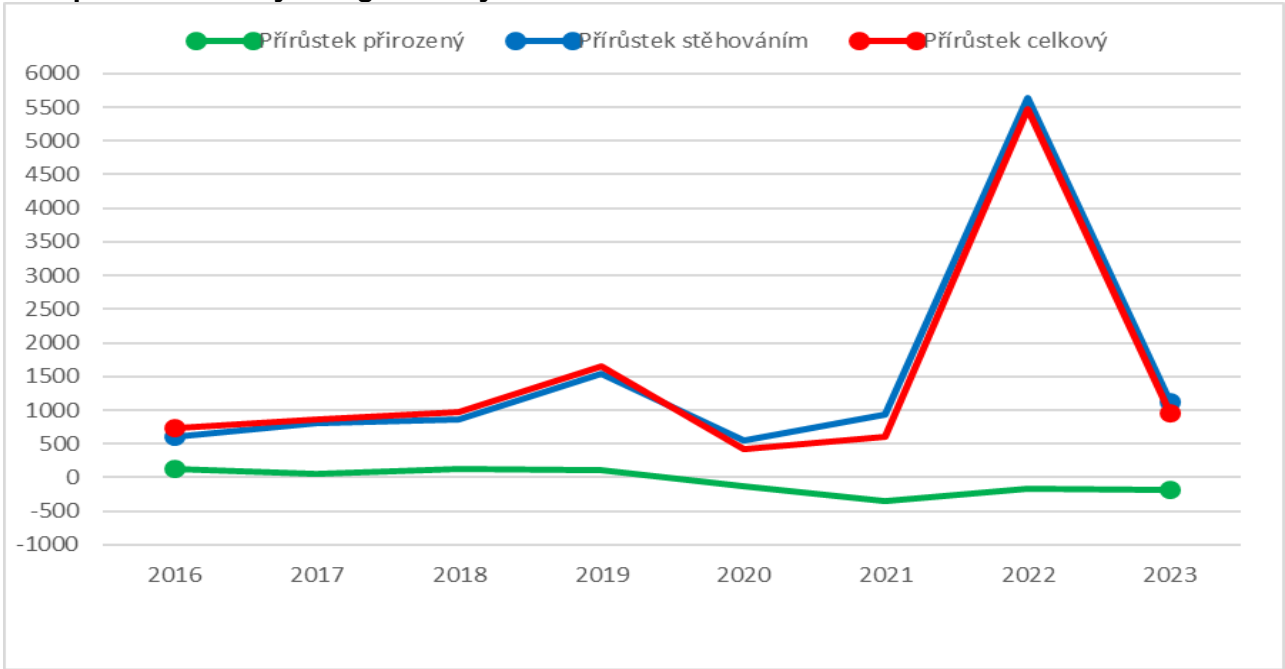
Tabulka 17
Přirozená měna a migrace obyvatel v ORP Pardubice za období 2016 - 2023

(Zdroj: ČSÚ 2024)

		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Živě narození		1 395	1 365	1 386	1 468	1395	1384	1258	1170
Zemřelí		1 265	1 312	1 267	1 368	1528	1726	1422	1347
Přistěhovalí		2 643	2 854	3 099	3 715	3017	3584	8372	5020
Vystěhovalí		2 032	2 049	2 246	2 172	2472	2644	2732	3893
Přírůstek (úbytek)	přirozený	130	53	119	100	-133	-342	-164	-177
	stěhováním	611	805	853	1 543	545	940	5640	1127
	celkový	741	858	972	1 643	412	598	5476	950

Graf přirozené měny a migrace obyvatel v ORP Pardubice za období 2016-2023

(Zdroj: ČSÚ 2024)

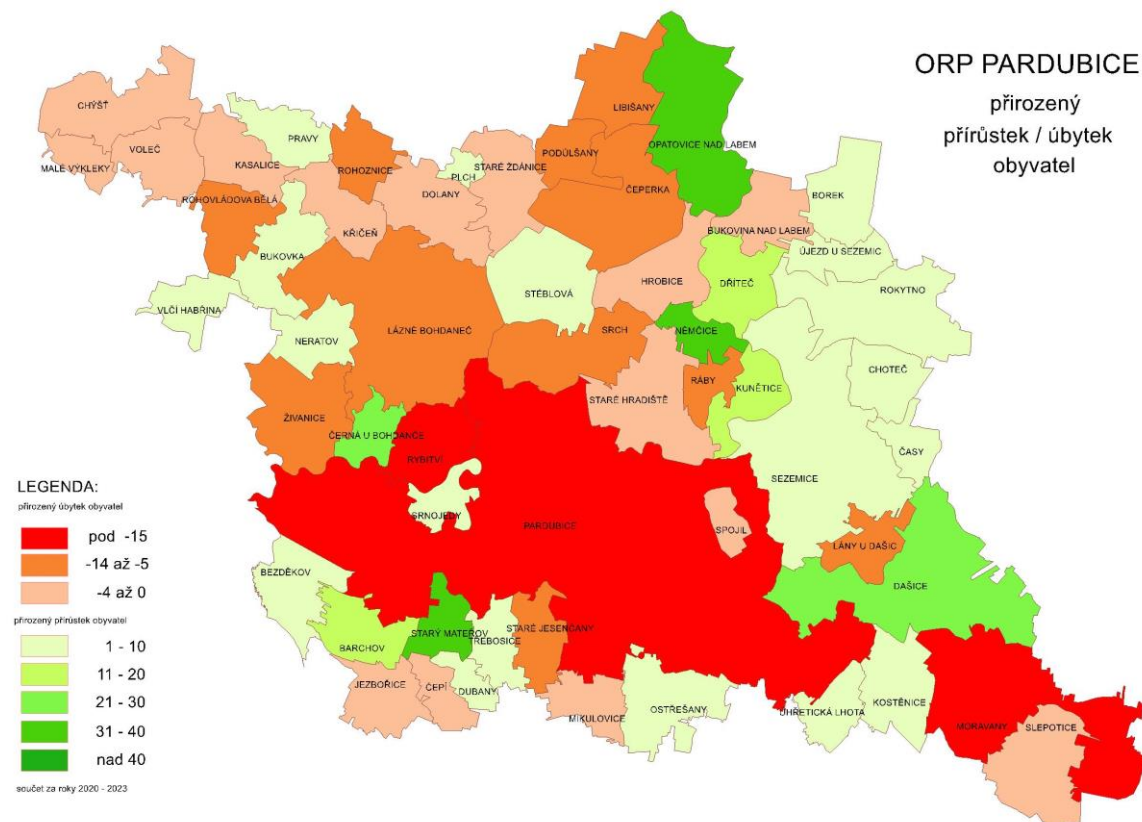

V **Obrázku 12** je znázorněn přehled přirozeného přírůstku obyvatel za období 2020 až 2023 z **Tabulky 17**..

V **Obrázku 13** je znázorněno saldo migrace obyvatel. za období 2020 až 2023 z **Tabulky 17**.

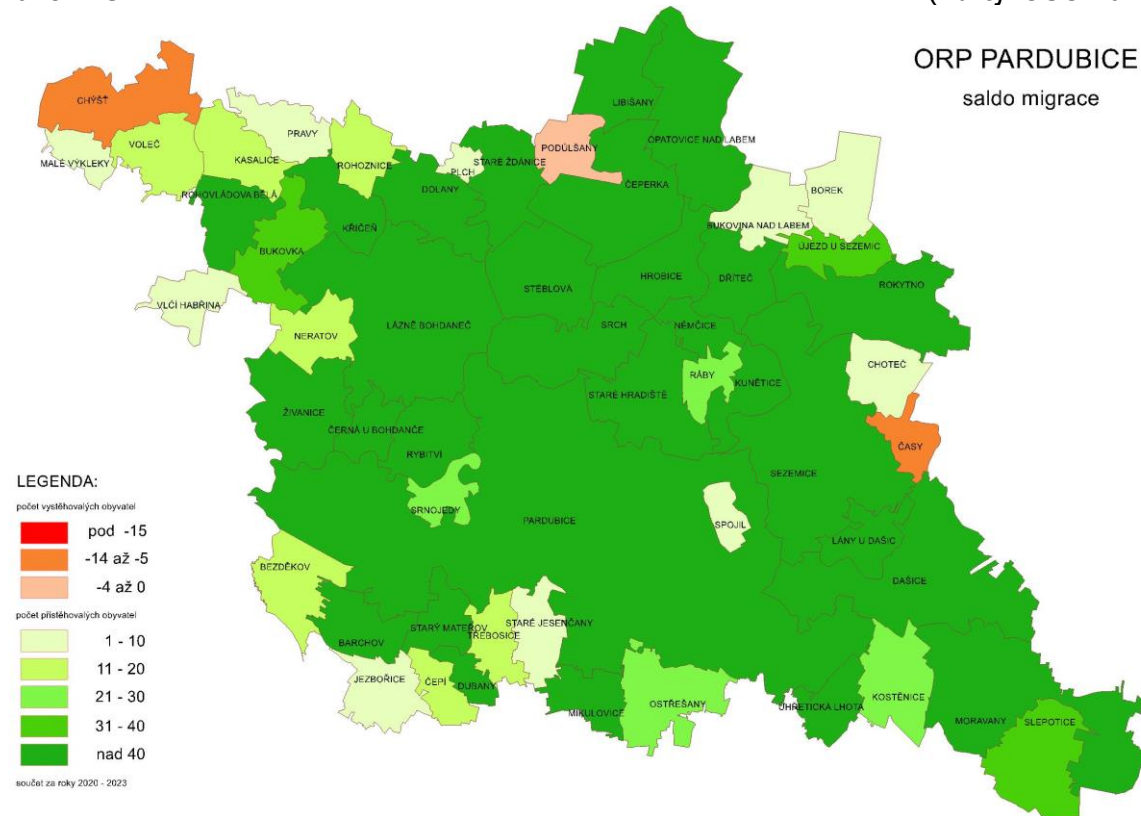
Obrázek 12

(Zdroj: ČSÚ 2024)

Obrázek 13

(Zdroj: ČSÚ 2024)

Vyhodnocení stavu a vývoje sociodemografických podmínek

Ve výše uvedených tabulkách a kartogramech je sledováno šest základních sociodemografických ukazatelů. Hustota zalidnění, populační vývoj, věková struktura, vzdělanost, přirozená měna a migrace, a charakteristika sociální struktury obyvatelstva.

Hustota zalidnění

Nejvyšší hustota obyvatel k 31.12.2023 je v Pardubicích a v jejich nejbližším okolí. S rostoucí vzdáleností od města postupně klesá. Nejnižší je v okrajových částech správního území, zvláště pak na SZ a SV. Údaje jsou uvedeny v **Tabulce 6** a **Obrázku 6**.

Populační vývoj

V desetiletém období od SLDB 2021 do konce roku 2023 lze sledovat výrazný rozvoj počtu obyvatelstva některých obcí v prostoru mezi Pardubicemi a Hradcem Králové a obcí v zázemí Pardubic (tzv. příměstského venkova). Důvody tohoto vývoje je možné hledat ve vysokém rozvojovém potenciálu území mezi oběma krajskými městy společně s dobrou dopravní dostupností a příležitostmi ve využití služeb obou velkých měst. V příměstském prostoru Pardubic se projevuje vliv suburbanizace. Za roky 2021 až 2024 došlo v celé ORP Pardubice k nárůstu počtu obyvatel přibližně o 2,35 %, počet obyvatel ve čtyřech uvedených městech se zvýšil o 2,2%, v Pardubicích o 1,6%. V roce 2021 růst počtu obyvatel stagnoval, v roce 2023 se pak v celé ORP zvýšil oproti roku 2020 o 2,4%, ve srovnání s rokem 2017 se zvýšil o 4,8, jak je zřejmé z **Tabulky 16**.

Vzhledem ke značnému nárůstu obyvatel v některých malých obcích (až o desítky %), z celkového počtu obyvatel ORP ve čtyřech uvedených městech bydlí o 1,3% obyvatel méně, v Pardubicích o 1,08%. Obyvatelé z měst odcházejí do obytných satelitů budovaných v okolních obcích.

Věková struktura

Z **Tabulek 13 a 14** a z **Obrázků 7, 8 a 10** je zřejmá současná věková struktura. Nejvyšší průměrný věk obyvatel je v obcích Rohoznice a Moravany, kde je průměrný věk navýšen díky zde umístěnému penzionu pro seniory, dále pak v Rábech. Nejnižší průměrný věk je v obcích Němčice, Barchov, Dřiteč, Újezd u Sezemic a Starý Mateřov, kde se do nově vzniklých satelitů přistěhovala mladá generace. Důležitou charakteristikou věkové struktury obyvatel je index ekonomického zatížení. Vypovídá o poměru počtu seniorů a dětí k počtu obyvatel v ekonomicky aktivním věku. Nejpriznivější je v Lánech u Dašic, ve Spoju, Úhřetické Lhotě a Srnojedech, nejvyšší je v Plchu, Volči, Moravanech a v Hrobicích. V Pardubicích a v jejich okolí dosahuje střední hodnoty z celého správního území ORP. Spolu s indexem stáří charakterizuje proces demografického stárnutí v území. Index stáří vyjadřuje poměr počtu seniorů k počtu dětí. Nejpriznivější je v obcích Němčice, v Újezd u Sezemic a Třebosice, nejvyšší je v Moravanech, Rábech a Rohoznici. V Pardubicích a v jejich nejbližším okolí dosahuje také vysokých hodnot. Obecně lze říci, že průměrný věk a počet seniorů se stále pomalu zvyšuje.

Vzdělanost

V **Tabulce 11** a **Obrázku 9** jsou uvedeny údaje o vzdělanosti obyvatel ze SLDB 2021. Největší vzdělanost je v Pardubicích a jejich nejbližším okolí, dále pak na Bohdanečsku, Opatovicku a Sezemicu. Nejnižší míra vzdělanosti je ve Vlčí Habřině, Pravech, Kasalících a Chýšti..

Přirozený přírůstek a migrace obyvatel

V **Tabulce 17** jsou uvedeny údaje o přirozeném přírůstku obyvatel a o jejich migraci. V **Tabulce 15** je uveden celkový přírůstek a migrační saldo za léta 2020 až 2023. a je graficky vyjádřeno v **Obrázcích 12 a 13**. Z grafického vyjádření vyplývá, že na Sezemicku, a v některých menších obcích je přirozený přírůstek vyrovnaný nebo mírně kladný (narozených je stejně nebo mírně více než zemřelých). V Dašicích, Němčicích, Opatovicích, Starém Mateřově a v Černé u Bohdanče je přirozený přírůstek vysoký. Do těchto obcí se v posledních letech, do nově vzniklých satelitů, přistěhovala mladá generace. Ve Volči, Chýšti, Kasalících, Křični, Dolanech, Jezbořicích, Mikulovicích, Starých Ždánicích a Slepoticích je přírůstek nižší, nebo mírně záporný (narozených je méně než zemřelých). V Moravanech, Rybitví a v Pardubicích je tento stav výrazný. Z **Obrázku 13** je pak zřejmé, že obyvatelé se stěhují z Pardubic do okolních obcí, kde vznikají obytné satelity. V posledních letech se tak prudce zvýšil počet obyvatel zejména v Němčicích, Srchu, Dřítči, Starém Mateřově, Starém Hradišti, Černé u Bohdanče, Barchově, výrazně rostou také Dašice a Opatovice nad Labem..

Sociální struktura obyvatel

Z celkového počtu obyvatel ORP Pardubice zjištěných ze SLDB 2021 bylo 49,3% mužů a 50,7% žen (v r. 2019 49,6% mužů a 60,4% žen), v roce 2023 bylo 48,9% mužů a 51,1% žen. Mladší a střední ročníky jsou co do pohlaví vyrovnané, ve vyšších ročnících převažují ženy. Z hlediska rodinného stavu bylo přibližně 42,5% obyvatel svobodných, 38% vdaných nebo ženatých, 12,3% rozvedených a 6,6% ovdovělých. Údaje jsou uvedeny v **Tabulce 13** a **Obrázku 11**.

Hlavním požadavkem pro územní plánování v oblasti sociodemografie je uvážlivý rozvoj obcí. Budování obytných satelitů sebou přináší sociální a demografické problémy, které se pak odráží v dalších oblastech, jako např. ve zvýšených nárocích na infrastrukturu, občanské vybavení a dopravu. Kromě částečného vlivu na migraci však nemůže územní plánování většinu hodnocených sociodemografických ukazatelů ovlivnit.

Počet cizinců v kraji se již od roku 2008 pohybuje kolem 12 tisíc a jejich podíl na populaci nepřekračuje 2,3 %. Polovinu cizinců v kraji v roce 2015 tvořili státní příslušníci Slovenska a Ukrajiny..

Počet cizinců v roce 2019 vzrostl na 19 248, z toho ženy 7766, polovinu cizinců v kraji stále tvoří státní příslušníci Slovenska (4262) a Ukrajiny (5249).

V roce 2023 vzrostl počet cizinců v kraji na 39 375, což dělá cca 3% z populace kraje, z toho 64% státní příslušníci Ukrajiny a 9,8% Slováci (bez cizinců s platným azylem na území ČR, Pramen: Ředitelství služby cizinecké policie).

Bydlení**Zjištění stavu bydlení**

Bydlení představuje domovské zázemí obyvatel žijících na určitém území. Pro potřeby územního plánování rozlišujeme bydlení v bytových domech, rodinných domech a přechodná bydlení v ubytovacích zařízeních. Posuzován je počet dokončených bytů a domů v posledních letech a kvalita bydlení. Kvalitu představuje stáří, vybavení, počet místností a podlahová plocha na obyvatele bytu nebo domu. Bydlení úzce souvisí se sociodemografickými poměry a s hospodářskými podmínkami v území. Údaje o dokončených bytech jsou z let 2016 až 2023

Dokončené byty**Tabulka 18****Počet dokončených bytů v letech 2016 až 2023**

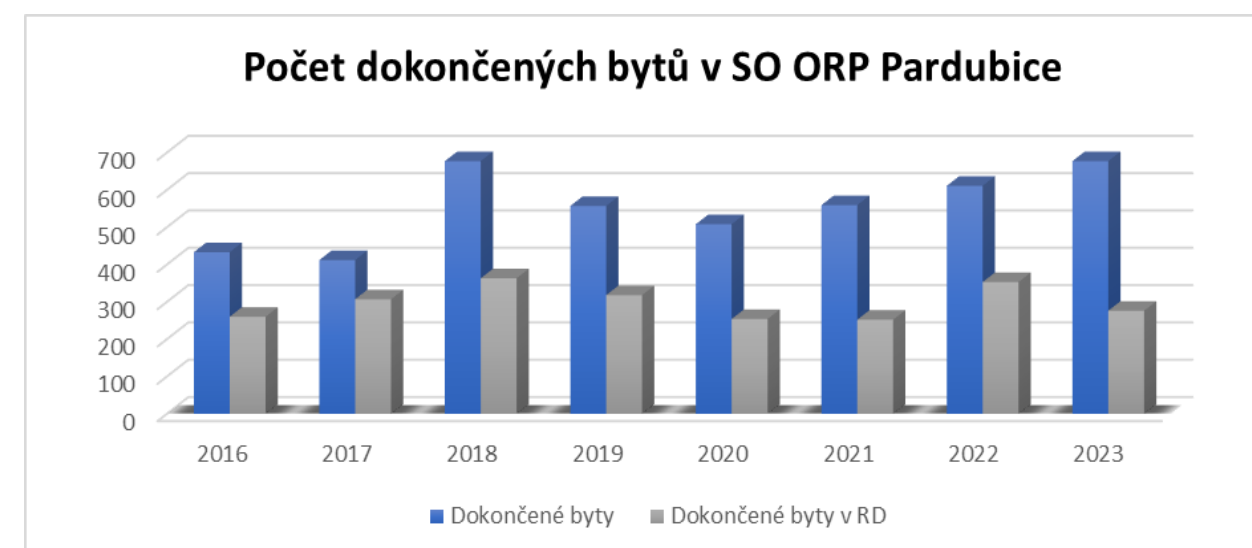
(Zdroj: ČSÚ 2024)

Dokončené byty (z toho v RD)								Počet dokončených bytů na 1000 obyvatel							
2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
433	412	677	557	508	559	611	677	3,2	3	5,2	4,2	3,8	4,3	4,5	5,0
260	307	363	318	254	252	353	276								

Počet dokončených bytů v jednotlivých letech od roku 2004 do roku 2007 měl stoupající tendenci. Po roce 2007 se stoupající trend zastavil a v dalších letech počet dokončených bytů o cca ¼ poklesl. Po roce 2015 opět stoupá. Ve srovnání s ostatními správními obvody v Pardubickém kraji je počet dokončených bytů v ORP Pardubice nejvyšší. Největší podíl na počtech dokončených bytů má město Pardubice a jeho nejbližší okolí. Dle trendu posledních let (kromě roku 2023) převažuje podíl bytů v rodinných domech.

Graf počtu dokončených bytů v letech 2016 - 2023

(Zdroj: ČSÚ 2024)

Tabulka 19**Bytová výstavba podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností (Zdroj: ČSÚ 2024)**

Kraj - SO ORP	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Pardubický kraj	1 224	1 136	1 671	1 724	1 568	1 622	1 847	1 940
Česká Třebová	18	18	18	36	20	44	105	17
Hlinsko	28	47	58	68	82	57	108	96
Holice	67	77	78	71	79	60	102	67
Chrudim	194	172	298	312	182	287	244	284
Králíky	28	9	21	59	39	35	47	34
Lanškroun	43	39	52	50	87	81	72	64
Litomyšl	30	75	60	66	65	69	69	108
Moravská Třebová	33	37	53	64	36	58	70	100
Pardubice	433	412	677	557	508	559	611	667
Polička	55	28	61	100	80	66	44	36
Přelouč	129	69	65	97	107	86	114	96
Svitavy	18	10	16	53	63	47	66	167
Ústí nad Orlicí	43	28	103	60	41	52	37	33
Vysoké Mýto	51	56	53	75	85	43	68	49
Žamberk	54	59	58	56	94	78	90	122

Stáří bytů

Přibližně polovina bytů je z období 1946 až 1980 a přibližně čtvrtina bytů je z let 2000 až 2023. Nejvyšší podíl na bytovém fondu má město Pardubice. V řadě obcí je poměr stáří bytů téměř vyrovnaný, v některých menších obcích dokonce převažují byty z nejstarší kategorie.

Tabulka 20
Stáří domů a bytů v ORP Pardubice – období výstavby (Zdroj: ČSÚ, 2024)

DOMY									
celkem	do r. 1919	1920-1945	1946-1970	1971-1980	1981-1990	1991-2000	2001-2010	2011 - 2015	2016-2023
22510	1440	2896	3715	2803	1870	1707	3713	1427	2383
	6%	13%	17%	12%	8%	8%	16%	6%	11%

BYTY									
celkem	do 1919	1920-1945	1946-1970	1971-1980	1981-1990	1991-2000	2001-2010	2011 - 2015	2016-2023
58311	2146	5473	14921	11557	6260	4617	6145	2053	4434
	4%	9%	26%	20%	11%	8%	11%	4%	8%

Struktura bytů

Z celkového počtu dokončených bytů v r. 2023 je 29% bytů v rodinných domech (ve městě Pardubice to je 17%)

Tabulka 21
Dokončené byty podle druhu budovy v okresech Pardubického kraje (Zdroj: ČSÚ, 2024)

Dokončené byty/ správní obvody	Dokončené byty celkem	v tom						
		v rodinných domech	v bytových domech	v nástavbách, přístavbách a vestavbách		v domech s pečovatelskou službou a domovech - penzionech	V nebytových objektech	stavebními úpravami nebytových prostorů
				k rodinným domům	k bytovým domům			
		2017						
Kraj celkem	1 136	834	144	36	37	0	24	61
Chrudim	172	138	17	6	3	-	5	3
Pardubice	412	307	83	9	9	-	2	2
Svitavy	10	10	-	-	-	-	-	-
Ústí nad Orlicí	28	26	-	1	-	-	1	-
		2019						
Kraj celkem	1 724	1 087	380	41	43	0	54	119
Chrudim	312	163	115	8	-	-	3	23
Pardubice	557	318	173	9	14	-	20	23
Svitavy	53	32	20	1	-	-	-	-
Ústí nad Orlicí	60	52	-	2	-	-	1	5
		2021						
Kraj celkem	1622	1007	405	*	*	*	20	*
Chrudim	287	174	89	*	*	*	*	*
Pardubice	559	252	270	*	*	*	*	*
Svitavy	47	39	6	*	*	*	*	*
Ústí nad Orlicí	52	31	40	*	*	*	*	*
		2023						
Kraj celkem	1940	1084	566	*	*	*	18	*
Chrudim	284	179	125	*	*	*	*	*
Pardubice	667	276	254	*	*	*	*	*
Svitavy	167	54	147	*	*	*	*	*
Ústí nad Orlicí	33	23	40	*	*	*	*	*
		* - údaje nejsou k dispozici						

Tabulka 22
Domovní fond v ORP Pardubice v r. 2021 (Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021)

Trvale obydlené domy								Neobydlené domy	
1970	1980	1991	2001	2011	2021	z toho rodinné domy		průměrné stáří domu v letech roky	celkem
						počet	v %		
15 247	15 917	16 013	16 448	18 884	21 915	18 955	86	41	2 272
									344

Tabulka 23
Bytový fond v ORP Pardubice v r. 2021 (Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021)

Trvale obydlené byty								Neobydlené byty		
1970	1980	1991	2001	2011	2021	z toho v rodinných domech		celkem	z toho	
						počet	v %		sloužící k rekrea-ci	obydlené přechod-ně
34 034	41 645	44 601	46 365	51343	56536	22090	39	7680	344	

Kvalita bydlení

Technická vybavenost bytů se rok od roku zlepšuje. V údajích za celý Pardubický kraj se uvádí: Vybavenost elektřinou a dodávkou vody se považuje za 100 % a nesleduje se. Ve všech formách bytové výstavby klesl podíl bytů vybavených plynovodní přípojkou, s výjimkou nástaveb, přístaveb a vestaveb k rodinným domům. Bez přívodu plynu bylo v roce 2021 18,8 % bytů. Více jak polovina rodinných domů byla napojena na kanalizační síť (77,3 %). Vlastní čističku odpadních vod mělo 1,9 % rodinných domů. Vytápění u rodinných domů bylo řešeno převážně centrálně (98,1 % centrální domovní, 1 % centrální dálkové). Oproti tomu z bytových domů jich bylo vytápěno centrálně domovně 64,6 % a centrálně dálkově 35,3 %.

Tabulka 24
Vybrané ukazatele úrovně bydlení v ORP Pardubice v r. 2021 (Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021)

celkové plochy v m²	obytné plochy v m²	obytných místností 8 m² a větších	Průměrný počet osob na:		Průměrná obytná plocha na 1 osobu v m²	Podíl bytů III. a IV. kategorie v%
			1 trvale obydlený byt	1 obytnou místnost 8 m² a větší		
84,49	65,5	3,2	2,21	0,69	29,6	0,04

V posledních letech dochází ke zvyšování průměrné obytné plochy na osobu, která překročila 20 m² v bytových domech a blíží se ke 30 m² v rodinných domech.

V **Tabulce 25**, Technické vybavení trvale obydlených bytů a domácnosti podle obcí v SO ORP Pce, jsou uvedeny údaje pro jednotlivé obce správního území ORP Pardubice. Z uvedených údajů lze konstatovat, že úroveň bydlení a technického vybavení bytů ve správním území ORP Pardubice je na velmi dobré úrovni a odpovídá současným požadavkům.

Tabulka 25

(Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021)

Obec	Trvale obydlené byty vybavené		
	Vodovodem	plynem	ústředním topením
Barchov	104	77	85
Bezděkov	115	94	99
Borek	101	75	78
Bukovina nad Labem	86	74	76
Bukovka	128	103	112
Časy	70	59	60
Čeperka	433	4	355
Čepí	159	145	144
Černá u Bohdanče	226	178	192
Dašice	747	688	647
Dolany	129	100	104
Dříteč	183	132	150
Dubany	105	88	90
Hrobice	77	69	67
Choteč	126	105	103
Chýšt	70	58	62
Jezbořice	138	118	109
Kasalice	73	53	53
Kostěnice	200	165	165
Kříčeň	85	72	71
Kunětice	102	88	85
Lány u Dašic	46	48	38
Lázně Bohdaneč	1 405	811	1 344
Libišany	213	168	181
Malé Výkleky	43	31	36
Mikulovice	459	389	419
Moravany	674	571	585
Němčice	248	232	234
Neratov	43	35	31
Opatovice nad Labem	1 046	652	954
Ostřešany	380	340	338
Pardubice	38 502	33 638	38 593
Plch	37	37	30
Podůlšany	59	50	46
Pravy	36	18	28
Ráby	187	146	165
Rohovládova Bělá	195	159	170
Rohoznice	101	76	82
Rokytno	305	201	233
Rybitví	534	504	445
Sezemice	1 496	1 309	1 330
Slepotice	148	123	130
Spojil	203	168	180
Srch	578	471	490
Srnojedy	267	237	237
Staré Hradiště	656	587	582
Staré Jesenčany	153	120	120
Staré Ždánice	206	164	164
Starý Mateřov	267	231	238
Stéblová	88	61	69
Třebosice	78	60	69
Úhřetická Lhota	92	70	74
Újezd u Sezemíc	66	63	57
Vlčí Habřina	107	97	92
Voleč	129	120	104
Živanice	326	282	293

Vyhodnocení stavu a vývoje v oblasti bydlení.

Počet dokončených bytů stoupal od roku 2004. Prudký vzestup byl zaznamenán v letech 2007 a 2008, kdy vzrostl téměř na dvojnásobek oproti roku 2004. V letech 2009 – 2015 došlo k znatelnému poklesu vlivem hospodářské recese přibližně na úroveň roku 2004. Od roku 2016 opět dochází ke stoupání bytové výstavby. Maxima bylo dosaženo v r. 2018, kdy bylo v ORP Pardubice dokončeno 677 bytů. Technická vybavenost a kvalita bydlení se neustále zlepšuje. Lze předpokládat, že se snižuje počet osob na jeden trvale obydlený byt i počet osob na jednu obydlenou místnost. Hlavním úkolem pro územní plánování v oblasti bydlení je uvážlivý rozvoj obcí, zvláště v rozsahu navrhovaných ploch pro bydlení vzhledem k velikosti a vybavení obce. Problémem může být nedostatečná vyváženost ploch pro bydlení a ploch podmiňující kvalitní bydlení (drobná občanská vybavenost v místě, vznik veřejných prostranství, chodníky, cyklostezky). Počet dokončených bytů a kvalitu bydlení může územní plánování ovlivnit jen nepřímo vymezením ploch pro bydlení.

A2.1.5 Příroda a krajina

Zjištění přírodních podmínek území

Z pohledu bioregionálního členění podle Culka a kol. je na území ORP Pardubice vymezen Pardubický bioregion. Tento leží ve středu východních Čech, zabírá jejich centrální, nejnižší část, tzv. Pardubickou kotlinu, podél řek Labe a Loučné. Typickou katénou bioregionu jsou nivy s luhy a slatinnými olšinami, na ně navazují nízké a střední terasy s borovými doubravami a slatinami. Nereprezentativními částmi jsou vystupující ojedinělé slínové pahorky a neovulkanická Kunětická hora se subxerofilními doubravami a dubohabrovými háji, dále pak oblasti méně typicky vyvinuté, se zahliněnými terasami s háji a výběžky niv do okolních bioregionů.

Bioregion leží ve staré sídelní oblasti. Od paleolitu docházelo k postupnému odlesňování a zemědělskému využívání krajiny. Významnou etapou ve vývoji zdejší krajiny bylo zakládání dnes již většinou zasypaných rybníků a rozsáhlých vodních děl za Pernštejnů v 16. stol. V současnosti pokrývají značnou část regionu stanoviště zemědělsky využívaná, vzniklá dlouhodobou hospodářskou činností člověka.

Na odlesněných plochách převažují agrocenózy, louky se dodnes zachovaly jen ve fragmentech. Lokálně byly na podmačených místech vybudovány rybníky. Charakteristické jsou velké plochy převážně orné půdy v rovině téměř bez krajinné zeleně, která je zastoupena pouze úzkými pásy dřevin podél vodotečí nebo silnic, výjimečně drobnými lesíky.

Lesy dnes zabírají jen menší část území. Území ORP Pardubice náleží do dubového lesního vegetačního stupně. Značná část lesních společenstev je hospodářského charakteru s nepůvodním druhovým, většinou monokulturním složením. V těchto nepůvodních porostech převládají smrčiny a bory, na vodou ovlivněných stanovištích jsou hojné i výsadby topolů.

Významnou část flóry bioregionu tvoří ochuzená druhová skladba vegetace aluvia Labe, doplněná o některé druhy subatlantské. Vodní biotopy byly ochuzeny v důsledku změn vodního režimu Labe a jeho přítoků, znečištění vodních toků a nádrží i jejich přímou likvidací. Přesto se zde vyskytuje velké množství mrtvých říčních ramen, rybníků a tůní, zatopených pískoven. Na říční nivy menších a středních toků po celém území jsou vázány lužní lesy, zejména střemchové jaseniny, jilmové doubravy (řada z nich je součástí chráněných území – PP Meandry Struhy, PP Mělické labiště, PP Tůň u Hrobic, PP Hrozná). Vzniklo i specifické vodní prostředí – odkalovací nádrže budované pro ukládání popílku u tepelné elektrárny v Opatovicích nad Labem a u závodu Synthesia v Pardubicích.

Zvláště chráněná území (ZCHÚ)

Podle současné české legislativy je chráněná veškerá volná krajina (zákon 460/2004 Sb.). Dále jsou rozeznávána tzv. zvláště chráněná území. Na území ORP Pardubice se vyskytují pouze maloplošná zvláště chráněná území - národní přírodní rezervace (NPR), přírodní rezervace (PR) a přírodní památky (PP). Po vstupu České republiky do EU přibyla také NATURA 2000 – soustava chráněných území, vytvořená na základě jednotných principů na území států EU. Spadají do ní ptačí oblasti (PO) a evropsky významné lokality (EVL). V následující **Tabulce 26** je uveden přehled zvláště chráněných území v ORP Pardubice.

Tabulka 26

(Zdroj: Ústřední seznam ochrany přírody)

Zvláště chráněná území				
kód	kategorie	název	katastrální území	rozloha v ha
1926	PR	Baroch	Hrobice, Srch	31,3956
2419	NPR	Bohdanečský rybník	Lázně Bohdaneč	247,7676
5877	PP	Černý Nadýmač	Vičí Habřina, Břehy	4,3000
720	PP	Hrozná	Opatovice n. L.	3,1314
5980	PP	Kunětická hora	Ráby	27,2319
721	PP	Labiště pod Opočínkem	Opočíněk, Živanice	2,6722
680	PP	Meandry Struhy	Bezděkov, Valy n. L., Veselí u Přelouče	2,8000
729	PP	Mělické Labiště	Mělice, Opočíněk	3,1000
5965	PP	Michnovka - Pravy	Pravy	3,3709
775	PP	Nemošická stráž	Drozdice, Nemošice, Pardubičky	5,8391
727	PP	Přesyp u Malolánského	Lány u Dašic	2,5606
724	PR	Přesypy u Rokytna	Rokytno	6,9634
722	PP	Tůň u Hrobic	Dříteč, Hrobice	2,8809
6000	PP	U Pohránovského rybníka	Pohránov, Semtín, Srch, Ohrazenice	64,9655
5713	PP	Vesecký kopec	Veská	0,6917
ROZLOHA CELKEM				409,6708

NATURA 2000 – Ptačí oblasti				
kód	kategorie	název	katastrální území	rozloha v ha
2291	PO	Bohdanečský rybník	Lázně Bohdaneč	306,7500
2296	PO	Komárov	Lány u Dašic, Sezemice, Dašice, Ostřetín, Dolní Roveň, Horní a Dolní Ředice, Holice	158,3000
ROZLOHA CELKEM				465,0500

NATURA 2000 – Evropsky významné lokality				
kód	kategorie	název	katastrální území	rozloha v ha
2950	EVL	Bohdanečský rybník a rybník Matka	Lázně Bohdaneč	247,7676
2955	EVL	Černý Nadýmač	Vičí Habřina, Břehy	3,2000
5532	EVL	Dolní Chrudimka	Nemošice, Pardubice, Pardubičky, Nemošice, Drozdice, Mnětice, Hostovice, Úhřetická Lhota	48,0000
2965	EVL	Kunětická hora	Němčice, Ráby	26,9410
5540	EVL	Michnovka - Pravy	Pravy	2,8234
2926	EVL	Orlice a Labe	Bukovina, Dříteč, Hrobice, Kunětice, Němčice, Opatovice n. L., Sezemice	56,6000
2969	EVL	Pardubice - zámek	Pardubice	3,7457
5544	EVL	U Pohránovského rybníka	Pohránov, Semtín, Srch, Ohrazenice	64,9655
2981	EVL	Uhersko	Moravany, Chroustovice, Ostrov, Trusnov, Uhersko	5,4000
ROZLOHA CELKEM				459,4432

Údaje psané kurzívou – území se nenachází pouze v ORP Pardubice, rozloha lokality na území ORP je vypočítána z mapového podkladu

Rozloha zvláště chráněných území a území NATURA 2000 je celkem 1334 ha.

Významné krajinné prvky (VKP)

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, § 3 definuje VKP jako „ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotnou část krajiny, utvářející její typický vzhled nebo přispívající k udržení její stability“.

Zákon definuje VKP ve dvou polohách:

1. skupinu vyjmenovanou taxativně, „významné krajinné prvky ze zákona“, přičemž se jedná o biologické jednotky, seřazené do 4 podskupin: lesy, vodní toky a jejich (údolní) nivy, jezera a rybníky, rašeliniště.
2. skupinu vyjmenovanou fakultativně, jako jsou zejména mokřady, stepní trávníky, remízky, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy. Tyto VKP je nutno, na základě evidence úředně zaregistrovat. V následující **Tabulce 27** je uveden přehled významných krajinných prvků v ORP Pardubice.

Tabulka 27

(Zdroj: Registrační karty MmP OŽP, MěÚ L. Bohdaneč, ÚPD Voleč a Rohoznice)

Registrované VKP			
označení	název	katastrální území	rozloha/ha
VKP č. 5	Labiště pod Černou	Černá u Bohdanče	1,8687
VKP č.13	Staré Labe u Cihelny	Brozany, Pardubice	17,2969
VKP č .9	Ramena Chrudimky	Drozdice, Nemošice	3,2103
VKP č.19	Pod Sutinami	Lány na Důlku, Černá u Bohdanče	1,0596
VKP č. 20	Rumlovo Labiště	Lány na Důlku, Rybitví	7,2006
VKP č. 21	Zákoutí	Rosice nad Labem, Svítkov, Smojedy, Rybitví	15,0005
VKP č. 23	Jarkovské jezero	Rosice nad Labem	1,4664
VKP č. 33	Kobylník	Černá za Bory	0,5403
VKP č. 53	Rameno u Haldy	Pardubice, Brozany	2,1949
VKP č. 39	Rameno k vodárně	Rosice	2,4246
VKP Park Ohrádka	Park "Ohrádka"	Ohrazenice	0,9313
VKP Bubeníkovy sady	Bubeníkovy sady včetně Matičního jezera	Pardubice	5,9931
VKP č. 56	Písňík u Opatovic a jeho písčné břehy	Opatovice nad Labem	6,4721
VKP č. 57	Městské arboretum Dukla	Pardubice	4,8295
VKP č. 36	Lipec	Voleč	25,8447 *
VKP č. 52	Rybník Beránek	Voleč	14,3159 *
VKP č. 55	Volečské meze	Voleč	0,1218 *
VKP č. 46	Na víně	Rohoznice	20,1987 *
VKP č. 42	Horecké písňíky	Lázně Bohdaneč	5,5000 *
VKP č. 31	Slatina u Horeckých písňíků	Lázně Bohdaneč	neurčeno
VKP č. 63	Alej k Neratovu	Lázně Bohdaneč	* délka 1000m
VKP č. 62	Na obci	Lázně Bohdaneč	3,5000
ROZLOHA CELKEM			139,9699 *

* rozloha VKP je vypočítána z mapového podkladu

Památné stromy

Památné stromy jsou mimořádně významné stromy, jejich skupiny a stromořadí v terénu označené tabulí s malým státním znakem ČR. Památné stromy mohou být vyhlášeny z následujících důvodů: mimořádný vzrůst, mimořádné stáří, zvláštní habitus (celkový vzhled), krajinná dominanta, upomínka na určitou historickou událost nebo pověst, doprovod kulturní památky. V následující **Tabulce 28** je uveden přehled památných stromů v ORP Pardubice.

Tabulka 28

(Zdroj: Ústřední seznam ochrany přírody)

Památné stromy				
kód	název	typ objektu	počet ks	katastrální území
101455	Ulmus laevis (jilm vaz)	Jednotlivý strom	1	Pardubice
101456	Populus nigra (topol černý)	Jednotlivý strom	1	Pardubice
101457	Jerlín japonský, 4 ks	Skupina stromů	4	Pardubice
101458	Tilia platyphylla (lípa velkolistá)	Skupina stromů	1	Dubany
101459	Tilia platyphylla (lípa velkolistá)	Jednotlivý strom	1	Dubany
101461	Jinan dvoulaločný	Jednotlivý strom	1	Ostřešany
101463	Topol černý	Jednotlivý strom	1	Dříteč
101468	Quercus robur L. - Dub "Antonín"	Jednotlivý strom	1	Staré Čivice
101469	Quercus robur L. - Dub v Hrádku	Jednotlivý strom	1	Lázně Bohdaneč
104772	Stromořadí 34 ks dubů podél Labe	Stromořadí	31	Pardubice
104773	Stromořadí 22 ks dubů letních	Stromořadí	22	Pardubice
104902	3 ks stromů Quercus robur (Dub letní)	Skupina stromů	3	Opatovice nad Labem
104903	4 ks stromů Quercus robur (Dub letní)	Skupina stromů	4	Opatovice nad Labem
104904	Quercus robur (Dub letní)	Jednotlivý strom	1	Pohřebačka
104905	Quercus robur (Dub letní)	Jednotlivý strom	1	Opatovice nad Labem
104906	3 ks stromů Quercus robur (Dub letní)	Skupina stromů	3	Opatovice nad Labem
104907	Pyrus communis (Hrušeň obecná)	Jednotlivý strom	1	Srch
104908	Quercus robur (dub letní)	Jednotlivý strom	1	Lány na Důlku
104909	Quercus robur (dub letní)	Jednotlivý strom	1	Svítkov
104910	Acer campestre (Javor babyka)	Jednotlivý strom	1	Svítkov
104911	Tillia platyphylla (Lípa velkolistá)	Jednotlivý strom	1	Opatovice nad Labem
105411	Stromořadí 41 ks dubů	Stromořadí	41	Lázně Bohdaneč
105587	Quercus robur (dub letní)	Jednotlivý strom	1	Pardubice
105625	Stromořadí 19 ks lip v Opatovicích	Stromořadí	19	Opatovice nad Labem
105626	Acer campestre (javor babyka)	Jednotlivý strom	1	Mikulovice
106499	Jasan u Podkovy (Fraxinus excelsior L.)	Jednotlivý strom	1	Pardubice
POČET CELKEM			145	

Územní systém ekologické stability

Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny definuje ÚSES takto: „Územní systém ekologické stability je vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Hlavním smyslem ÚSES je posílit ekologickou stabilitu krajiny zachováním nebo obnovením stabilních ekosystémů a jejich vzájemných vazeb.“

Zjednodušeně lze říci, že celý systém ÚSES se skládá z biocenter a biokoridorů. Biocentrum je část krajiny s jedním nebo více biotopy, která umožňuje trvalou existenci přirozeného ekosystému. Biokoridor je lineární úsek krajiny, který umožňuje migraci organismů mezi jednotlivými biocentry. Dle významu se ÚSES dělí na nadregionální, regionální a lokální. Pro potřeby územního plánování lze prvky ÚSES rozdělit na stávající – funkční a na návrhové – nefunkční prvky ÚSES.

Na území ORP Pardubice je nadregionální ÚSES reprezentován nadregionálním biocentrem zahrnujícím Bohdanečské rybníky a písňiky Opatil (NRBC 8 Bohdaneč). Za páteř nadregionálního

ÚSES na území ORP Pardubice lze považovat nadregionální biokoridor navazující na řeku Labe (NRBK K72, K73). Další nadregionální biokoridory propojují biocentrum Bohdaneč na Labe a navazující nadregionální síť. Jedná se o biokoridor navazující na Opatovický kanál (NRBK K 73), nadregionální biokoridory v trasách Opatil – Dolany – Rohoznice - Pravy – Malé Výkleky a dále (NRBK K71), Opatil — Ráby –Počápy – Sezemice a dále (NRBK K 74), Ráby – Dražkov - Borek a dále (NRBK K 73) a Přelouč - Lohenice – Přelovice - Neratov – Kladruby nad Labem a dále (NRBK K 72).

Regionální ÚSES je vázán především na větší vodní toky. V následujících tabulkách je uveden přehled nejdůležitějších z nich.

Tabulka 29

Regionální biokoridory

Místo	Označení	Název
Chrudimka	RBK 1340	Pardubické Labe – Nemošice, Drozdice, Pardubice
	RBK 1341	Nemošice, Drozdice – Meandry Chrudimky
Loučná	RBK 1281	Loučná, Halda
	RBK 1339	Platěnsko - Loučná
	RBK 842	Platěnsko- Uhersko, Čeradice
Podolský potok	RBK 9905	Labiště pod Černou – Cerhov
	RBK 9904	Cerhov - Palác
Zlatý potok	RBK 1330	Ledecká obora – Meandry (Bezděkov)
Novohradka	RBK 1346	Novohradka
Ředický potok	RBK 1920	Ředický potok (Rokytno)
Lesní biokoridor	RBK 1274	Lhotáček-Rohoznice
Ostatní	RBK 1275	Lhotáček, Sopřečský rybník
	RBK 1276	Sopřečský rybník-Nadýmač

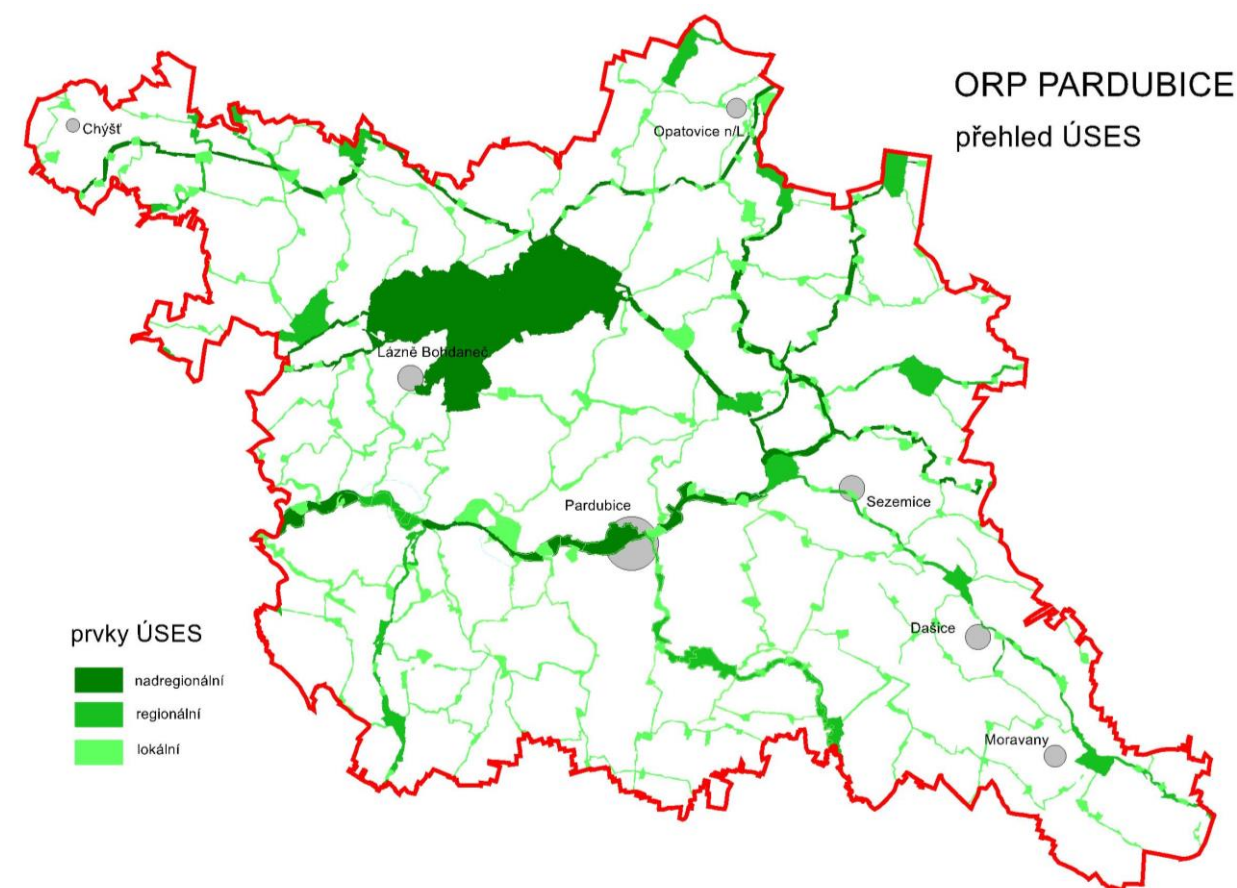
Tabulka 30

Regionální biocentra

Obec	Označení	Název
Úhřetická Lhota	RBC 914	Meandry Chrudimky (v ORP Pce jen část biocentra)
Platěnice	RBC 915	Platěnsko
Pardubice	RBC 916	Pardubické Labe
Černá u Bohd., Rybitví	RBC 917	Labiště pod Černou
Bezděkov, Valy	RBC 918	Meandry Struhy (v ORP Pce jen menší část biocentra)
Počápy	RBC 967	Halda
Bukovina	RBC 969	Hrozná (v ORP Pce jen část biocentra)
Libišany, Opatovice	RBC 971	Libišanské louky
Pravy	RBC 975	Lhotáček (v ORP Pce jen menší část biocentra)
Lány u Dašic	RBC 1748	Loučná
Vlčí Habřina	RBC 1753	Nadýmač (v ORP Pce jen menší část biocentra)
Rohoznice	RBC 1755	Rohoznice
Časy	RBC 1757	Časy (v ORP Pce jen menší část biocentra)
Ráby, Němčice	RBC 1758	Kuněticko
Borek	RBC 1759	Borek
Nemošice	RBC 1949	Nemošice, Drozdice
Rokytno	RBC 9006	Kopanina
Neratov	RBC 9007	Neratov
Jezbořice	RBC 9013	Cerhov

Obrázek 14

(Zdroj: územní plány obcí)

Městské parky

Významnou přírodní hodnotou v městském prostředí jsou parky. Většina z nich leží v Pardubicích. Velmi významný je lázeňský park v Lázních Bohdaneč. V urbanizovaném území představují oázu klidu a pohody a zpříjemňují život ve městě. Často se v nich nacházejí staré a vzácné druhy dřevin. Menšími parkovými úpravami bývají také obohaceny centrální prostory obcí, městských částí a místa před významnými budovami.

Tabulka 31

Obec	park
Lázně Bohdaneč	Lázeňský park
Pardubice	Tyršovy sady
Pardubice	Bubeníkovy sady
Pardubice	Arboretum Dukla
Pardubice	Zborovské náměstí
Pardubice	Náměstí Legií
Pardubice	Na Špici
Pardubice	Komenského nám.
Pardubice	Pod Vinicí
Pardubice	Zámecké valy

Zjištění krajinných podmínek území

Přírodní dominanty, krajinná zeleň, ekologicky hodnotné plochy, významné linie

Přírodními dominantami území je tok řeky Labe a čedičový vrch Kunětická hora. Za krajinné hodnoty jsou považovány také porosty podél významných vodotečí, křoviny, olšiny a další, které nemají charakter lesa. Spoluutvářejí zdejší krajinu, jinak na zeleň nepřiliš bohatou. Jsou ekologicky stabilními prvky v krajině.

Za zvlášť hodnotné jsou považovány:

- doprovodné porosty podél Labe, Chrudimky, Loučné, Opatovického kanálu a Podolského potočka. Většinou jsou zároveň prvky ÚSES
- úseky toku Labe a Chrudimky v Pardubicích, včetně jejich soutoku a přilehlé nivy
- úsek řeky Loučné v Sezemích a v Dašicích a přilehlé nivy

Úseky říčních toků společně se svými nivami jsou ve městech typickým klidovým územím. Jsou přírodním bohatstvím, vytvářejí krajinný obraz měst a dotvářejí jejich urbanistickou osnovu. Zvláště na území města Pardubice jde o hodnotu jedinečnou a nenahraditelnou.

Přírodní horizonty.

Pardubicko má charakter roviny s malou výškovou členitostí. Jediným výrazným výškovým prvkem reliéfu je Kunětická hora. Významné přírodní horizonty se nacházejí daleko za hranicemi správního území a projevují se především v dálkových pohledech. Jde především o pás Železných hor na jihu, Vraclavský hřbet na východě, pás lesů Choceňské plošiny na severovýchodě s pozadím Orlických hor. Na západ pokračuje polabská rovina bez výrazného horizontu, totéž pak na sever. Severní pohledové směry jsou za dobrých podmínek zářmovány pozadím Krkonoš.

Z místních pohledových horizontů považujeme za hodnotné tyto:

- Kunětická hora, dominanta regionu, pohledově se uplatňuje ze všech směrů (1)
- okraj Srbské plošiny, pohledově se uplatňuje od jihu z Pardubické kotliny (2)
- terénní zlom Mikulovice, Ostřešany, pohledově se uplatňuje od severu z Pardubické kotliny, dominantou kostel Mikulovice (3)
- okraj Chlumecké tabule, pohledově se uplatňuje z jihu z Lázní Bohdaneč, dominantou kostel Osice. Horizont je na hranici ORP Pardubice (4)
- terénní hřbet Sezemice Časy, pohledově se uplatňuje hlavně z jihu od Dašic (5)
- Nemošická stráň, pohledově se uplatňuje z obcí Nemošice, Drozdice (6)
- vrch Vinice Pardubičky, pohledově se uplatňuje zejména z městské části Višňovka (7)
- terénní zlom Kříčeň Rohoznice, pohledově se uplatňuje z V a JV (8)
- terénní zlom Rohovládova Bělá Kasalice, pohledově se uplatňuje z V a JV (9)
- jižní okraj Lázní Bohdaneč, pohledově se uplatňuje z J od Černé u Bohd. (10)
- Labský břeh u Opočínku, pohledově se uplatňuje ze S od Černé u Bohd. (11)
- terénní zlom v obci Jezbořice, pohledově se uplatňuje od SZ od Jeníkovice (12)

Označení horizontů na **Obrázku 15** odpovídá označení v textu (číslo v závorce).

V dokumentu Strategie ochrany krajinného rázu ORP Pce (R. Bukáček, J. Rusňák, P. Bukáčková 2010) byly určeny krajinné celky a místa krajinného rázu. Z pohledu územního plánování představují přírodní hodnoty v území.

Krajinné celky

- Bohdanečsko
- Niva Labe

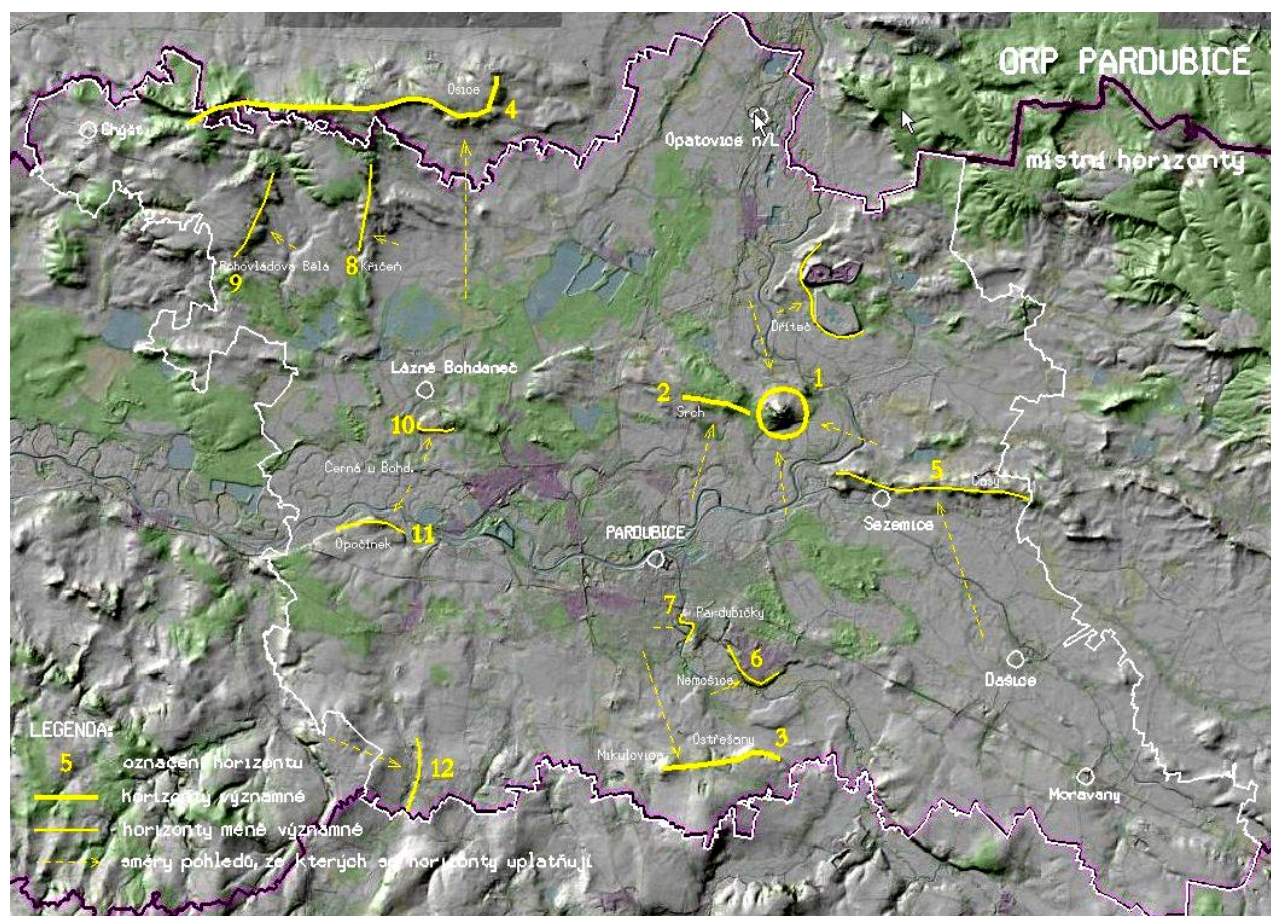
Místa krajinného rázu

- Opatovicko
- Staré rybníky – usazovací nádrže Dříteč
- Újezd – Borek
- Spoil - Zminný
- Niva Chrudimky
- Jezbořice

Za přírodní hodnoty v území jsou považovány také zbytky pernštejnské rybníční soustavy. Jde především o Opatovický kanál, Spoilský odpad, náhon Halda, rybníky Bohdanečský, Matka, Nadymač a Pohránovský. Dále pak stará ramena Labe a vodní plochy po těžbě štěrkopísku. Tyto prvky krajiny jsou zároveň významnými krajinnými prvky ze zákona a některé i kulturními památkami. V území je také několik míst s prvky komponované krajiny. Nejdůležitější je lázeňský park v Lázních Bohdaneč, zámeček s oborou ve Starých Čivcích a zbytky původní kompozice v okolí letohrádku v Rohoznici a u hřebčína v Nemošicích.

Obrázek 15

(Zdroj: mapový podklad web KrÚ PK)

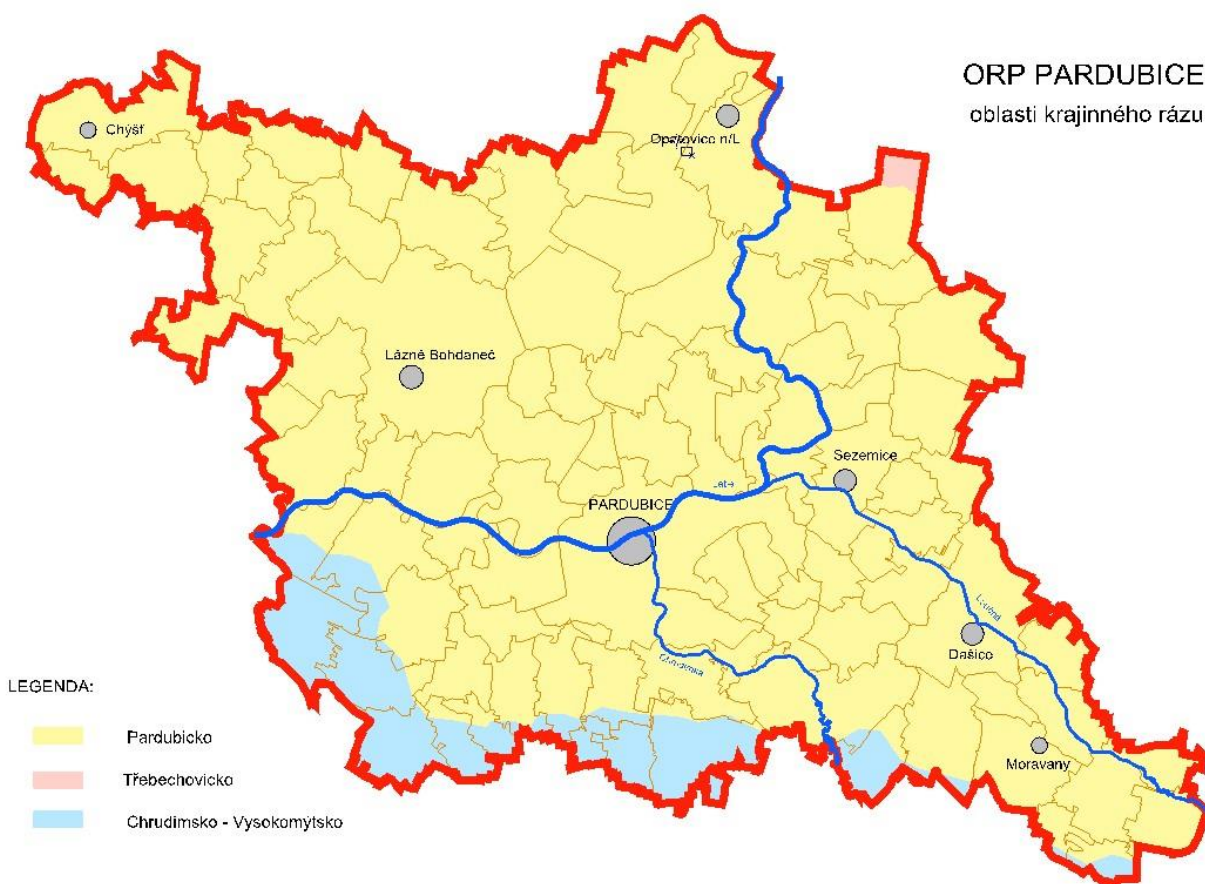
Hodnocení krajinného rázu v této kapitole vychází z dokumentu Strategie ochrany krajinného rázu ORP Pce, vypracovaného autory R. Bukáčkem, J. Rusňákem, P. Bukáčkovou, v roce 2010. Krajina zahrnující území ORP Pardubice je krajinou kulturní, historicky utvářenou činností člověka. Podle převažujícího způsobu využití krajiny, uspořádání ploch a plošek, způsobu a struktury osídlení se kulturní krajiny dělí na typy kulturní krajiny. Každý z těchto typů tvoří specifický ráz krajiny (charakter). Krajinný ráz je přírodní, kulturní a historickou charakteristikou určitého místa či oblasti, patří k důležitým hodnotám spoluvytvářejícím identitu národa. Ochrana krajinného rázu spočívá v ochraně pozitivních znaků určité charakteristiky krajiny a v eliminaci negativního projevu znaků, které jsou obecně vnímány jako nepřijatelné a rušivé.

Oblasti krajinného rázu

Většina území ORP Pardubice spadá do oblasti krajinného rázu Pardubicko. Okrajově zasahuje do jižní části oblast Chrudimsko – Vysokomýtsko a severní výběžek nad obcí Borek náleží do oblasti Třebechovicko. Viz **Obrázek 16**.

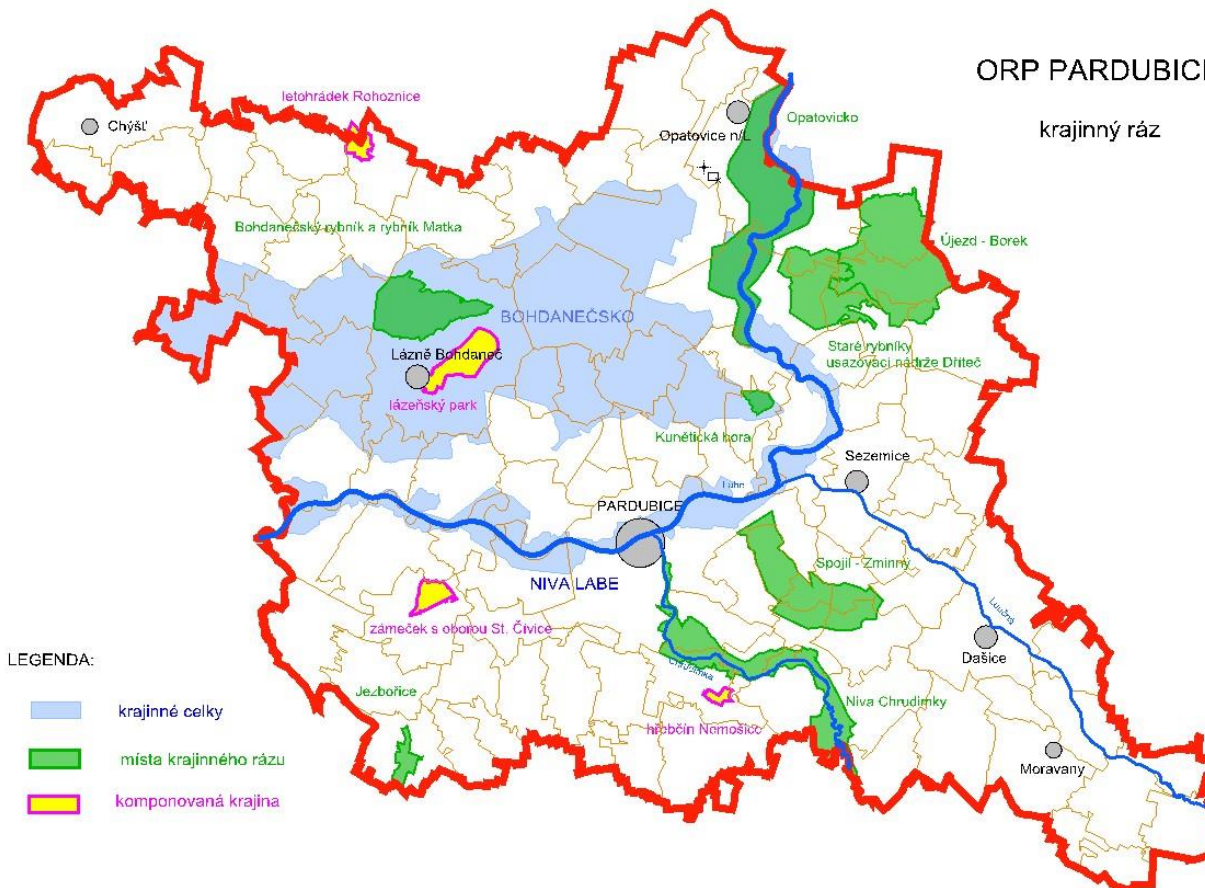
Obrázek 16

(Zdroj: Strategie ochrany kraj. rázu ORP Pce, R. Bukáček, a kol. 2010)

Obrázek 17

(Zdroj: Strategie ochrany kraj. rázu ORP Pce, R. Bukáček, a kol. 2010)

Krajinný celek Bohdanečsko

Vymezené území je tvořeno částí Dobřenská plošina, Královéhradecké kotliny, Sršské plošiny a především Kunětickou kotlinou a Bohdanečskou bránou. Jedná se o oblast protaženou podél řeky Labe. Reliéf má charakter roviny s malou výškovou členitostí. Pouze na východním okraji je neovulkanický fonolit Kunětická hora s větším převýšením. Oblast je utvářena z. (místy sv.) směrem. Oblast je na J a V ohraničena plochou nivou řeky Labe, na Z souvislými lesními kulturami a na S intenzivní agrární krajinou. V tomto krajinném celku je významně dochován zbytek rybníční soustavy dochované z dob Pernštejnů.

Krajinný celek Niva Labe

Vymezené území je tvořeno částí Královéhradecké kotliny a částí Kunětické kotliny. Jedná se o oblast protaženou podél řeky Labe. Reliéf má charakter roviny s malou výškovou členitostí. Oblast je utvářena v severní části ve směru J-S před Pardubicemi se pak pozvolna stáčí do směru V-Z. Oblast je ohraničena agrární a průmyslovou krajinou. Ve střední části oblast prochází Pardubicemi, kde okolí má parkový charakter. Na toku je pak několik objektů technicistního charakteru (jez, přístaviště). Na západě tato oblast přechází do KC Kladrubska.

Místo krajinného rázu Opatovicko

Jedná se o krajinu protaženou podél řeky Labe. Reliéf má charakter roviny s malou výškovou členitostí. Území představuje pestřejší mozaiku polí, luk, lužních lesů, slepých ramen a samotného vodního toku řeky Labe. Přirozená zeleň doprovázející vodoteče a slepá ramena, místy remízky a solitery vytváří uzavřenější krajinu na okrajích s širšími rozhledy do okolní krajiny Pardubické oblasti. Zcela chybí lesní hospodářské porosty. Na slepá ramena je vázán výskyt mnoha ohrožených druhů rostlin a živočichů.

Místo krajinného rázu Chrudimka

Významná osa krajiny s přirozenou doprovodnou vegetací lužních olšin. Tok Chrudimky přirozeně meandruje, čímž spolu se slepými a mrtvými rameny vytváří nepřehledné množství intimních zákoutí s travními porosty střídanými poli. Celkový dojem je pak malebný, měkký a uklidňující. Tok doprovázejí četné umělé kanály, které jsou mnohde dokladem bývalých mlýnů a rybníků, jako je tomu např. U Mnětic, kde bývaly dva mlýny a jeden velký rybník u zaniklé vodní tvrze (dochovaná hráz). Z umělých vodních kanálů do oblasti zasahuje významná technická památka kanál Zmínka, který vede vodu z Novohradky od Uhřetické Lhoty do Loučné k Sezemicím (na toku několik aquaduktů). Na severu vstupuje řeka Chrudimka do Pardubic. V této části získává okolí řeky parkový charakter na využití. Tato místo krajinného rázu se vyznačuje vysokou přírodní a estetickou hodnotou a udává tak okolní krajině přírodní charakter. Tento vjem je doplněn znaky dlouhodobého a harmonicky působícího využívání krajiny člověkem.

Místo krajinného rázu Spoil – Zminný

Krajina, ve které se v minulosti rozkládala rybníční soustava. V současnosti jsou patrné zbytky hrází, po kterých vedou drobné silnice. Celá oblast je obklopena lesními především borovými porosty.

Místo krajinného rázu Újezd – Borek

Krajina s dochovanými rybníky v návaznosti na sídla. Okolí rybníků doprovází přirozená vegetace mokřadů a lesů. Převládá přírodní charakteristika s mnoha intimními prostory. Měřítka krajiny je malé až střední tvořené poli, loukami a, rybníky a lesy.

Místo krajinného rázu Staré rybníky – usazovací nádrže

Výstavbou Opatovické elektrárny došlo k novému využití prostoru původního rybníka Labský (součást rybníční soustavy Pardubicka) jako usazovací nádrže. Postupně tak došlo k navážení popílku do jeho prostoru, čímž došlo k výraznému vyvýšení nad okolní terén. V současnosti jsou zde dvě usazovací nádrže obklopené lesními porosty, pročež se z okolí jeví jako přírodní komplex. Na tyto lesní porosty směrem k obci Dřítěč přimyká golfové 140 ha hřiště.

Místo krajinného rázu Bohdanečský rybník a rybník Matka

Území představuje komplex vodních a mokřadních biotopů vytvořených kolem jednoho z největších rybníků perněstejnské soustavy. Zahrnuje slatinné louky, lesy, křoviny a rozsáhlé rákosiny s hnízdištěm bahenního a vodního ptactva. Je důležitou zastávkou tažných ptáků a s několika dalšími rybníky patří k chráněným ornitologickým stanovištím. Nachází se zde mnoho chráněných druhů rostlin a živočichů. Bohdanečský rybník (158 ha) je jeden z nejstarších rybníků a je připomínaný již od roku 1480.

Místo krajinného rázu Jezbořice

Jde o významnou osu krajiny s přirozenou doprovodnou vegetací lužních olšin a luk. Tok Klešického (Podolského) potoka vytvořil údolí, jehož pravá strana tvoří výrazný strmý svah na jehož horní hraně byla vybudována obec Jezbořice.

Místo krajinného rázu Kunětická hora

Velmi výrazný vrch neovulkanického původu s gotickým hradem tvoří impozantní dominantu a symbol kraje.

Místa komponované krajiny

Kromě míst krajinného rázu se v ORP Pardubice nachází prostory s prvky komponované krajiny nebo jejich zbytky. Jejich podrobný popis je uveden v dokumentu Strategie ochrany krajinného rázu ORP Pce v kapitole 3.4 Prostory s prvky komponované krajiny. Vzhledem k rozsahu textu je zde uveden pouze jejich výčet.

- Lázně Bohdaneč, lázeňský park postupně přecházející do volné krajiny
- Nemošice, hřebčín (jen zbytky z původní kompozice)
- Staré Čívce, zámeček s oborou
- Rohoznice, lovecký letohrádek (jen zbytky z původní kompozice)

Významná sídla mimo popsání krajinné celky a místa krajinného rázu

V území ORP Pardubice se na některých místech dochovala sídla s původní urbanistickou strukturou a s původní siluetou sídla v krajině. Jejich podrobný popis je uveden v dokumentu Strategie ochrany krajinného rázu ORP Pce v kapitole 5.1.12 Významná sídla mimo krajinné celky a místa krajinného rázu. Vzhledem k rozsahu textu je zde uveden pouze jejich výčet. Jsou to obce: Kostěnice, Moravanský, Slepotice, Platěnsko, Turov, Čeradice, Platěnice.

Ekologická stability krajiny

Ekologická stabilita krajiny je hodnocena pomocí koeficientu ekologické stability (KES), což je poměr ekologicky stabilních plochy a ekologicky nestabilních ploch. (lesní půda + louky + pastviny + zahrady + ovocné sady+ vinice+ rybníky + ost. vodoteče) / (orná půda + chmelnice + zastavěné plochy + ostatní plochy).

Hodnoty KES jsou klasifikovány takto:

do 0,1	území s maximálním narušením přírodních struktur
0,1 – 0,3	území nadprůměrně využívané, se zřetelným narušením přírodních struktur
0,3 – 1,0	území intenzivně využívané, zejména zemědělskou velkovýrobou, oslabení autoregulačních pochodů v ekosystémech způsobuje jejich značnou ekologickou labilitu a vyžaduje vysoké vklady dodatkové energie
1,0 – 3,0	vcelku vyvážená krajina
Nad 3,0	přírodní a přírodě blízká krajina

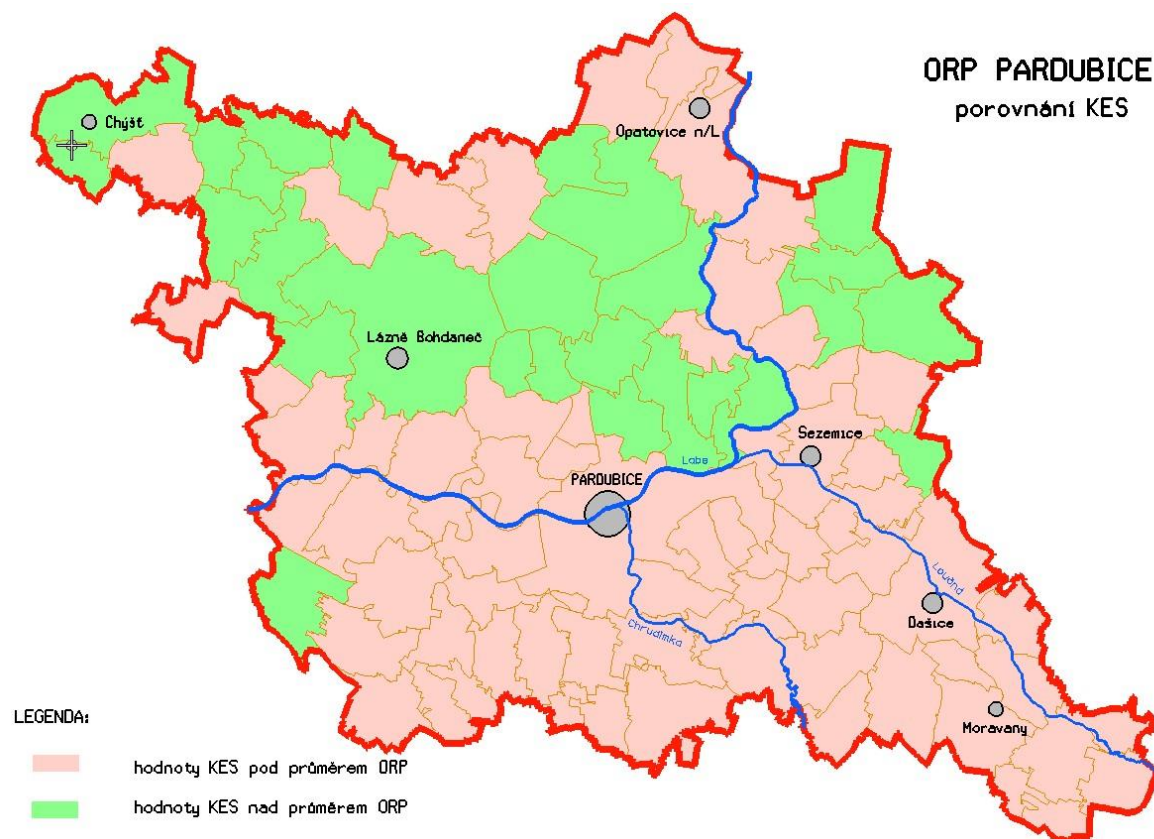
Dle hodnoty KES lze hodnocená území zařadit ke krajinnému typu :

krajina plně antropogenizovaná	KES do 0,9
krajina harmonická	KES 0,9 – 2,9
krajina relativně přírodní	KES nad 2,9

KES pro ORP Pardubice = 0,4 (Zdroj: ČSÚ 2024)

ORP Pardubice dle průměrné hodnoty KES náleží ke krajinnému typu krajina plně antropogenizovaná. Tuto krajinu lze charakterizovat jako životní prostředí, které splňuje pouze základní potřeby člověka. Jde o území intenzivně zemědělsky využívané, kde došlo k výraznému oslabení autoregulačních pochodů v ekosystémech. Tento stav způsobuje značnou ekologickou labilitu krajiny. Na území ORP se zachovaly přirozené enklávy s vyšší přírodní hodnotou. Jedná se o území vázaná na větší vodní toky a plošně rozsáhlejší území shodující se s historickou stopou Pernštejnské rybniční soustavy (Bohdanečsko, Stéblová, Čeperka a přilehlé obce). Toto je patrné z **Obrázku 17** znázorňujícího katastrální území s hodnotou KES pod a nad průměrnou hodnotou koeficientu pro celé území ORP Pardubice.

Obrázek 18

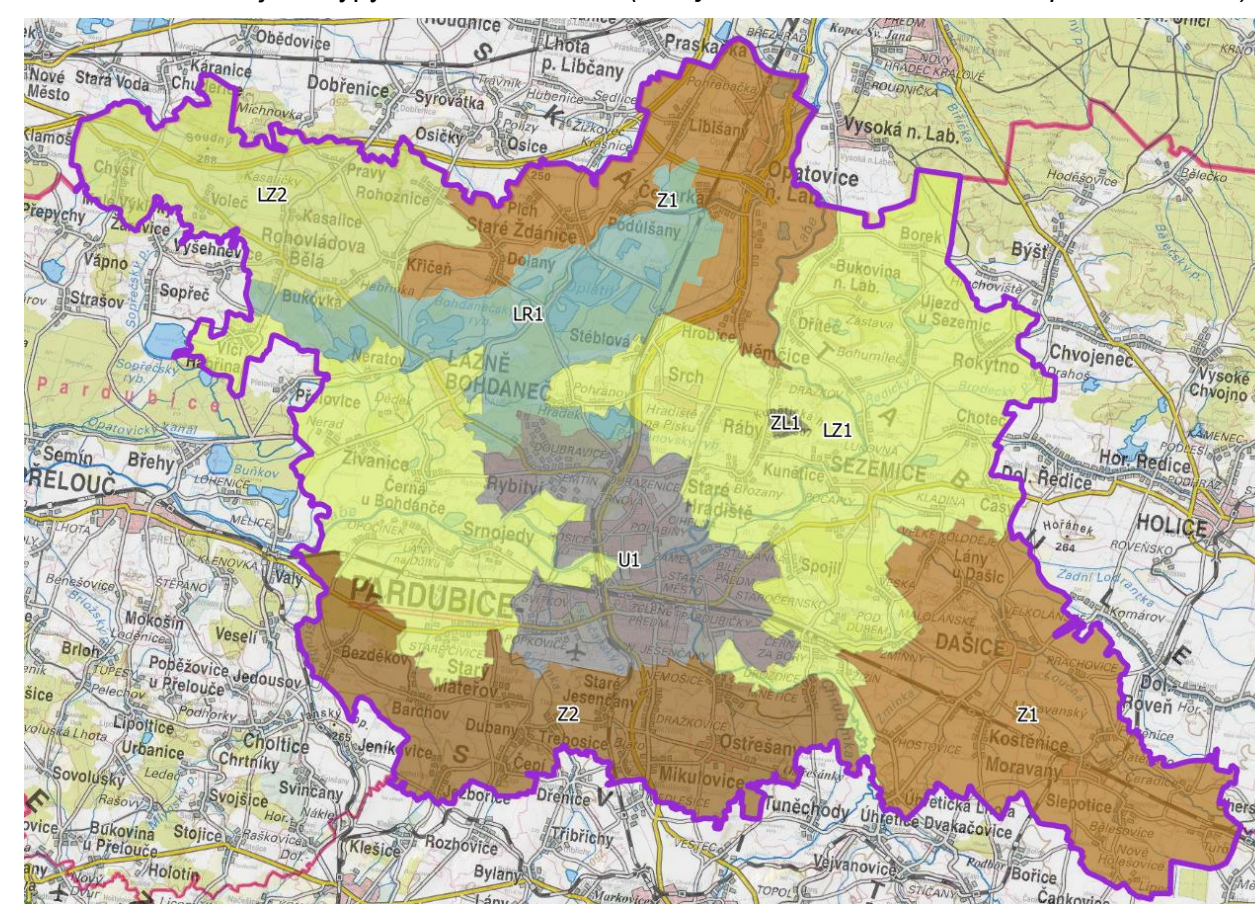
Na území ORP Pardubice byla v roce 2019 firmou EKOTOXA vypracována Územní studie krajiny (ÚSK). Jde o samostatný územně plánovací podklad, který řeší koncepci uspořádání krajiny. Tento dokument, mimo jiné, také upřesnil typy krajín a určil krajinné okrsky. V následujících obrázcích jsou znázorněny.

Krajinné typy dle využití

- Intenzivně-zemědělský typ krajiny Chrudimské tabule
- Intenzivně-zemědělský typ krajiny Pardubické kotliny
- Lesněrybniční typ krajiny Pardubické kotliny
- Lesnězemědělský typ krajiny Chlumecké tabule
- Lesnězemědělský typ krajiny Pardubické kotliny
- Zemědělskolesní typ krajiny na sopečných kužlech Pardubické kotliny
- Urbanizovaný typ krajiny Pardubické kotliny

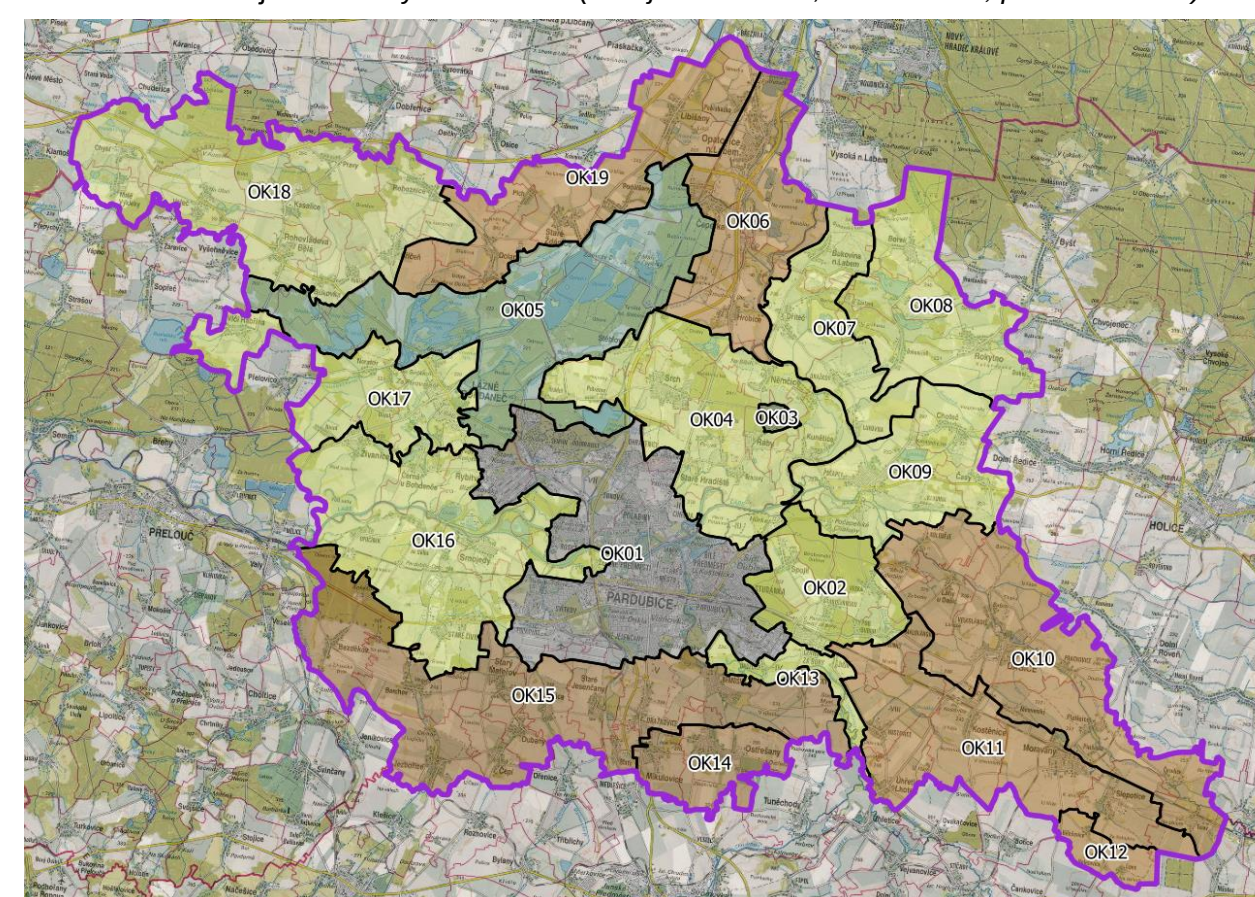
Obrázek 19 Krajinné typy

(Zdroj: EKOTOXA, Studio B&M, podklad ČÚZK)

Obrázek 20 Krajinné okrsky

(Zdroj: EKOTOXA, Studio B&M, podklad ČÚZK)

Seznam krajinných okrsků

Ok01 – Pardubice	Ok11 – Moravany
Ok02 – Spočil – Zminný	Ok12 – Lipec – Holešovice - Bělešovice
Ok03 – Kunětická hora	Ok13 – Chrudimka
Ok04 – Kunětice - Srch	Ok14 – Ostřešany - Mikulovice
Ok05 – Bohdanečsko	Ok15 – Nemošice – Starý Mateřov
Ok06 – Opatovicko	Ok16 – Opočíněk - Srnojedy
Ok07 – Dřiteč	Ok 17 – Bohdanečsko II.
Ok08 – Rokytno – Újezd u Sezemic	Ok 18 – Rohovládova Bělá
Ok09 – Sezemice	Ok 19 – Dolany - Libišany
Ok10 – Dašicko	

Vzhledem k rozsahu je uvedeno pouze vyznačení a seznam krajinných okrsků. Podrobnější informace jsou uvedeny v Územní studii krajiny ORP Pardubice

Vyhodnocení stavu a vývoje přírody a krajiny.

Současný stav území má kořeny v dávné historii, kdy bylo území v polabské nížině postupně odlesněno a její úrodná půda začala být zemědělsky využívána. V 16. století již bylo odlesnění krajiny téměř na současné úrovni. Tvář krajiny byla v této době ovlivněna vybudováním rozsáhlé rybníční soustavy na Pardubicku. V 18. století byly rybníky postupně vysoušeny a přeměněny na ornou půdu. Ve 20. století, kdy došlo k velkému rozvoji průmyslu, a dále pak po scelení pozemků po roce 1948 a intenzivnímu zemědělskému hospodaření, došlo území k současnému stavu. Dnes je vlivem intenzivního využívání ekologicky nestabilní. Splňuje pouze základní potřeby člověka, tj. obživu a bydlení. Vlivem tlaků na další novou výstavbu v území je trend v tomto směru negativní.

Hlavním požadavkem pro územní plánování v oblasti ochrany přírody a krajiny je vymezovat plochy a koridory vedoucí ke zvýšení ekologické stability krajiny, uvážlivě vymezovat nová zastavitelná území a zpevněné plochy, které jsou z pohledu krajiny nestabilní, citlivě stanovit regulativy výstavby na okraji chráněných území, v místech přírodních hodnot, dominant a v sídlech s dochovanou krajinou siluetou.

A2.1.6 Vodní režim a horninové prostředí

Vodní režim

Zjištění stavu vodního režimu

Hydrografická síť, vodní zdroje, nádrže

Území ORP Pardubice náleží do povodí středního Labe. Řeka Labe zde vytváří hlavní hydrografickou osu a dominuje celému území. Dalšími významnými toky jsou řeky Chrudimka a Loučná, přítékající od jihu a jihovýchodu. Kromě těchto hlavních toků zde existují ještě další menší toky. Jsou to Jesenčanka, Bylanka a Podolský potok přítékající z jihu, Bukovka, Černská strouha a Velká strouha přítékající ze severu a severozápadu. Významným je také Opatovický kanál, historický umělý tok sloužící k napájení rybníků. Hydrografickou síť doplňuje množství drobných bezejmenných toků a odvodňovacích kanálů.

Kromě toků se zde nachází také řada menších vodních nádrží. Jsou to hlavně rybníky, stará ramena toků a vytěžené písňíky. Největší plochy mají Bohdanečský rybník a vytěžené plochy v okolí Čeperky. Jde o plochy uměle vytvořené, přirozené vodní nádrže se v území nevyskytují. Nedostatek vodních ploch byl v minulosti řešen budováním rybníků, zejména v období mezi 14. a 16. stoletím. Kolem roku 1650 bylo na Pardubicku asi 400 rybníků na ploše přes 5000 ha. V 18. a 19. století jich však byla většina zrušena, přeměněna v ornou půdu a na bývalých hrázích vznikly nové osady. Současná výměra rybníků tvoří asi desetinu výměry tehdejší, viz **Obrázek 22**.

Některé vytěžené písňíky jsou také významným zdrojem vody v území. Další zdroje vody se nacházejí v jižní části u obce Nemošice a v severozápadní části území mezi Lázněmi Bohdaneč a Chýští. Kromě toho se zde nachází také řada zdrojů méně významných, jako jsou vrty a studny

zásobující vodou některé obce a průmyslové provozy. V **Obrázku 24** jsou vyznačeny nejdůležitější vodní zdroje v území.

Vodní útvary

Obecně je vodní útvar dle § 2 odst. 3 zákona č. 254/2001 Sb. o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) vymezené významné soustředění povrchových nebo podzemních vod v určitém prostředí charakterizované společnou formou jejich výskytu nebo společnými vlastnostmi vod a znaky hydrologického režimu. Vodní útvary se člení na útvary povrchových vod a útvary podzemních vod.

Útvar povrchové vody je vymezené soustředění povrchové vody v určitém prostředí, například v jezeru, ve vodní nádrži, v korytě vodního toku. Vodní útvary povrchových vod jsou rozděleny do kategorií vod tekoucích („řeka“) a stojatých („jezero“), případně identifikovány jako silně ovlivněné nebo umělé. Vodní útvary povrchových vod tekoucích jsou tvořeny navazujícími úseky vodních toků. K jednotlivým útvarům je identifikováno příslušné dílčí povodí.

Útvar podzemní vody je vymezené soustředění podzemní vody v příslušném kolektoru nebo kolektorech. Kolektorem se rozumí horninová vrstva nebo souvrství hornin s dostatečnou propustností, umožňující významnou spojitou akumulaci podzemní vody nebo její proudění či odběr. Vodní útvary podzemních vod jsou zjednodušeně vyjádřeny plochami ve třech vertikálních vrstvách (svrchní útvary kvartérních sedimentů a coniaqu, útvary základní vrstvy, útvary bazálního křídového kolektoru).

Vodní útvary povrchových vod v ORP Pardubice představují hydrografickou síť povrchových toků a nádrží. Vodní útvary povrchových podzemních vod jsou znázorněny v následujícím obrázku. Jsou tvořeny jednak útvarem základní vrstvy a svrchním útvarem kvarterním, který byl na křídovém základě vytvořen působením vodních toků. V následujícím přehledu jsou uvedeny přírodní charakteristiky útvarů podzemních vod vyskytujících se na území ORP Pardubice (zdroj: Koncepce protipovodňové ochrany PK)

Útvary základní vrstvy

4310 Chrudimská křída - skládá se z přípovrchové zóny a 1. vrstevního kolektoru, je tvořena sedimenty svrchní křídý, jílovcí, slínovci, pískovci a slepenci, propustnost je vysoká, puklinová

mocnost souvislého zvodnění v rozsahu 15 až 50m

hladina v povrchové vrstvě volná, v kolektoru napjatá

horizont hlavní

4360 Labská křída - skládá se z přípovrchové zóny a 1. vrstevního kolektoru,

je tvořena sedimenty svrchní křídý, jílovcí, slínovci, pískovci a slepenci,

propustnost je vysoká, puklinová

mocnost souvislého zvodnění v rozsahu 15 až 50m v povrchové vrstvě,

v kolektoru 5 až 15m

hladina v povrchové vrstvě volná, v kolektoru napjatá

horizont hlavní

Útvary kvartérní

1122 Kvarter Labe po Pardubice

1130 Kvarter Loučné a Chrudimky

1140 Kvarter Labe po Týnec údaje jsou společné pro uvedené kvarterní útvary

- kolektor je nevymezený, je tvořen fluvialními kvarterními sedimenty, štěrkopísky

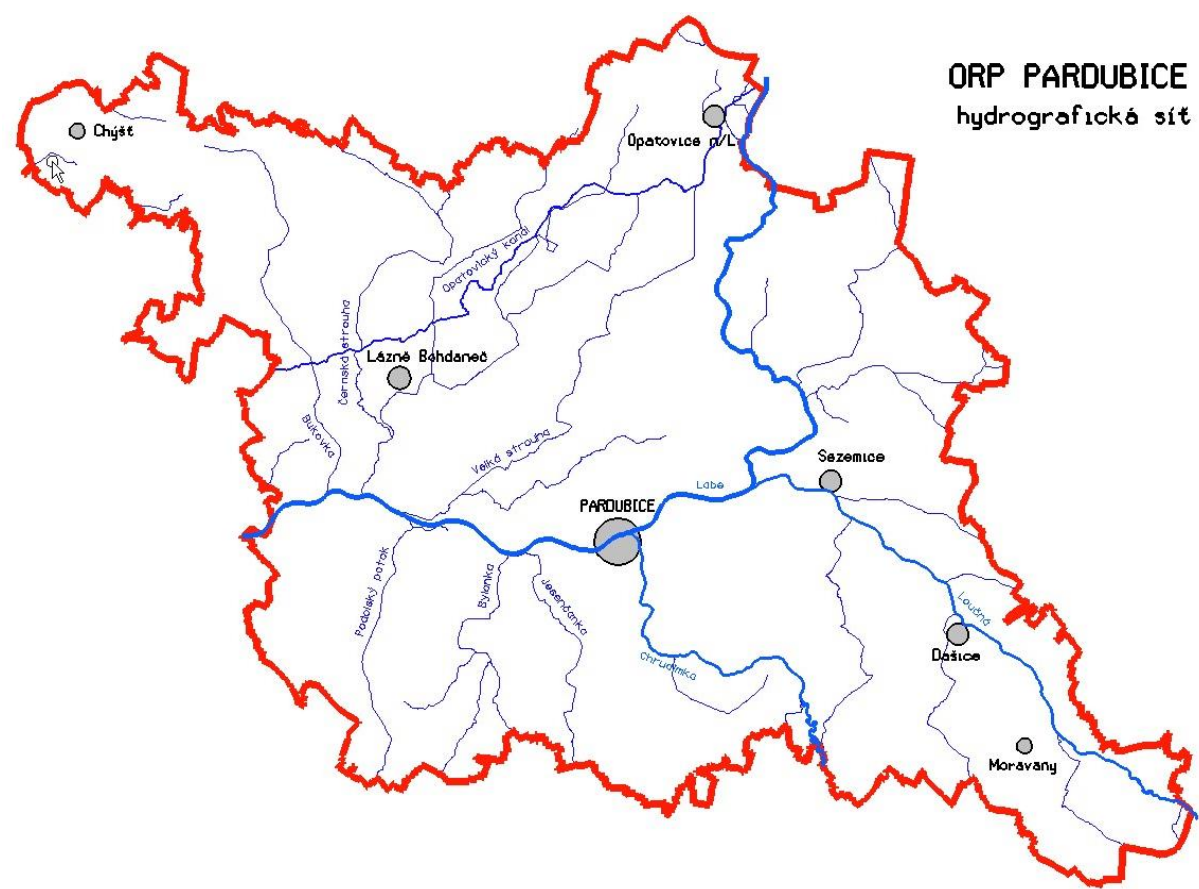
propustnost je vysoká, průlinová, mocnost souvislého zvodnění v rozsahu 5 až 15m,

horizont svrchní, hladina volná

Základní i kvarterní útvary patří do hlavního povodí Labe,

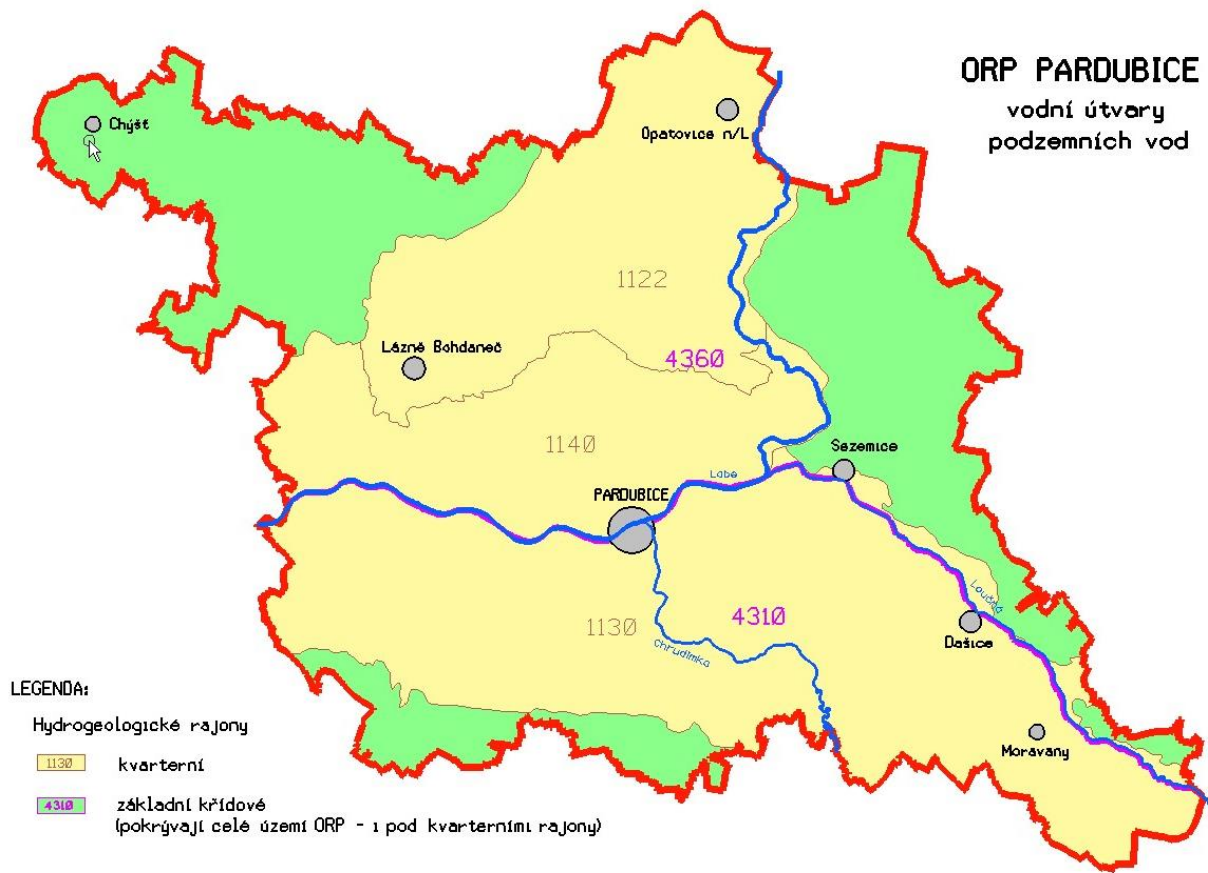
chemický typ vod je Ca-Mg-HCO₃-SO₄, mineralizace > 1mg/l

Obrázek 21

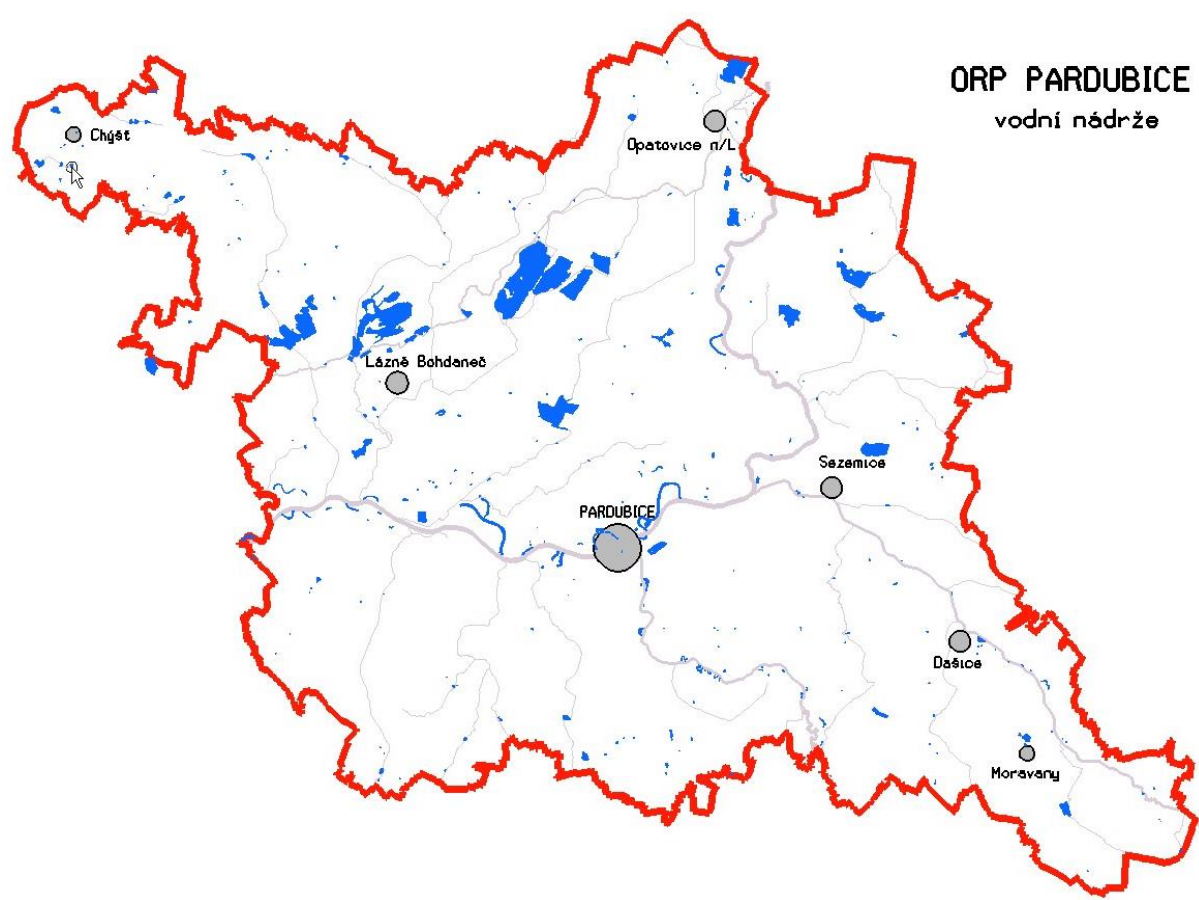

Obrázek 23

(Zdroj: web HEIS VÚV)

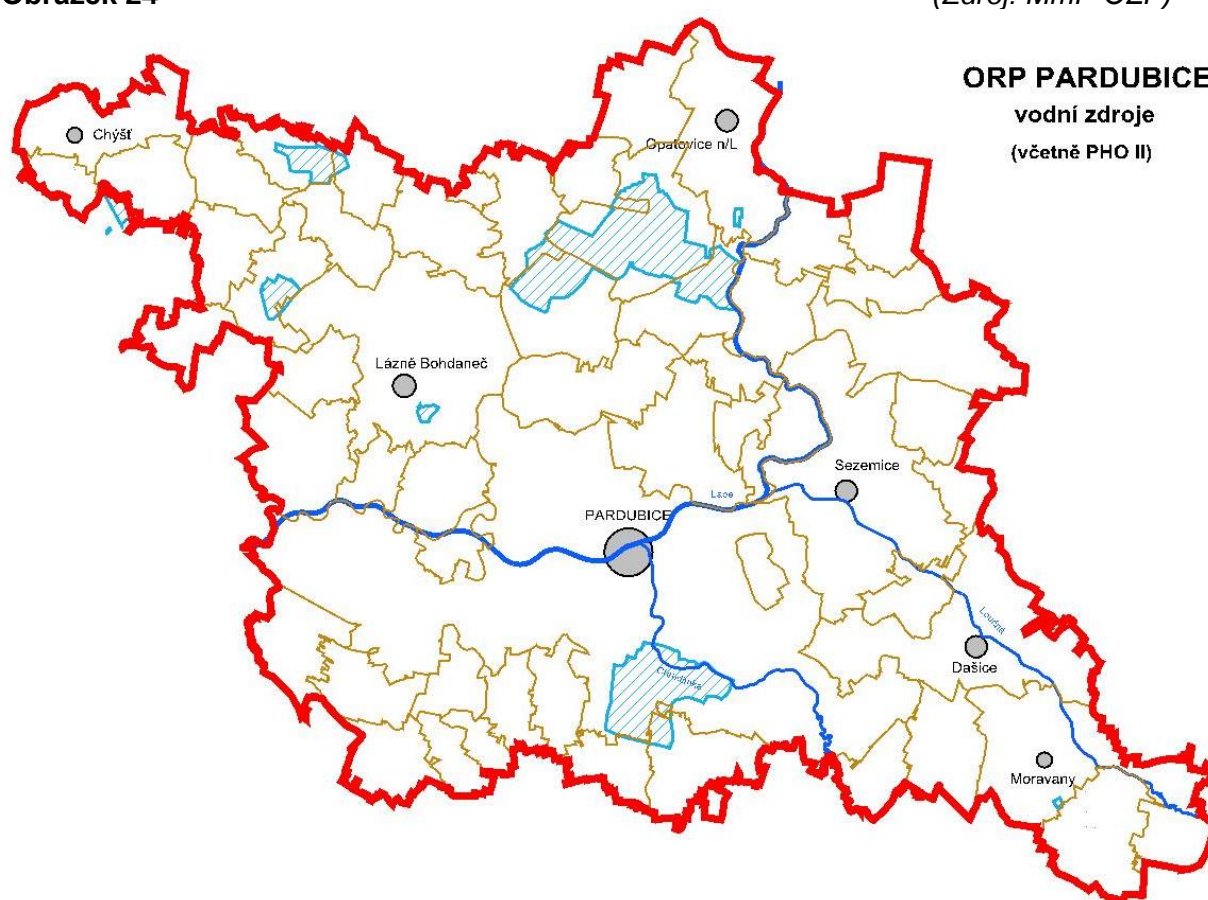

Obrázek 22

Obrázek 24

(Zdroj: MmP OŽP)

Charakteristiky povodí, klima, srážky, průtoky, sucho

Na území ORP Pardubice se nacházejí části třech dílčích povodí Labe (1-03-04), Loučné (1-03-02) a Chrudimky (1-03-03). Celá povodí těchto řek zasahují mnohem větší území než ORP Pardubice. Povodí Chrudimky a Loučné leží celé v Pardubickém kraji, Labe hranice kraje přesahuje. Části povodí uvedených řek, ležících v ORP Pardubice, jsou většinou rovinné nebo s mírným sklonem.

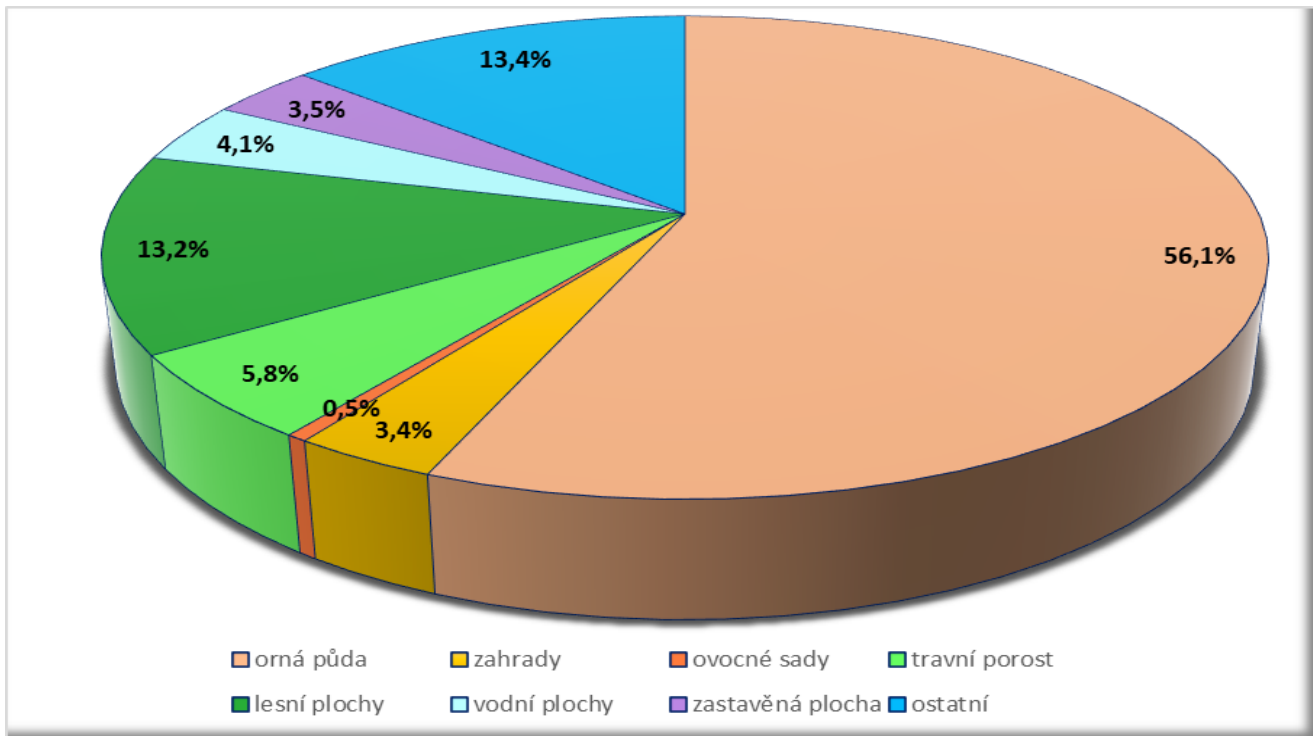
Půdy jsou většinou hlinitopísčité, dobře propustné, s rychlostí infiltrace kolem 10 mm/min. a vyšší. Výjimku tvoří východní okraj území v okolí Dašic, kde se nachází půdy jílovité s propustností malou, s rychlostí infiltrace kolem 0,05 mm/min. Povodí jsou intenzívně zemědělsky využívána, zvláště v jižní a východní části.

Zalesnění je poměrně malé, v jižní a východní části minimální. Údaje o míře retence a akumulace vody v dílčích povodích ORP Pardubice nejsou k dispozici, existují pouze pro celá povodí Chrudimky, Loučné a dílčích povodí Labe. Ty však výrazně přesahují hranice ORP a sahají až do oblasti Železných hor a Žďárských vrchů, kde je zcela rozdílný charakter území. Mírou akumulace se rozumí celkový počet ovladatelných objemů nádrží a průměrného ročního odtokového množství z plochy dílčího povodí, mírou retence je poměr retenčních prostorů vodních nádrží a průměrného ročního odtokového množství z plochy dílčího povodí. Kromě Bohdanečského, Pohranovského, Bohumilečského a Újezdského rybníka se v území nenacházejí žádné významnější vodní nádrže. Ze zjištěných údajů lze obecně konstatovat, že celé území patří do oblasti s velmi malou mírou akumulace a retence vody (řádově 0,5 %). Vzhledem k vysokému procentu zemědělského využití krajiny a značné míře zastavění patří střední, jižní a jihovýchodní část území také do oblasti s rizikem urychleného odtoku.

Obrázek 25

Struktura pozemků v ORP Pardubice z celkové výměry ORP

(Zdroj: ČSÚ 2024)

Z uvedeného grafu vyplývá, že přibližně 56% území je zorněno, zalesněných ploch je 13% a ploch zastavěných je přes 3%. Další 13% je ploch ostatních z nichž může být polovina zpevněných. Údaje jsou z celkové plochy ORP 40 931 ha. Struktura ploch souvisí s vodním režimem.

Klima, srážky

(Zdroj: Územní studie krajiny, průzkumy a rozbor, EKOTOXA 2018)

Klima SO ORP Pardubice spadá dle zaužívané starší (řada 1901 – 1960) klimatické Quittovy klasifikace do klimatické oblasti teplé, klimatického okrsku T2. Dle novější regionalizace zpracované Moravcem a Votýpkou v roce 1998 (řada 1961 – 90), spadá západní část SO ORP do III. klimatické třídy a východní část do II. klimatické třídy. Obě tyto třídy jsou charakterizované počtem dní s teplotou vzduchu 10 °C a vyšší ve výši 160 – 177 dní ročně. Třída III pak má průměrný roční úhrn srážek do 580 mm, třída II nad 580 mm. Průměrná roční teplota za toto období činí 8 – 9 °C, srážkový průměr se pohybuje na úrovni 500 – 600 mm, pouze v severovýchodní části SO ORP 600 - 700 mm. Zjednodušeně lze tak definovat, že SO ORP Pardubice patří teplým regionům, srážkově průměrným.

Zásadním dynamickým aspektem klimatu je aktuálně i do blízké či vzdálenější budoucnosti fenomén klimatické změny. Za období 1981 – 2020 se průměrná roční teplota celého SO ORP posouvá do kategorie 9 – 10 °C, průměrné srážkové úhrny se zásadně nemění. Za období 2015 – 23 byla průměrná roční teplota vyšší oproti průměru 1961 – 90 v 9 případech, často o více jak 1,0 °C, někdy také o 2,0 °C. V rámci ČR tak SO ORP vykazuje ne extrémní, ovšem ale nadprůměrné zvyšování průměrné roční teploty vzduchu. Srážky ve většině let kolísají okolo průměru, v posledních čtyřech letech však vykazují podnormální hodnoty. V souladu s modely klimatické změny však hrozí ORP nadprůměrné ohrožení klimatickou změnou v rámci ČR, které se projeví především v negativní vodní bilanci s trendem narůstání její negativity.

Průtoky

S poměry klimatickými, geologickými, se sklonem území a vegetačním krytem souvisí odtokové poměry a průtoky v tocích. Ty v průběhu roku kolísají, nejvodnějšími měsíci jsou obvykle březen a duben, kdy se v důsledku jarního tání sněhové pokrývky ve vyšších polohách odtoky zvyšují. Nejnížší průtoky se obvykle vyskytují v září a v říjnu. Nejvyrovnanější průtoky má v oblasti ORP Pardubice řeka Loučná, a také Labe v příslušném úseku ORP. Nejvíce rozkolísané průtoky mají Chrudimka s Novohradkou. Pro základní představu o průtocích je v následující **Tabulce 32** uveden jejich přehled.

Tabulka 32

(Zdroj: Povodí Labe a.s., Stavby a průtoky 2024)

Vodní tok	Profil	Průtoky m³/s							
		Qa	Q1	Q2	Q5	Q10	Q20	Q50	Q100
Labe	Němčice	41,8	227	305	415	504	597	725	826
Loučná	Dašice	3,4	15,4	23,6	37	49	62,6	82,9	100
Novohradka	Úhřetice	2,3	25,6	35,1	49,1	60,5	72,6	89,6	103
Chrudimka	Nemošice	5,22	50,2	69,9	99,2	123	149	186	215
Labe*	Hradec Králové	46,7	223	300	409	497	588	715	816
Labe*	Přelouč	53,5	285	375	502	602	705	845	956

Qa - dlouhodobý průměrný průtok

Q1 až Q100 n-leté průtoky

* - profily mimo území ORP Pardubice, uvedeny pro přehled

Sucho

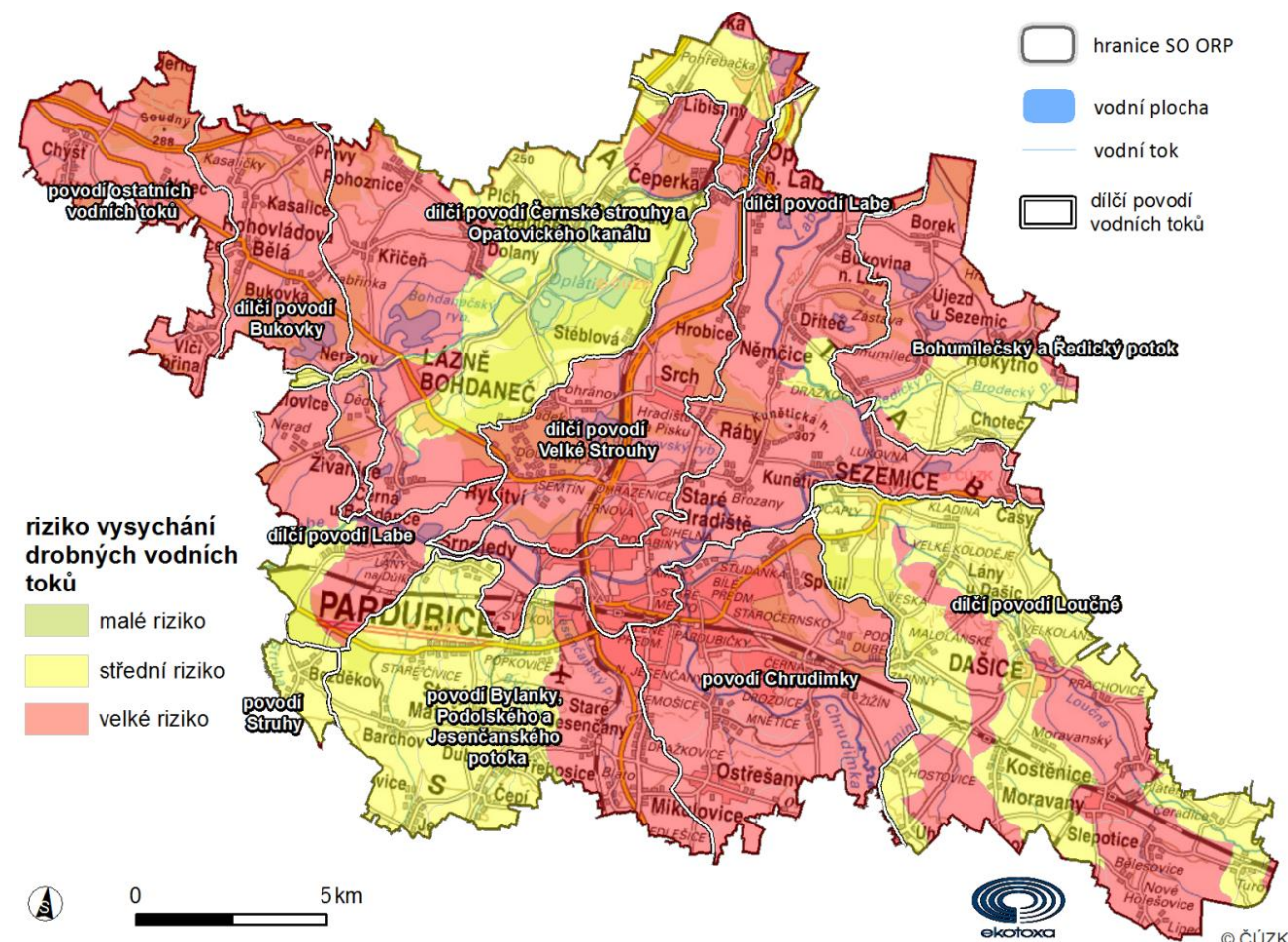
(Zdroj: Územní studie krajiny, průzkumy a rozbor, EKOTOXA 2018)

Z hlediska zájmového území bylo konstatováno, že největším rizikem vysychání podléhají drobné vodní toky v centrální a severozápadní části ORP Pardubice. Střední riziko vysychání panuje v jihovýchodní a jihozápadní části území. Tento negativní trend značně koresponduje se složením krajinného pokryvu a s aplikovanými melioračními stavbami.

Z následujícího obrázku vyplývá, že většina plochy SO ORP Pardubice je ohrožena rizikem vysychání drobných vodních toků.

Obrázek 26

(Zdroj: Územní studie krajiny, průzkumy a rozbor, EKOTOXA 2020)

Zemědělské meliorace

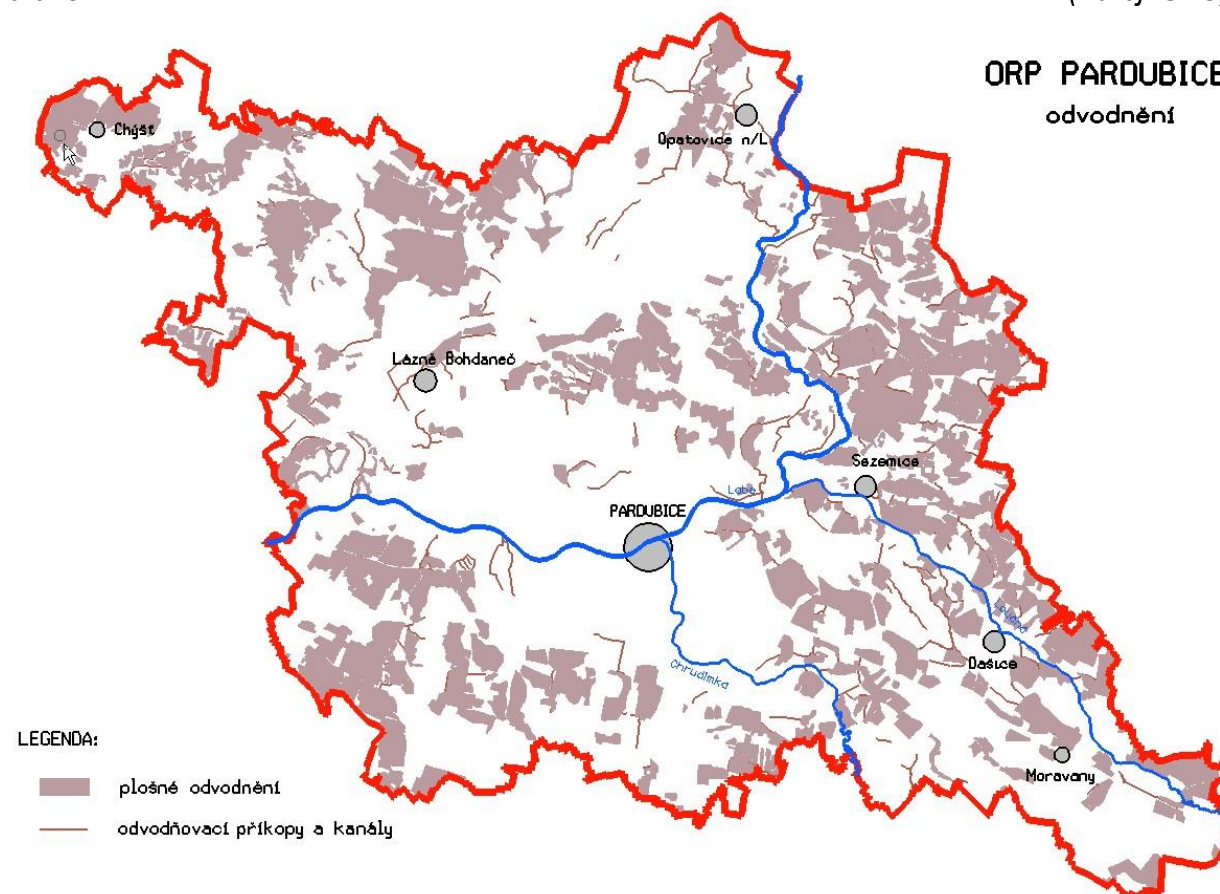
S vodním režimem souvisí také existence odvodňovacích a zavlažovacích zařízení v území. Tato zařízení vodní režim v nemalé míře ovlivňují. První odvodnění se zde budovala již v 18. a 19. století. Tehdy se začaly vysušovat rybníky, kterých zde bylo na 400, a přeměňovaly se na ornou půdu. Ve velkém se pak prováděla plošná odvodnění půd v šedesátých až osmdesátých letech minulého století v důsledku intenzifikace zemědělské výroby. Odvodnění se skládalo z hlavních otevřených nebo zatrubněných kanálů a z vlastní plochy odvodněné plošnou drenáží, která do hlavních kanálů ústila. Otevřené a trubní kanály dříve spravovala Státní meliorační správa, později Zemědělská vodohospodářská správa (ZVHS) a udržovali je funkční. V současné době jejich správu převzal Státní pozemkový úřad. Funkčnost plošných drenážních systémů je v nyní záležitostí vlastníků nebo nájemců pozemků a je víceméně problematická.

Kromě odvodnění zde byly budovány také závlahové systémy, zvláště v okolí Živanic a také na dalších místech. Využívaly vodu z Labe, která byla čerpána podzemním potrubím na okraje polí do hydrantů a odtud pak přenosným potrubím a pásovými zavlažovači zlepšovala vodní režim v půdě v suchých obdobích roku. Dnes jsou nefunkční. Informace o průběhu hlavních závlahových řadů a čerpacích stanicích se nepodařilo získat

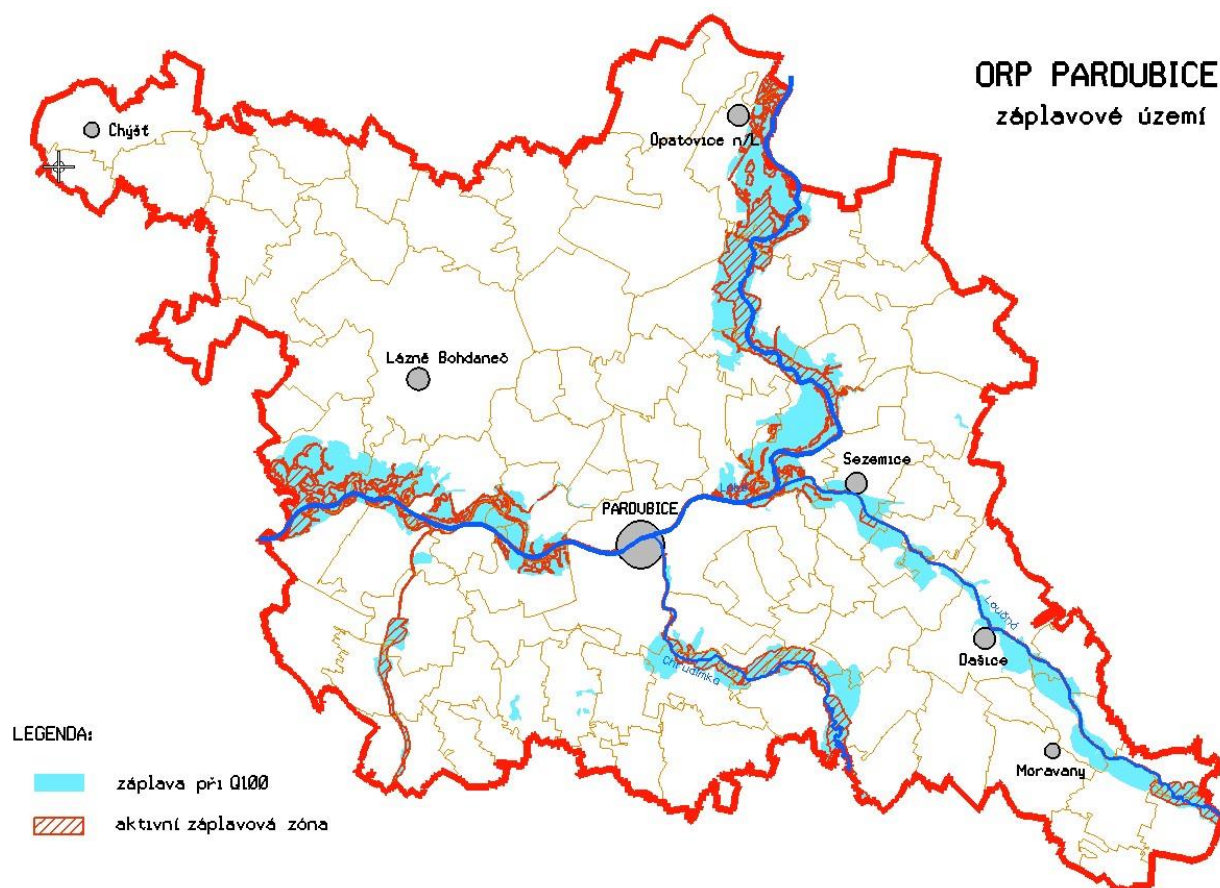
V **Obrázku 27** je uveden přehled odvodňovacích ploch na území ORP Pardubice.

Obrázek 27

(Zdroj: SPÚ)

Obrázek 28

Protipovodňová ochrana

Území kolem řek bylo vždy spojeno s určitým rizikem povodní. V zájmovém území se to historicky týkalo především nejbližšího okolí Labe, Chrudimky a Novohradky. Po regulaci Labe a Chrudimky na počátku minulého století došlo k napřímení meandrů, prohloubení koryt a k výraznému snížení rizika povodní. S velkým rozvojem zástavby Pardubic severně od Labe v šedesátých až osmdesátých letech minulého století bylo nutné protipovodňovou ochranu přehodnotit. Koryto Labe bylo tehdy schopno provést přibližně dvacetiletou vodu. Postupně byly budovány po obou březích Labe hráze a na Chrudimce od soutoku s Labem po železniční most kamenné a betonové zídky. Hlavní části protipovodňové ochrany města byly dokončeny a město by mělo být ochráněno před stoletou vodou. Záplavové území bylo vyhlášeno v roce 2007 a naposledy aktualizováno v roce 2019. Předpokládaná zátopa při Q_{100} je znázorněna na **Obrázku 28**. Z něho vyplývá, že před stoletou vodou je ochráněno především město Pardubice, kde jsou řeky Labe a Chrudimka opatřeny hrázi. Ochráněna je také průmyslová zóna ve Starých Čivcích ležící na Podolském potoce. Na ostatním území se nenacházejí významnější vodní toky, které by běžně hrozily povodněmi. V této souvislosti je třeba také brát v úvahu místní přívalové deště, které mohou způsobit místní záplavy na okrajích některých obcí. Tyto povodňové stavy na místních, většinou bezejmenných tocích zatím nejsou zmapovány.

Ohrožení území povodněmi z přívalových srážek
(Zdroj: Územní studie krajiny, průzkumy a rozbor, EKOTOXA 2019)

V roce 2009 vypracoval výzkumný ústav vodohospodářský T.G. Masaryka, v.v.i., v rámci studie „Vyhodnocení povodní v červnu a červenci 2009 na území ČR“ metodiku „Mapování povodňového rizika“. Podle této metodiky byly pro celou Českou republiku vymezeny tzv. kritické body a k nim sběrné plochy. Tyto sběrné plochy jsou rozhodující z hlediska tvorby soustředěného povrchového odtoku z přívalových srážek, které mají nepříznivý účinek pro zastavěné části obcí.

V zájmovém území SO ORP Pardubice bylo identifikováno 5 kritických bodů s celkovou sběrnou plochou 572 ha. Mimo zájmové území byly nalezeny 3 kritické body se sběrným povodím o celkové ploše 1364 ha, z čehož 1 054 ha náleží do zájmového území. Kritické body se nacházejí na území povodí Struhy a ostatních vodních toků, Bukovky, Černské strouhy a Opatovického kanálu, Labe a Chrudimky, kde v každém z těchto povodí byl identifikován 1 bod s celkovou rozlohou 110 ha.

Kritické body a sběrná povodí jsou uvedena na **Obrázku 29**

Vyhodnocení stavu a vývoje vodního režimu

Jak již bylo uvedeno, území SO ORP Pardubice patří do klimaticky mírné, nížinné oblasti, kde srážky ani průtoky obvykle nedosahovaly nijak extrémních hodnot. Začínají se ale objevovat delší suchá období v letních měsících a měsíční teploty dosahují vyšších hodnot, než bylo dříve obvyklé. Zimy jsou teplé, dny s mrazem jsou výjimečné.

Hlavní hydrografickou osou území je řeka Labe spolu s dvěma jejími levostrannými přítoky, Chrudimkou a Loučnou. Zbytek území pokrývají vcelku rovnoměrně menší vodní toky. Půdní pokryv povodí je propustný kromě oblasti Dašicka. V území je velmi malý podíl lesů, jen asi 13% a přes 70% území tvoří orná půda spolu se zastavěnými a ostatními plochami. Většina území byla v minulosti odvodněna systematickou drenáží. Území má malou míru akumulace a retence, výjimku tvoří pouze Bohdanečsko, kde je vyšší podíl lesů a kde se nacházejí zbytky bývalé rybníční soustavy a vodní plochy po těžbě štěrkopísku.

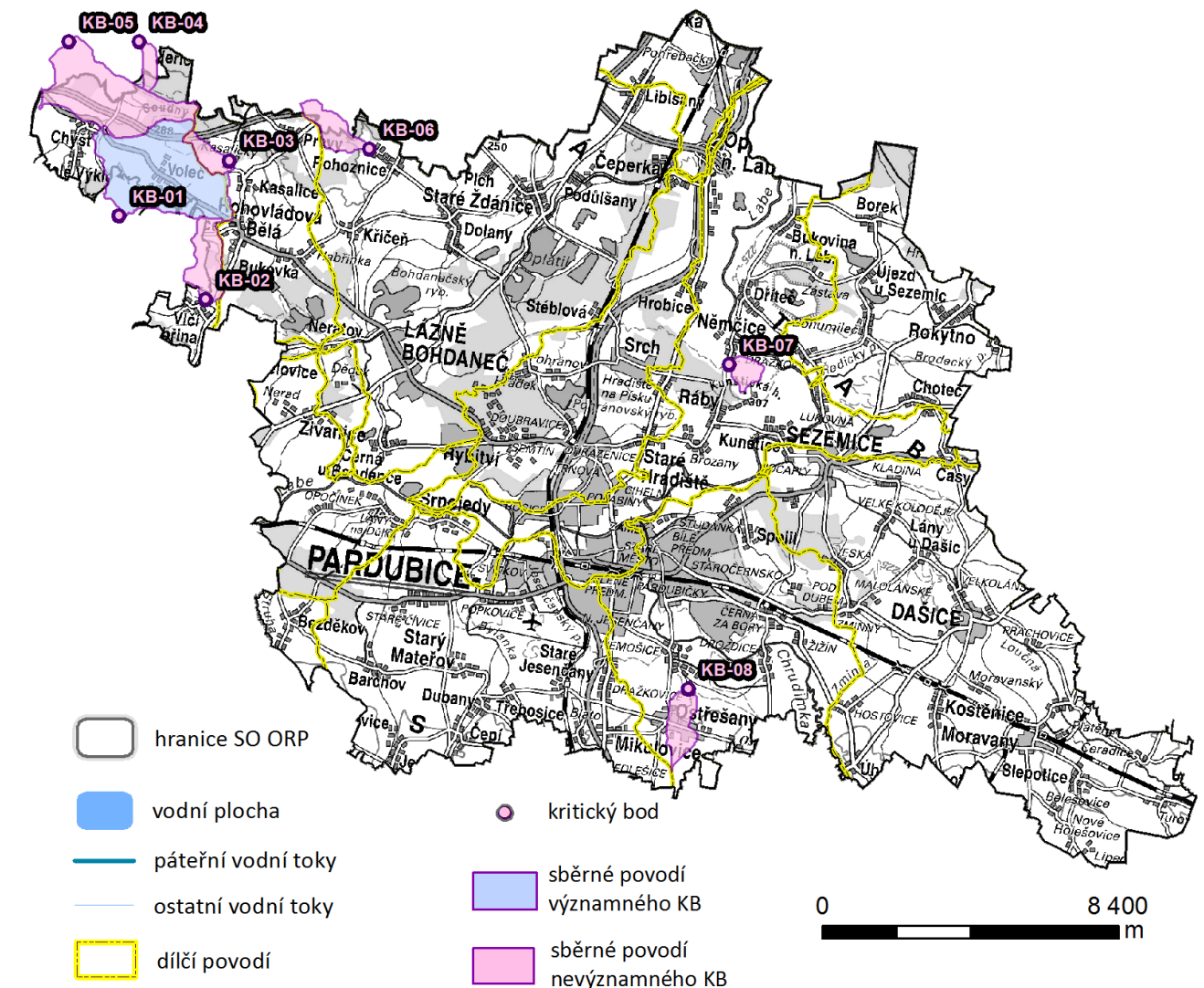
Stav vodního režimu v území se postupně zhoršuje. Jestliže přibližně do roku 2015 bylo možné říci, že území netrpí nedostatkem vody, ale nemá ji ani nadbytek, v posledních pěti letech to už neplatí. Vlivem klimatických změn, vyšších teplot a nerovnoměrnému rozdělení srážek začíná být vody nedostatek. Zejména jde o několikaletý deficit v podzemních vodách.

Vodní režim také negativně ovlivňuje postupující rozvoj zástavby. Podle statistických údajů se v ORP Pardubice ročně přemění kolem 23 ha půdy v zastavěné a zpevněné plochy, což z pohledu vodního režimu znamená, že na takovéto ploše se každoročně změní možnost přirozené infiltrace na 100% odtok vody z území. Tato skutečnost má v konečném důsledku také vliv na nutnost budování protipovodňových opatření, zejména proti přívalovým deštům. Rostoucí zástavba na úkor zeleně má také vliv na vznik tepelných ostrovů a přehřívání městského prostředí.

Hrozbou do budoucna je postupné dlouhodobé snižování zásob podzemní vody a také prudší výkyvy počasí, což je problém nejen zájmového území.

Obrázek 29

(Zdroj: Územní studie krajiny, průzkumy a rozbor, EKOTOXA 2019
a ČUZK, POVIS, PDP Horního a Středního Labe 2016, ZABAGED)

Hlavním požadavkem pro územní plánování v oblasti vodního režimu je vymezení ploch a koridorů pro technická a biologická opatření ke zdržení vody v krajině a uvážlivý rozvoj nových zastavěných a zpevněných ploch.

Zjištění stavu horninového prostředí a geologie

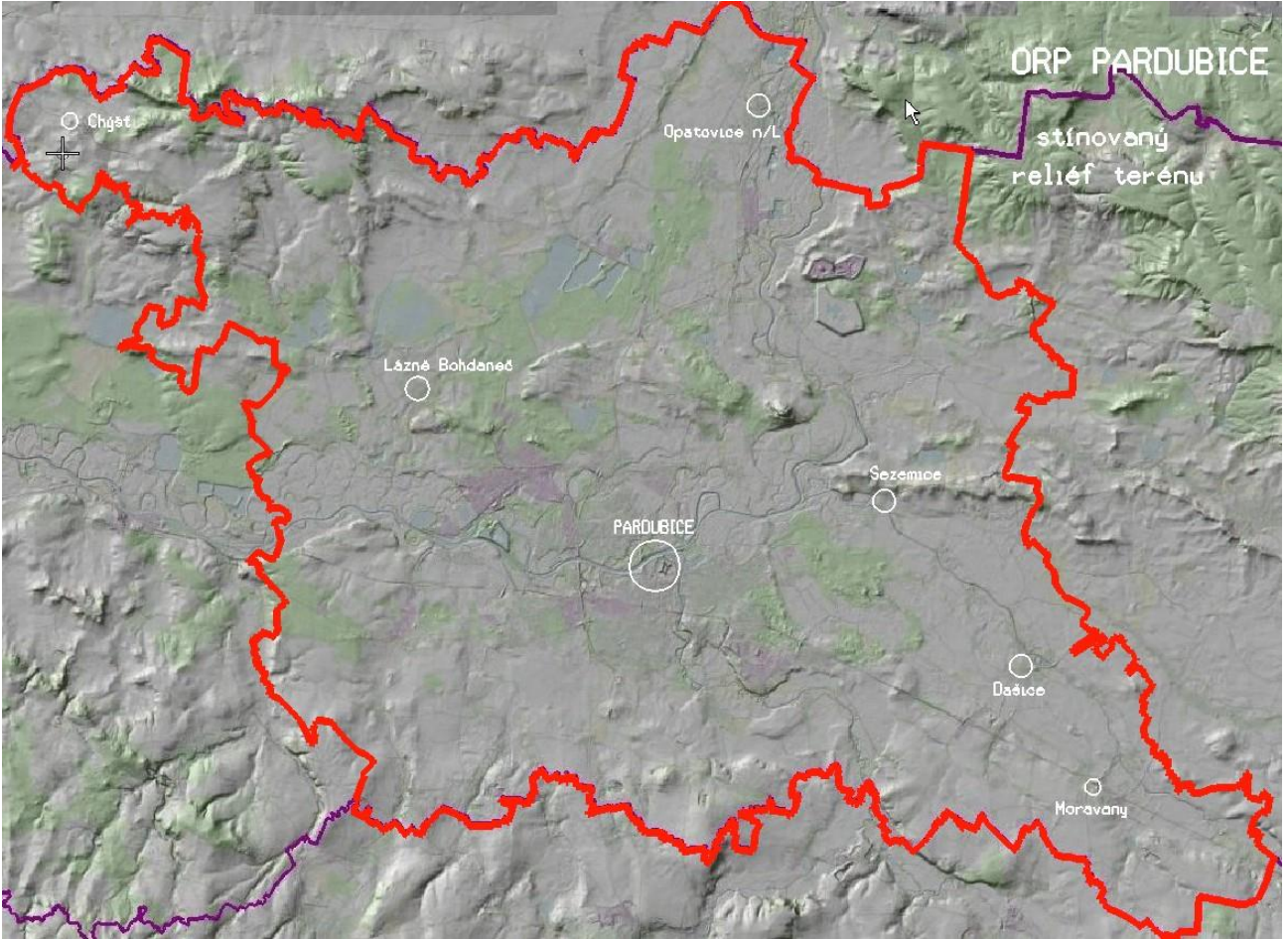
Území obce s rozšířenou působností Pardubice náleží z geomorfologického hlediska do celku Východolabská tabule a podcelku Pardubická kotlina. Do jihozápadního okraje pak ještě zasahuje Chrudimská tabule a severozápadní výběžek od Bohdanečského rybníka po Chýšť patří do podcelku Chlumecká tabule. Reliéf území je rovinný. Dominantním prvkem je tok řeky Labe, jeho široká údolní niva a třetihorní subvulkanit Kunětická hora, vystupující několik desítek metrů nad povrch Pardubické kotliny. Nadmořská výška území se pohybuje kolem 230 m.n.m. Na následujícím **Obrázku 30** jsou vyznačeny hranice správního území ORP Pardubice v charakteristickém rovinném terénním reliéfu regionu.

Geologicky patří území do České křídové tabule a leží na druhohorních mořských usazeninách (mezozoikum). Místy je křídová tabule porušena třetihorními podpovrchovými vyvřelinami, které utuhly mělce pod povrchem a v důsledku obnažování povrchu v pozdějších obdobích se dostaly na povrch (tercier). Nejvýznačnější je Kunětická hora, dominanta celého území. Další takovouto vyvřelinou je spojilská žíla, dnes již na povrchu neviditelná. Čtvrtohorní pokryv (kvarter) je tvořen usazeninami říčních teras vytvořených Labem a jeho přítoky. Na terasách jsou místy uloženy naváté usazeniny. V jižní části jde o několikametrové vrstvy spraší a sprašových hlín. Východně od Pardubic se vyskytují váté písky tvořící výrazné přesypy, místy až 10m mocné. Nejmladší skupinu usazenin tvoří současné náplavy řek Labe a Chrudimky, které zpravidla překrývají starší říční štěrkopískové terasy. Jsou to prachovité, jílovité i písčité hlíny naplavované povodněmi. Výplně opuštěných říčních ramen tvoří rozbířdavé organické zeminy. Pod dlouhodobým vlivem geologických, geomorfologických a klimatických poměrů vznikly půdní typy. Jde převážně o hnědozemě, hnědé půdy, illimerizované půdy, v okolí řek pak půdy nivní, lužní a glejové. V malé míře se vyskytují i půdy černozemního typu.

Klimaticky území spadá do oblasti teplé, okrsku teplého, mírně suchého s mírnou zimou. Průměrný roční úhrn srážek je kolem 600 mm, průměrná roční teplota vzduchu je kolem 9 °C.

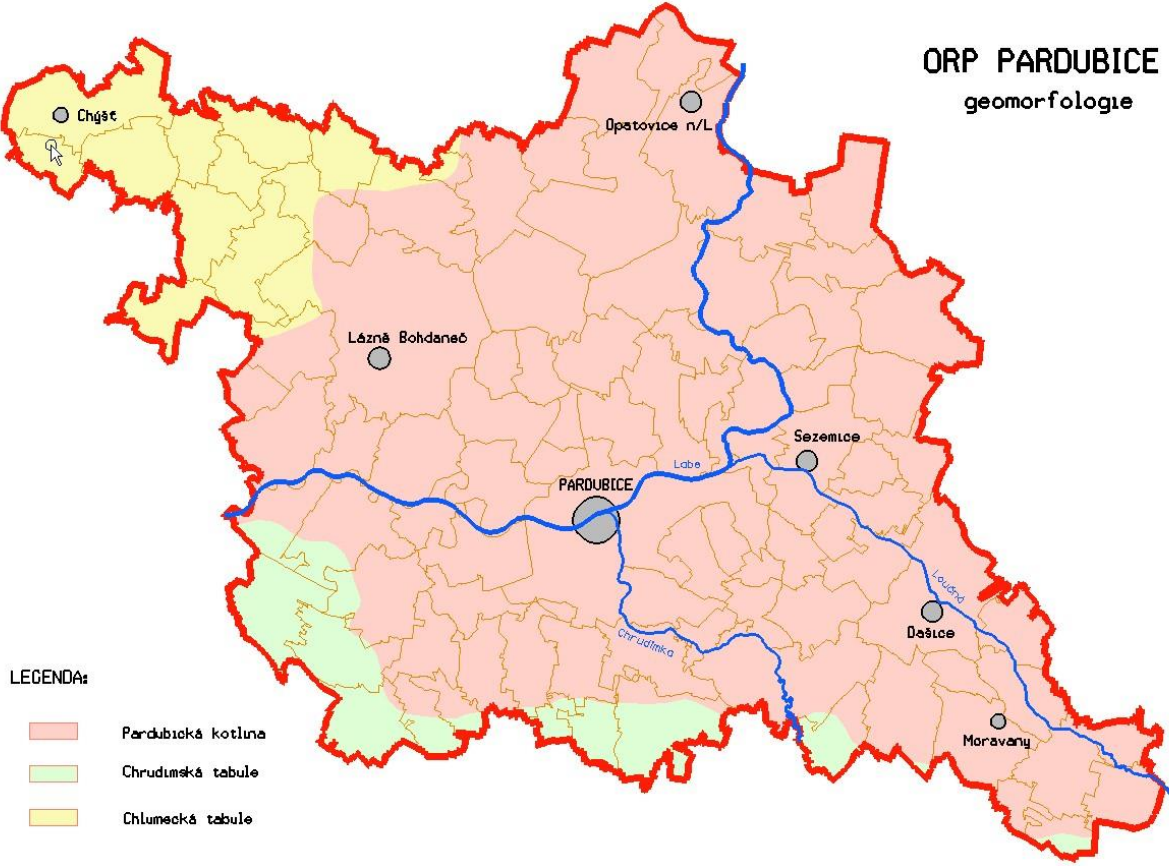
Obrázek 30

(Zdroj: web KrÚ PK)

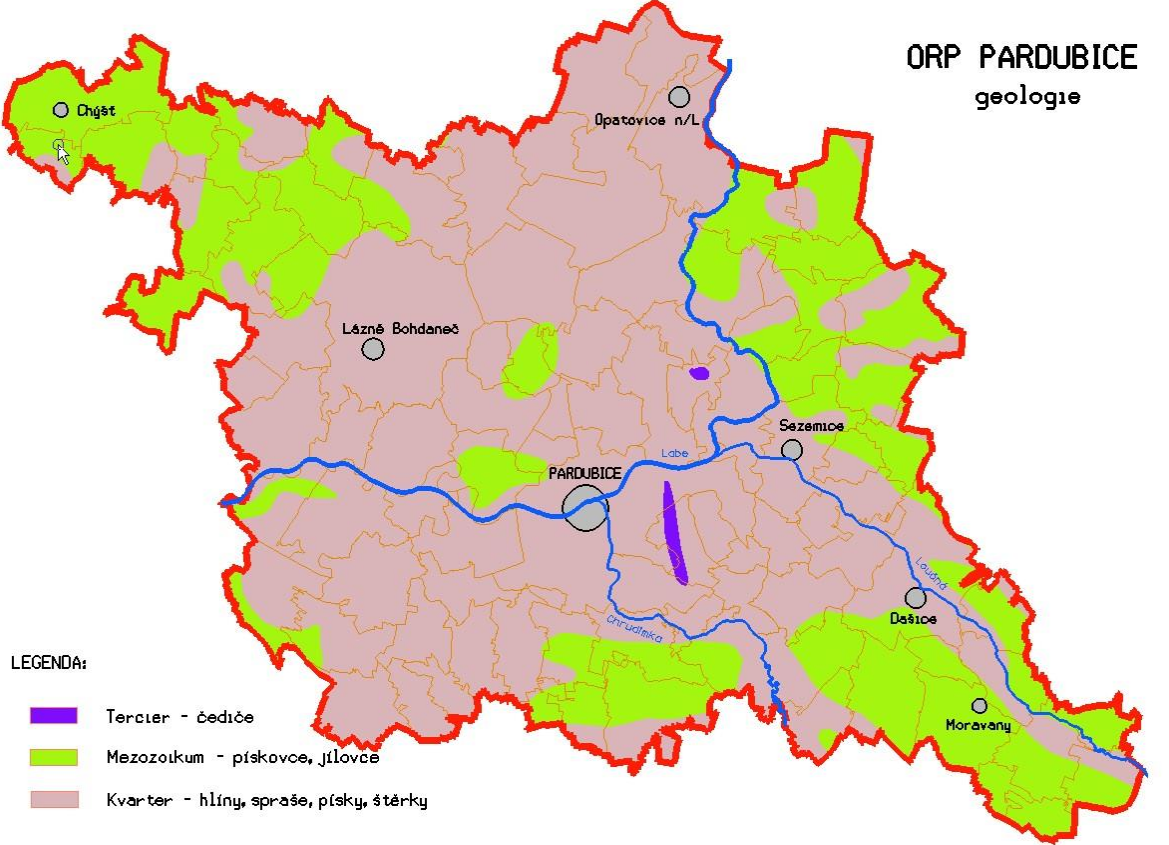
Obrázek 31

(Zdroj: geoportál CENIA)

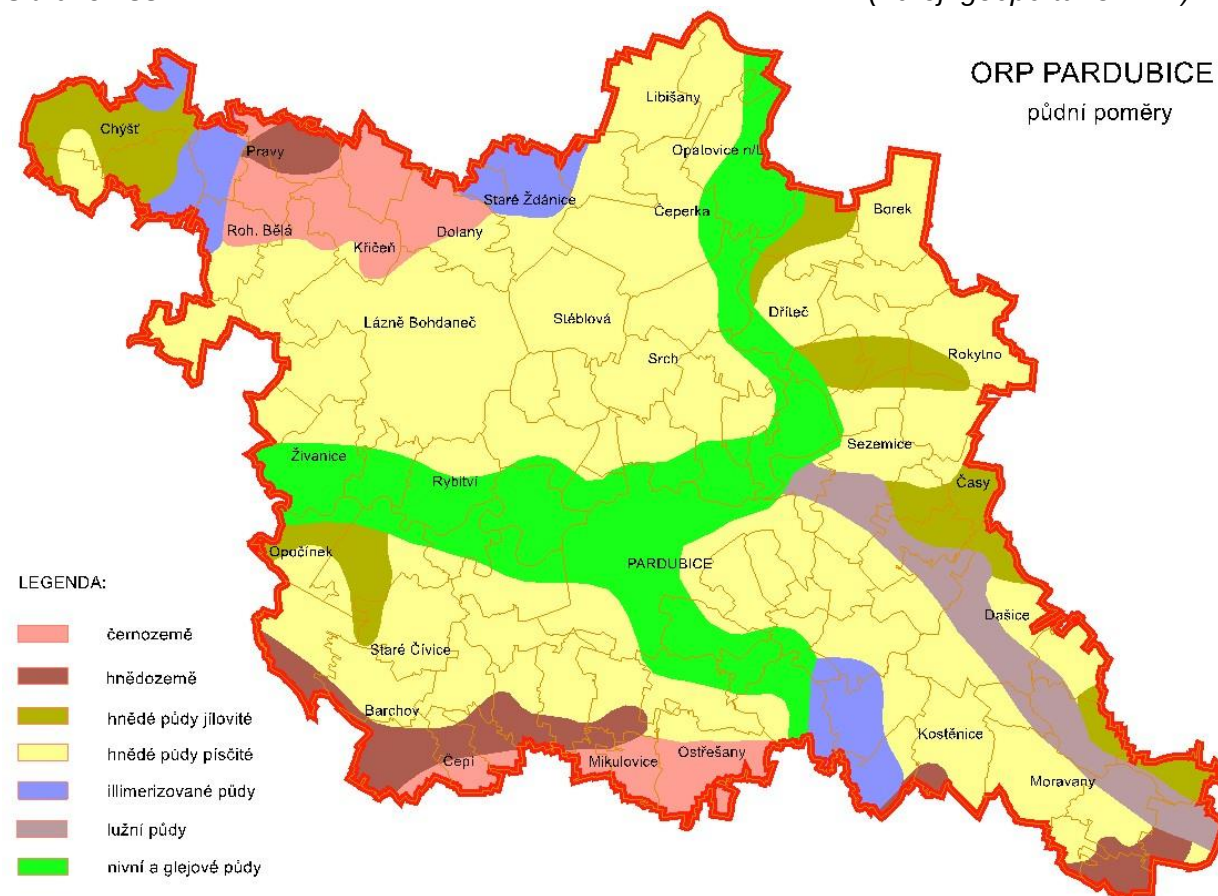
Obrázek 32

(Zdroj: geoportál CENIA)

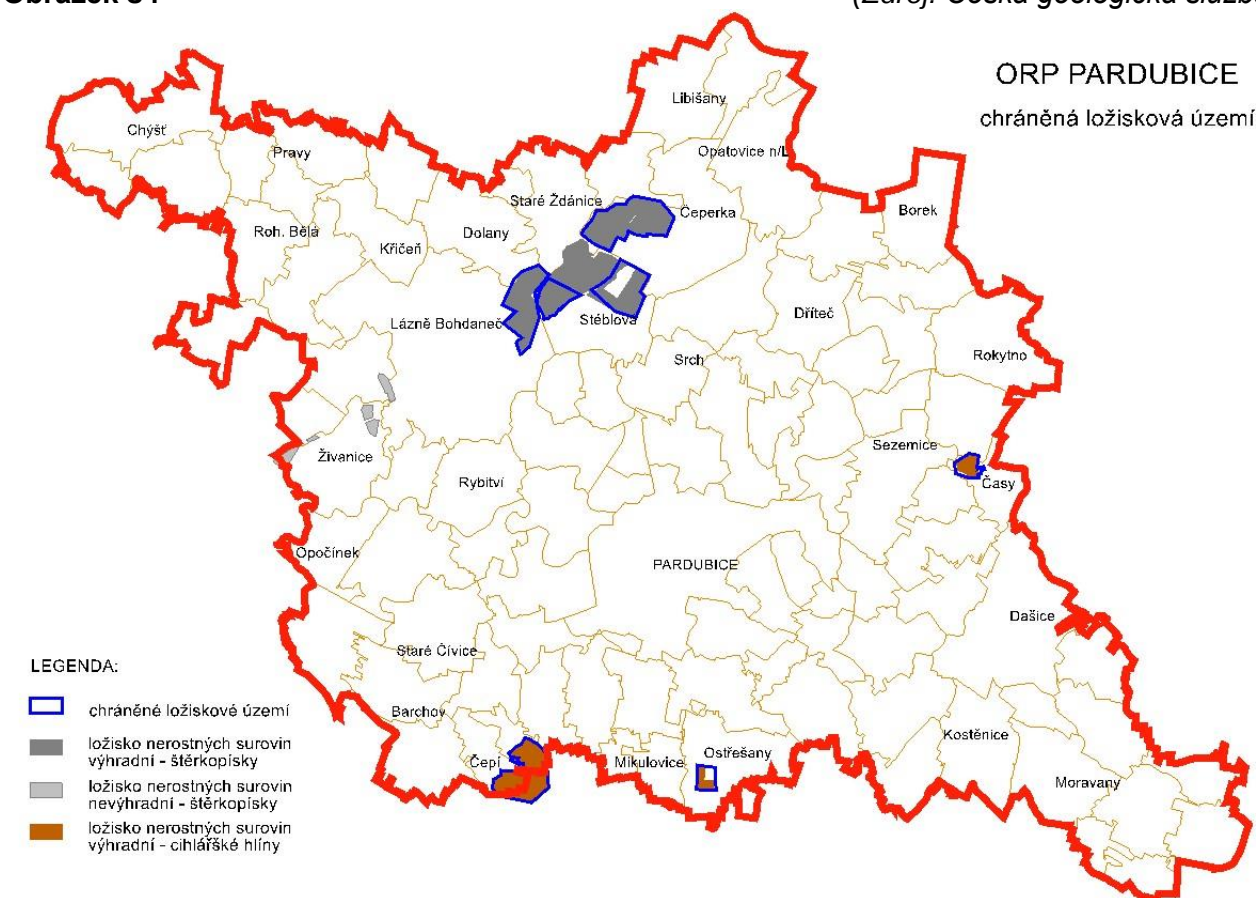
Obrázek 33

(Zdroj: geoportál CENIA)

Obrázek 34

(Zdroj: Česká geologická služba)

Vyhodnocení stavu a vývoje horninového prostředí a geologie.

Morfologie, geologie a pŕdní poměry jsou z pohledu lidského vnímání času stálé. Území má příznivé podmínky, je rovinné, není příliš náchylné k vodní erozi, geologické poměry jsou příznivé, umožňující běžné způsoby zakládání staveb. Usazeniny říčních teras jsou zdrojem šterkopísku jako stavebního materiálu. Pŕdní podmínky jsou velmi dobré a spolu s rovinným reliéfem a klimatem vytvářejí podmínky pro intenzivní zemědělské využívání. Polabská nížina, do které území ORP Pardubice patří, je jednou z neúrodnějších oblastí v ČR.

Hlavním požadavkem pro územní plánování v této oblasti je ochrana zemědělské půdy a ložisek nerostů a uvážlivě vymezovat plochy další těžby, aby nedocházelo k rychlému vyčerpání ložisek, ale byl zachován hospodářský rozvoj. Vytěžené plochy po těžbě šterkopísku lze vhodně přeměnit na rekreační plochy.

A2.1.7 Kvalita životního prostředí**Zjištění stavu kvality životního prostředí****Ovzduší**

ORP Pardubice se z hlediska ochrany ovzduší nachází v poměrně zranitelné oblasti, a to vlivem chemické a jiné výroby a také z důvodu silné silniční dopravy.

Zdravotní ústav se sídlem v Pardubicích provádí v Pardubicích a nejbližším okolí imisní monitoring pomocí mobilní monitorovací jednotky a stacionárních monitorovacích stanic a publikuje naměřené údaje. Také na internetových stránkách ČHMÚ, v tabelárních ročenkách, jsou k dispozici souhrnné údaje z měření za období 1997 – 2023. Údaje o znečištění jsou sledovány stanicemi Pardubice – Dukla, Pardubice – Rosice a Sezemice. Jinde na území v ORP Pardubice stálá měření neprobíhají.

V **Tabulce 33** jsou uvedeny některé ze sledovaných hodnot v letech 2021 – 2023. Z těchto údajů vyplývá, že v uplynulých třech letech průměrné hodnoty PM_{10} , NO_x , SO_2 , BZN a O_3 v ovzduší víceméně stagnují, nebo se mírně snižují (hodnoty CO nejsou od r. 2013 k dispozici). Imisní limity jsou překračovány v zimních měsících roku, kdy se nich podílí vytápění, doprava a často i inverzní ráz počasí. Závažným problémem je plošné překračování imisních limitů pro ozon, což představuje problém z hlediska dopadů na lidské zdraví i na ekosystémy a vegetaci. Rovněž dochází k překračování imisních limitů koncentrace PM_{10} – suspendovaných částic velikostní frakce menší než $10 \mu g/m^3$. Koncentrace oxidu siřičitého – SO_2 se mírně zlepšují a to především vlivem odsíření zdrojů. V ročním průměru hodnot koncentrace oxidu siřičitého nedochází k překračování imisních limitů. Hodnoty NO_x po počátečním nárůstu se v posledních letech příliš nemění. Na stagnaci mělo vliv mimo jiné také zpomalení ekonomiky vlivem hospodářské recese v minulém období.

Nejvýznamnějšími provozovny stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší (dle údajů Integrovaného registru znečišťování životního prostředí (IRZ) Ministerstva životního prostředí) na území ORP Pardubice jsou: Elektrárny Opatovice, a.s., PARAMO, a.s., SYNTHESIA, a.s. Veolia Voda ČR – BČOV Pce, VÚOS a.s. V Programu zlepšení kvality ovzduší Pardubického kraje jsou pak uvedeny další plošné zdroje znečištění města.

Výběr nejvýznamnějších plošných zdrojů vycházel z předpokladu, že u měst nad 10 000 obyvatel je míra využití síťových forem energie obdobná. Dalším podpŕrným argumentem je fakt, že v těchto městech hraje vedle zátěže z malých energetických zdrojů velký význam i doprava a prašné areály. Pro ORP Pardubice je největším plošným znečišťovatelem město Pardubice. Nejvýznamnějšími liniovými zdroji znečišťování ovzduší jsou komunikace I a II třídy na území ORP. Významným zdrojem znečištění jsou i dálkové přenosy emisí.

Tabulka 33

(Zdroj: ČHMÚ, tabelární ročenky 2021 - 2023)

Průměrné čtvrtletní koncentrace PM10, NOx, SO2, a O3 v ovzduší v µg/m3 v Pardubicích															
měsíc	PM10			NOx			SO2			BZN			O3		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
1.čtvrtletí	25,5	20,9	18,4	29,1	20,9	21,8	3,4	4,6	4,6	1,5	1,2	1,4	37,5	52,5	44,5
2.čtvrtletí	14,7	16	16,6	11,3	13,1	12	3,2	5,2	2,8	0,6	0,6	0,7	67,2	71,8	69,4
3.čtvrtletí	15,6	15,2	14,8	11,6	12,6	12,2	4,2	4,3	3,3	0,5	0,6	0,5	55,9	63,5	67,7
4.čtvrtletí	22,1	22,9	14,7	27,5	29,6	25	4,1	4,8	3,3	1,3	1,6	1,2	32,9	24,1	37,5
roční průměry	19,5	18,8	16,1	19,9	19,1	17,8	3,7	4,7	3,5	1	1	0,9	48,4	52,9	54,8

Oblasti s překročenými imisními limity v r. 2022 uvedené na následujícím **Obrázku 35** byly poskytnuty Ministerstvem životního prostředí. Předané údaje jsou pětileté průměry za roky 2018 až 2022 a jsou konstruovány do mapy ve čtvercové síti 1 x 1 km. Poskytovány jsou 2 vrstvy:

Znečišťující látky, které mají stanoven imisní limit pro ochranu zdraví

NO2_rp_5l	NO2 - roční průměrná koncentrace [µg.m-3]	limit 40 µg.m-3
PM10_rp_5l	PM10 - roční průměrná koncentrace [µg.m-3]	limit 40 µg.m-3
BZN_rp_5l	benzen - roční průměrná koncentrace [µg.m-3]	limit 5 µg.m-3
BaP_rp_5l	benzo[a]pyren - roční průměrná koncentrace [ng.m-3]	limit 1 ng.m-3
As_rp_5l	arsen - roční průměrná koncentrace [ng.m-3]	limit 6 ng.m-3
Pb_rp_5l	olovo - roční průměrná koncentrace [ng.m-3]	limit 500 ng.m-3
Ni_rp_5l	nikl - roční průměrná koncentrace [ng.m-3]	limit 20 ng.m-3
Cd_rp_5l	kadmium - roční průměrná koncentrace [ng.m-3]	limit 5 ng.m-3

Znečišťující látky, které mají stanoven imisní limit pro ochranu ekosystémů a vegetace

SO2_rp_5l	SO2 - roční průměrná koncentrace [µg.m-3]	limit 20 µg.m-3
NOx_rp_5l	NOx - roční průměrná koncentrace [µg.m-3]	limit 30 µg.m-3

Pro použití v obrázku byly údaje generalizovány. Novější údaje pro tuto aktualizaci ÚAP nejsou k dispozici.

Z analýzy uvedených dat vyplývá, že v ORP Pardubice jsou na některých místech mírně překročeny koncentrace oxidů dusíku NOx a benzo[a]pyrenu. Ostatní látky v ovzduší jsou pod limitními koncentracemi. Znečištění se soustřeďuje na město Pardubice a na jeho nejbližší okolí, kolem Dašic, Sezemice, Opatovic nad Labem a kolem obcí ležících na frekventovaných komunikacích.

V rámci Programu zlepšení kvality ovzduší Pardubického kraje (zpracovatel Ekotoxa Opava, s.r.o., aktualizace 2012), byly pro Pardubický kraj stanoveny následující priority k řešení. Vzhledem k tomu, že ORP Pardubice patří k emisemi nejvíce zatíženým územím kraje, lze tyto priority jednoznačně vztáhnout i na toto území:

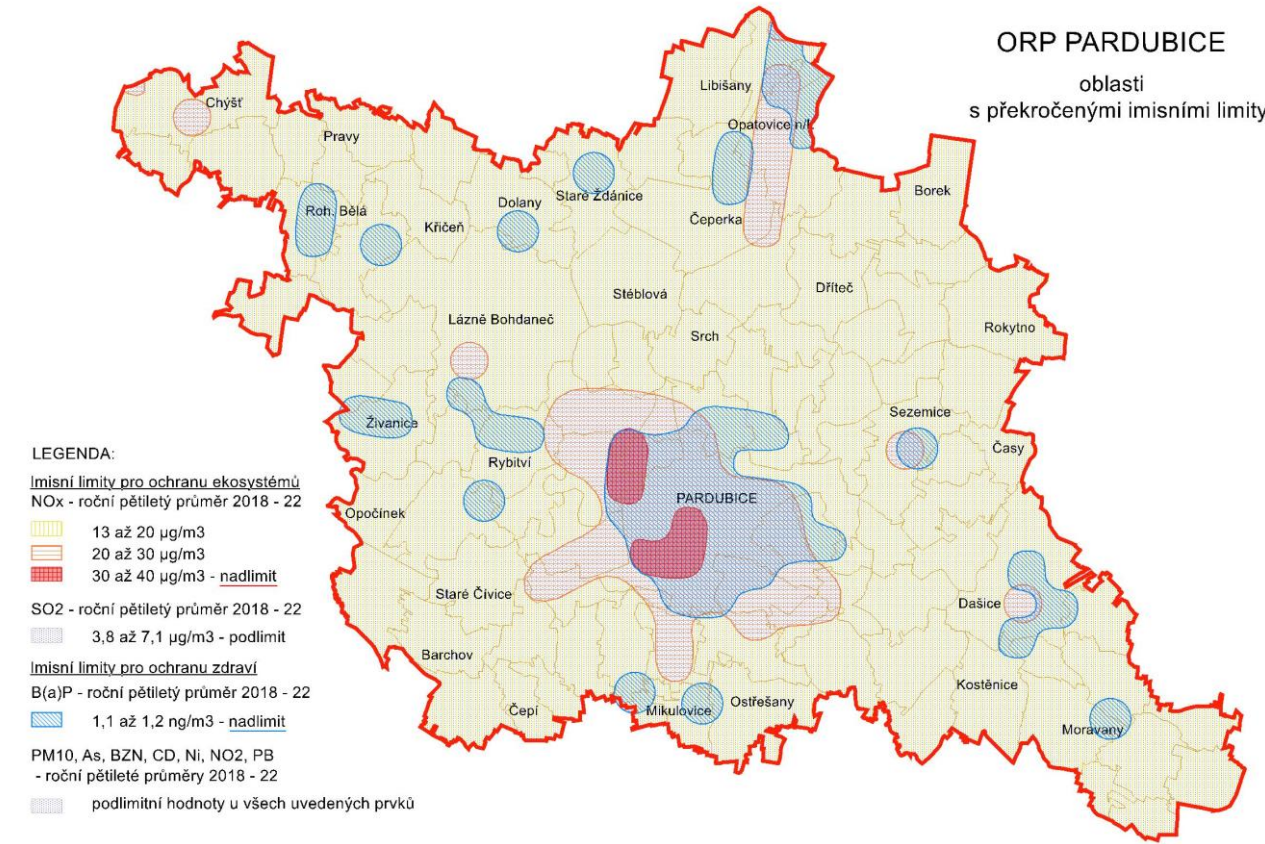
Priorita 1: Nejvýznamnější prioritou celé ČR a potažmo i Pardubického kraje je dodržení imisních limitů pro prach – frakce PM10

Priorita 2: S přihlédnutím k tomu, že dalším hlavním problémem ČR i kvality ovzduší Pardubického kraje, je překročení krajského emisního stropu pro oxidy dusíku, jsou druhou prioritou emise této škodliviny. Ze zdrojových analýz vyplývá, že dominantním zdrojem emisí oxidů dusíku jsou velké zdroje znečišťování ovzduší. Dalším významným zdrojem emisí je doprava.

Priorita 3: Snížení těkavých organických látek (a případně i amoniaku). Těkavé organické látky jsou prekursorzy tvorby přízemního ozónu, jehož imisní limity jsou překračovány na celém území kraje.

Obrázek 35

(Zdroj: ČHMÚ, generalizováno)

Voda

Na základě údajů z Hydroekologického informačního systému Výzkumného ústavu vodohospodářského T. G. Masaryka, dostupných na internetových stránkách, se jakost vody v tocích dle ČSN 75 72 21 na území ORP Pardubice zlepšila. Zatímco v letech 1991 –1992 byla jakost vody v řekách Labe, Chrudimka a Loučná hodnocena stupni IV – silně znečištěná voda a v případě Labe stupněm V silně znečištěná voda, v letech 2017 - 2022 byla jakost vody v těchto řekách hodnocena stupněm III – znečištěná voda. (viz MZe,Zpráva o stavu vodního hospodářství ČR 2022).Tento příznivý vývoj lze připsat nárůstu počtu čistíček odpadních vod (ČOV) a postupnému zkvalitnění odkanalizování území.

Neuspokojivý je stav jakosti povrchových vod méně vodných vodotečí protékajících menšími sídly s nečištěnými odpadními vodami. Zde by měly být vymezeny tzv. citlivé oblasti s přísnějšími limity pro vypouštění odpadních vod, vedoucí k řešení čištění odpadních vod i v menších sídlech. Největšími znečišťovateli povrchových vod na území ORP Pardubice (dle Integrovaného registru znečišťování životního prostředí (IRZ) Ministerstva životního prostředí) jsou: Elektrárny Opatovice, a.s. – provozovna Elektrárna Opatovice, Synthesia, a.s. a Veolia voda Česká republika, a.s. – provozovna BČOV Pardubice.

Odpady

Celková produkce odpadů vykazuje pokles, ale produkce komunálních odpadů naopak mírně roste. Pozornost je věnována tříděnému sběru odpadů a biologicky rozložitelné složce komunálních odpadů. V nakládání s odpady se ORP Pardubice potýká s problémy, které platí celostátně. I když legislativa upřednostňuje separaci a materiálové, resp. energetické využívání odpadů, před jejich

ukládáním na skládky, v praxi, zejména z ekonomického hlediska, skládkování netříděných odpadů převažuje.

Staré ekologické zátěže na území ORP Pardubice

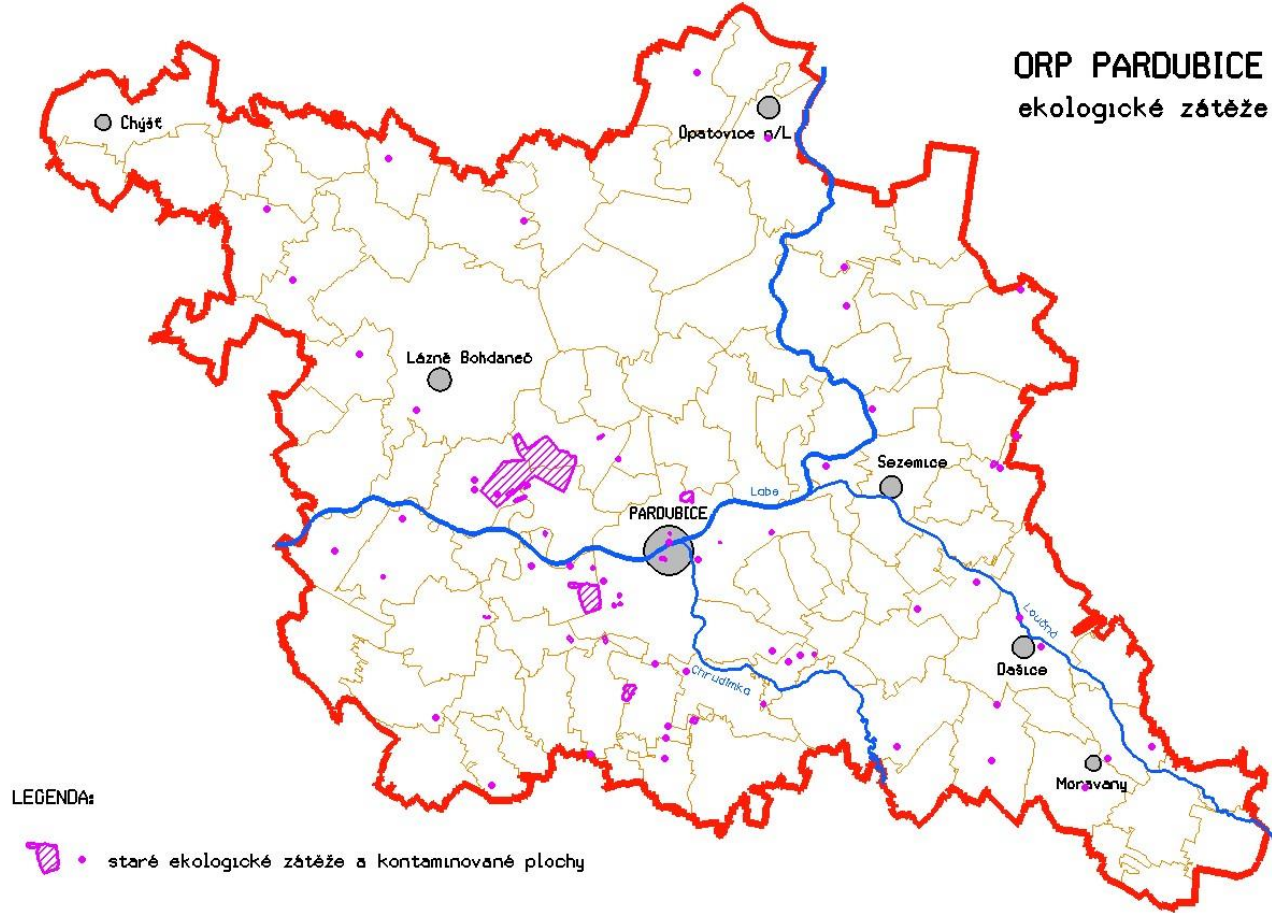
Na území ORP Pardubice se nachází množství starých ekologických zátěží a devastací charakteru starých skládek a kontaminovaných průmyslových objektů. I když se v posledních letech podařilo v řadě případů zahájit nebo i ukončit proces jejich odstraňování nebo zabezpečení, stále existuje řada neřešených zátěží zejména těch, kde náklady na asanaci přesahují cenu vlastních nemovitostí nebo nejsou vyjasněna vlastnická práva. Řešení starých zátěží má pozitivní dopad např. na ochranu kvality vod (zdroje pitné vody), kvalitu půd, apod. Největšími ekologickými zátěžemi na území ORP Pardubice jsou: Aliachem – Synthesia Semtín – celý areál, Paramo – sanace starých úložišť odpadů z rafinace ropy. Staré ekologické zátěže území jsou zobrazeny ve výkrese limitů a pro přehled také v následujícím **Obrázku 36**.

Zatížení území hlukem

Nadměrným hlukem jsou zatížena území v dosahu významných liniových zdrojů - rychlostní komunikace, silnice I. třídy a další významné komunikace, železniční koridor. Významným zdrojem hluku je letiště Pardubice. Problematika zatížení okolí letiště nadměrným hlukem je řešena vyhlášenými hlukovými pásmy A – 85 dB, B – 90dB a C – 95 dB. V těchto ochranných pásmech je regulována především výstavba objektů pro bydlení a trvalý pobyt osob. Viz **Obrázky 37 a 38**.

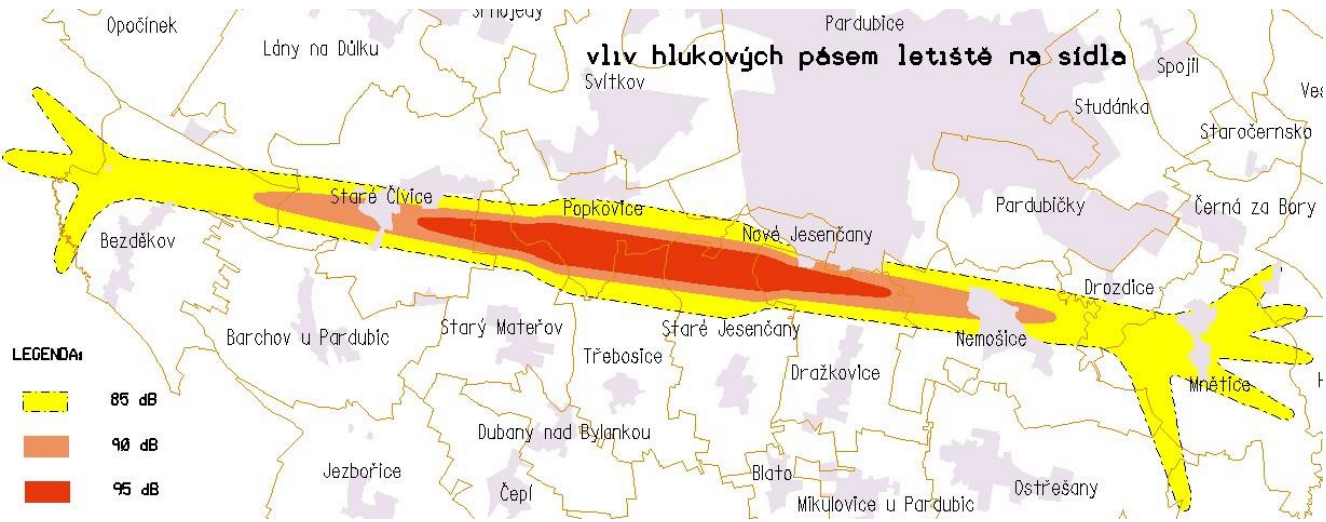
Obrázek 36

(Zdroj: MŽP a MmP OŽP)

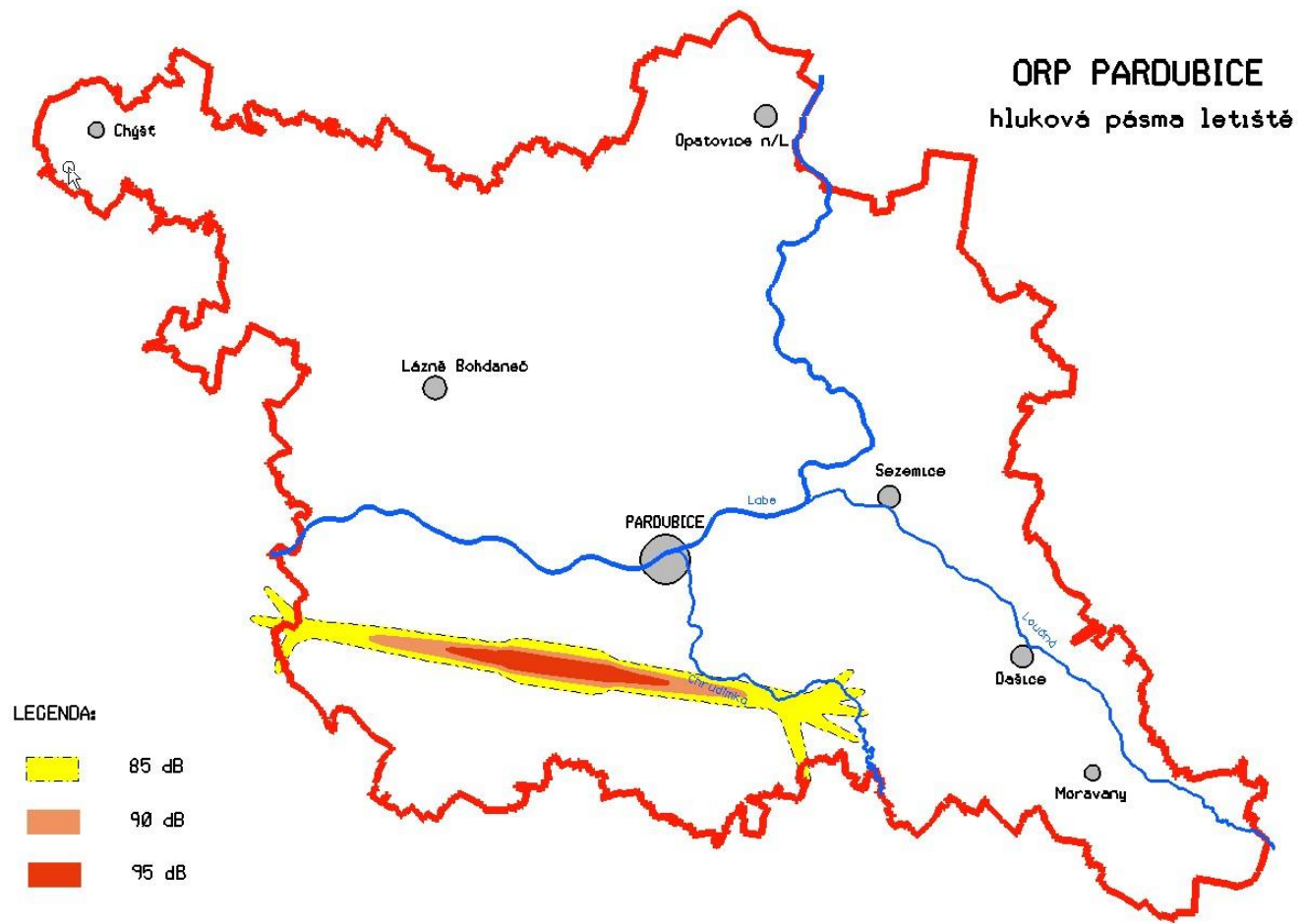
Obrázek 37

(Zdroj: MO ČR, OdOÚZ)

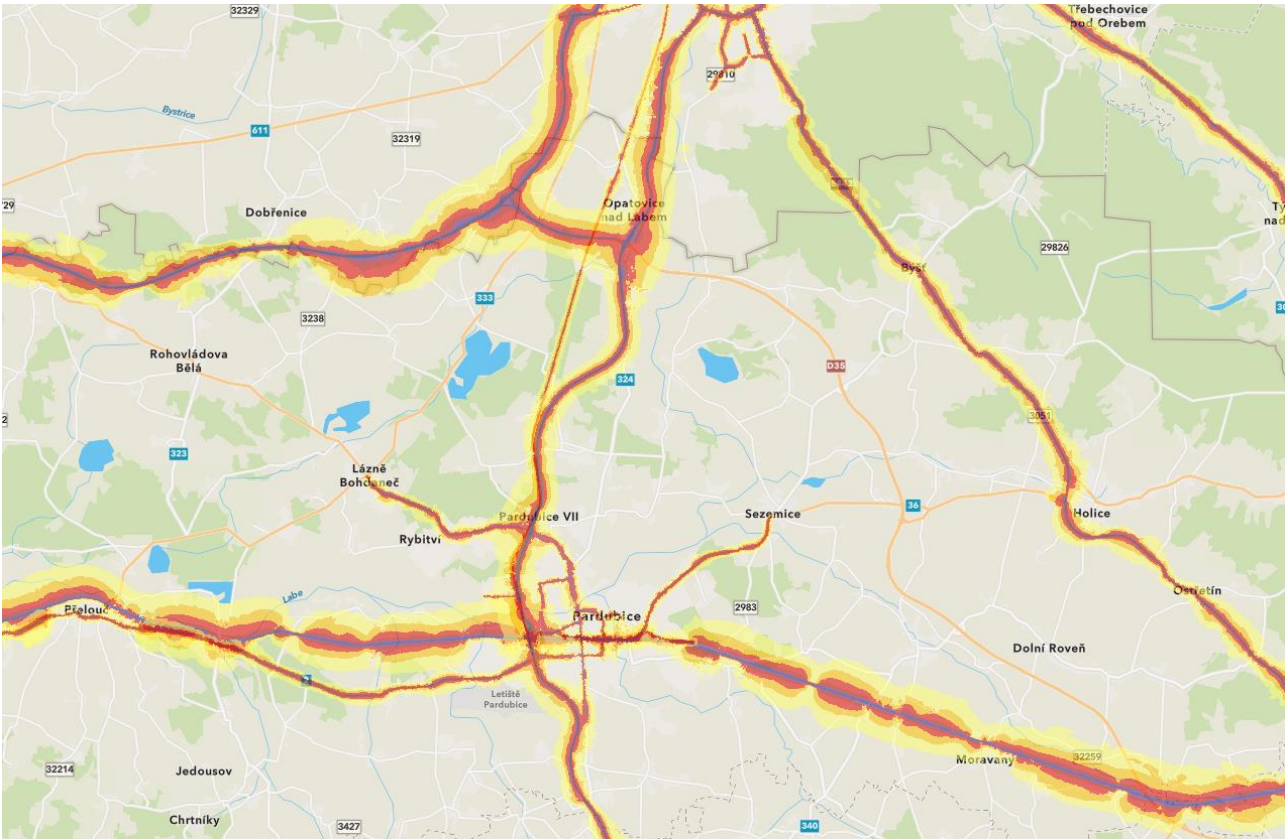

Obrázek 38

(Zdroj: MO ČR, OdOÚZ)

Obrázek 39 Hlukový ukazatel L_{dvn} (Zdroj: MZ ČR, hlukové mapy 2022)

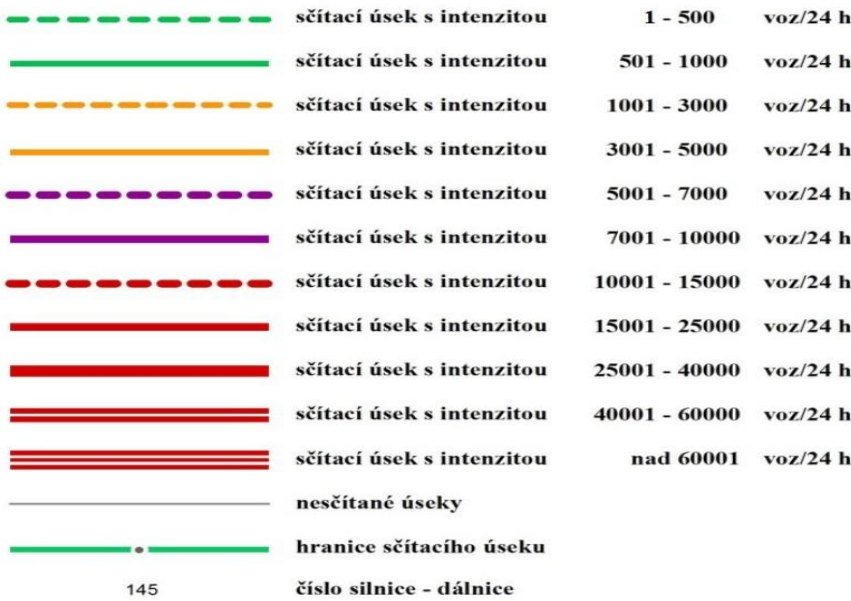

Legenda k obrázku 39:

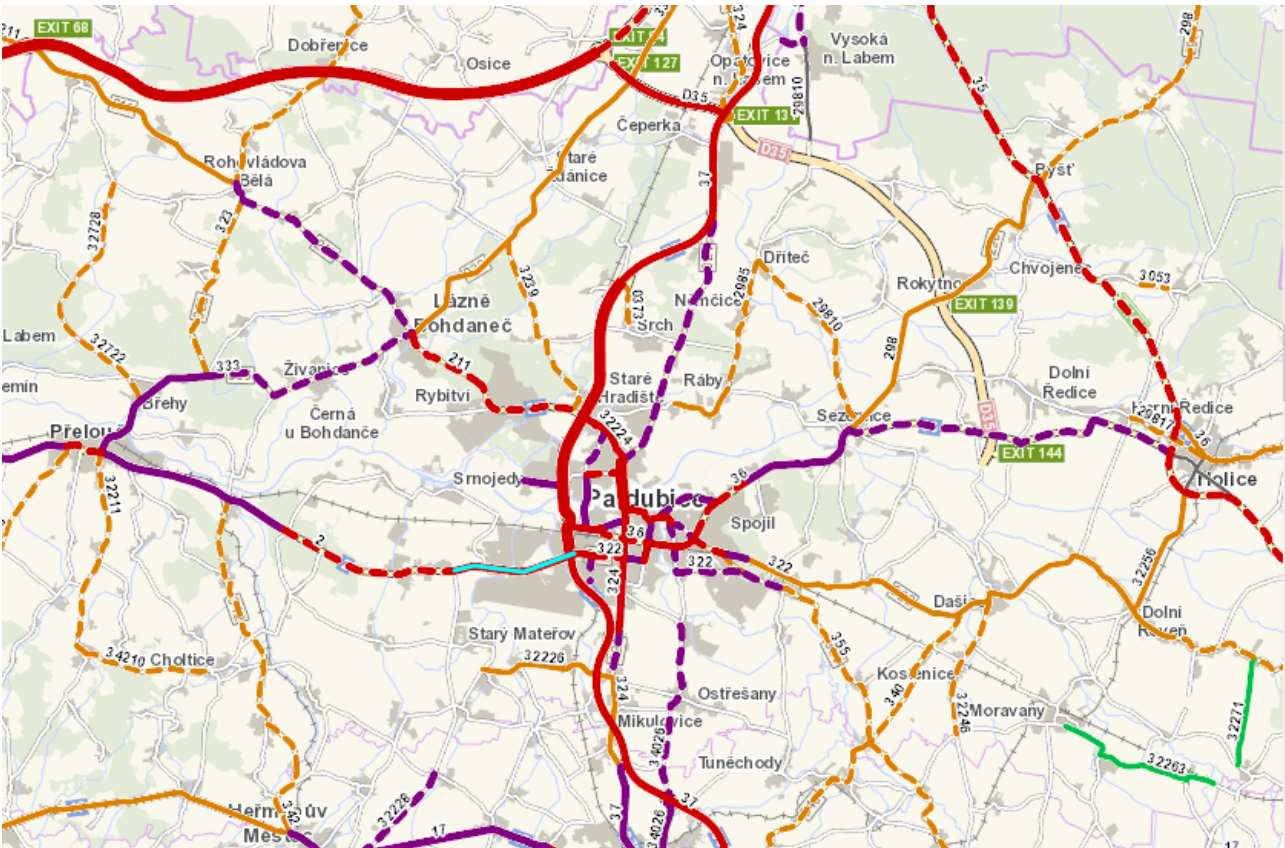

L_{dvn} - hlukový ukazatel pro den-večer-noc.
Hlukový ukazatel pro celkové obtěžování hlukem daný Směrnicí 2002/49/ES a Vyhláškou 523/2006 Sb.

Legenda k obrázku 40 – Intenzity dopravy:

Obrázek 40 Intenzity dopravy (Zdroj: ŘSD, sčítání dopravy 2020)

Vyhodnocení stavu a vývoje hygieny životního prostředí

Území je vlivem velkých podniků, dopravy a koncentrace obyvatel v okolí měst v ose Láně Bohdaneč, Pardubice, Sezemice zdrojem škodlivin. Jde především o znečištění ovzduší a vody a o produkování odpadů a hluku. V posledních letech se postupně mění struktura znečištění ovzduší. Mírně se zlepšují nebo stagnují koncentrace oxidu síry, ale zhoršují se koncentrace oxidu dusíku, přízemního ozónu a prachu. Na zhoršení situace má největší vliv prudký nárůst dopravy. Jakost povrchových vod se celkově mírně zlepšuje, neuspokojivý stav je na méně vodných vodotečích protékajících malými sídly. Celková produkce odpadů mírně klesá, roste však produkce komunálního odpadu. V území je množství starých ekologických zátěží charakteru starých skládek komunálního odpadu, kontaminovaných objektů a skládek odpadů z chemické výroby a rafinace ropy, které čekají na asanaci. S nárůstem dopravy souvisí nárůst zatížení hlukem, zejména ze silniční dopravy.

Hlavním požadavkem pro územní plánování v oblasti v oblasti hygieny životního prostředí je vymezení koridorů pro ochrany měst a obcí, za účelem snížení hluku, koncentrací oxidu dusíku, ozónu a prachu v sídlech, jako předpoklad pro jejich vybudování. Dalším požadavkem je vymezení ploch pro budování objektů čištění odpadních vod v menších sídlech, které je dosud nemají. Uvážlivě vymezovat plochy pro nové velké podniky a velká logistická a obchodní centra s ohledem na nárůst dopravy, hluku a škodlivin z dopravy. Sanaci ekologických zátěží a produkci odpadů, jako problému v oblasti hygieny, však nemůže územní plánování zřejmě nijak ovlivnit.

A2.1.8 Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa

Zjištění stavu zemědělského půdního fondu

Zemědělskou půdu tvoří orná půda, zahrady, sady, chmelnice, vinice a trvalé travní porosty. V zájmovém území se vinice a chmelnice nevyskytují.

ORP Pardubice má celkovou výměru 40 930 ha, z toho 65,8% je zemědělská půda. Oblast má vysoké procento zornění, nejvyšší v Pardubickém kraji, převyšuje i celorepublikový průměr, který činí 36,8%. Zemědělská půda je zde zastoupena hlavně ornou půdou na 56,1%, malou část tvoří zahrady a sady 3,9%. Významnější plocha ovocných sadů se nachází u obce Ostřešany. Trvalé travní porosty jsou zastoupeny 5,8% z celkové výměry zemědělské půdy. Jde většinou jen o fragmenty roztroušené po celém území. Nacházejí se podél vodotečí, vodních ploch, rybníků, v ochranných pásmech vodních zdrojů a na místech, která nebylo možné intenzivně zemědělsky využít. Vyskytují se hlavně na Bohdanečsku a v severozápadní části území. Rozloha zemědělské půdy se neustále snižuje ve prospěch ploch zastavěných.

Klimatické poměry byly již uvedeny v kapitole A2.1.6, stejně jako půdní charakteristiky. Z **Obrázku 33** v kapitole A2.1.6 je zřejmé, že převažují hnědé půdy. Podél vodních toků se nacházejí nivní, lužní a glejové půdy. Na okrajích zájmového území se pak v menší míře nacházejí půdy illimerizované a půdy hnědozemního a černozemního typu. Na většině území jde o lehčí, hlinitopísčité půdy, vzniklé na písčitých náplavech vodních toků. V okolí Chýště a v oblasti Dašicka se nacházejí půdy těžké, jílovité, vzniklé na jílech a slínech.

Oblast ORP Pardubice leží v rovinatém úrodném Polabí s příznivým klimatem pro zemědělské využití pozemků, výrobní typ je na celém území řepařský, subtyp převážně ječný, na těžkých půdách pšeničný. Podmínky pro zemědělskou výrobu jsou zde velmi dobré.

V následující **Tabulce 34** je uvedena struktura pozemků podle druhu. Je zde uvedeno také porovnání s ostatními ORP v kraji, s celým Pardubickým krajem a Českou republikou.

Tabulka 34 (Zdroj: ČSÚ - údaje v obcích vybraného SO ORP 2023)

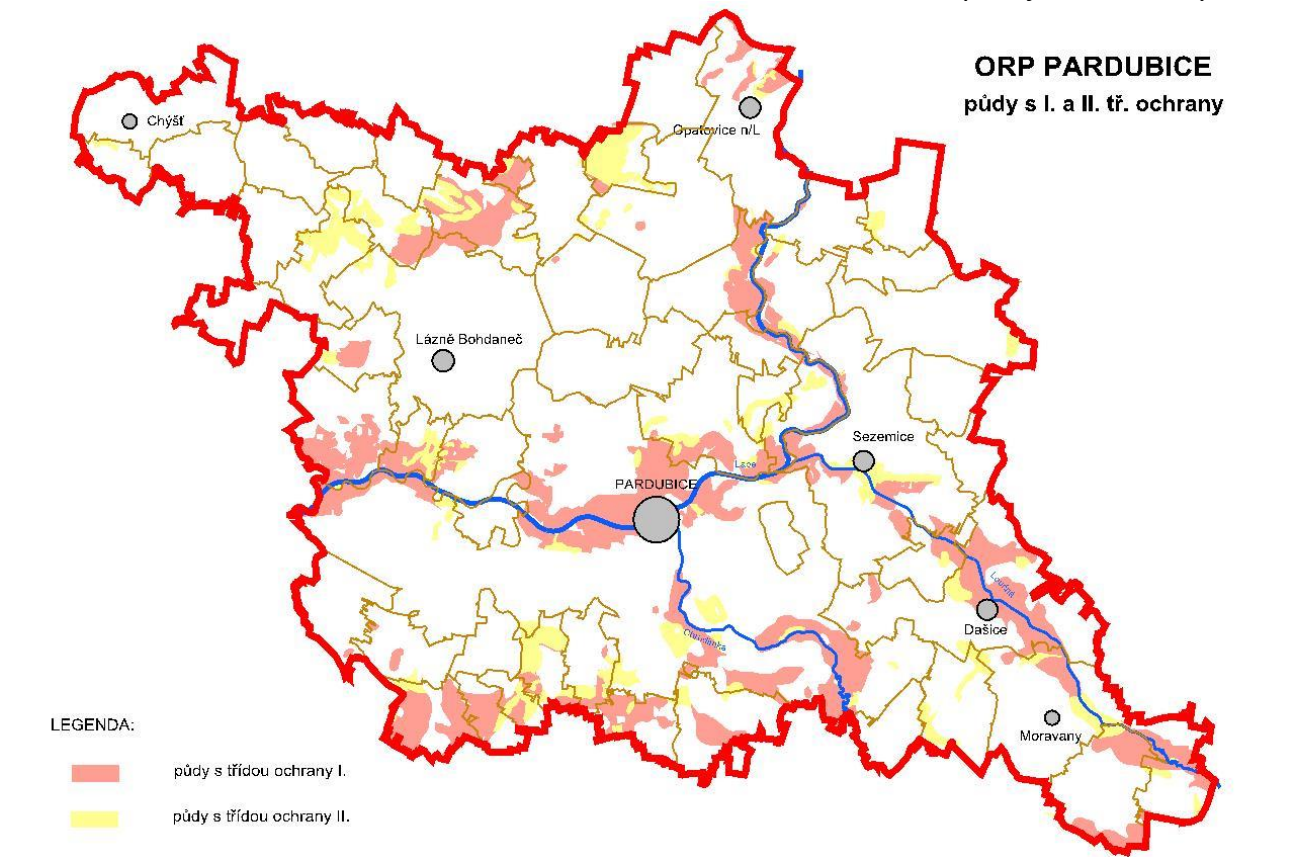
Kraj / ORP	Výměra půdy celkem (ha)	v tom (%)						
		země- dělská půda	orná půda	zahrady, sady	trvalé travní porosty	lesní půda	vodní plochy	zastavěné plochy a ostatní plochy
ČR	7887143	53,2	36,8	2,8	13,2	34	2,2	10,6
Kraj celkem	451920	59,6	42,4	3,1	14,1	29,9	1,5	9
v tom správní obvody:								
Česká Třebová	7 970	41,1	23,6	4,9	12,5	45,6	0,6	12,7
Hlinsko	24 670	53,8	30,2	2,4	21,3	36,4	1,8	8
Holice	21 365	52,8	39,1	2,6	11,1	39,9	1,5	5,9
Chrudim	74 616	62,8	48,4	3,7	10,7	26,6	1,5	9,1
Králíky	15 861	47,4	12,5	1	33,9	44,7	0,7	7,2
Lanškroun	27 521	59	37,3	2,8	18,9	32,6	0,9	7,5
Litomyšl	33 711	68,8	56,1	3,5	9,2	23,4	0,5	7,3
Moravská Třebová	41 728	54,1	39,7	2,4	12,1	38	0,9	7
Pardubice	40 930	65,8	56,1	3,9	5,8	13,2	4,1	16,9
Polička	27 267	59,4	38,1	2,1	19,2	32,5	0,8	7,3
Přelouč	25 728	54,1	41,8	3,6	8,6	32,2	2,9	10,9
Svitavy	35 160	59,4	44,2	2,6	12,6	31,2	1	8,4
Ústí nad Orlicí	19 051	57,8	32,8	3,9	21,1	33,2	0,8	8,2
Vysoké Mýto	28 190	69,8	53,7	3,2	12,9	19,6	2	8,7
Žamberk	28 151	59,2	32,1	3,6	23,5	31,6	1,3	8

Zemědělská půda je považována za přírodní hodnotu. Legislativně je její ochrana řešena zákonem č. 334/1992 Sb., O ochraně zemědělského půdního fondu.

Je klasifikována prostřednictvím bonitovaných půdně ekologických jednotek (BPEJ). Klasifikaci určuje pětimístný číselný kód, který vyjadřuje klimatické, půdní a morfologické poměry. Podrobnosti klasifikace uvádí vyhláška č. 546/2002 Sb.. K BPEJ se vztahuje také kvalita a třída ochrany půdy na základě Metodického pokynu MŽP č.j. OOLP/1067/96. Zde je učeno pět tříd ochrany zemědělského půdního fondu. Třída ochrany I zahrnuje nejcennější půdy, třída V půdy s nejnižší produkční schopností. Půdy zařazené do I. a II. třídy ochrany, které mají nejvyšší stupeň ochrany, jsou vyznačeny v následujícím **Obrázku 41**. Z něho vyplývá, že nejkvalitnější půdy se nacházejí v nivách vodních toků Labe, Chrudimky a Loučné a také na jižním a severozápadním okraji zájmového území, kde souvisí s výskytem půd hnědozemního a černozemního typu.

Obrázek 41

(Zdroj: BPEJ, SPÚ)

Investice do půdy.

Do zemědělské půdy v oblasti byly v minulých desetiletích vloženy značné prostředky. Převážně se jednalo odvodnění systematickou drenáží a vybudování sítě otevřených a trubních odvodňovacích kanálů. S tím také souvisely úpravy drobných vodních toků. Řada pozemků v blízkosti Labe měla vybudovanou i zavlažovací síť, zvláště v okolí Živanic a Černé u Bohdanče. Nejvíce staveb tohoto druhu se v území provedlo v šedesátých až osmdesátých letech minulého století, kdy bylo zemědělské využití pozemků nejintenzivnější.

O melioracích bylo již pojednáno výše v kapitole vodní režim, se kterým úzce souvisí. Na **Obrázku 27**, v kapitole A2.6, je zakreslen přehled odvodněných ploch včetně hlavních odvodňovacích kanálů.

Eroze půdy

Zdroj: Územní studie krajiny, průzkumy a rozbor, EKOTOXA 2018)

Erozní procesy jsou v přírodě přirozeným jevem, probíhají na horninách, půdě, na březích řek, ko-neckonců i půda samotná vznikla erozí matečné horniny, erozní procesy nelze zcela zastavit. Na rozdíl od zmíněné eroze „normální“ (geologické), zrychlená eroze smývá půdní částice v takové míře, že nemohou být nahrazeny půdotvorným procesem. Je ovlivněna nevhodnými zásahy člověka (například rozsáhlým odlesňováním) a způsobuje značné škody, ať již přímé - na produkčních a

mimoprodukčních funkcích půdy, či nepřímé, např. v tocích a vodních nádržích. Eroze zhoršuje biologické i fyzikálně-chemické vlastnosti půd, zmenšuje mocnost půdního profilu, snižuje obsah živin a humusu, poškozují plodiny, snižuje úrodnost. Erodované a transportované částice sedimentují ve vodních nádržích, příkopech, poškozují nemovitosti, což způsobuje sekundární náklady na sanaci škod nebo odtěžení sedimentu, často daleko od zdrojové plochy. Rozpuštěné látky způsobují eutrofizaci vodních zdrojů. Proto je potřeba se proti zrychlené erozi bránit.

Vodní eroze Zdroj: Územní studie krajiny, průzkumy a rozbor, EKOTOXA 2018)

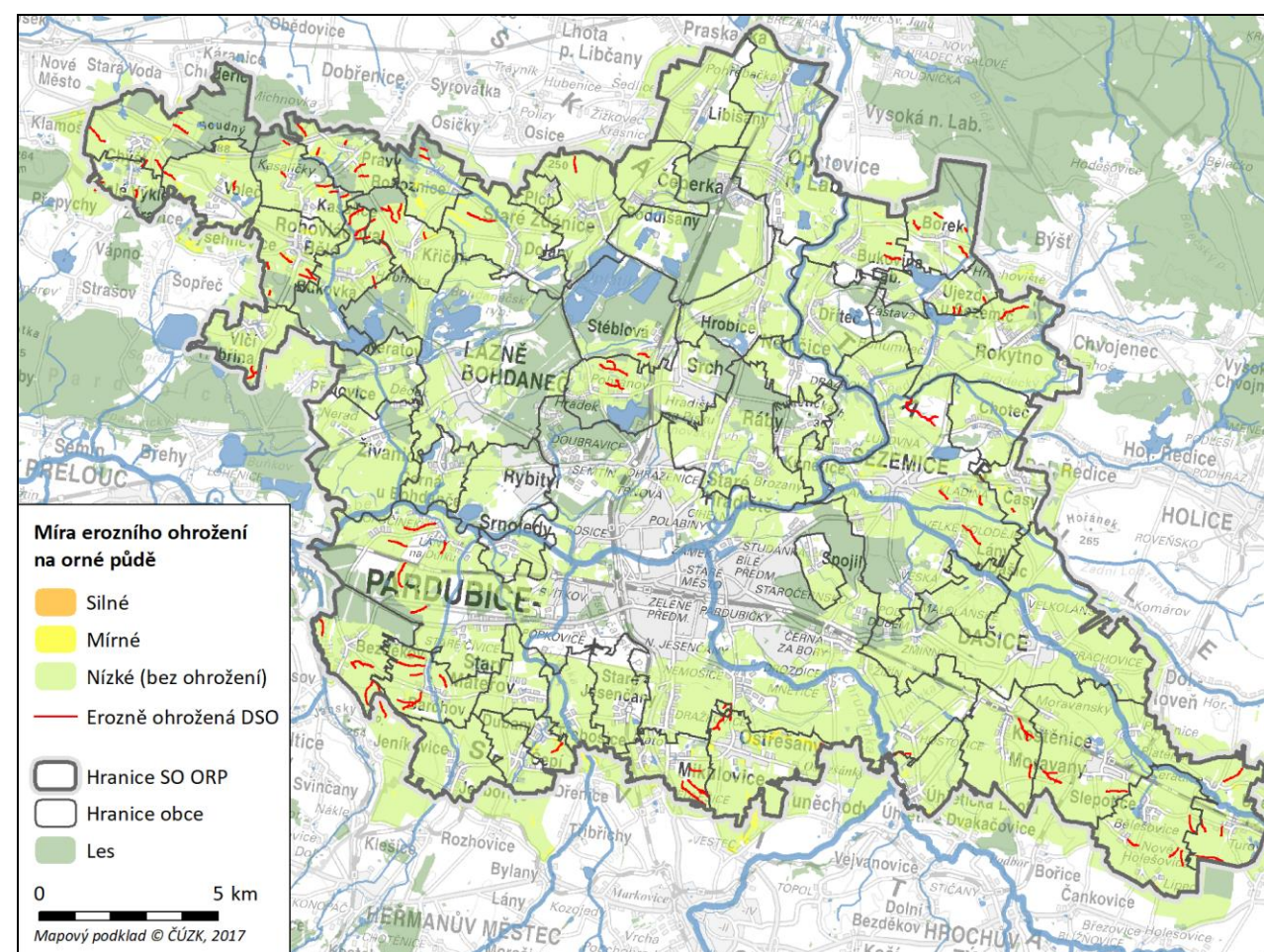
Eroze v drahách soustředěného odtoku (DSO)

Území ORP Pardubice je specifické minimálním převýšením na většině své plochy. Na rozdíl od plošné eroze, která je v území zanedbatelná, bylo v ORP Pardubice identifikováno zhruba 48 km potenciálně erozně ohrožených DSO, z nichž je zhruba polovina velmi mírných a mělkých a polovina zcela nevýrazných a v terénu prakticky neidentifikovatelných. Problémy s odtokem a erozí mohou nastat především při dlouhodobých srážkách nebo při jarním tání, kdy dojde k nasycení (resp. zamrznutí) půdních horizontů.

Největší délka potenciálně ohrožených DSO je v obcích Bukovka, Chýstř, Kříčeň, Kasalice, Rohovládova Bělá, Pravy (SZ území), Barchov, Pardubice, Mikulovice, Bezděkov, Moravany, Slepotic (jih území), Srch.

Obrázek 42 (Zdroj: Územní studie krajiny, průzkumy a rozbor, EKOTOXA 2018)

Kategorie erozního ohrožení, ohrožené dráhy soustředěného odtoku na orné půdě

Větrná eroze

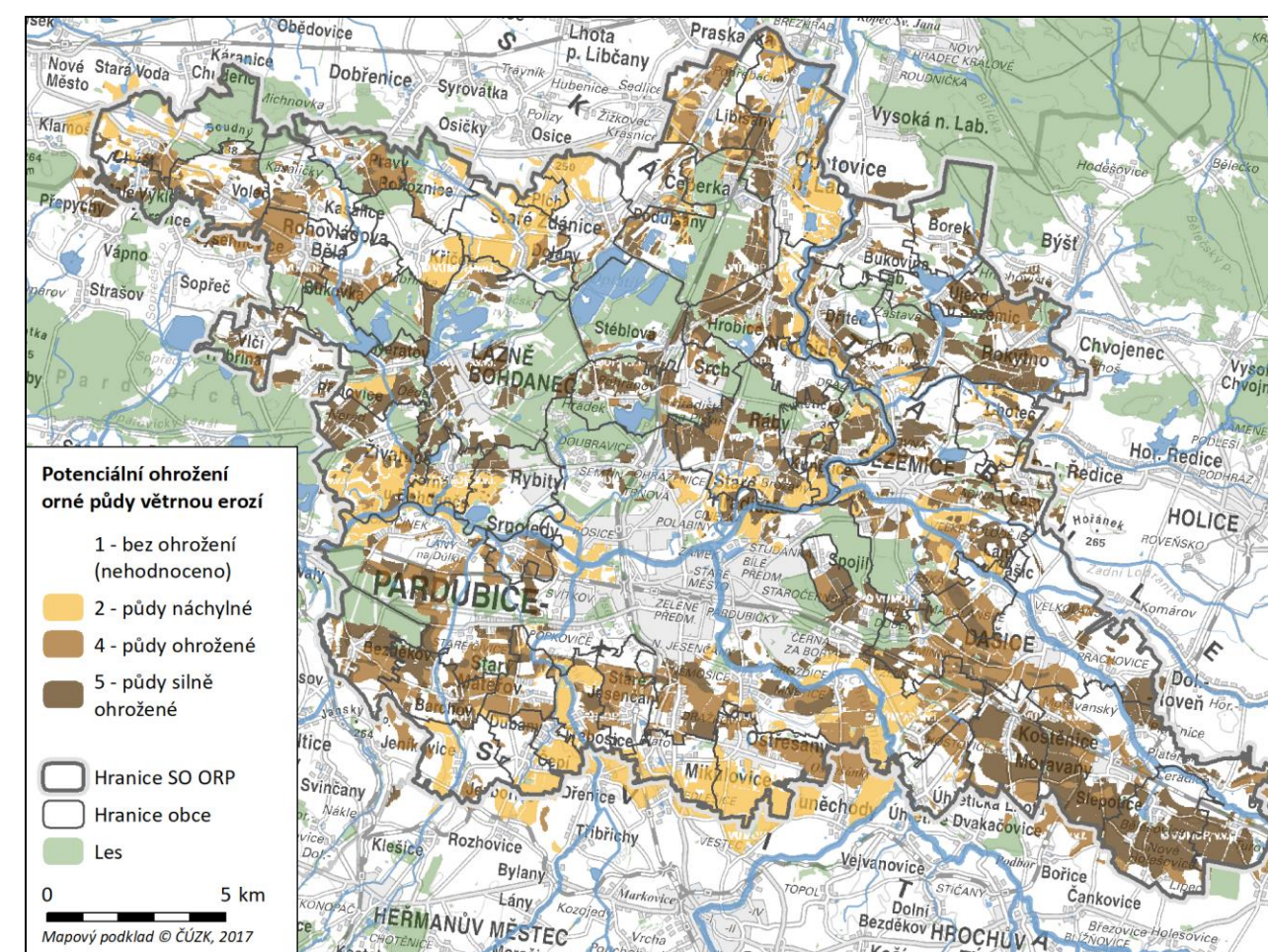
Zdroj: Územní studie krajiny, průzkumy a rozbor, EKOTOXA 2018)

Větrná eroze je proces rozrušování půdního pokryvu a nezpevněných jemnozrnných sedimentů a jeho transportu do míst sedimentace. Rozhodující složkou větrné eroze je vítr, jehož unášecí síla je závislá na rychlosti, době trvání, četnosti a výskytu. Dalšími faktory ovlivňujícími míru větrné eroze jsou drsnost a vlhkost povrchu, vegetační pokryv, půdní vlastnosti (především velikost půdních částic), existence a typ překážek proudění vzduchu (velikost nechráněných půdních bloků, větrolamy).

V ORP Pardubice je ohrožení větrnou erozí nesrovnatelně vyšší než ohrožení povrchovým odtokem. Je na většině území a souvisí s velikostí půdních bloků. Největší ohrožení je v jižní a jihovýchodní části území, zejména v okolí obcí Kostěnice, Moravany a Slepotic.

Obrázek 43 (Zdroj: Územní studie krajiny, průzkumy a rozbor, EKOTOXA 2018)

Potenciální ohrožení větrnou erozí v řešeném území

Podrobnější údaje o erozi jsou v dokumentu Územní studie krajiny ORP Pardubice

Průměrná cena zemědělských pozemků

V příloze vyhlášky č. 298/2014 ve znění vyhl. 344/2015 Sb. a 432/2016 Sb. je uveden seznam katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků. Z tohoto seznamu bylo vybráno 97 katastrů ležících v ORP Pardubice včetně cen. Průměrná cena zemědělských pozemků se v území pohybuje od 5,10 Kč za m² v k.ú. Stěblova po 17,93 Kč za m² v k.ú. Plch. Průměr za celé ORP Pardubice činí 9,52 Kč za m².

Tabulka 35

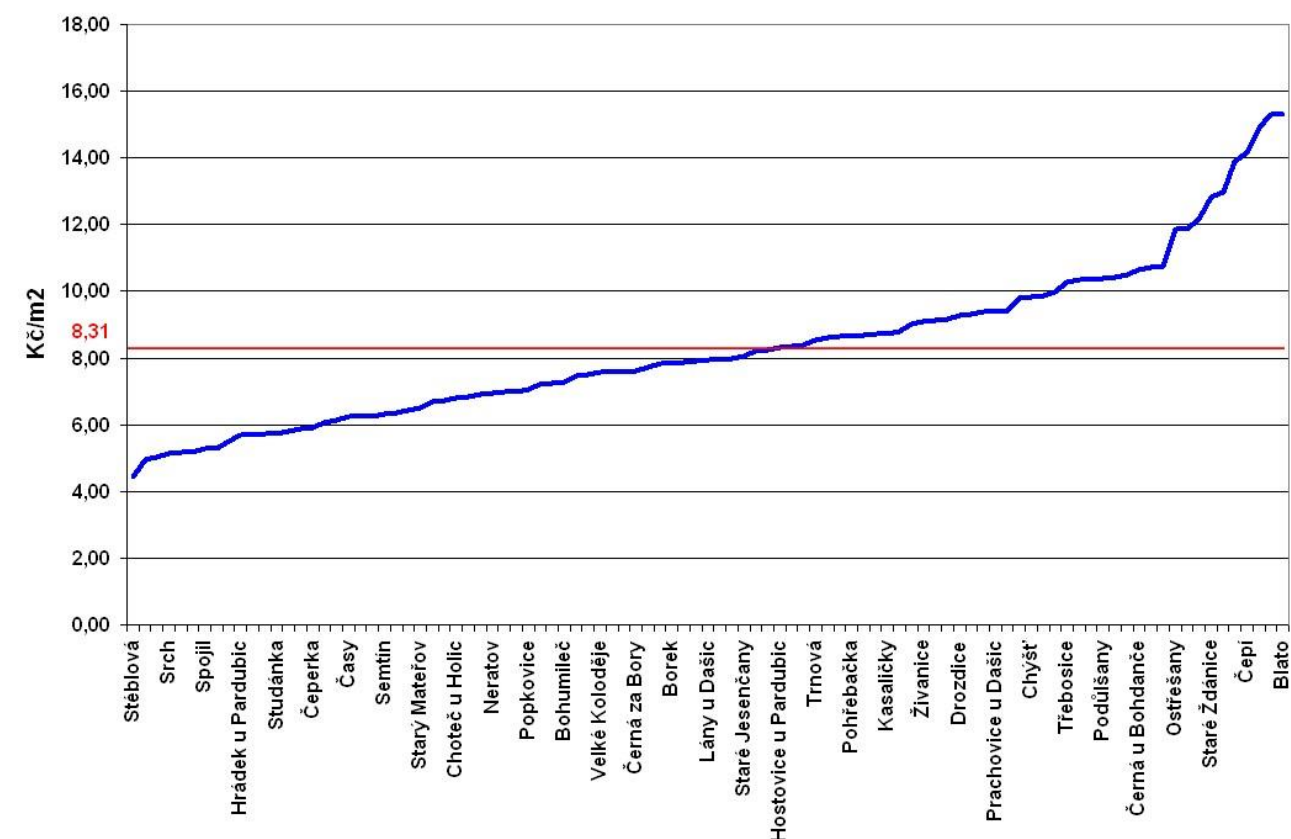
Název katastrálního území	Průměrná základní cena v Kč/m ²
Barchov u Pardubic	7,83
Bělešovice	6,08
Bezděkov	7,06
Blato	17,57
Bohumileč	8,35
Borek	8,8
Brozany	9,17
Bukovina	9,68
Bukovka	11,82
Časy	7,17
Čeperka	6,78
Čepí	16,21
Čeradice	10,88
Černá u Bohdanče	12,26
Černá za bory	8,75
Dašice	11,31
Dolany	14,68
Dražkov	8,6
Dražkovice	7,36
Drozdice	10,66
Dřítěč	9,91
Dubany	14,94
Hostovice	9,49
Hrádek	6,52
Hrobice	8,97
Choteč	7,81
Chýšť	11,31
Jezbořice	15,94
Kasalice	9,97
Kasaličky	10,07
Kladina	9,08
Kostěnice	7,19
Křičeh	13,63
Kunětice	9,59
Lány na Důlku	9,45
Lány u Dašic	9,12
Lázně Bohdaneč	6,68
Libišany	10,66
Lípec	11,44
Lukovna	8,69
Malé Výkleky	7,71
Mikulovice	17,57
Mnětice	10,46
Moravanský	8,02
Moravany	6,34
Němčice	8,53
Nemošice	12,33
Nerad	5,7
Neratov	8,01

(Zdroj: vyhláška 344/2015)

Název katastrálního území	Průměrná základní cena v Kč/m ²
Nové jesenčany	6,06
Ohrazenice	5,92
Opatovice nad Labem	11,86
Opočíněk	9,98
Ostřešany	13,35
Pardubice	10,73
Pardubičky	9,98
Platěnice	11,96
Plch	17,93
Počaply	10,79
Podůlšany	11,93
Pohránov	6,53
Pohřebačka	9,91
Popkovice	8,12
Prachovice	5,96
Pravy	8,24
Ráby	7,98
Rohovládova Bělá	11,23
Rohoznice	12,07
Rokytno	7,31
Rosice	12,31
Rybitví	10,36
Semtin	7,3
Sezemice	7,71
Slepotice	9,62
Spojil	6,05
Srch	5,88
Srnojedy	6,95
Staré Čivice	6,72
Staré Hradiště	9,12
Staré Jesenčany	9,23
Staré Ždánice	15,15
Staročernsko	5,75
Starý Mateřov	7,45
Stěblova	5,1
Studánka	6,48
Svítkov	8,91
Trnová	10,01
Trurov	9,25
Třebosice	11,66
Úhřetická Lhota	10,1
Újezd u Sezemice	7,18
Velké Koloděje	8,67
Veská	6,57
Vlčí Habřina	7,93
Voleč	9,07
Zminný	7,69
Živanice	10,43

(části města Pardubice jsou podbarveny modře)

Grafické znázornění průběhu cen půdy v jednotlivých katastrech.

Zjištění stavu pozemků určených k plnění funkcí lesa

Lesním zákonem č. 289/1995 Sb., v § 3 jsou definovány pozemky určené k plnění funkcí lesa a v § 6 jsou stanoveny kategorie lesů. Člení se na lesy ochranné, zvláštního určení a hospodářské. V zájmovém území se nacházejí pouze lesy zvláštního určení a lesy hospodářské. Výměra lesních ploch v zájmovém území činí přibližně 5400 ha. Z toho lesy zvláštního určení zaujímají kolem 900 ha, lesy hospodářské asi 4500 ha. Jde o orientační údaje vyjadřující pouze poměr mezi jednotlivými kategoriemi lesů. Přesnější údaje se nepodařilo získat. Lesy zvláštního určení se dále dělí do dalších kategorií. V **Tabulce 36** je uveden přehled těch, které se vyskytují ve správním obvodu ORP Pardubice. Lesy hospodářské dále rozlišeny nejsou.

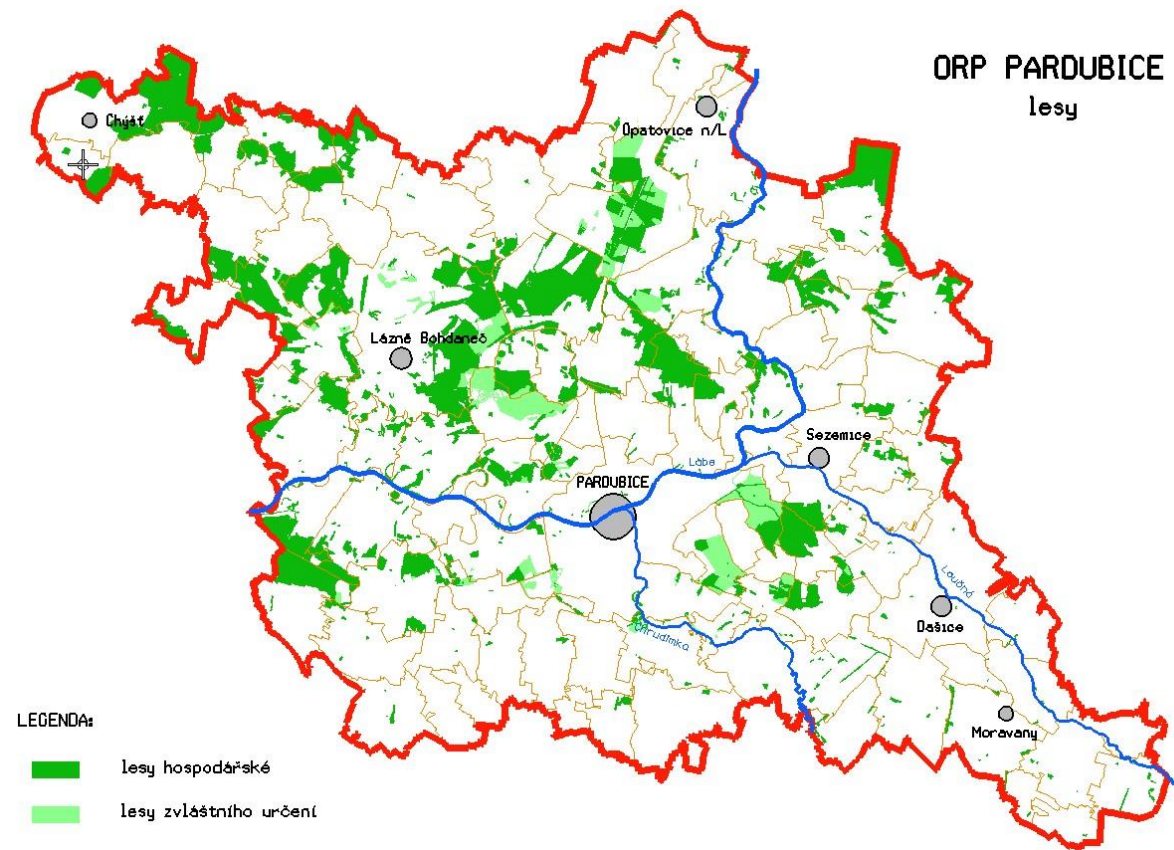
Tabulka 36

(Zdroj: KrÚ, OŽPaZ)

Kategorie lesů zvláštního určení	
31c	lesy na území národních parků a národních přírodních rezervací
32a	lesy v 1. zónách CHKO, lesy v přírodních rezervacích a přírodních památkách
32c	příměstské a další lesy se zvýšenou funkcí rekreační
32f	lesy pro zachování biologické různorodosti
32g	lesy v uznaných oborách a samostatných bažantnicích
32h	lesy v nichž jiný důležitý veřejný zájem vyžaduje odlišný způsob hospodaření

Obrázek 44

(Zdroj: KrÚ, OŽPaZ)

Zastoupení lesních ploch na území ORP Pardubice vyjadřuje **Obrázek 44**. Významnější komplexy lesů se nacházejí na Bohdanečsku a Opatovicku, menší plochy leží také u obce Chýst, mezi obcemi Opočíněk – Bezděkov, Ráby – Srch a Spočil – Veská. Ve zbylých částech území existují jen drobné fragmenty lesů a remízků. Jižní část území je bezlesá. Charakter lesních porostů je smíšený, s převahou jehličnatých porostů smrku a borovice.

Tabulka 37

Lesnatost	Hodnocení
pod 20 %	nízká
20 – 25 %	podprůměrná
25 – 40 %	průměrná
40 – 50 %	nadprůměrná
nad 50 %	vysoká

Celé území náleží do přírodní lesní oblasti (PLO) č. 17 – Polabí, **Tabulka 39**. Přírodní lesní oblasti jsou území rozlišena na základě jednotných podmínek geologických, klimatických, orografických a fytogeografických. Asi polovina plochy lesů PLO 17 se nachází na říčních terasách, z toho činí 30 procent doubravy a 10 procent lipové doubravy na slinovatkách. V okrajích je značně zastoupen bukodubový stupeň (22 procent). Vlastního lužního lesa zbylo jen asi pět procent. Zbývající společenstva jsou rozšířena jen nepatrně. Významná je teplomilná (dřínová) doubrava s dubem šipákem, bor na vátých písčích, lužní olšiny, zřídka sem zasahují i dubové bučiny. Obecně je tato oblast jednou z nejceněnějších základů genofondu nížinné (chlumní) borovice a dubu v republice.

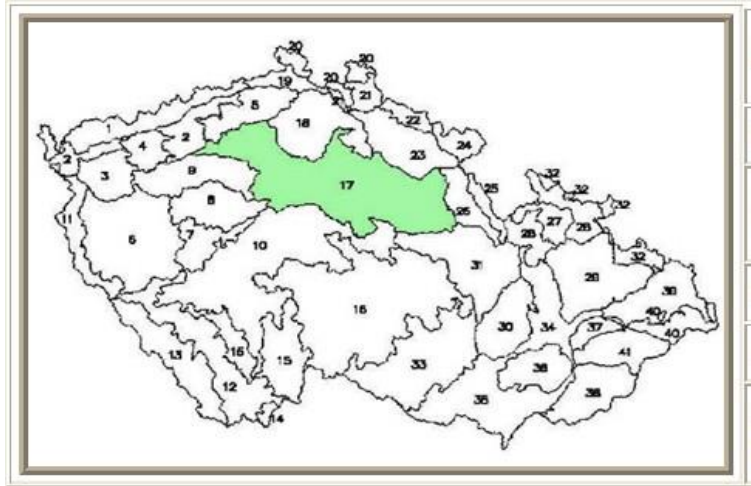
Tabulka 38

(Zdroj: ČSÚ 2024)

Výměry lesních pozemků a lesnatost podle obcí

Obec	výměra obce v ha	lesy v ha	lesy v %	obec	výměra obce v ha	lesy v ha	lesy v %
Barchov	442,2	9	2	Neratov	403,9	83,5	20,6
Bezděkov	527,4	170,6	32,4	Opatovice nad Labem	1201,1	24,3	2
Borek	522,2	209,1	40	Ostřešany	664,5	2	0,3
Bukovina nad Labem	446	3,4	0,8	Pardubice	8265,5	1038,6	12,6
Bukovka	554,8	127,5	23	Plch	96,3	0,6	0,6
Časy	257,7	12,4	4,8	Podůlšany	333,8	18,1	5,4
Čeperka	1133	394,2	34,8	Pravy	380,3	100,2	26,3
Čepí	248,4	0,5	0,2	Ráby	237,1	48,5	20,5
Černá u Bohdanče	265	16,3	6,2	Rohovládova Bělá	443,2	65,4	14,8
Dašice	1772,7	63	3,6	Rohoznice	348,4	82,2	23,6
Dolany	646,2	27,8	4,3	Rokytno	1084,7	131,4	12,1
Dříteč	536,6	30,9	5,8	Rybitví	524,5	57	10,9
Dubany	172,6	0	0	Sezemice	2215,5	200	9
Hrobice	614,9	81,5	13,3	Slepotice	743,9	4,5	0,6
Choteč	414,8	23,2	5,6	Spojil	175,4	0,9	0,5
Chýst'	789	351,7	44,6	Srch	843,3	220,6	26,2
Jezbořice	436,9	3,8	0,9	Srnojedy	247,6	2,2	0,9
Kasalice	458,1	110,3	24,1	Staré Hradiště	879,2	159,4	18,1
Kostěnice	575,8	2,3	0,4	Staré Jesenčany	371,4	2,6	0,7
Křičeň	433,9	65,2	15	Staré Ždánice	573,5	21,3	3,7
Kunětice	395,4	41,5	10,5	Starý Mateřov	302,4	1,6	0,5
Lány u Dašic	357	24,1	6,8	Stěblová	783,6	301,2	38,4
Lázně Bohdaneč	2178,7	730,1	33,6	Třebosice	318,4	2,4	0,7
Libišany	572,1	6	1,1	Úhřetická Lhota	321	7,7	2,4
Malé Výkleky	213,1	54,2	25,4	Újezd u Sezemice	345,6	70,5	20,4
Mikulovice	344,3	7,1	2,1	Vlčí Habřina	337	45,9	13,6
Moravany	1641,4	17,6	1,1	Voleč	478,2	11,4	2,4
Němčice	254,9	12,4	4,8	Živanice	805,1	112,7	14
celková výměra ORP		40930					
celková výměra lesy v ORP /ha		5432					
celková výměra lesy v ORP v %		13,3					
obec s méně než 1% lesů, prakticky bezlesá území							
obec s podprůměrným zastoupením lesů vzhledem k průměru ORP							
obec s nadprůměrným zastoupením lesů vzhledem k průměru ORP							

Tabulka 39

(Zdroj: web ÚHÚL)

2023, o počtu obyvatel a výměře orné půdy, vychází 0,17 ha orné půdy na jednoho obyvatele správního území ORP Pardubice. V Pardubickém kraji to je 0,36 ha na obyvatele a celorepublikový průměr činí 0,27 ha orné půdy na obyvatele. Průměrný roční úbytek orné půdy v letech 2011 až 2019 činil v ORP Pardubice 14 ha, v kraji 518 ha, a v celé ČR 7 433 ha dle časových řad vybraných údajů, krajských ročenek a údajů SO ORP na webových stránkách ČSÚ. Průměrný roční úbytek orné půdy v letech 2019 až 2023 pak již činil v ORP Pardubice 41 ha, v kraji 506 ha, a v celé ČR 10 056 ha. Polabí, kam ORP Pardubice patří, je přitom po moravských úvalech jednou z nejúrodnějších oblastí ČR.

Rozloha lesní půdy je stabilní a prakticky se nemění. Od roku 2005 do roku 2023 činí stále 13,2-13,3% z celkové výměry. Lesnatost správního území ORP Pardubice je nejnižší v Pardubickém kraji. Dle údajů ČSÚ 2024 je průměr kraje 29,9 %, celorepublikový průměr činí 34 %. Hodnocení lesnatosti je uvedeno v **Tabulce 37**. Dle údajů ČSÚ z r. 2024, o počtu obyvatel a výměře lesní půdy, vychází 0,04 ha lesa na jednoho obyvatele správního území ORP Pardubice. V Pardubickém kraji to je 0,25 ha na obyvatele a celorepublikový průměr činí také 0,25 ha lesa na obyvatele.

Hlavním požadavkem pro územní plánování v oblasti ZPF a PUPFL je uvážlivě navrhovat nové zastavitelné plochy a pokud možno neměnit funkční využití ploch zeleně všech druhů a zemědělské půdy s bonitou I. a II. tř. na jiné funkce. Uvážlivě vymezovat nové koridory dopravní a technické infrastruktury s ohledem na postupující fragmentaci (rozděbování) území. Pokud možno nerozšiřovat sídla za hranice současně (většinou velkoryse) vymezených zastavitelných území.

Tabulka 40

Druhové zastoupení dřevin v ORP Pardubice

(Zdroj: web ÚHÚL 2024)

Jehličnaté dřeviny			Listnaté dřeviny		
Název dřeviny	Plocha % 2019	Plocha % 2023	Název dřeviny	Plocha % 2019	Plocha % 2023
smrk ztepilý	13,3	3,19	dub letní	25,59	31,9
borovice lesní	37,04	36,06	dub červený	1,42	4,24
modřín evropský	2,53	1,82	habr obecný	2,37	1,69
			jasan ztepilý	2,56	2,16
			akát	1,67	0,3
			bříza bradavičnatá	4,61	6,4
			lípa srdčitá	1,91	2,57
			topol	0,6	1,65
			olše lepkavá	2,01	4,18
jehličnaté celkem	54,33	41,21	listnaté celkem	45,54	57,67

V tabulce jsou uvedeny pouze druhy, jejichž procentické zastoupení je větší než 1 %.

Vyhodnocení stavu a vývoje zemědělského půdního fondu a pozemků určených k plnění funkcí lesa (ZPF a PUPFL).

Stav a vývoj ZPF a PUPFL souvisí s mimo jiné i se stavem přírody a krajiny popsané ve vyhodnocení v předchozí kapitole. Má také kořeny v dávné historii, kdy bylo území v polabské nížině postupně odlesněno a její úrodná půda začala být zemědělsky využívána. V 16 století již bylo odlesnění krajiny téměř na současné úrovni. V této době byly budovány rozsáhlé rybníční soustavy, v 18. století pak byly rybníky postupně vysoušeny a přeměněny na ornou půdu. Ve 20. století, kdy došlo k velkému rozvoji průmyslu, a dále pak po scelení pozemků po roce 1948 a intenzivnímu zemědělskému hospodaření, bylo území dovedeno k současnému stavu. Zábory půdy pro rozvoj průmyslu a bydlení byly značné, zvláště v okolí Pardubic. Město se co do rozlohy, od roku 1945 do současnosti, zvětšilo několikanásobně, převážně na úkor nejkvalitnější zemědělské půdy.

Podle údajů z roku 2023 došlo, oproti údajům z roku 2019, ke snížení výměry zemědělské půdy o 0,2%. Podíl orné ze zemědělské půdy se snížil o 0,4%. O 0,5% vzrostl podíl vodních ploch, o 0,2% stoupl podíl sadů a zahrad a o 0,1% klesl u lesů oproti roku 2019. Podíl zastavěných ploch a ostatních ploch klesl o 0,2%. (Pro přehlednost - 0,5% z celkové výměry ORP je cca 204 ha). Rozloha zemědělské půdy se neustále snižuje ve prospěch ploch zastavěných. Dle údajů ČSÚ z r.

Tabulka 41

Základní údaje podle dřevin a věkových stupňů v ORP Pardubice

(Zdroj: web ÚHÚL 2024)

dřevina / věkový stupeň			I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	celkem
			0-20	21-40	21-60	61-80	81-100	101-120	121-140	141-160	161-180	
jehličnaté celkem	porostní plocha	[ha]	182,67	273,45	214,74	277,63	389,56	406,47	305,54	83,90	3,73	2137,69
listnaté celkem	porostní plocha	[ha]	194,71	281,87	304,83	610,76	534,59	493,13	317,64	226,42	27,83	2991,78
celkem	porostní plocha	[ha]	377,38	555,32	519,57	888,39	924,15	899,60	623,18	310,32	31,56	5129,47
normální plocha		[ha]	451,32	902,64	893,34	871,34	787,54	676,61	389,93	143,02	26,51	5142,25
		%	8,78	17,56	17,37	16,95	15,32	13,15	7,59	2,78	0,52	100,00
Odchylka od normálu		%	-20	-63	-72	2	15	25	37	54	16	

A2.1.9 Občanská vybavenost včetně její dostupnosti a veřejná prostranství

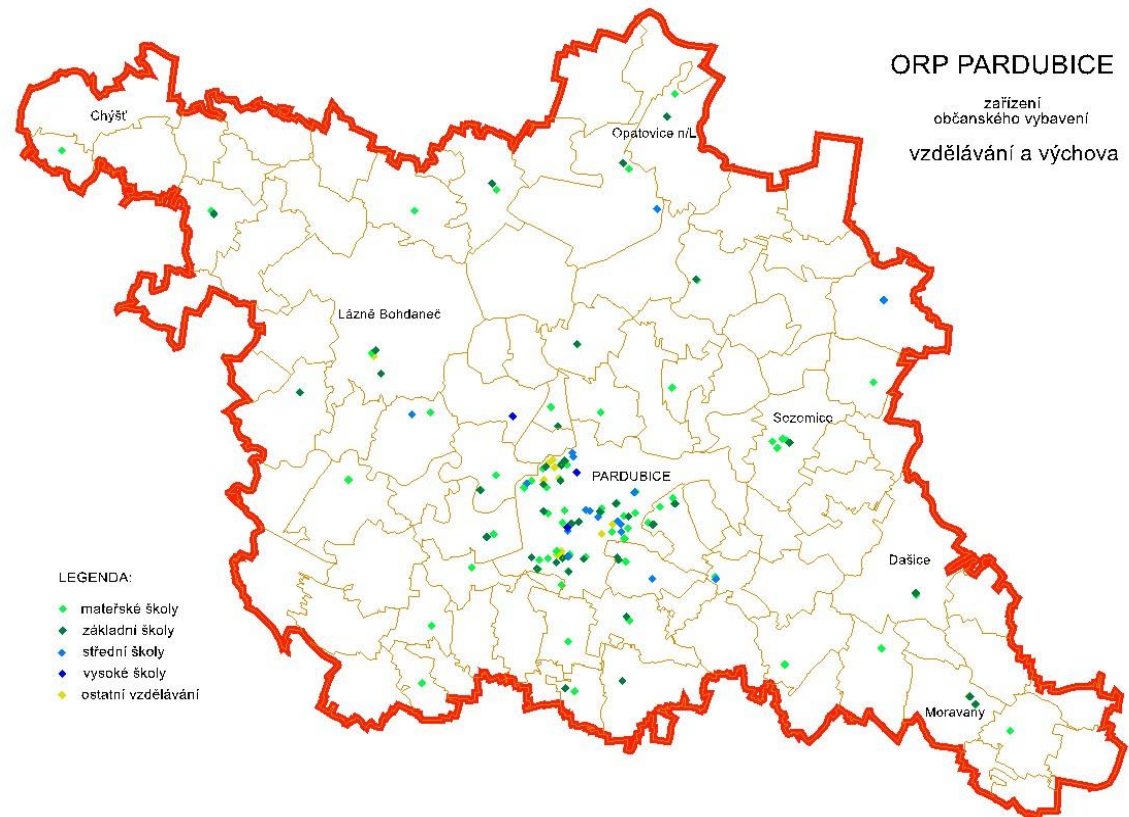
Dle § 2 odstavce 1 písm. k) stavebního zákona jsou občanským vybavením stavby, zařízení a pozemky sloužící například pro vzdělávání a výchovu, sociální služby a péči o rodiny, zdravotní služby, kulturu, veřejnou správu a ochranu obyvatelstva. V ORP Pardubice také pro sport a volný čas a pro komerční služby.

Zjištění stavu občanské vybavenosti

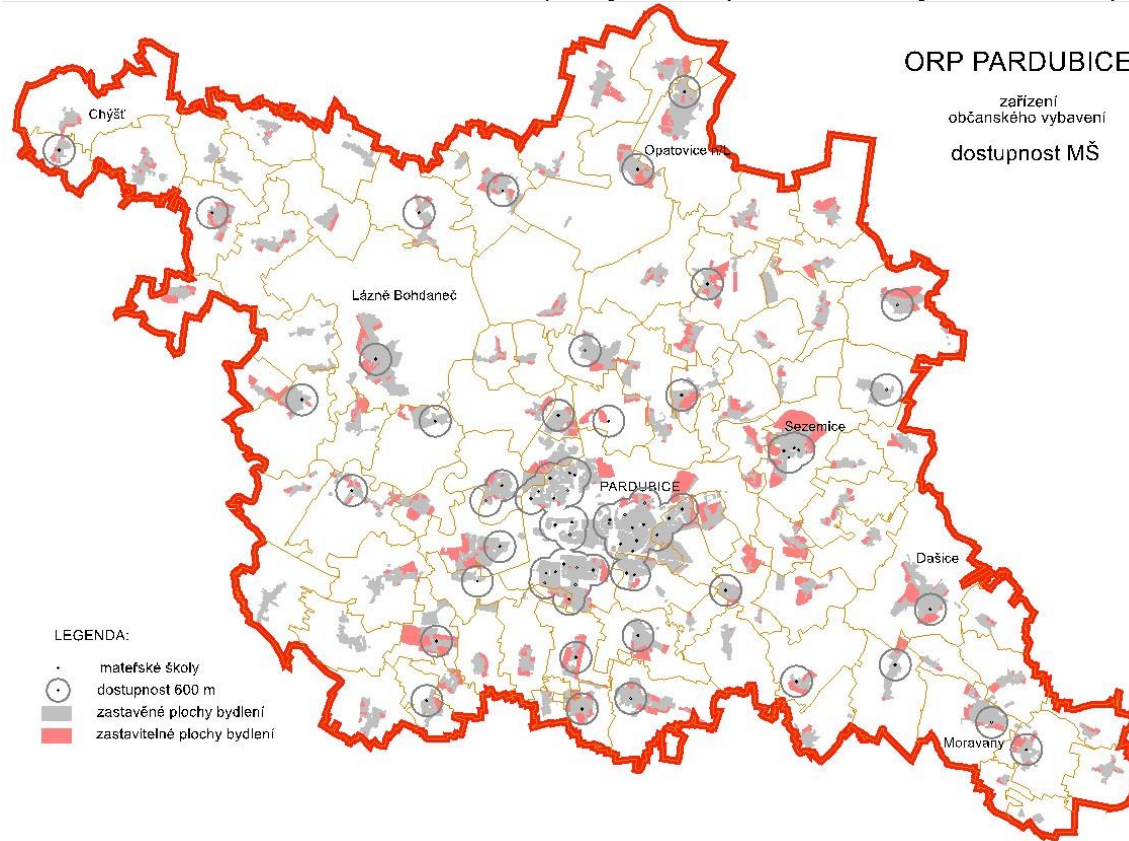
V oblasti vzdělávání a výchovy bylo v ORP Pardubice identifikováno 140 zařízení tohoto druhu občanského vybavení. Z toho je 76 mateřských škol (včetně speciálních), 44 základních škol (včetně speciálních), 18 středních škol (včetně SOU), 3 areály Univerzity Pardubice (nám. Legií, Stava-

řov, Doubravice). Dále bylo identifikováno 18 ostatních zařízení pro vzdělávání a výchovu (základní umělecké školy, domovy mládeže, domy dětí a mládeže, dětský domov aj.). Většina těchto zařízení se nachází ve městě Pardubice. V následujícím **Obrázku 43** je uveden jejich přehled.

Obrázek 45 (Zdroj: vlastní průzkum a evidence škol školských zařízení v Pardubickém kraji)

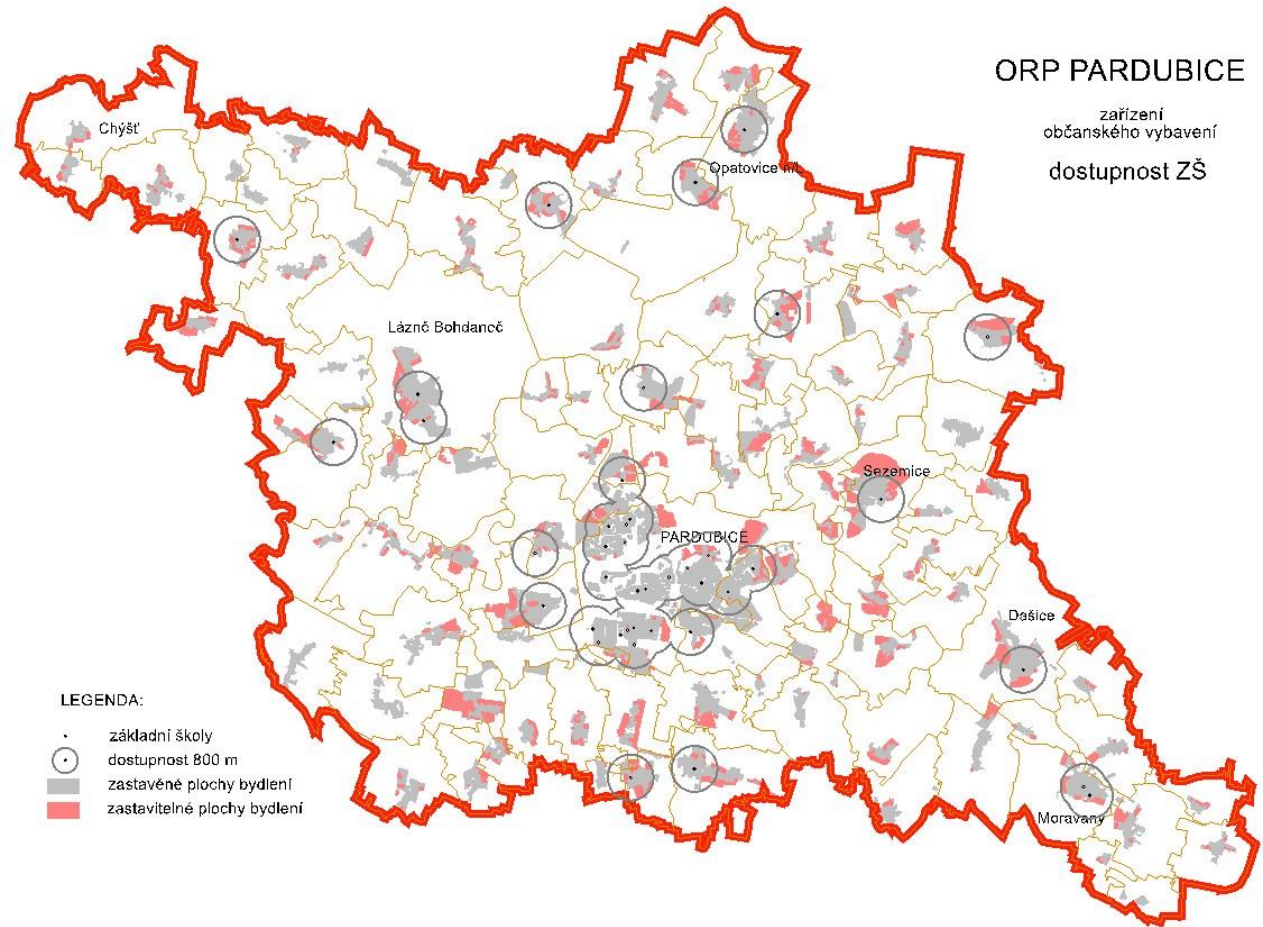

Obrázek 46 (Zdroj: vlastní průzkum a údaje z územních plánů obcí)

Obrázek 47

(Zdroj: vlastní průzkum a údaje z územních plánů obcí)

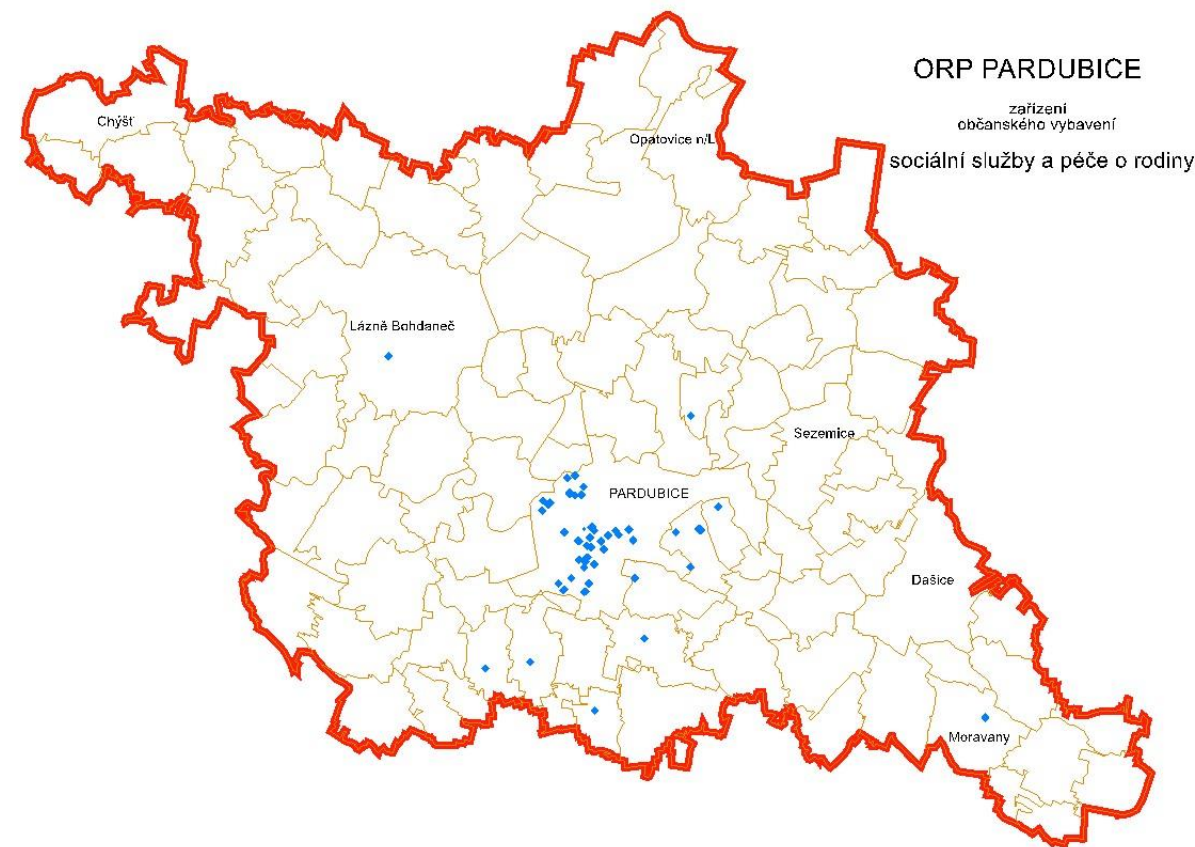

Dostupnost občanského vybavení v oblasti vzdělávání byla zjišťována u mateřských a základních škol. Pro zjištění dostupnosti byla použita metodika ČVUT, Prof. ing. arch. Karel Maier, CSc, Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury 2016. V **Obrázcích 46 a 47** je uveden přehled dostupnosti tohoto druhu vybavení v ORP Pardubice.

Dostupnost MŠ 600m a ZŠ 800m je dle metodiky redukována koeficientem 1,3, aby pro zjednodušení mohla být v obrázcích použita obalová křivka o poloměrech 460m u MŠ a 615m u dostupnosti ZŠ. Z uvedených obrázků je zřejmé, že v některých navržených zastavitelných plochách pro bydlení bude nutné počítat s novým občanským vybavením pro vzdělávání.

V oblasti sociální služby a péči o rodiny bylo v ORP Pardubice identifikováno 110 zařízení, které se dále ještě dělí do 27 druhů. V následujícím **Obrázku 48** je uveden přehled těchto sociálních zařízení. Většina z nich se nachází ve městě Pardubice. Každý bod vyznačený na obrázku představuje několik druhů zařízení sociálních služeb v jednom objektu na jednom místě.

Obrázek 48 (Zdroj: Portál MPSV, Registr poskytovatelů sociálních služeb)

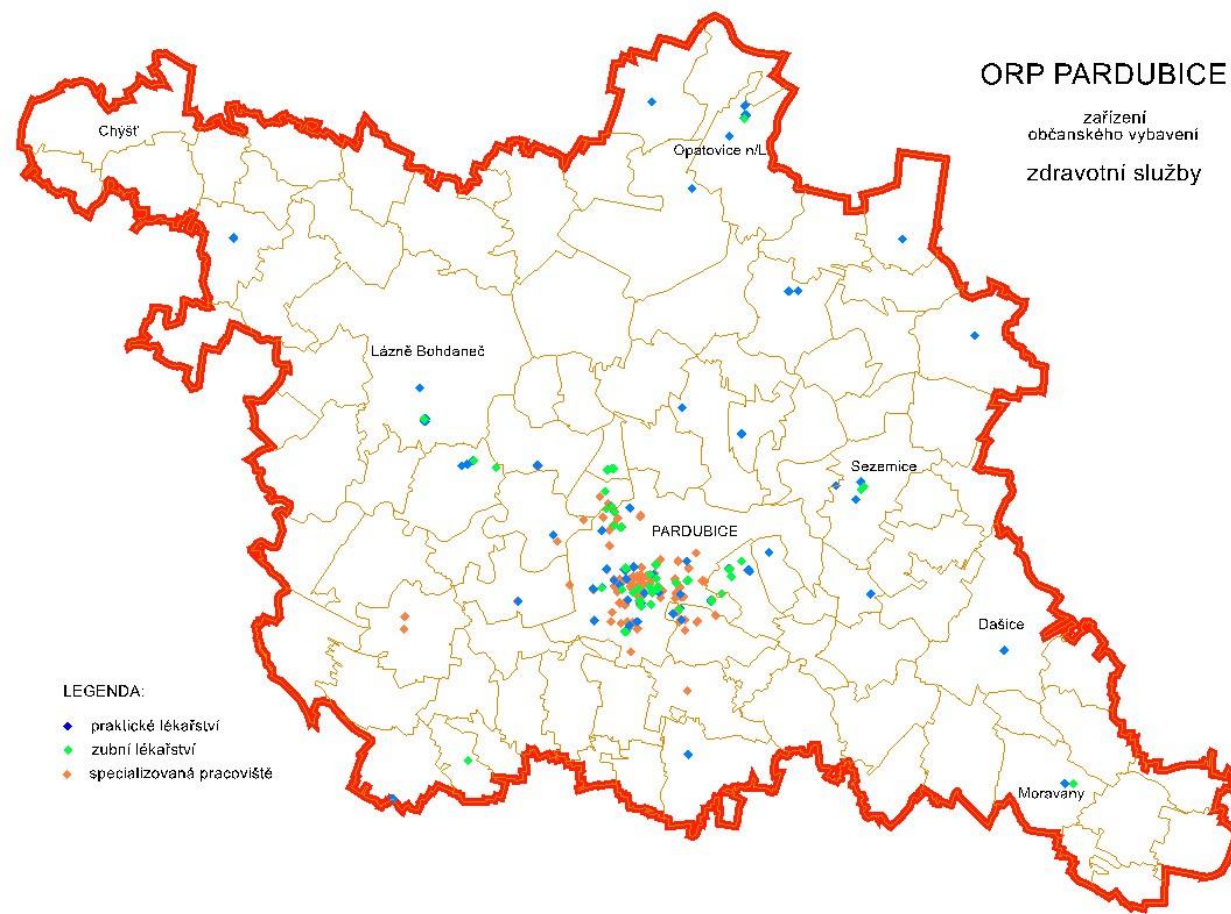

V následující tabulce z Registru poskytovatelů sociálních služeb MPSV jsou uvedeny jejich druhy.

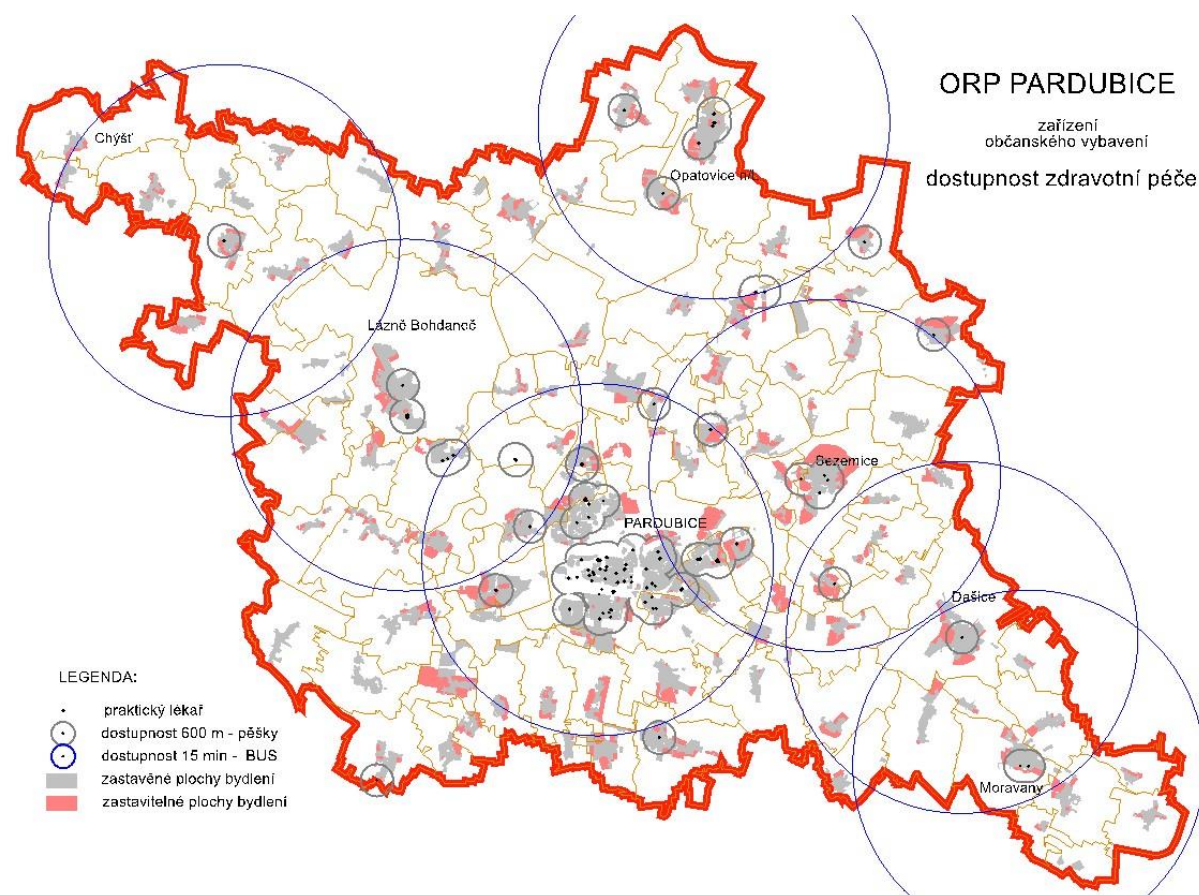
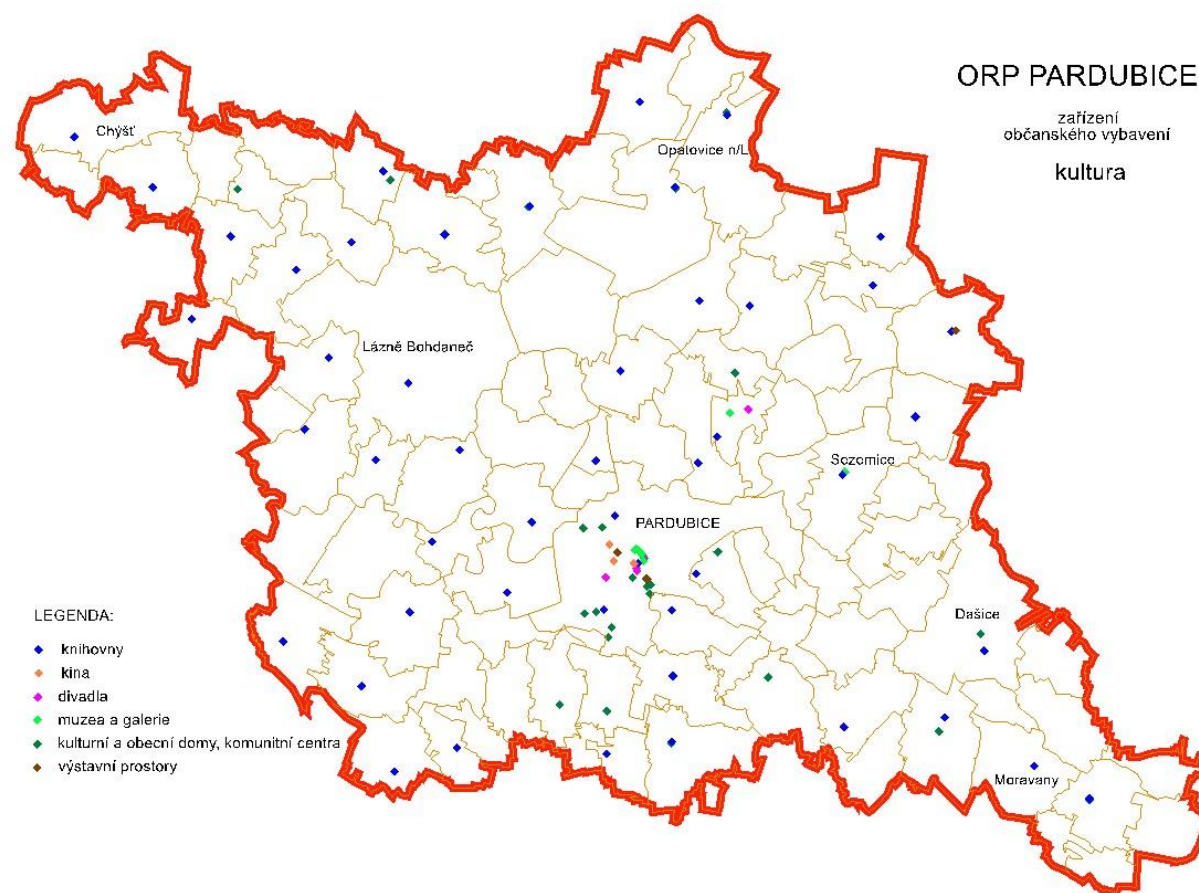
Sociální služba			
Kraj Pardubický, ORP Pardubice			
azylové domy	2	odborné sociální poradenství	18
centra denních služeb	2	odlehčovací služby	3
denní stacionáře	5	osobní asistence	5
domovy pro osoby se zdrav. postižením	2	pečovatelská služba	8
domovy pro seniory	2	průvodcovské a předčitatelské služby	1
domovy se zvláštním režimem	3	raná péče	2
domy na půl cesty	2	služby následné péče	1
chráněné bydlení	7	sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	6
intervenční centra	1	soc. aktiviz. služby pro seniory a os. se zdrav. postižením	4
kontaktní centra	1	sociálně terapeutické dílny	2
krizová pomoc	3	sociální rehabilitace	21
nízkoprahová denní centra	1	terénní programy	4
nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1	tlumočnické služby	1
noclehárny	2	Celkem	110

V oblasti zdravotní služby bylo v ORP Pardubice identifikováno 505 zařízení poskytujících zdravotní služby. Z toho je 71 zařízení praktického lékařství, 70 zařízení zubního lékařství, 43 fyzioterapeutických zařízení a 321 specializovaných pracovišť vč. dětských lékařů. Většina z nich se nachází ve městě Pardubice. V Pardubicích je krajská nemocnice, tři polikliniky, dále několik objektů, kde je více ordinací na jednom místě, a pak řada ordinací různých specialistů. Většina z nich leží v širším centru města. Ve městě jsou také tři základny zdravotnické záchranné služby. V následujícím **Obrázku 49** je uveden přehled těchto zdravotních zařízení. Každý bod vyznačený na obrázku představuje několik druhů zařízení zdravotních služeb v jednom objektu na jednom místě. V případě poliklinik i několik desítek.

Obrázek 49 (Zdroj: Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb)

Dostupnost občanského vybavení v oblasti zdravotní služby byla zjišťována u praktických lékařů pro dospělé a u lékařů pro děti a dorost. V následujícím obrázku je uvedena peší dostupnost 600m, která byla dle výše uvedené metodiky redukována koeficientem 1,3 na vzdušnou vzdálenost 460 m. U vybraných zařízení ve spádových obcích je uvedena také předpokládaná dostupnost veřejnou autobusovou dopravou za 15 min. jízdy, což představuje vzdušnou vzdálenost cca 5 km. Dostupnost uvedených zdravotních služeb je uvedena v následujícím **Obrázku 50**.

Obrázek 50 (Zdroj: Národní registr poskytovatelů zdrav. služeb a údaje z územ. plánů obcí)**Obrázek 51** (Zdroj: Vlastní průzkum a weby knihoven, kin, divadel, muzeí a kulturních zařízení)

V oblasti kultury byly identifikovány dvě skupiny kulturních zařízení. Jednak zařízení pro zábavu a poučení a jednak zařízení, objekty, místa a činnosti vnímané jako kulturní dědictví. Z první skupiny bylo v ORP Pardubice identifikováno 94 zařízení poskytujících kulturní vyžití obyvatel. Z toho je 5 divadel, 3 kina, 8 muzeí a galerií, 49 knihoven, 26 kulturních a obecních domů a 3 výstavní prostory. V **Obrázku 51** je uveden jejich přehled.

Ze skupiny kulturního dědictví bylo v ORP Pardubice identifikováno 1302 objektů a zařízení. Z toho je 6 nemovitých národních kulturních památek, 281 nemovitých kulturních památek, 1 městská památková rezervace, 1 městská památková zóna, 40 architektonicky cenných staveb, 754 historických staveb a místních památek včetně kapliček, soch, zvoníček a křížků, které nejsou památkově chráněny a také 226 pomníků padlým ve světových válkách, pietních míst a válečných hrobů.

Národní kulturní památky

- Pardubice, pietní území Zámeček, NKP od r.1978
- Ráby, zřícenina hradu Kunětická Hora, NKP od r. 2001
- Zámek s opevněním v Pardubicích, NKP od r. 2010
- Krematorium v Pardubicích, NKP od r. 2010
- Winternitzovy automatické mlýny v Pardubicích, NKP od r. 2014
- Zámeček v Pardubičkách - Larischova vila

Městská památková rezervace

- Pardubice, městská památková rezervace včetně ochranného pásma, MPR od r. 1964

Městská památková zóna

- Dašice, městská památková zóna, MPZ od r. 1990

Nemovité kulturní památky

- V seznamu nemovitých kulturních památek NPÚ je uvedeno 281 objektů nacházejících se ve správním území ORP Pardubice.
Jsou to kostely, kapličky, kříže, sochy, měšťanské domy, venkovské usedlosti, pomníky, stavby technického charakteru, zvonice, vily a další objekty. Jejich seznam je uložen u zpracovatele a je také součástí digitální podoby územně analytických podkladů. Vzhledem k rozsahu není jejich seznam v textové části uveden. Seznam nemovitých památek lze také nalézt na webových stránkách NPÚ.

Území s archeologickými nálezy

- Území s archeologickými nálezy (UAN) je definováno metodikou, kterou vypracoval Národní památkový ústav (ústřední pracoviště) pro „Státní archeologický seznam (SAS)“. Jedná se o území, na němž se primárně vyskytují archeologické nálezy nemovité povahy vytvořené člověkem, nebo vzniklé přírodním procesem na základě působení či využití člověkem a archeologické nálezy movité povahy.

Všechny výše uvedené kategorie se ve správním území nacházejí. Zjednodušeně lze říci, že místa s prokázanými nálezy a sídla jsou označena jako UAN I, určité pásmo kolem UAN I je označeno jako UAN II, vytěžená území jsou UAN IV a vše ostatní v území je považováno za UAN III. Na celé území ORP Pardubice je tedy nutno nahlížet jako na území s určitou pravděpodobností archeologických nálezů.

Poznámky:

UAN jsou pracovní rozděleny do čtyřech kategorií:

UAN I - území s pozitivně prokázaným a dále bezpečně předpokládaným výskytem archeologických nálezů

UAN II - území, na němž dosud nebyl pozitivně prokázán výskyt archeologických nálezů, ale určité indicie mu nasvědčují nebo byl prokázán zatím jen nespolehlivě; pravděpodobnost výskytu archeologických nálezů 51-100% (např. svědectví písemných pramenů, výsledky geofyzikálního průzkumu, letecké prospekce apod.)

UAN III - území, na němž nebyl dosud rozpoznán a pozitivně prokázán výskyt archeologických nálezů a ani tomu nenasvědčují žádné indicie, ale jelikož předmětné území mohlo být osídleno či jinak využito člověkem, existuje 50% pravděpodobnost výskytu archeologických nálezů (veškeré území státu kromě kategorie IV)

UAN IV - území, na němž není reálná pravděpodobnost výskytu archeologických nálezů (veškerá vytěžená území – doly, lomy, pískovny, cihelny apod.)

Pietní místa

- památník Zámeček, pietní místo, popraviště 197 osob z doby heydrichiády, z června a července 1942, současně NKP
- hrob 27 padlých Rudoarmějců, památník osvobození na městském hřbitově současně válečný hrob
- železniční neštěstí u Stéblové z 14. listopadu 1960, připomíná pomník u trati (bez legislativní ochrany)

Válečné hroby z I. světové války (Zdroj: E. Báchor, web Klubu přátel Pardubicka)

- VOJENSKÝ HŘBITOV PARDUBICE: 513 Turků, 108 Rusů, 194 Čechů, 2 Rumuni, 3 Italové, 64 Němců, 1025 vojáků neznámé národnosti - celkem 1941 mrtvých. V padesátých letech zrušen a ostatky přeneseny na městský hřbitov.
- DOLANY: 4 čeští vojáci, místní obyvatelé, padli na bojišti
- JEZBOŘICE: 7 českých vojáků, místní obyvatelé, padli na bojišti
- LÁNY NA DŮLKU: 3 čeští vojáci, místní obyvatelé, padli na bojišti
- LÁZNĚ BOHDANEČ: 8 českých vojáků, místní obyvatelé, padli na bojišti
- MIKULOVICE: 4 čeští vojáků, místní obyvatelé, padli na bojišti
- STARÉ ŽDÁNICE: 4 čeští vojáci, místní obyvatelé, padli na bojišti
- SVÍTKOV: 2 čeští vojáci, místní obyvatelé, padli na bojišti
- ÚJEZD U SEZEMIC: 16 českých vojáků, místní obyvatelé, padli na bojišti

Válečné hroby z II. světové války (Zdroj: E. Báchor, web Klubu přátel Pardubicka)

- MĚSTSKÝ HŘBITOV PARDUBICE: V roce 1951 vznikl v urnovém háji městského hřbitova nový památník všem obětem obou světových válek, složený z jednotlivých válečných hrobů, samostatně rozdělených podle národností. Byly sem přeneseny také ostatky 1941 vojáků z I. světové války (viz výše)
Z II. světové války zde spočinulo 27 sovětských vojáků, kteří padli při osvobozování města, 1 anglický válečný zajatec, 3 vojáci protektorátního vládního vojska a 210 německých vojáků
- ŽIDOVSKÝ HŘBITOV PARDUBICE: 11 židovských vězňů
- PARDUBIČKY: 6 sovětských vojáků
- SVÍTKOV: 2 sovětské vojáci
- BOREK: 1 sovětský válečný zajatec, 1 partyzán
- DŘÍTEČ: 7 Čechů z Němcic, popravení Němci, 3 němečtí vojáci.
- KOŠTĚNICE: 3 sovětské váleční zajatci
- LÁNY NA DŮLKU: 12 obětí transportu smrti, většinou sovětských válečných zajatců
- LÁZNĚ BOHDANEČ: 1 německý voják
- LIBIŠANY: 7 sovětských válečných zajatců; 1 německý voják
- OPATOVICE NAD LABEM: 7 sovětských válečných zajatců
- POPKOVICE (mimo hřbitov): 3 němečtí vojáci
- ROKYTNO (mimo hřbitov): 1 německý voják
- SLEPOTICE: 3 vězni z transportu smrti
- SRNOJEDY (mimo hřbitov): 2 němečtí vojáci
- STARÉ ŽDÁNICE: 1 sovětský voják
- SVÍTKOV: 2 sovětské vojáci

Legislativní ochranu v oblasti péče o válečné hroby a pietní místa stanovuje zákon 122/2004 Sb. "O válečných hrobech a pietních místech". Ve většině obcí jsou postaveny pomníky na památku padlých v obou světových válkách a jsou vnímány jako místní kulturní památky. V Evidenci válečných hrobů MO ČR, je ve správním území ORP Pardubice evidováno 223 objektů.

Historicky a architektonicky cenné objekty a místní památky

Kromě kulturních hodnot s legislativní ochranou existuje ještě řada objektů, které nejsou uvedeny v seznamech NPÚ, legislativní ochranu přímo nepožívají, ale jsou památkami místního významu a místními obyvateli jsou jako památky vnímány. Jsou to křížky, kapličky, zvonice, fary, pomníky padlým ve světových válkách a další objekty. Uvedeny jsou v mapách průzkumů jednotlivých obcí a jsou součástí digitální podoby územně analytických podkladů.

Ze schválených územních plánů jednotlivých obcí bylo převzato 182 staveb, které byly označeny jako historicky a architektonicky hodnotné. Z toho 107 jich bylo převzato z územního plánu města Pardubic. Další byly doplněny vlastním průzkumem území. Jejich seznam je uložen u zpracovatele a je součástí digitální podoby územně analytických podkladů. Vzhledem k rozsahu není jejich seznam v textové části uveden.

Tradice a činnosti, významné události

Za kulturní hodnoty jsou považovány také tradice a činnosti v různých oborech charakterizující zájmové území a významné události, které nepožívají legislativní ochranu.

Tradice a činnosti v území:

- tradiční výroba Pardubického perníku od 16. století
- koňský dostih Velká Pardubická od r. 1874
- lázeňství v Lázních Bohdaneč od r. 1897
- plochodrážní závod Zlatá přilba od r. 1929

Za kulturní hodnoty v území jsou považovány také významné události. V historii Pardubicka jich byla celá řada. Uvedeny jsou ty, které dnes připomíná pamětní deska, pomník, existující stavba a zároveň se nějakým způsobem vztahují k územnímu plánování (kulturní památky, občanské vybavení, veřejná dopravní a technická infrastruktura).

Významné události:

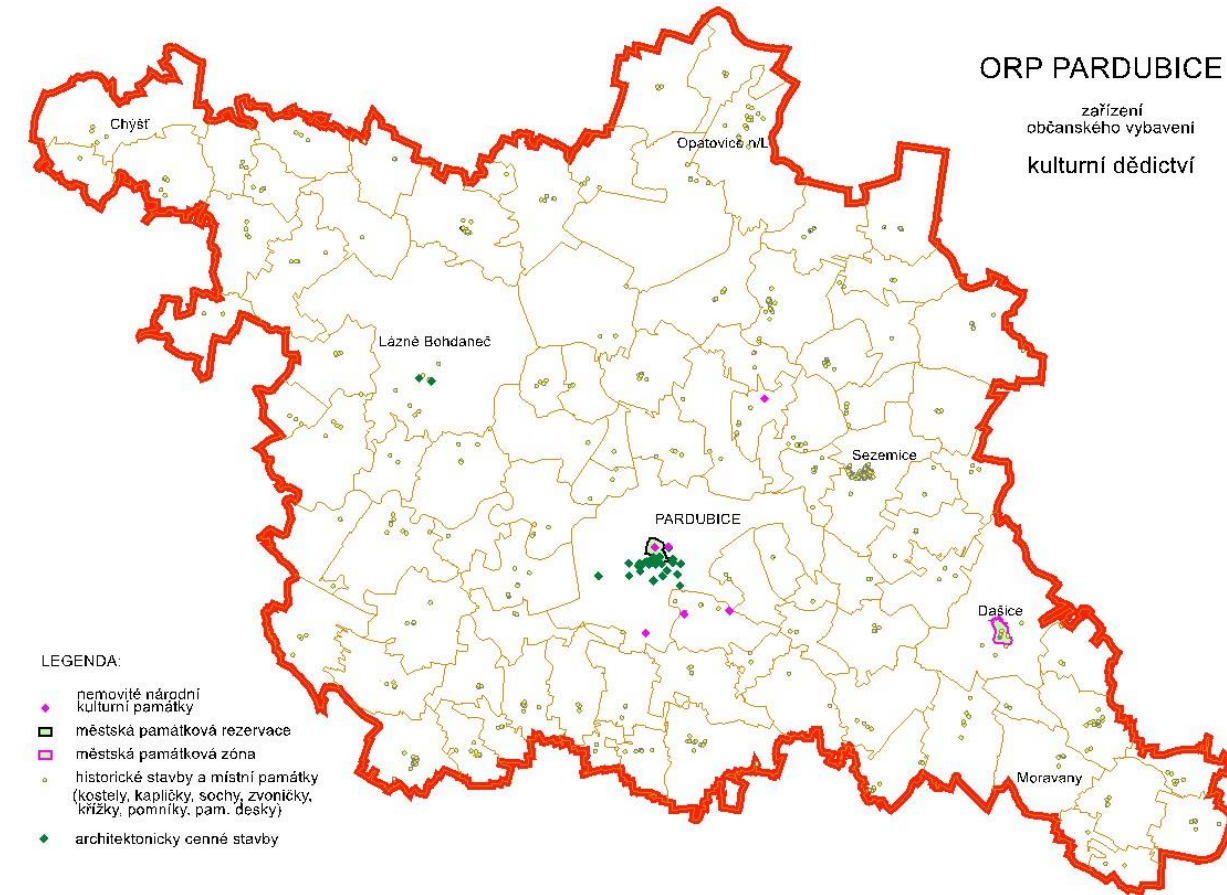
- 1827 Rybitví, Br. Veverkové, vynález ruchadla, rodný dům vynálezců a pomník
- 20. srpna 1845, příjezd slavnostního vlaku při otevření železniční tratě Olomouc - Praha. Připomíná pamětní deska J. Pernera v hale nádraží
- 1901 byla zřízena první autobusová doprava (do Lázní Bohdaneč)
- 1903 byla zřízena okresní nemocnice, areál dodnes funkční
- 1905 zahájila provoz Křižíkova parní elektrárna, 1911 hydroelektrárna, budovy dodnes existují
- 1906 -1909 postaveno městské divadlo
- 1910, první veřejný vzlet Jana Kašpara 19. června a přelet z Pardubic do Prahy 13. května 1911, milník české aviatiky, připomíná pomník na náměstí Dukelských hrdinů a pamětní deska v podchodu 4. nástupiště Pardubického nádraží (v místě tehdejšího hangáru)
- 1931, celostátní výstava tělesné výchovy a sportu. Výstava podnítila stavbu dalších veřejných budov a úpravu prostranství na dnešním náměstí Republiky a vznik nynějších Tyršových sadů. Dodnes existují letní sportovní stadión, někdejší Průmyslové muzeum, dnes SPŠPP, a hotel Grand

Tabulka 42 Objekty přispívající k identitě území

Obec	Stavba
Lázně Bohdaneč	Lázeňský areál s přilehlým parkem
Ráby	Gotický hrad Kunětická Hora na stejnojmenném čedičovém vrchu, charakteristická dominanta regionu

V následujícím obrázku 52 je uveden přehled některých vybraných objektů a ploch představujících kulturní dědictví.

Obrázek 52 (Zdroj: Vlastní průzkum a seznam nemovitých kulturních památek NPÚ)

V oblasti veřejné správy bylo v ORP Pardubice identifikováno 81 zařízení tohoto druhu občanského vybavení. Z toho je 52 obecních úřadů, 3 městské úřady, 8 úřadů městských obvodů, 5 pracovišť magistrátu města, 4 pracoviště krajského úřadu, 1 pracoviště ČSÚ, 1 katastrální pracoviště ČÚZK, 2 pracoviště finančního úřadu, 1 pracoviště OSSZ, 1 úřad práce, 1 okresní soud, 1 celní úřad a 1 pracoviště Státního pozemkového úřadu.

Přehled objektů veřejné správy je uveden v **Obrázku 53**.

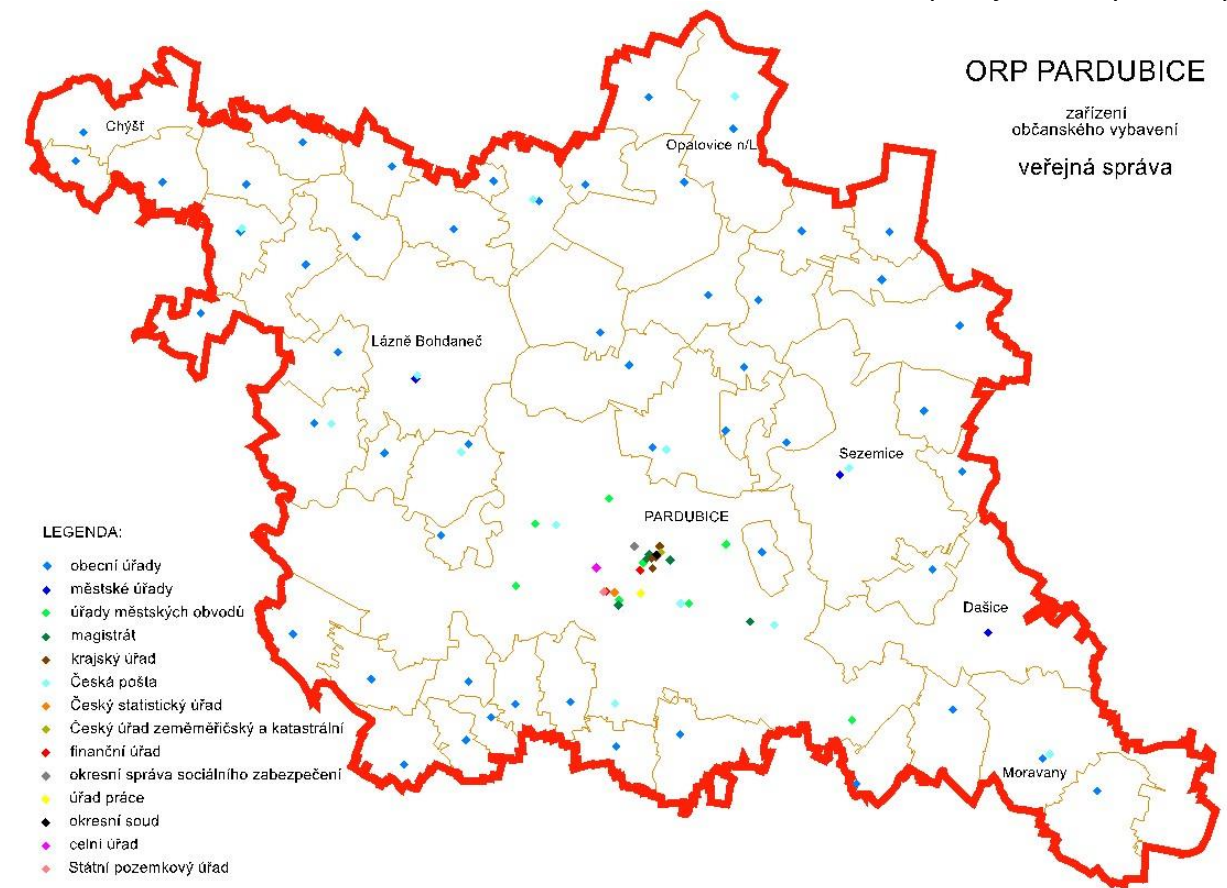
V oblasti ochrany obyvatel bylo v ORP Pardubice identifikováno 140 zařízení tohoto druhu občanského vybavení. Z toho jsou 2 objekty Hasičského záchranného sboru Pardubického kraje, 3 objekty Zdravotní záchranné služby Pardubického kraje, 67 objektů sborů dobrovolných hasičů, 56 úkrytů CO, 7 objektů městské a obecní policie a 5 objektů Policie ČR.

Přehled objektů ochrany obyvatel je uveden v **Obrázku 54**.

Ochrana obyvatel, zdroje rizik a zóny havarijního plánování jsou určeny Havarijním plánem Pardubického kraje, který je zpracováván v souladu s legislativou Hasičským záchranným sborem Pardubického kraje. Havarijní plán je základním dokumentem a slouží především jako plánovací dokument při provádění záchranných a likvidačních prací. Jeho tvorba vyplývá ze zák. č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému (dále jen „zákon“).

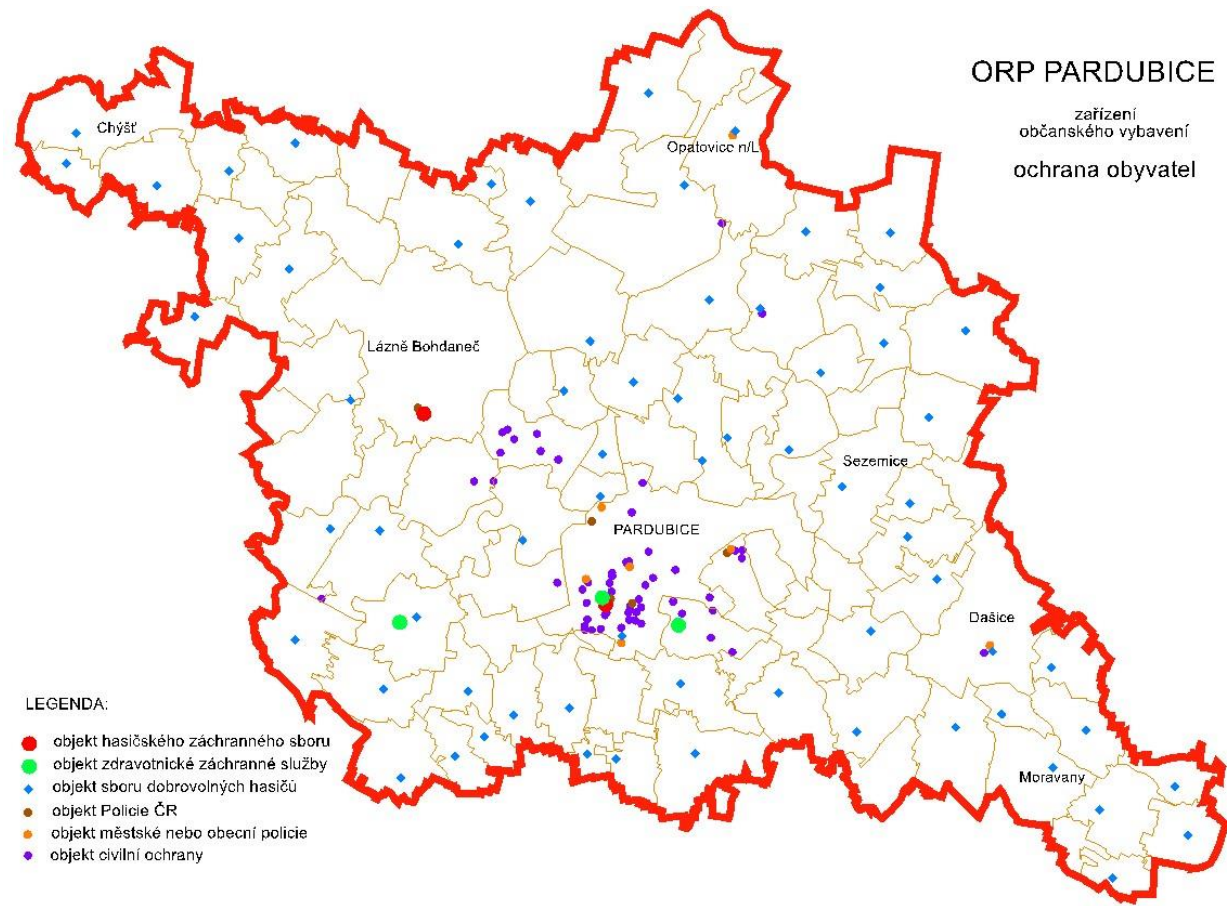
Obrázek 53

(Zdroj: Vlastní průzkum)

Obrázek 54

(Zdroj: Vlastní průzkum a údaje HZS)

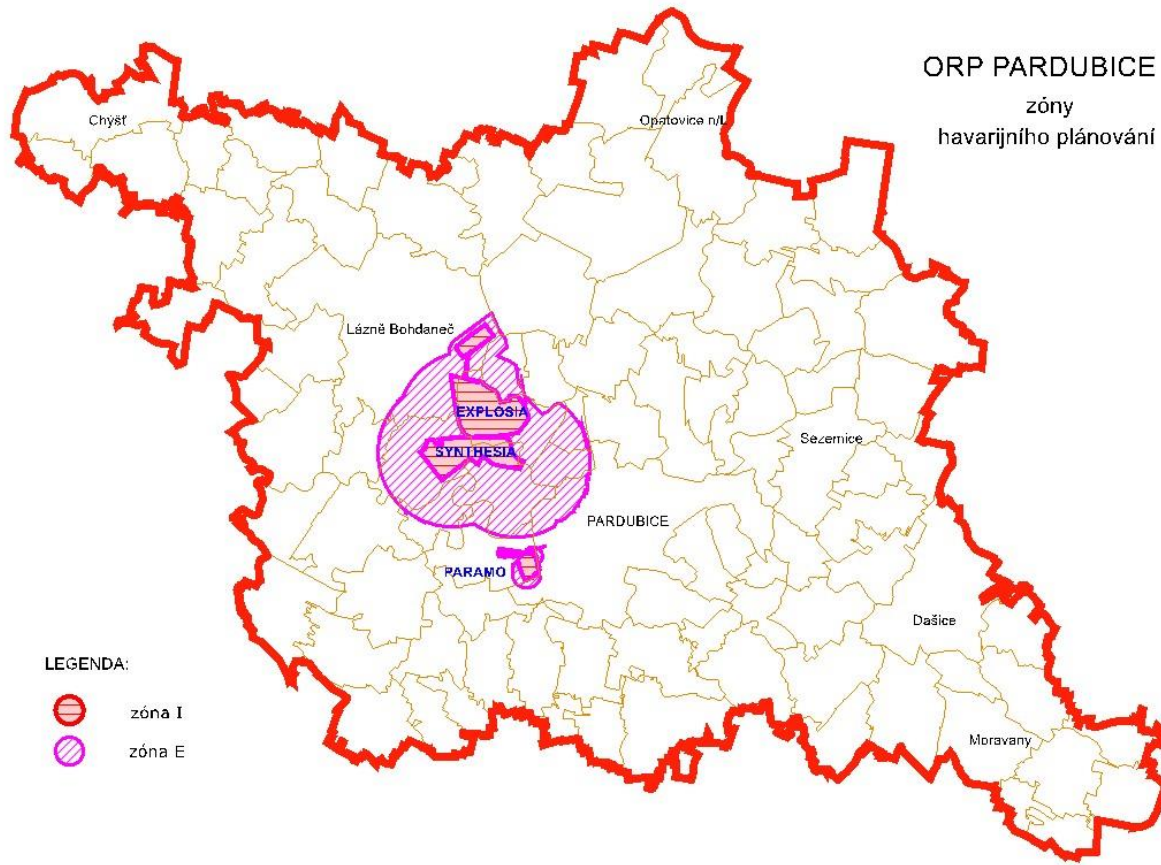
Statutární město Pardubice má k dispozici výpis havarijního plánu kraje pro správní obvod obce s rozšířenou působností. Za zdroj rizika jsou považována zařízení, která obsahují nebezpečnou látku. Uvažována jsou riziková zařízení stabilní, tj. výrobní (procesní, včetně nadzemních potrubí), skladová a riziková zařízení přepravní (přeprava nebezpečných látek po železnici, silnici a podzemními produktovody). Jako možné zdroje rizik byly určeny např. vybrané čerpací stanice pohonných hmot vč. LPG, hlavní vedení zemního plynu, vybrané železnice a silnice. Dále se jedná o významné zdroje rizik, jako jsou technologická zařízení s větším množstvím nebezpečných chemických látek, např. mrazírny, zimní stadion, plavecký areál apod. K řešení krizových situací byl zřízen dne 30. dubna 2004 krizový štáb. Je pracovním orgánem primátora k řešení krizových situací na území správního obvodu statutárního města Pardubice.

K ochraně obyvatel patří také bezdrátový rozhlasový systém varování obyvatelstva města Pardubice, systém úkrytů a objekty civilní ochrany obyvatel, policie a požární ochrany.

Zóny havarijního plánování jsou uvedeny na **Obrázku 55**

Obrázek 55

(Zdroj: MmP KŘ)

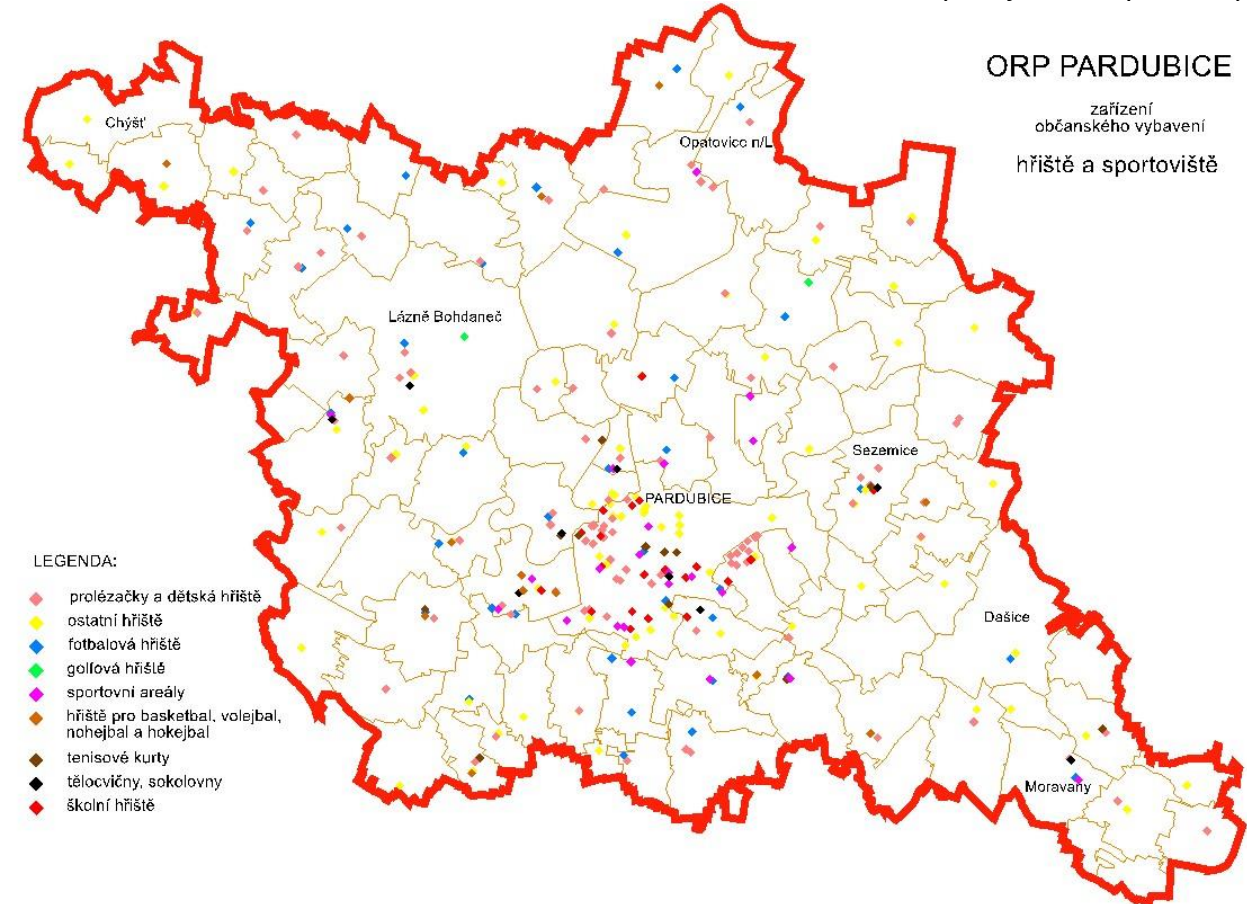

V oblasti sportu a aktivního trávení volného času bylo v ORP Pardubice identifikováno 283 zařízení tohoto druhu občanského vybavení. Od prolézaček a dětských hřišť, přes travnatá hřiště v obcích, po golfová hřiště, stadiony a sportovní areály.

V následujícím **Obrázku 56** je uveden přehled hřišť a sportovišť v ORP Pardubice.

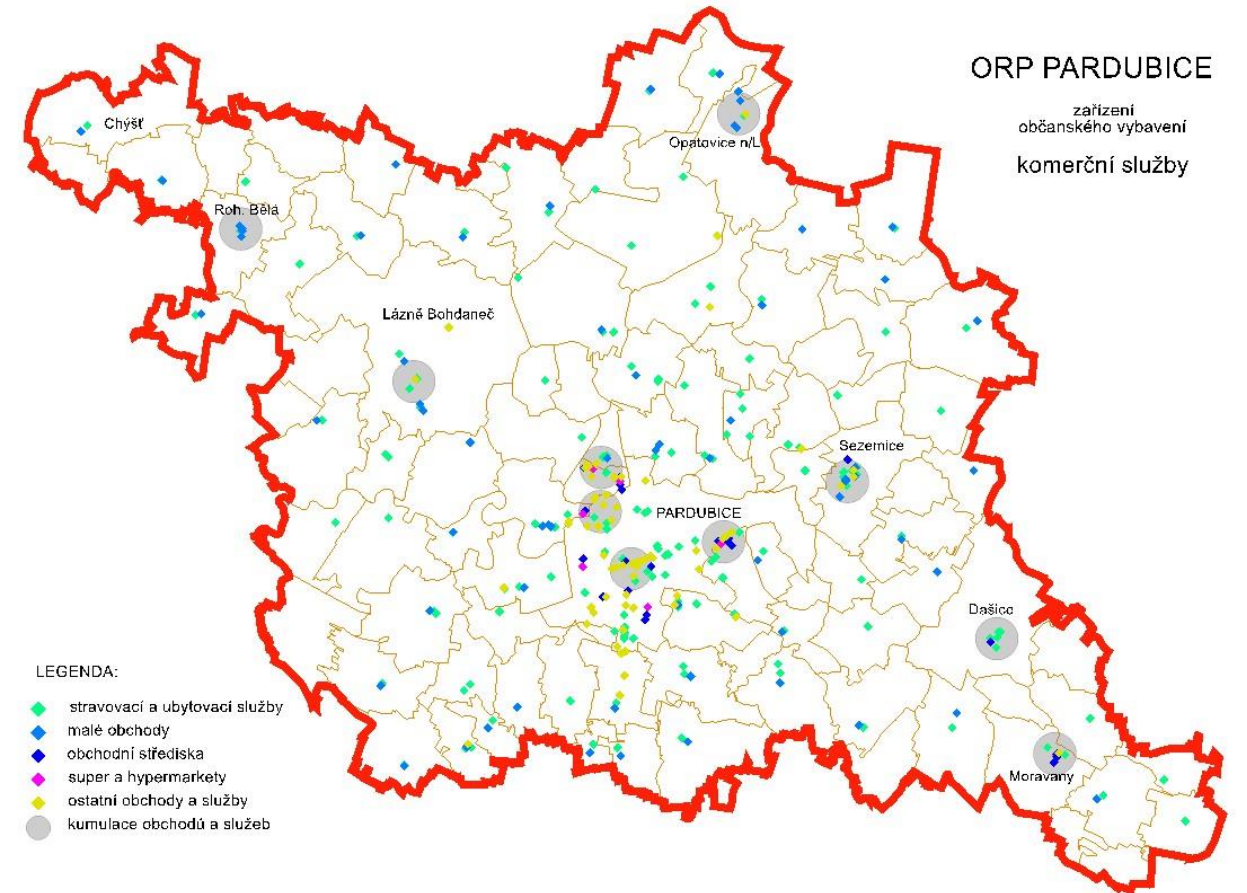
Obrázek 56

(Zdroj: Vlastní průzkum)

Obrázek 57

(Zdroj: Vlastní průzkum)

V oblasti **komerčních služeb** existuje v ORP Pardubice mnoho zařízení tohoto druhu a jsou, vzhledem k jejich počtu a umístění, jen obtížně zmapovatelné. V **Obrázku 57** jsou uvedeny stravovací a ubytovací služby, malé obchody potravin a smíšeného zboží v obcích, menší obchodní střediska ve větších obcích, super a hypermarkety v krajském městě. Ostatní obchody a služby jsou zmapovány jen orientačně.

Veřejná prostranství

Dle § 34 zákona o obcích jsou veřejným prostranstvím všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.

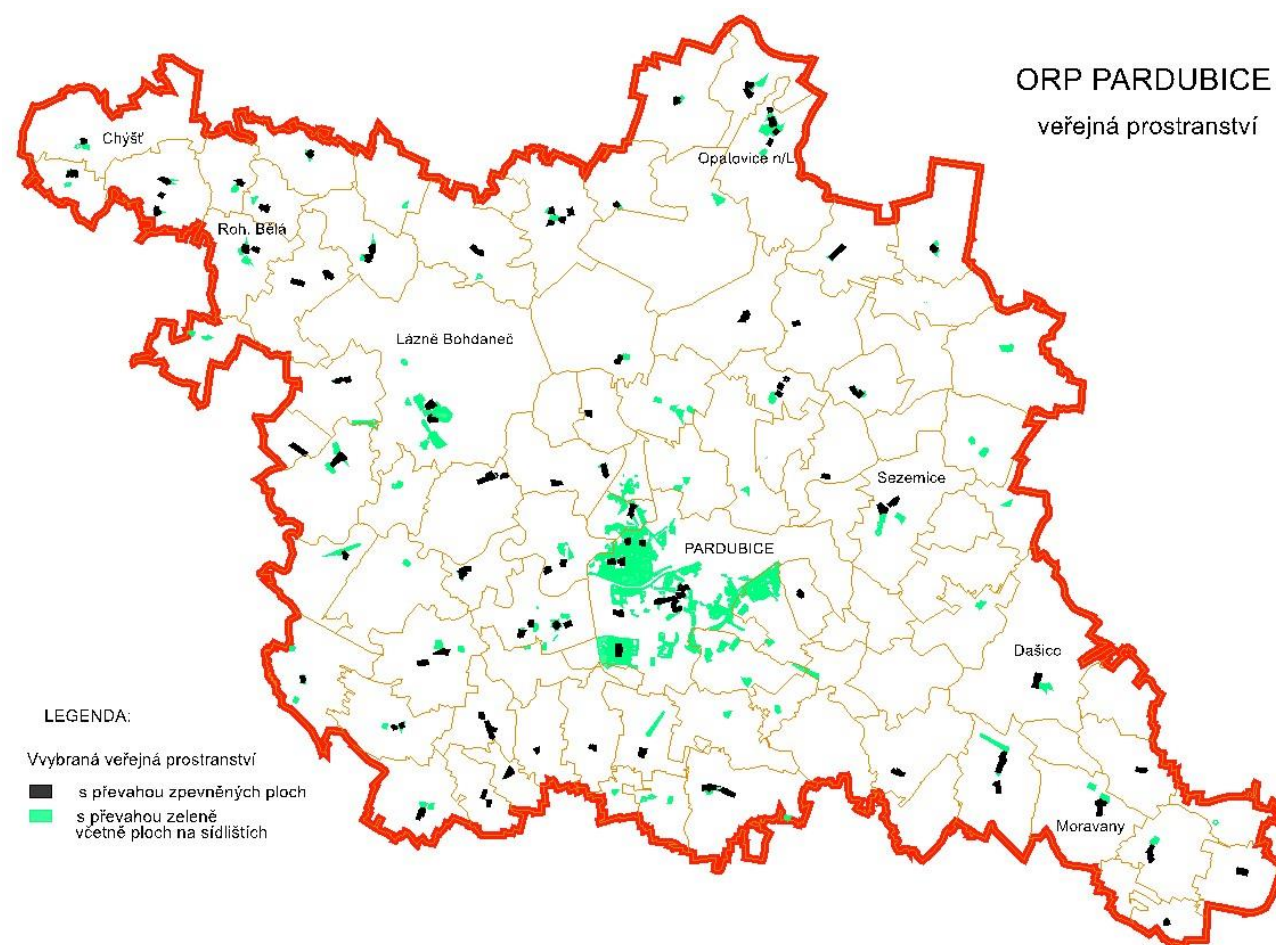
Podle Metodiky sledovaných jevů pro územně analytické podklady (MMR 12/2019) byla pro potřeby ÚAP zmapována pouze vybraná veřejná prostranství těchto typů:

- s převahou zpevněných ploch (náměstí, návsi, třídy a části ulic s funkcí shromažďovací a společenskou)
- s převahou zeleně (parky, zelená nábřeží řek, významné zelené vnitrobloky, plochy veřejné zeleně včetně ploch sídlištních s funkcí oddychovou a rekreační a obytnou)

Nebyla řešena veřejná prostranství s funkcí dopravní, kryté pasáže, hřbitovy a lesy s příměstskou rekreační funkcí. V následujícím obrázku je uveden přehled vybraných veřejných prostranství.

Obrázek 58

(Zdroj: Vlastní průzkum)

Vyhodnocení stavu a vývoje občanské vybavenosti a veřejných prostranství

Stav a vývoj občanské vybavenosti v ORP Pardubice lze posuzovat ve třech základních prostorových úrovních. Jednak na úrovni malých obcí, na úrovni menších měst a na úrovni města krajského.

V malých obcích je občanská vybavenost minimální. Většinou ji představuje obecní úřad jako zařízení veřejné správy, který se nachází ve všech obcích. Ve většině malých obcí také existuje hospoda či restaurace a případně i obchod potravin nebo smíšeného zboží. Těch však postupně ubývá. Většina malých obcí má sbor dobrovolných hasičů jako zařízení pro ochranu obyvatel a různé velké sportoviště od travnatých plácků přes dětská hřiště až po hřiště fotbalová, tenisové kurty či tělocvičny. V některých malých obcích jsou také mateřské školy. Z těchto obcí je nutné za občanským vybavením dojíždět do spádových obcí nebo měst.

V menších městech je občanské vybavení na vyšší úrovni. Jsou zde mateřské i základní školy, základní zdravotní péče a vyšší možnosti kulturního a sportovního využití než v malých obcích. Vzhledem k počtu obyvatel je zde stabilnější komerční vybavenost s různými obchody a službami.

V krajském městě je občanské vybavení na nejvyšší úrovni ze všech obcí a měst v ORP Pardubice. Nachází se zde veřejná správa na městské i krajské úrovni, krajská nemocnice a řada specializovaných lékařských ordinací, všechny typy vzdělávání, sociální služby, divadla, kina, výstavní galerie, řada komerčních služeb, supermarkety, sportovní areály a mnoho různých obchodů a služeb.

Z hlediska vývoje občanského vybavení lze konstatovat, že z malých obcí spíše postupně mizí, a přesunuje se do větších sídel nebo do krajského města.

V obcích v nejbližším okolí krajského města dochází k rozvoji zástavby a k nárůstu počtu obyvatel, ale bez příslušné občanské vybavenosti. Obyvatelé těchto obcí za ní dojíždějí do blízkého města.

Veřejná prostranství se nacházejí v každé obci. Většina malých obcí má zřetelnou náves, města náměstí různých velikostí a významu. Řada obcí má svá prostranství upravená, se zelení, někde s parkovými úpravami a s mobiliářem. V poslední době je zřejmá snaha obcí a měst o zkvalitňování svých veřejných prostorů.

A2.1.10 Dopravní a technická infrastruktura včetně její dostupnosti

Zjištění stavu dopravní infrastruktury

Ve správním území ORP Pardubice existují všechny druhy dopravy, silniční, železniční, letecká a vodní. Požívají legislativní ochranu podle příslušných zákonů, mají ochranná pásma a jsou zároveň limity. Vybudovaná dopravní infrastruktura je vnímána zároveň jako hodnota v území.

Silniční síť je zastoupena:

- dálnicí D11, která protíná severozápadní okraj území
- úsekem dálnice II. třídy D35 Sedlice – Dašice – (Turov)
- silnicemi I. tř. č. I/2, I/36, I/37
- silnicemi II. tř. č. 298, 322, 323, 324, 333, 340 a 355
- silnicemi III. tř., 87 silnic
- místními komunikacemi ve městech a obcích různé kategorie

Železniční síť je zastoupena:

- železniční trať celostátního významu č. 010 Kolín – Česká Třebová, která je zároveň I. a III. tranzitním koridorem
- železniční trať celostátního významu č. 031 Pardubice – Jaroměř
- železniční trať celostátního významu č. 238 Pardubice – Havlíčkův Brod
- železniční trať regionálního významu č. 016 Chrudim – Moravany – Borohrádek

Letecká doprava je zastoupena:

- mezinárodním letištěm Pardubice se smíšeným civilním a vojenským provozem
- plocha pro vzlety a přistání, sportovní letiště Kunětice

Vodní doprava je zastoupena:

- rekreační plavbou po Labi v úseku Srnojedy – Kunětice

Hromadná doprava je zastoupena:

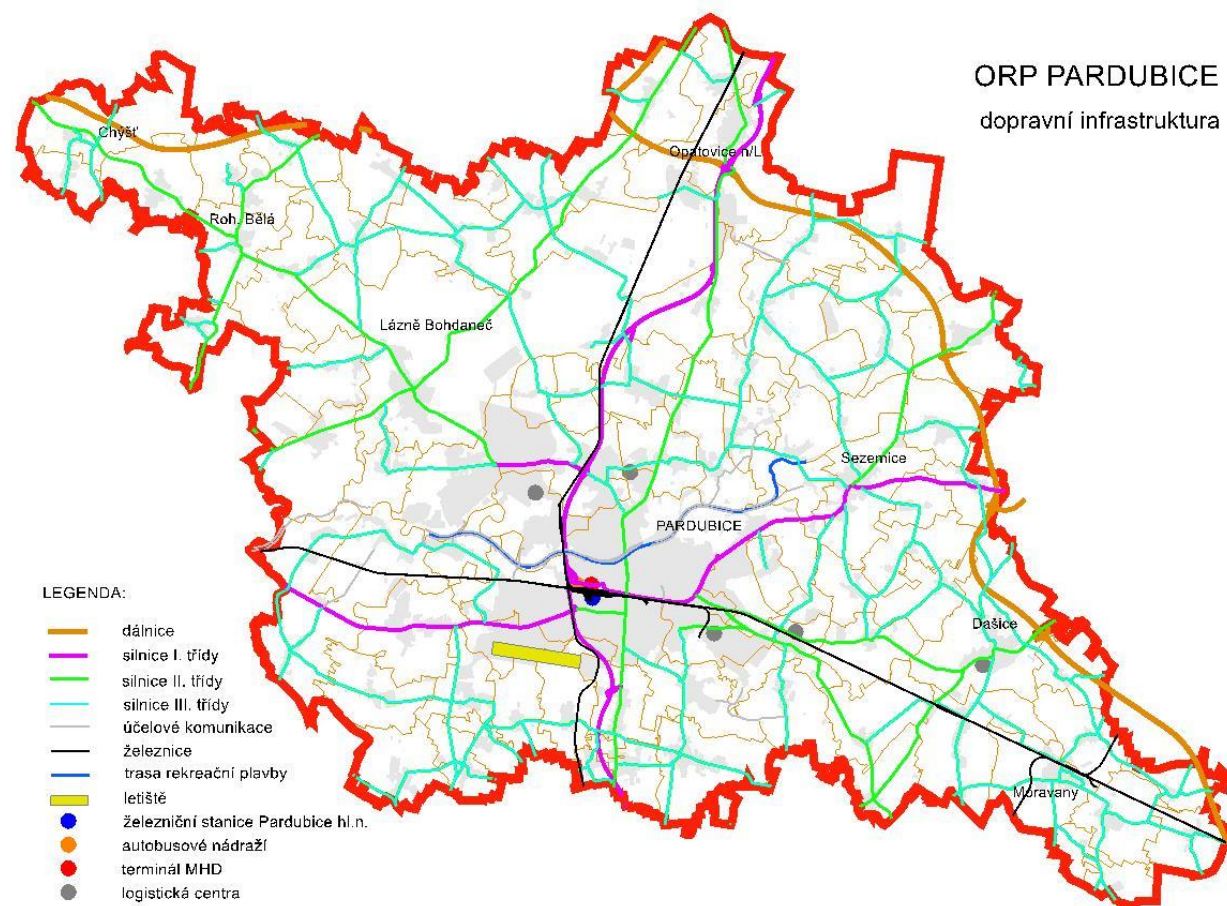
- veřejnou autobusovou dopravou
- veřejnou železniční osobní dopravou
- městskou hromadnou dopravou

Městská hromadná doprava v Pardubicích obsluhuje kromě vlastního správního území města také tyto okolní obce a města:

- Srch, Pohránov, Hrádek
- Dřiteč, Němčice, Ráby, Brozany, Staré Hradiště
- Sezemice, Spořil
- Veská, Zminný
- Úhřetická Lhota, Hostovice
- Ostřešany, Mikulovice, Tuněchody, Úhřetice (mimo ORP Pce)
- Starý Mateřov, Čepí
- Rybitví, Černá u Bohdanče, Lázně Bohdaneč, Živanice

Obrázek 59

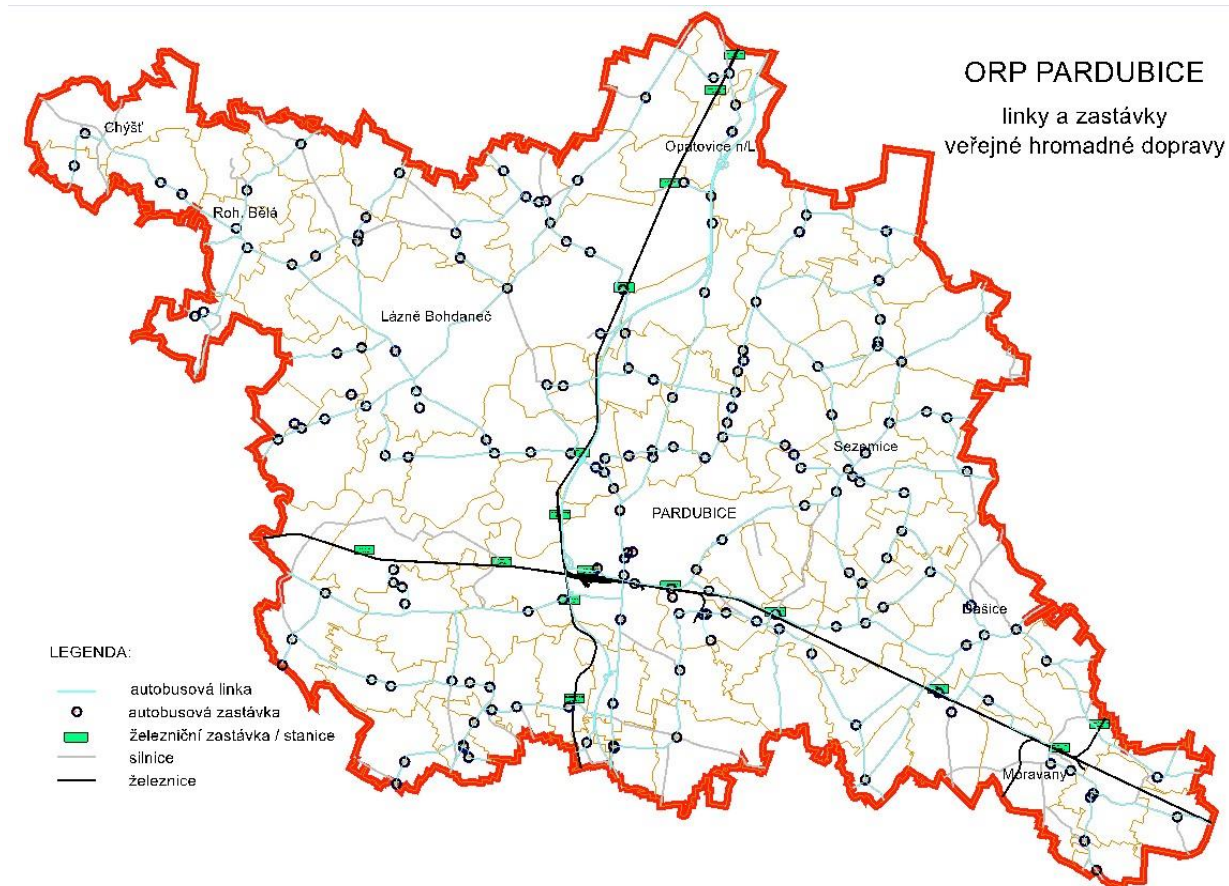
(Zdroj: vlastníci dopravní infrastruktury a vlastní průzkum)

V následujících **Obrázcích 60 a 61** jsou uvedeny linky a zastávky hromadné dopravy a dostupnost okolních obcí MHD.

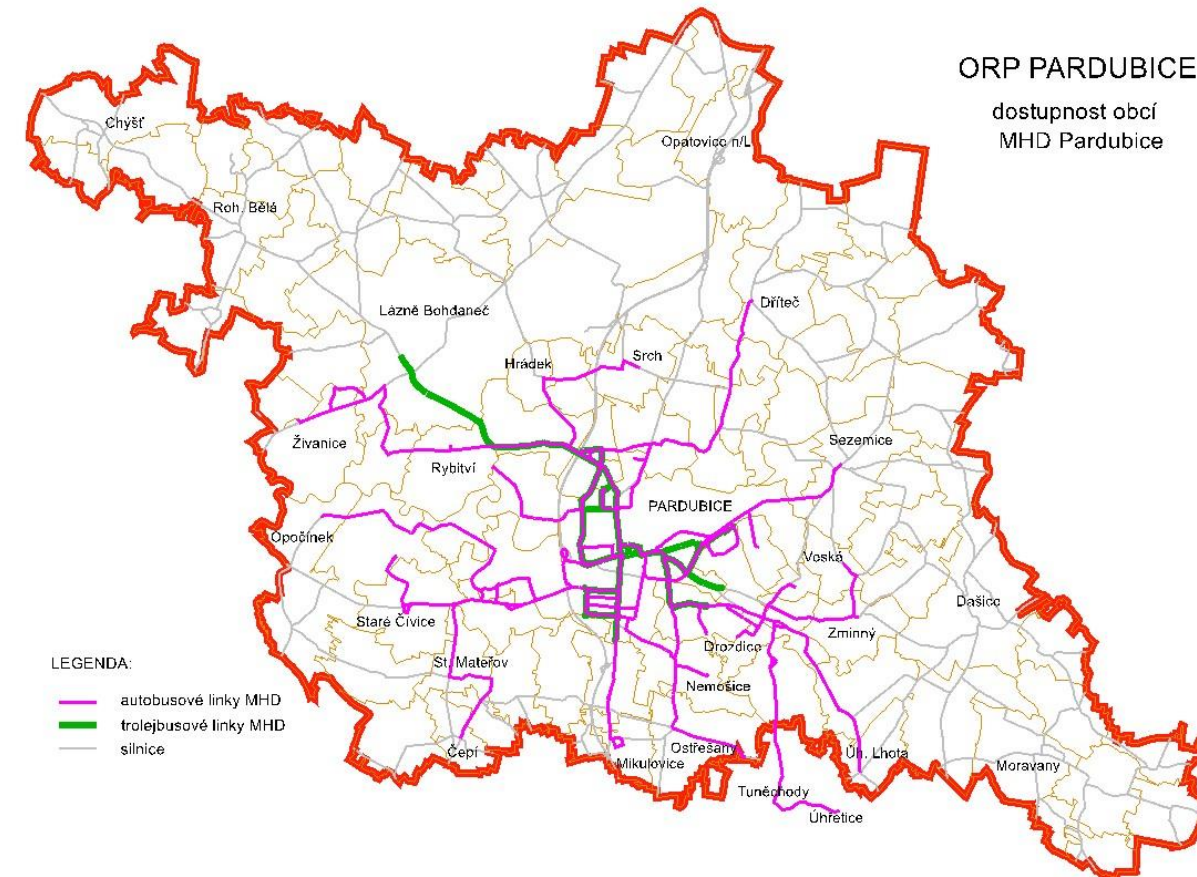
Obrázek 60

(Zdroj: web KrÚ PK)

Obrázek 61

(Zdroj: web DpmP a.s.)

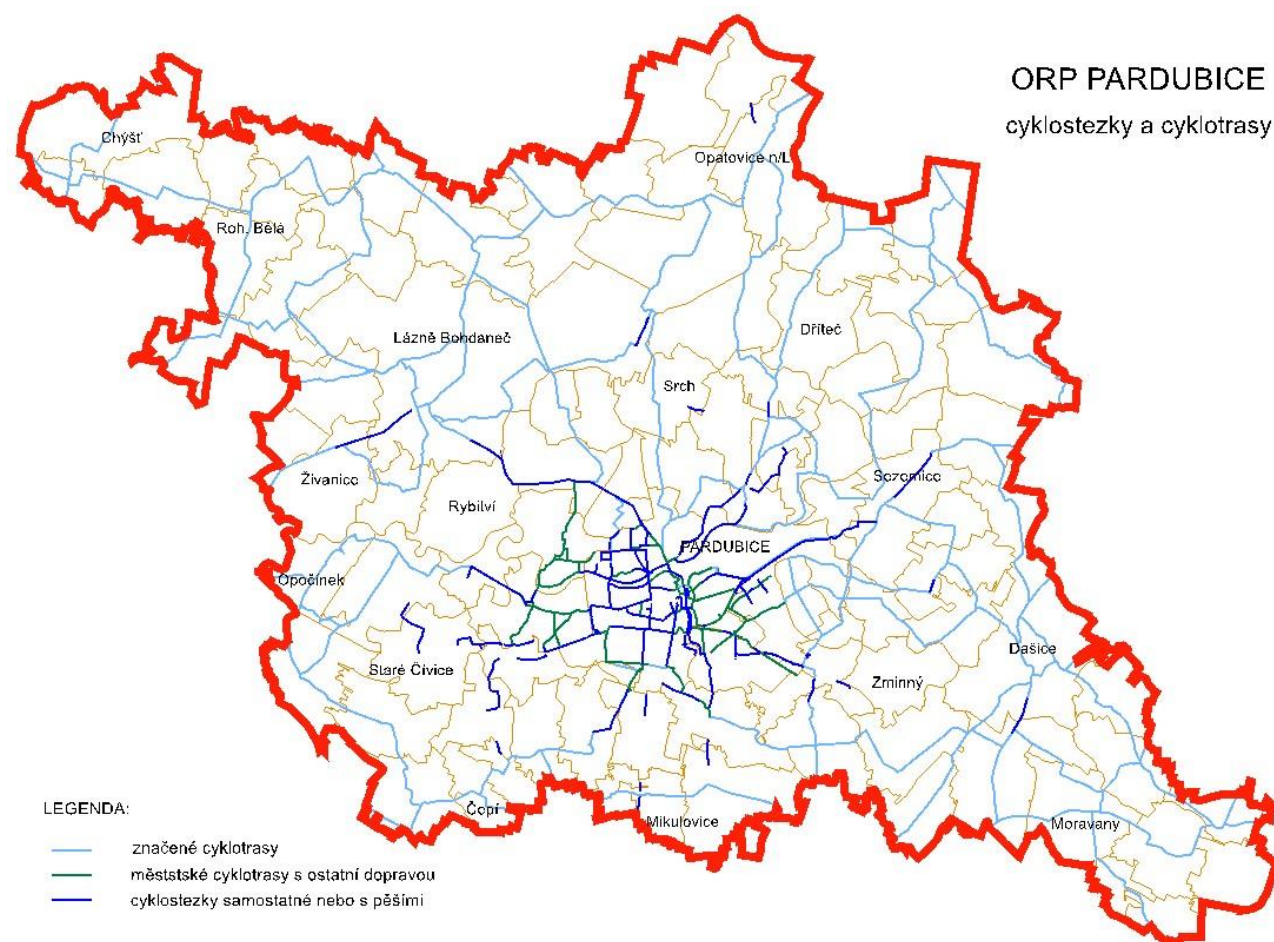

Páteří dopravního systému je trať ČD 010 Kolín – Česká Třebová, která protíná území od západu k jihovýchodu a trať ČD 031 + 238, která protíná území od severu k jihu a dále silnice I. třídy I/2, I/36 a I/37. Dopravní dostupnost vyšších center mimo ORP Pardubice (H. Králové, Chrudim, Praha) je velmi dobrá a je zajištěna existencí železničního koridoru, dálnic D11 a silnicemi I. tř. V uvedených trasách je také dobré železniční a autobusové spojení. Dostupnost center v ORP (Pardubice, Sezemice, Lázně Bohdaneč) je také velmi dobrá a kromě autobusového spojení jsou dosažitelná i MHD.

Součástí dopravní infrastruktury je také systém cyklostezek a značených cyklotras.

Obrázek 62

(Zdroj: Vlastní průzkum)

Zjištění stavu technické infrastruktury

Ve správním území ORP Pardubice existují všechny druhy inženýrských sítí. Požívají legislativní ochranu podle příslušných zákonů a mají svá ochranná pásma.

Technická infrastruktura je zastoupena zařízeními:

z vodního hospodářství

- objekty a vedení **vodovodní** soustavy
- objekty a vedení **kanalizační** soustavy

z energetiky

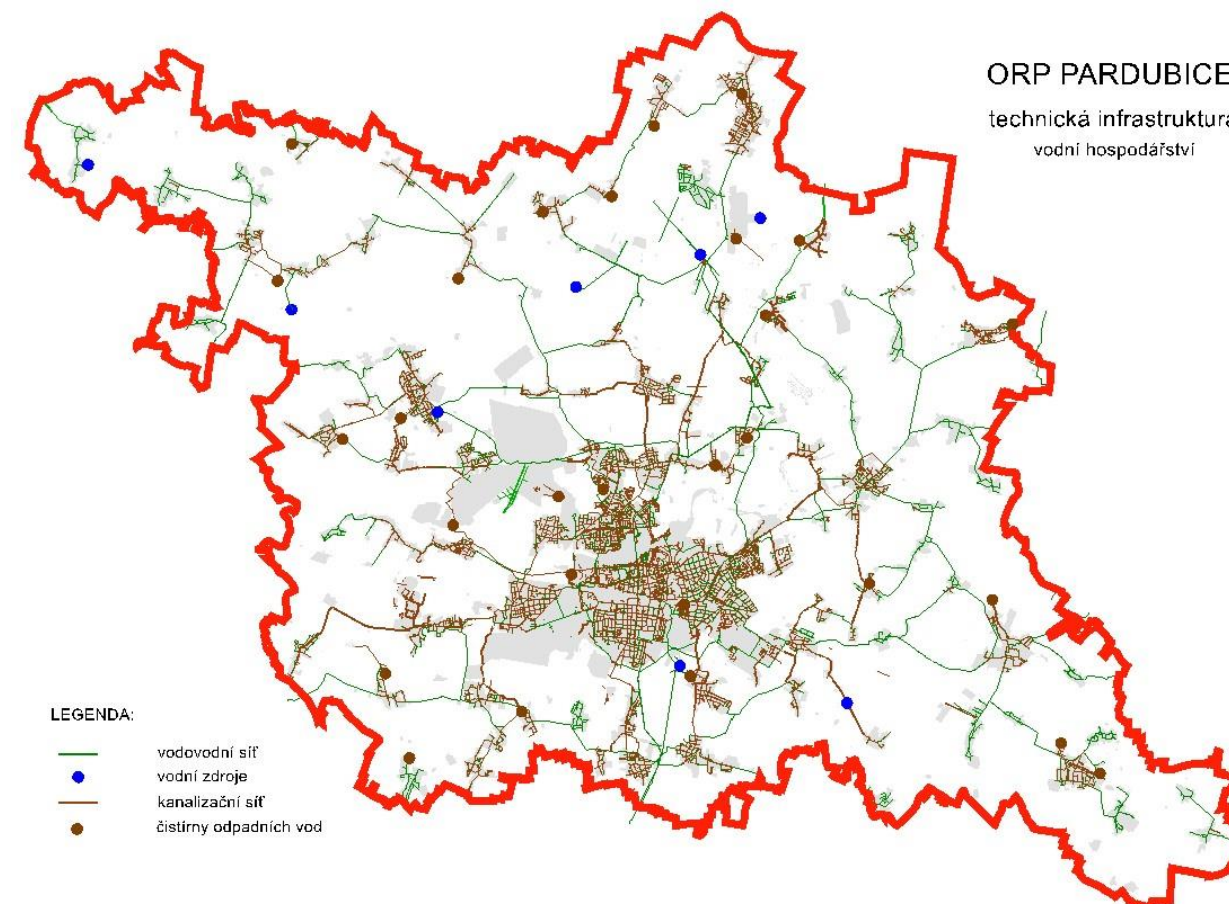
- objekty a vedení **elektrizační** soustavy
- objekty a vedení **plynovodní** soustavy
- objekty a vedení **teplovodní** soustavy
- objekty a vedení **produktovodů a ropovodů**

z elektronických komunikací

- objekty a vedení **komunikační** soustavy

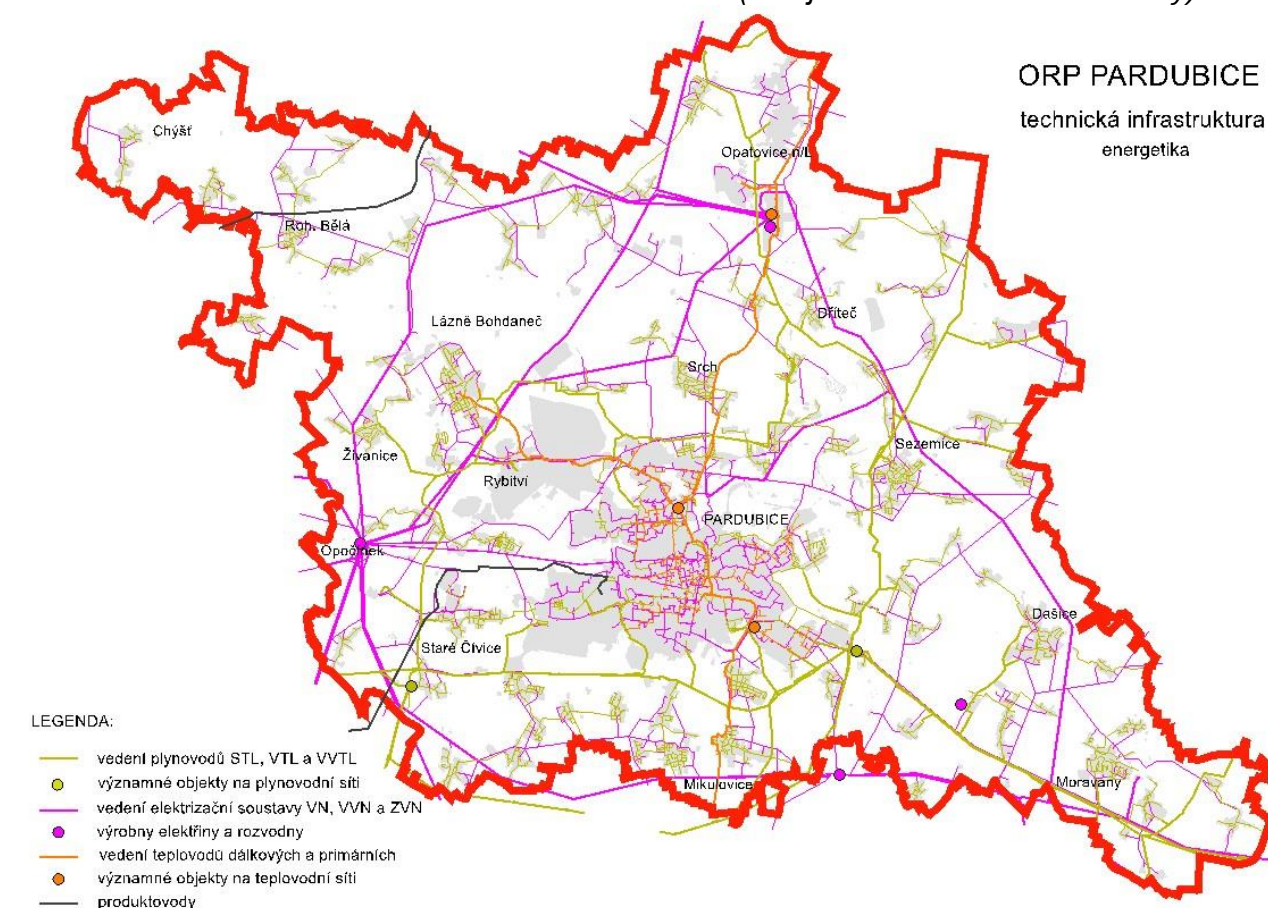
Obrázek 63

(Zdroj: vlastníci tech. infrastruktury)

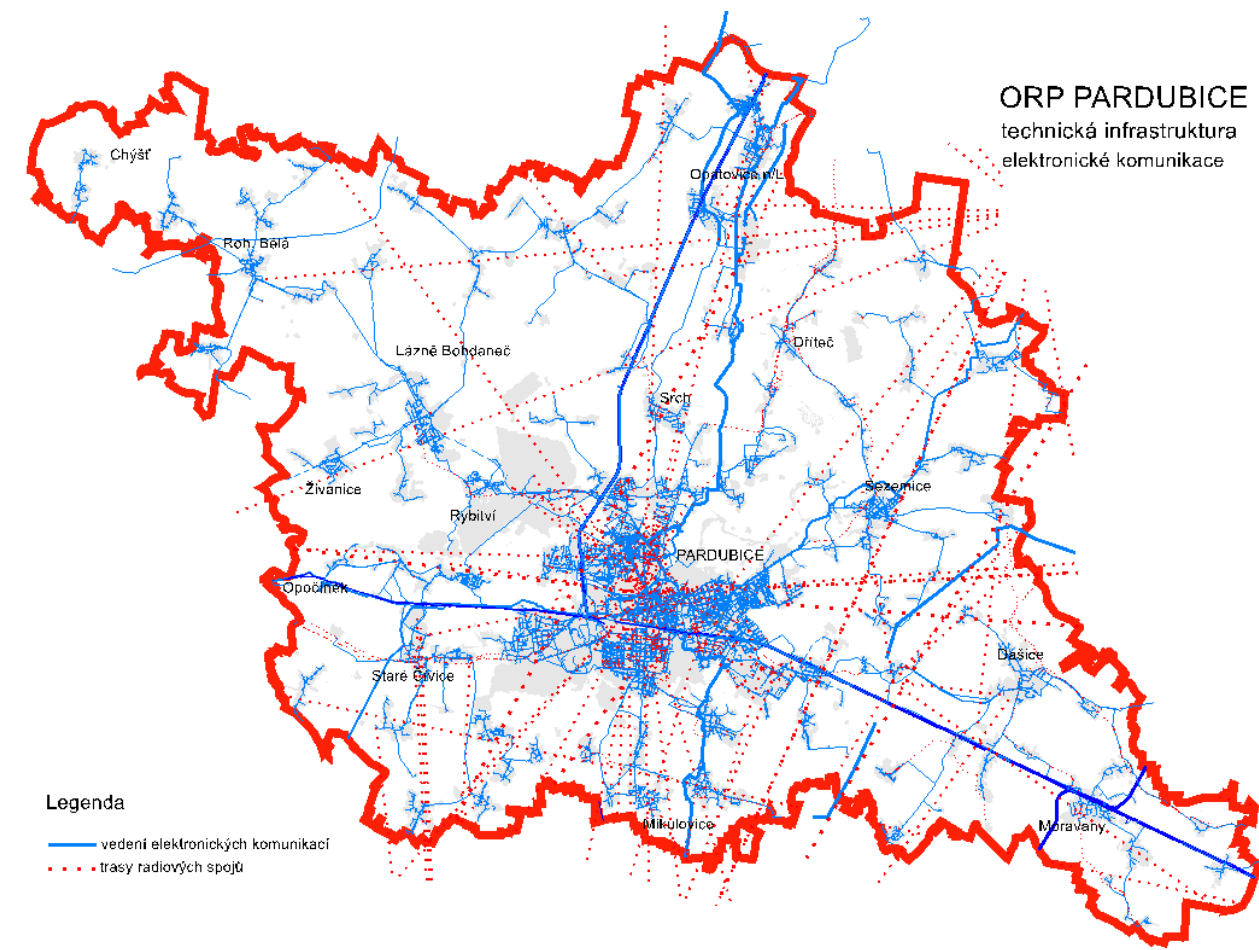
Obrázek 64

(Zdroj: vlastníci tech. infrastruktury)

Obrázek 65

(Zdroj: vlastníci tech. infrastruktury)

Páteří technické infrastruktury jsou objekty a vedení elektrizační soustavy, která zajišťuje přívod energie. V území jsou dva důležité energetické body, Elektrárna Opatovice a rozvodna Opocín. Neméně důležitou energetickou soustavou jsou objekty a vedení plynovodů s významnými předávacími body Barchov a Černá za Bory. Dále pak objekty a vedení pro zásobování vodou s nejvýznamnějšími vodními zdroji Hrobice a Nemošice, nejvýznamnějšími vodojemy Kunětická hora a Mikulovice. Dále se v území nachází významný zdroj tepla, elektrárna Opatovice a páteří rozvod tepla do Pardubic, Chrudimi, Lázní Bohdaneč a Hradce Králové. Infrastrukturu v území doplňují objekty a vedení kanalizační soustavy s nejvýznamnější BČOV Semtín, objekty a vedení komunikační soustavy včetně věží mobilních operátorů a v malé míře produktovody a ropovody.

Vyhodnocení stavu a vývoje dopravní a technické infrastruktury

Dopravní síť v území vychází z původních historických cest mezi obcemi a městy. Původní cesty jsou zřejmé z map Státního katastru z roku 1840, nebo z 3. vojenského mapování kolem roku 1870. Postupem času byly cesty rozšiřovány, mnohde napřiměny a byl upraven povrch pro rostoucí požadavky dopravy. Větší rozvoj silniční sítě je zaznamenán s rozvojem průmyslu v poválečném období. V padesátých letech, v souvislosti s budováním elektrárny Opatovice, byla postavena silnice z Hrobic do H. Králové a upraven úsek z Hrobic do Pardubic. V sedmdesátých letech byl vybudován průjezd Pardubic (tzv. rychlodráha) spojující přednádraží s Dubinou, v devadesátých letech pak nový úsek silnice I/37 od Hrobic po Dražkovice, vedený mimo město (tzv. severojižní tangenta).

Tento úsek od konce devadesátých let pokračuje z Dražkovic dále na jih do Medlešic, kde navazuje na nový obchvat Chrudimi vybudovaný v roce 2015. V roce 2012 bylo vybudováno rozšíření silnice I/37 na čtyřpruh v úseku Ohrazenice – Opatovice. V roce 2018 byl na silnici I/37 v prostoru U Troji-

ce a u nadjezdu Paramo vybudován na čtyřpruh včetně nových křižovatek a přemostění trati. V Opatovicích je od roku 2015 dokončena mimoúrovňová křižovatka navazující na úsek dálnice II. třídy D35 Opatovice – Sedlice, který napojuje území na dálnici D11. Dálnice D11 byla vybudována na konci devadesátých let a území ORP Pardubice se dotýká jen okrajově v okolí Chýště. Významné silniční dopravní stavby v území byly budovány přibližně ve dvacetiletých intervalech. Dnes jsou páteří silničního dopravního systému silnice I. třídy I/2, I/36 a I/37. Silnice I/2 připojuje území směrem na Prahu, silnice I/36 protíná území od severozápadu k východu, od Chýště přes Lázně Bohdaneč a Pardubice na Holic a silnice I37 protíná území od severu k jihu od H. Králové přes Pardubice na Chrudim. Současný stav silniční dopravy je neuspokojivý, zvláště v Pardubicích a v okolí. Obrovský nárůst dopravy v posledních letech zatěžuje města nákladní i osobní individuální dopravou. Chybí obchvaty měst a obcí pro tranzitní dopravu a vnitřní a vnější okruhy města. Velkým problémem ve městech je také doprava v klidu, tj. parkování a odstavování vozidel.

Železniční doprava vychází z původní dráhy Olomouc – Praha dokončené v roce 1845, z dráhy Pardubice – Liberec dokončené z r. 1859 a z dráhy Rosice – Německý (Havlíčkův) Brod z r. 1871. V roce 1899 pak byla dokončena místní trať Heřmanův Městec – Borohrádek, která v Moravanech protíná jihovýchodní část území ORP Pardubice. Trať funguje dodnes v původních trasách a jsou páteří železničního systému nejen v ORP Pardubice. Trať Kolín – Č. Třebová byla v posledních letech rekonstruována a je tranzitním koridorem celostátního významu. V letech 2020–2024 proběhla rekonstrukce kolejiště a nástupišť v Pardubicích (přibylo jedno nové), v souvislosti s tím byla stanice 22. dubna 2024 zapojena do dálkového ovládání z CDP Praha. Na tratích funguje pravidelná osobní doprava s velmi dobrým spojením směrem na Prahu a Hradec Králové, vcelku dobré je i spojení na Chrudim, kde je ovšem časová prodleva díky úvratovému spojení do Rosic. Tato trať byla v roce 2018 také rekonstruována. V roce 2016 byl také zrekonstruován úsek trati Pardubice – H. Králové, kde v úseku Stěblova – Opatovice byla vybudována druhá kolej. Podíl nákladní dopravy se od devadesátých let snižuje ve prospěch kamionové přepravy.

Letecká doprava zde funguje teprve od devadesátých let, kdy na místním vojenském letišti byl umožněn smíšený provoz. Jde převážně o charterové lety do letních destinací a o několik pravidelných linek na východ. V prostoru letiště byl v posledních letech vybudován nový odbavovací terminál s příjezdovou komunikací a parkovištěm.

Vodní doprava funguje pouze jen jako rekreační plavba v úseku Labe mezi Srnojedy a Kuněticemi. Je provozována výletní lodí Arnošt.

Hromadná doprava osob je zajišťována železniční dopravou, autobusovou dopravou a městskou dopravou. Železniční doprava osob funguje od roku 1845, autobusová doprava od r. 1908 a městská doprava v Pardubicích od r. 1950. Dopravní dostupnost území jako celku je dobrá, zvláště v trasách železnice a hlavních silnic. Některé obce v severní a východní části území jsou hromadnou dopravou dostupné hůře. Během sobot a nedělí je v celém území autobusová doprava minimální, železniční doprava funguje i během víkendů. Poněkud lépe jsou na tom obce v okolí Pardubic, které jsou obsluhované městskou dopravou.

Stav dopravní infrastruktury, především silniční, má vliv na sociální soudržnost společenství obyvatel. Vysoká intenzita dopravy ve městech, s tím související znečištění ovzduší a hluk má vliv na migraci obyvatel. Horší dopravní dostupnost některých částí území ovlivňuje místní hospodářské podmínky.

Technická infrastruktura v území je stabilní a pokrývá potřeby obyvatel i podniků. Dle **Obrázků 63 až 65** je zřejmé, že pokrývá celé území. Z 56 obcí v ORP Pardubice je 55 obcí plynofikováno, 38 obcí má kanalizaci s napojením na ČOV, 56 obcí je napojeno na veřejný vodovod. Elektrifikovány jsou všechny obce.

A2.1.11 Ekonomické a hospodářské podmínky

Zjištění stavu hospodářských podmínek

Pardubicko je nejvýznamnějším centrem Pardubického kraje a má celorepublikový hospodářský význam. Nejdůležitější je z tohoto pohledu Pardubická aglomerace. Základním pilířem ekonomiky je zde tradičně zpracovatelský průmysl. Průmyslová základna je relativně silná a hospodářský rozvoj

je ovlivněn především stabilitou podnikatelského prostředí. Území je dobře dostupné jak po železnici, tak po silnici. Hustota dopravní sítě je, s výjimkou jihovýchodní části, dostatečná. V různé míře jsou zastoupena všechna odvětví. Značný význam mají závody zpracovatelského průmyslu chemického, elektrotechnického, automobilového a potravinářského. Specifická odvětví jsou na území ORP Pardubice zastoupena v menší míře těžbou štěrkopísků. Hospodářské podmínky Pardubicka jsou významně ovlivněny blízkostí měst Hradce Králové a Chrudimi.

Primární sektor – zemědělství, lesnictví, rybářství

Vzhledem k charakteru krajiny, úrodným půdám a historickým tradicím, má tento sektor na hospodářství významný podíl. Zastoupena je rostlinná i živočišná výroba. Zemědělská půda je obhospodařována zemědělskými společnostmi, malou měrou je zastoupeno soukromé hospodaření. V severozápadní a jihovýchodní části regionu je obhospodařována spíše soukromými subjekty (v jihovýchodní části přistupují i menší organizace – např. ZOD Stolany, Agrodružstvo Jeníkovice, Agro Trade Staré Čivice, popřípadě v této části regionu hospodaří subjekty, které mají středisko v jiném ORP – např. První zemědělská a.s. Tuněchody). Jižní část regionu je obhospodařována společnostmi Agrospol Hostovice, jihozápadní společnost MORAS a.s. Moravany. Na Dašicku hospodaří AGRO Loučná spol. s.r.o. Severní část regionu, s výjimkou severozápadní části, kde hospodaří Zemědělské družstvo Chýšť, je obhospodařována Agrodružstvem Klas Křičeň. Střední část regionu je na východě obhospodařována Zemědělské a obchodní družstvo „Bratranců Veverkových“ Živanice a na západě společnost ZEAS a.s., Pod Kunětickou horou se sídlem ve Starém Hradišti.

Všeobecně nastává útlum v zemědělské výrobě a pokles zaměstnanosti v zemědělství, ačkoliv v regionu jsou příznivé půdní i klimatické podmínky pro tuto činnost. Některé zemědělské areály jsou již nefunkční, některé mají jinou funkci, např. skladové hospodářství, opravárenství apod.

Lesnictví, vzhledem k minimální rozloze lesních pozemků v území, má na hospodářství vliv jen okrajový. Lesy v ORP Pardubice spravuje především s.p. Lesy ČR, na jihovýchodě a severovýchodě území je to Lesní správa Nasavrky, na ostatním území s výjimkou části lesů ve statutárním městě (Lesní společnost Hradec Králové) a v areálu Synthesia a.s. (Lesní správa Vysoké Chvojno) odbornou správu provádí Lesní správa Choceň.

Rybářství je provozováno hlavně na Bohdanečsku, kde má staletou tradici. Místní sádky zde provozuje Rybníční hospodářství s. r. o., Lázně Bohdaneč. Další rybí sádky se nachází v blízkosti soutoku Labe a Chrudimky. Ty provozuje Český rybářský svaz. Rybářství je provozováno také na rybnících Pohránovský a Újezdský. Hospodářský vliv je okrajový.

Sekundární sektor – průmysl, stavebnictví

Tento sektor má nejvýznamnější vliv na hospodářství ve správním území Pardubice. Nejvýznamnější je odvětví chemické a elektrotechnické, které zde má mnohaletou tradici, dále pak potravinářské a v poslední době také odvětví automobilové. Chemický průmysl v posledních letech zaznamenává útlum a významný pokles výroby a zaměstnanosti. Rozvoj naopak zaznamenává elektrotechnika a výroba autodílů v důsledku nástupu zahraničních investorů. V menší míře jsou zastoupena i ostatní odvětví. Stavebnictví po roce 2000 prožívalo rozvoj, v důsledku hospodářské recese po roce 2008 bylo stavebnictví i průmysl v útlumu. V současnosti, kdy ekonomika stoupá, se stavebnictví začíná dařit a rychleji roste průmysl. Nové hospodářské aktivity zaznamenává hlavně centrum správního území, město Pardubice. Okolní obce zažívají hlavně rozvoj výstavby k bydlení. Firem, které v tomto hospodářském sektoru působí, jsou desítky.

Terciární sektor – obchod a služby obyvatelstvu

V tomto sektoru je zřetelný postupný nárůst malých a středních podniků, poskytujících služby především v oblasti obchodu, ubytování a stravování, stavební výrobě, dopravě, vzdělávání. Z hlediska zaměstnanosti mají značný význam také velká obchodní centra a supermarkety. V důsledku hospodářské recese po roce 2008 byl v sektoru znatelný útlum. V současnosti s růstem ekonomiky, nižší nezaměstnaností a tím i vyšší kupní silou obyvatel tento sektor zvolna roste.

Cestovní ruch

Z hlediska hospodářství nemá cestovní ruch na Pardubicku žádný zvláštní význam. Území není z tohoto pohledu nijak atraktivní a turistický ruch je zde poměrně malý.

Veřejná správa.

Veřejná správa neprodukuje hospodářskou činnost, ale má význam z hlediska zaměstnanosti. V Pardubicích, které je zároveň správním centrem celého kraje, je celá řada úřadů a institucí státní správy a místní a krajské samosprávy, které patří mezi významné zaměstnavatele.

Tabulka 43

(Zdroj: ČSÚ 2024)

Ekonomické subjekty se sídlem na území správního obvodu ORP Pardubice 31.12.2023					
	2019	2020	2021	2022	2023
Ekonomické subjekty celkem (podle Registru ek. subjektů)					
fyzické osoby	25 118	25 332	25 686	25 846	23 439
z toho samostatně hospodařící rolníci	273	277	276	276	259
právníké osoby	9 183	9 402	9 552	9 726	9 867
z toho obchodní společnosti	5 623	5 793	5 926	6 073	6 189
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ekonomické činnosti (%)					
	2019	2020	2021	2022	2023
zemědělství, myslivost, lesnictví a rybolov	3	3	3	3	3
průmysl	13	13	13	14	12
stavebnictví	12	12	12	12	12
obchod, opravy motorových vozidel a spotřebního zboží	22	21	20	19	16
Počet subjektů podle počtu zaměstnanců					
	2019	2020	2021	2022	2023
bez zaměstnanců	11361	11750	11994	12294	12738
1 - 9 zaměstnanci (mikropodniky)	2818	2716	2760	2762	2690
10 - 49 zaměstnanci (malé podniky)	537	547	557	550	570
50 - 249 zaměstnanci (střední podniky)	166	156	161	164	167
250 a více zaměstnanci (velké podniky)	39	41	41	41	41
nezjištěno	19380	19524	19725	19761	17100
Nezaměstnanost					
	2019	2020	2021	2022	2023
Podíl nezaměstnaných osob (%) - dosažitelných	1,95	2,68	2,13	2,68	2,76

Tabulka 44

(Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021)

Ekonomická aktivita obyvatelstva správního obvodu ORP Pardubice k 26. 3. 2021							
Ekonomicky aktivní celkem	v tom				Ekonomicky neaktivní celkem	z toho	
	zaměstnané osoby			nezaměstnaní		nepracující důchodci	žáci, studenti a učni
	celkem	z toho					
		pracující důchodci	ženy na mateřské dovolené				
71 060	68 459	6 823	501	2 601	57 730	26 596	17 702

Tabulka 45

(Zdroj: ČSÚ 2024)

Ekonomické subjekty podle převažující činnosti CZ-NACE v ORP Pardubice k 31. 12. 2023				
počet		2015	2019	2023
Převažující činnost	Zemědělství, lesnictví, rybolov	901	1018	1059
	Průmysl (těžba, zpracování, zásob. vodou a energií, odpady)	4198	4430	4214
	Stavebnictví	3745	3996	3949
	Obchod, opravy motorových vozidel a spotřebního zboží	7443	7385	5543
	Doprava a skladování	773	887	1002
	Ubytování, stravování a pohostinství	1412	1426	1329
	Informační a komunikační činnosti	593	861	1121
	Peněžnictví a pojišťovnictví	1637	241	671
	Činnosti v oblasti nemovitostí	1688	1882	2035
	Profesní, vědecké a technické činnosti	4168	4825	4516
	Administrativní a podpůrné činnosti	636	944	1008
	Veřejná správa, obrana, sociální zabezpečení	136	137	139
	Vzdělávání	540	668	770
	Zdravotní a sociální péče	434	460	497
	Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	969	1128	1215
	Činnosti domácností jako zaměstnavatelů	-	-	
	Činnosti exterritoriálních organizací a orgánů	-	-	-
	Bez uvedení činnosti	2637	3024	3170

Nejvíce obyvatel je zaměstnáno v průmyslových oborech, dále pak ve stavebnictví a obchodě. Na okrajích města Pardubice je několik oblastí se soustředěným průmyslem:

- oblast městské industriální zóny Staré Čivice
- oblast chemické výroby Semtín (cca 4800 zaměstnanců)
- oblast Pardubičky, Černá za Bory, Drozdice
- oblast zpracování ropných produktů PARAMO Svítkov

Malé průmyslové areály se nacházejí také v Lázních Bohdaneč, v Dašicích, v Sezemicích i v některých menších obcích.

V následujících **Tabulkách 46 a 47** je uvedena podíl nezaměstnaných osob a míra podnikatelské aktivity v jednotlivých obcích SO ORP Pardubice. Podle počtu nezaměstnaných lze usuzovat na hospodářskou sílu obce. Čím je míra nezaměstnanosti vyšší, tím je obec možné považovat za hospodářsky slabší. Míra podnikatelské aktivity je poměr počtu podnikajících fyzických osob k počtu obyvatel obce. Čím je míra podnikatelské aktivity v obci vyšší, tím ji lze považovat za hospodářsky silnější. Oba tyto ukazatele jsou také uvedeny v **Obrázcích 66 a 67** na dalších stranách.

Tabulka 46

(Zdroj: ČSÚ 2024)

Obec	Podíl nezaměstnaných osob (%)				
	2019	2020	2021	2022	2023
Barchov	1,78	2,24	2,76	1,08	1,88
Bezděkov	1,99	3,55	2,96	3,18	1,83
Borek	-	2,13	1,02	1,04	1,05
Bukovina nad Labem	2,69	0,64	1,94	1,88	1,74
Bukovka	0,80	1,61	2,40	2,02	2,67
Časy	3,90	4,40	4,40	1,94	3,87
Čeperka	0,80	1,87	1,19	1,78	1,35
Čepí	3,01	3,37	0,99	1,93	1,27
Černá u Bohdanče	0,82	2,86	2,51	2,02	2,58
Dašice	2,06	2,55	2,14	2,90	2,52
Dolany	2,82	4,28	1,55	5,02	4,35
Dřítěč	1,93	2,40	2,34	2,55	2,45
Dubany	-	1,12	1,05	1,48	1,79
Hrobice	0,77	2,21	0,74	2,99	2,70
Choteč	1,85	2,69	0,91	0,90	1,80
Chýst	4,26	4,32	2,19	3,18	1,55
Jezbořice	4,49	3,33	1,87	3,04	2,17
Kasalice	2,48	4,80	1,59	1,54	4,38
Kostěnice	1,45	2,63	1,70	1,14	1,71
Křičeň	1,67	1,92	1,39	8,33	6,59
Kunětice	2,30	3,72	2,28	2,12	1,03
Lány u Dašic	2,02	1,06	3,00	2,02	2,73
Lázně Bohdaneč	1,61	2,52	2,15	2,60	3,11
Libišany	0,79	3,18	0,53	1,55	1,85
Malé Výkleky	1,19	1,21	1,24	1,09	2,30
Mikulovice	1,21	2,29	2,04	2,40	2,38
Moravany	2,69	3,46	1,82	2,01	3,06
Němčice	1,58	2,31	1,66	1,57	1,80
Neratov	1,82	1,89	1,94	3,85	3,57
Opatovice nad Labem	1,74	2,16	1,44	2,21	1,87
Ostřešany	1,94	1,66	1,53	2,08	1,91
Pardubice	2,03	2,76	2,24	2,84	2,97
Pích	1,79	1,70	1,75	1,72	1,67
Podůlšany	2,61	2,66	1,84	3,81	0,94
Pravy	3,08	1,43	-	-	4,48
Ráby	1,36	1,86	0,83	1,39	1,90
Rohovládova Bělá	2,32	2,06	1,79	3,42	2,34
Rohoznice	1,74	1,21	1,78	2,34	1,14
Rokytno	1,54	2,17	2,50	2,17	0,94
Rybitví	1,95	4,23	2,47	4,66	5,53
Sezemice	1,82	2,57	2,03	2,58	2,17
Slepotice	3,90	2,81	1,06	2,08	3,23
Spojil	0,82	1,60	3,12	3,75	2,38
Srch	1,45	1,64	1,55	1,35	1,15
Srnojedy	1,95	2,85	2,04	2,57	2,36
Staré Hradiště	1,27	2,22	1,60	1,45	1,59
Staré Jesenčany	1,40	2,09	2,15	1,11	3,35
Staré Ždánice	1,99	2,23	1,50	1,73	1,67
Starý Mateřov	2,44	2,33	2,32	2,65	2,22
Stéblová	2,99	3,49	4,40	5,71	1,84
Třebosice	1,24	1,18	-	2,34	1,71
Úhřetická Lhota	1,57	2,11	1,04	2,08	1,27
Újezd u Sezemic	2,17	2,07	1,34	4,17	2,53
Vlčí Habřina	2,07	6,53	2,55	1,02	4,08
Voleč	-	2,63	1,81	0,91	1,81
Živanice	1,14	2,14	2,47	2,80	1,44
SO ORP Pardubice	1,95	2,68	2,13	2,68	2,76

Tabulka 47

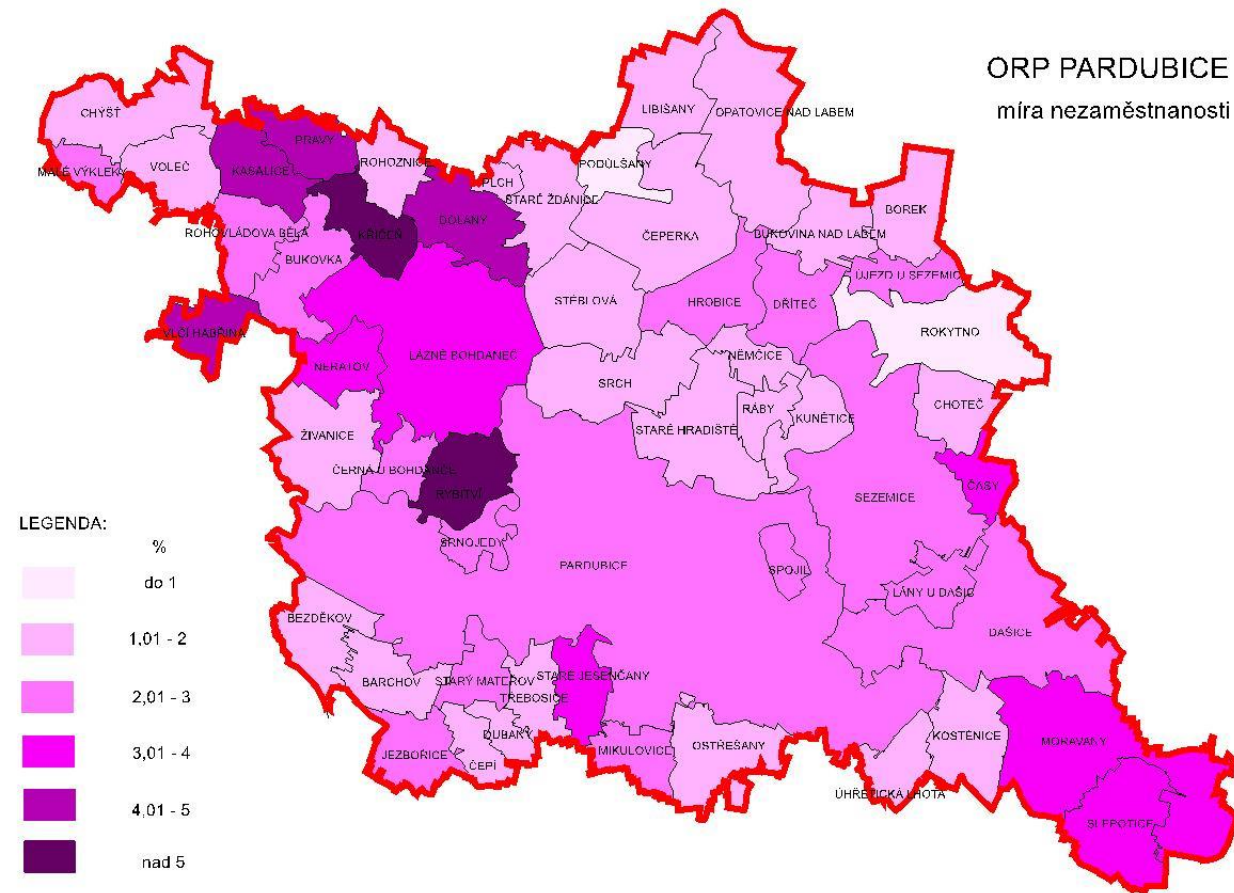
(Zdroj: ČSÚ) 2024

Obec	Míra podnikatelské aktivity [‰]				
	2019	2020	2021	2022	2023
Barchov	202,2	208,8	214,8	208,7	206,0
Bezděkov	185,3	186,1	185,6	183,4	160,8
Borek	275,1	266,7	272,7	280,1	254,5
Bukovina nad Labem	185,8	199,1	199,1	212,5	208,3
Bukovka	183,2	179,3	183,4	181,0	165,1
Časy	240,5	246,9	240,3	236,1	230,4
Čeperka	196,2	197,0	208,3	205,1	191,4
Čepí	202,6	210,4	221,3	216,4	208,9
Černá u Bohdanče	183,4	176,7	174,9	176,0	179,1
Dašice	159,3	161,5	170,7	168,5	146,5
Dolany	183,0	186,7	202,5	196,7	175,0
Dřiteč	209,7	230,6	228,4	234,6	221,5
Dubany	239,4	256,9	253,3	235,6	214,5
Hrobice	174,7	167,4	187,8	195,9	156,1
Choteč	213,1	214,7	217,3	214,5	187,7
Chýst	139,5	132,1	135,3	142,9	140,1
Jezbořice	246,8	250,7	254,7	246,9	215,9
Kasalice	205,9	235,8	231,8	222,7	194,6
Kostěnice	152,7	144,6	153,8	155,8	156,8
Křičín	193,5	193,3	203,4	157,5	156,5
Kunětice	247,0	235,3	229,7	209,9	179,0
Lány u Dašic	179,1	153,8	158,3	146,5	128,7
Lázně Bohdaneč	179,5	181,3	185,3	182,2	166,0
Libišany	205,5	216,3	209,8	215,4	206,0
Malé Vyklety	234,4	233,1	204,2	226,3	207,4
Mikulovice	209,2	207,9	208,3	203,5	190,7
Moravany	162,2	162,9	170,1	166,0	140,8
Němčice	186,4	200,5	206,9	205,7	208,6
Neratov	223,6	209,9	230,3	220,3	201,1
Opatovice nad Labem	189,8	189,9	185,5	179,7	170,3
Ostřešany	206,9	203,8	204,7	198,2	174,7
Pardubice	188,1	188,9	197,7	189,6	169,3
Píchl	183,7	180,0	170,0	192,3	155,3
Podůlšany	221,6	212,1	225,0	208,6	203,8
Pravý	252,2	241,1	240,7	243,5	239,3
Ráby	250,4	246,5	261,9	237,4	216,7
Rohovládova Bělá	232,2	228,9	235,5	224,8	204,0
Rohoznice	206,1	189,6	193,3	176,9	161,0
Rokytno	230,8	225,4	231,2	224,5	199,0
Rybitví	142,5	145,3	146,9	140,1	123,9
Sezemice	209,9	210,4	216,6	211,1	192,0
Slepotic	183,3	199,1	203,6	197,0	192,0
Spojil	275,0	280,1	296,0	296,4	272,4
Srch	235,7	230,3	237,8	237,9	226,9
Srnojedy	240,6	231,7	242,0	244,6	240,2
Staré Hradiště	221,7	225,8	232,3	227,1	208,5
Staré Jesenčany	235,4	232,6	241,1	236,3	209,5
Staré Ždánice	171,4	172,2	170,5	163,0	147,0
Starý Mateřov	201,3	201,0	203,9	204,7	168,8
Stěblová	187,3	183,8	184,5	161,5	143,2
Třebosice	196,0	197,6	209,9	203,1	183,6
Úhřetická Lhota	157,7	166,7	169,0	147,1	155,7
Újezd u Sezemíc	138,9	118,9	118,2	135,6	118,6
Vlčí Habřina	168,8	166,7	170,7	177,0	145,5
Voleč	178,9	175,3	174,7	178,0	169,3
Živanice	179,1	185,2	183,4	182,7	167,8
SO ORP Pardubice	190,7	191,8	199,3	192,4	173,2

Míra podnikatelské aktivity = (počet fyzických osob) / pop x 1000, kde pop = počet obyvatel k 31. 1. daného roku

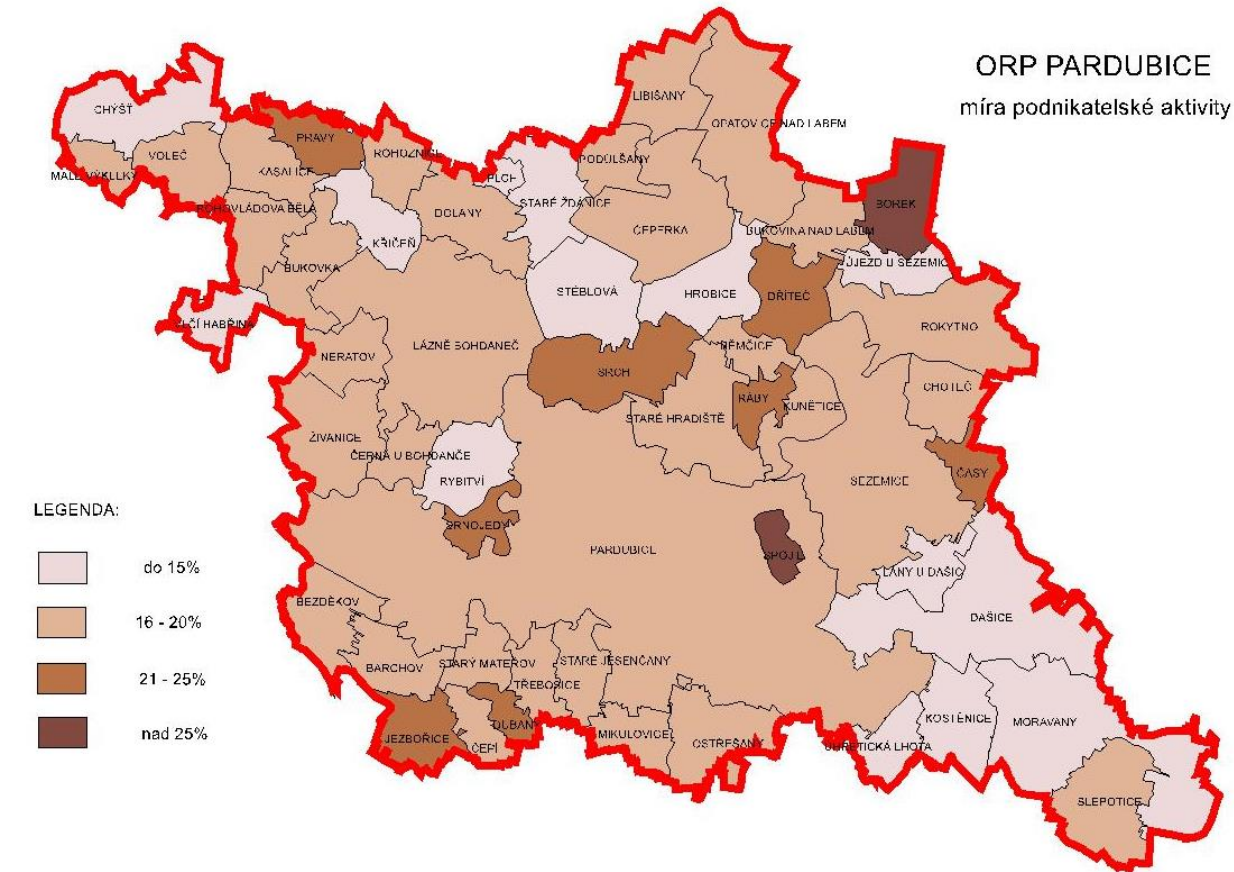
Obrázek 66

(Zdroj: ČSÚ 2024)

Obrázek 67

(Zdroj: ČSÚ 2024)

Tabulka 48
Největší zaměstnavatelé na Pardubicku

(Zdroj: Vlastní šetření)

1 000 - 5 000 zaměstnanců	Počet zaměst.	odvětví
FOXCONN CZ s.r.o.	4051	elektrotechnika
Synthesia, a.s.	2048	chemický průmysl
Pardubická krajská nemocnice, a.s.	1667	zdravotnictví
KIEKERT-CS, s.r.o.	1584	výroba autozámků
XAWAX group a.s.	1571	elektrotechnika
Česká pošta s.p. - Odštěpný závod VČ	1192	spoje
Univerzita Pardubice	1067	školství
Panasonic Automotive Systems Czech, s.r.o.	1012	elektrotechnika
500 – 999 zaměstnanců		
Foxconn Technology CZ s.r.o.	938	elektrotechnika
ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB	587	peněžnictví a pojišťovnictví
PARAMO, a.s.	569	výroba ropných výrobků
Explosia a.s.	559	výroba výbušnin
Foxconn Global Services Division s.r.o.	527	poradenství v oblasti řízení
RONAL CR s.r.o.	520	výroba litých kol
100 – 499 zaměstnanců		
Globus ČR, k.s.	468	obchod
Chládek a Tintěra, Pardubice a.s.	446	stavebnictví
Statutární město Pardubice	444	veřejná správa
INDEX NOSLUŠ s.r.o.	434	agenturní zaměstnávání
Dopravní podnik města Pardubic a.s.	428	doprava
Elektrárny Opatovice, a.s.	418	výroba el. energie, dálkové vytápění
JTEKT Automotive Czech Pardubice s.r.o.	387	automobilový průmysl
Legendor, spol. s r.o.	384	agenturní zaměstnávání
Pardubický kraj	353	veřejná správa
BV elektronik s.r.o.	309	elektronika
O2 Czech Republic, a.s.	297	spoje
C.S.CARGO a.s.	294	doprava
Sociální služby města Pardubic	293	sociální služby
SIMIX, s.r.o. - odštěpný závod	292	agenturní zaměstnávání
CZECH - XAWAX s.r.o.	286	agenturní zaměstnávání
Léčebné lázně Bohdaneč a.s.	286	lázně
Erwin Junker Grinding Technology a.s.	269	strojírenství
České dráhy, a.s. - Správa dopravní cesty Pardubice	267	doprava a spoje
Generali Česká pojišťovna a.s.	265	peněžnictví a pojišťovnictví
Nedcon Bohemia, s.r.o.	261	strojírenství
ČEZ, a. s.	258	výroba elektrické energie
Výzkumný ústav organických syntéz a.s.	256	chemický průmysl
Vodovody a kanalizace Pardubice, a.s.	248	technická infrastruktura
KYB Manufacturing Czech s.r.o.	247	automobilový průmysl
ERA a.s.	243	projekční činnost
AHOLD Czech Republic, a.s.	238	obchod
České dráhy, a.s. - Depo kolejových vozidel Česká Třebová, provozní jednotka Pardubice	236	doprava
GLOBAL SERVICES SOLUTIONS s.r.o.	236	účetnické služby
MPH Medical Devices s. r. o.	231	zdravotnictví
Zdravotnická záchranná služba Pardubického kraje	229	zdravotnictví
Pacific Direct, s.r.o.	224	výroba kosmetiky
Česká republika - Finanční ředitelství v Hradci Králové	222	veřejná správa
MECAPLAST CZ, s.r.o.	221	výroba plastů
Služby města Pardubic a.s.	210	služby
Těsnění a pružné elementy, k.s.	204	strojírenství
Bellinda Česká republika, s.r.o.	200	obchod
Hasičský záchranný sbor Pardubického kraje	192	protipožární ochrana
MD logistika, a.s.	178	doprava
Skanska DS a.s.	178	stavebnictví
TVAR výrobní družstvo Pardubice	176	výroba plastů

PROKOP INVEST, a.s.	174	stavebnictví
České dráhy, a.s. - Uzlová železniční stanice Pardubice	167	doprava
APM Global Logistics Czech Republic, s.r.o.	166	skladování
RETIA, a.s.	162	elektronika
Domov u Fontány	160	sociální služby
JEDNOTA, spotřební družstvo v Pardubicích	158	obchod
Foxconn LCD CZ s.r.o.	154	elektrotechnika
CEMOD - CZ a.s.	153	doprava
Tesco Stores ČR a.s.	148	obchod
UNIPAP a.s.	148	obchod
STAPRO s. r. o.	146	eletronika
Agrostav Pardubice, akciová společnost	144	stavebnictví
SCA Packaging Česká republika, s. r. o.	142	papírenský průmysl
SYNPO, akciová společnost	142	chemický průmysl
Maurice Ward & Co., s.r.o.	140	elektrotechnika
UNITED BAKERIES a.s.	138	potravinářský průmysl
PROFI CREDIT Czech, a.s.	137	finanční zprostředkování
EICHENAUER spol. s r.o.	136	výroba elektrických spotřebičů
Úřad práce v Pardubicích	135	veřejná správa
T - CZ, a.s.	134	elektrotechnika
Družstvo ZÁMEČNÍK	131	elektrotechnika
LABSKÁ, strojní a stavební společnost s.r.o.	130	stavebnictví
Česká spořitelna, a.s., oblastní pobočka v Pardubicích	128	finanční zprostředkování
E L F I M , spol. s r. o.	124	kovoobrábění
Okresní soud v Pardubicích	123	státní správa
Východočeská tiskárna, spol. s r. o.	123	polygrafický průmysl
Pojišťovna České spořitelny, a.s.	121	peněžnictví a pojišťovnictví
CHEMING, a.s.	119	stavebnictví
STROJON spol. s r.o.	119	výroba strojů a zařízení
TRANSFORM a.s. Lázně Bohdaneč	119	výroba plastů
Tritón Pardubice, spol. s r.o.	119	elektrotechnika
E L M E T, spol. s r. o.	118	elektrotechnika
MIROS dopravní stavby, a. s.	118	stavebnictví
ČR - Katastrální úřad pro Pardubický kraj	117	státní správa
SPAR Česká obchodní společnost s.r.o.	116	obchod
SVOS, spol. s r.o.	116	stojírenství
MSSL ADVANCED POLYMERS s.r.o.	115	výroba plastů
SOŠ a Střední odborné učiliště, Pardubice - Polabiny, Poděbradská 94	115	školství
ČR - Česká správa sociálního zabezpečení	114	státní správa
EXCALIBUR ARMY spol. s r.o.	111	specializovaný velkoobchod
Plynostav Pardubice holding akciová společnost	110	stavebnictví
Goldfein CZ s.r.o.	108	strojírenství
ISOPLUS-EOP s.r.o.	108	strojírenství
MONTIFER s.r.o.	108	strojírenství
WELDING a.s.	107	zámečnictví
AGRODRUŽSTVO KLAS	106	smíšené hospodářství
APAG Elektronik s.r.o.	106	elektrotechnika
ELGAS, s.r.o.	106	elektrotechnika
HERBACOS-BOFARMA, s.r.o.	106	výroba kosmetiky
Základní škola a Praktická škola SVÍTÁNÍ, o.p.s.	106	školství
Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group	105	peněžnictví a pojišťovnictví
Lion Teleservices CZ, a.s.	105	call centrum
KATAFORESIS CZ, s.r.o.	104	slévárenství
GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ CEL	102	státní správa
Komerční banka, a.s.	102	peněžnictví a pojišťovnictví
2 VV s.r.o.	102	strojírenství
FEIFER - kovovýroba, spol. s r.o.	101	strojírenství
SPŠ elektrotechnická a Vyšší odborná škola Pardubice, Karla IV. 13	101	školství

Počet zaměstnanců a průměrné hrubé měsíční mzdy v krajích ČR v 1. až 4. čtvrtletí 2022
Tabulka 49
 (Zdroj: ČSÚ 2024)

	Průměrný evidenční počet zaměstnanců (přepočtený)		Průměrná měsíční mzda (na přepočtené počty zaměstnanců)	
	v tis.osob	meziroční index (%)	v Kč	meziroční index (%)
Česká republika	4034,3	100,83	40626	106,11
Hlavní město Praha	843,2	102,77	50511	106,64
Středočeský kraj	416,7	100,39	41262	106,76
Jihočeský kraj	218,8	99,86	37222	106,25
Plzeňský kraj	216,3	101,03	38586	104,72
Karlovarský kraj	81,9	100,00	35135	105,80
Ústecký kraj	242,9	99,92	37424	105,47
Liberecký kraj	144	98,97	36739	106,16
Královéhradecký kraj	198,6	99,00	37903	105,12
Pardubický kraj	183,3	101,33	36267	105,13
Kraj Vysočina	171,9	100,41	37079	104,86
Jihomoravský kraj	470,1	101,53	39834	106,14
Olomoucký kraj	220,2	100,27	36774	105,42
Zlínský kraj	204,4	100,49	36329	105,71
Moravskoslezský kraj	418,4	100,05	36698	105,55

Vyhodnocení stavu a vývoje hospodářských podmínek

Od roku 2008 se stále mírně zvyšoval celkový počet ekonomických subjektů, přičemž nárůst byl především v počtu obchodních společností. Počet fyzických osob také mírně stoupl, stagnuje ale v oblasti zemědělství. Vlivem hospodářské recese vystoupala nezaměstnanost v roce 2013 oproti roku 2007 jeden a půl násobně, od roku 2015 klesla o polovinu, v roce 2023 vystoupala o 41% oproti roku 2019. Míra podnikatelské aktivity klesla oproti roku 2019 o 10%. Do roku 2011 se snižoval počet ekonomicky aktivních obyvatel, od roku 2012 se mírně zvyšuje, přesto se i mírně zvyšuje ekonomické zatížení obyvatel (poměr ekonomicky aktivních a neaktivních obyvatel), což souvisí s demografickým vývojem a se stárnutím populace V publikaci ČSÚ „Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje v Pardubickém kraji v roce 2022 jsou hospodářské podmínky hodnoceny takto:

- Ke konci roku 2022 mělo v Pardubickém kraji své sídlo 125,2 tis. ekonomických subjektů, z nichž 68,0 tis. vykazovalo ekonomickou aktivitu. Oproti stavu v předchozím roce se celkový počet subjektů v kraji zvýšil o 755, tj. o 0,6 %. Výraznější úbytek počtu subjektů (zejména fyzických osob) se projevil v první polovině roku 2023 v souvislosti s rušením živností ve vazbě na zřizované datové schránky
- V roce 2022 mělo (stejně jako v roce předchozím) v Pardubickém kraji své sídlo 137 průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci. Po období zřetelného růstu počtu zaměstnanců této kategorie podniků v letech 2014 až 2018 se v roce 2019 jejich počet v kraji meziročně snížil o 543 osob, přičemž pokles pokračoval i v letech 2020 (-1 089 osob) a 2021 (-311 osob). Následoval růst o 242 zaměstnanců v roce 2022, tj. o 0,5 % (při stejném procentním nárůstu v celé ČR). Průměrná hrubá měsíční mzda v podnicích se sídlem v kraji během roku 2022 vzrostla o 7,0 %, tj. nadprůměrně oproti tempu růstu v předchozích třech letech (v celé ČR došlo k navýšení o 7,8 %). Částka 37 911 Kč představovala 89,6 % úrovně průměrné republikové mzdy v průmyslu; mezi kraji ČR byla (stejně jako v roce 2021) 3. nejnížší po Karlovarském a Olomouckém kraji
- V roce 2022 vydaly stavební úřady v Pardubickém kraji 4 656 stavebních povolení, tj. nejméně od roku 2019. Zatímco celorepublikově se počet vydaných stavebních povolení mezi-

ročně snížil o 5,4 %, v kraji došlo ve srovnání s rokem 2021 k ještě výraznějšímu poklesu (o 9,3 %, což byl pátý nejvyšší pokles mezi všemi 14 kraji).

- V průběhu roku 2022 byla v Pardubickém kraji zahájena výstavba 2 086 bytů, což znamenalo čtvrtou nejvyšší roční hodnotu za dobu existence Pardubického kraje (od roku 2000). Nejvyšší počty bytů v tomto století byly zahajovány v letech 2006 a 2007 (maxima 2 498 bytů bylo dosaženo v roce 2007), poté došlo v letech 2012 až 2015 k útlumu zahájené bytové výstavby (minima 1 045 bytů bylo dosaženo v roce 2015). V letech 2016 až 2022 došlo v kraji v souladu celorepublikovým trendem k oživení zahájené bytové výstavby. Nejvyšší počet zahájených bytů evidujeme v rámci tohoto období v roce 2021, kdy bylo v kraji zahájeno 2 126 bytů, tj. o 1,9 % více než v roce 2022.
- Hostů z ČR (tzv. rezidentů) do kraje v roce 2022 přicestovalo 447 tis. (tj. meziročně o 38 % více), hostů ze zahraničí (tzv. nerezidentů) bylo evidováno téměř 57 tis. (tj. dvojnásobný počet oproti roku 2021 a zároveň o necelou desetinu nižší počet oproti průměru předcovidových let 2015–2019). Růst návštěvnosti pokračoval i v 1. pololetí roku 2023.
- Podíl nezaměstnaných osob dosáhl v roce 2019 nejnižších hodnot v desetileté řadě. Pokles nezaměstnanosti se zastavil na konci roku 2019, kdy byl podíl nezaměstnaných osob s hodnotou 2,20 % druhý nejnížší v mezikrajském srovnání. Ke konci roku 2022 dosáhl podíl nezaměstnaných osob 2,86 % (průměr za celou ČR činil 3,72 %). Ve srovnání s koncem roku 2021 se podíl nezaměstnaných osob zvýšil o 0,41 procentního bodu, což byl druhý nejvyšší meziroční nárůst mezi kraji. Podíl nezaměstnaných žen dosáhl v Pardubickém kraji ke konci roku 2022 hodnoty 3,11 % a byl o 0,49 procentního bodu vyšší než podíl nezaměstnaných mužů. Oproti konci roku 2021 se nezaměstnanost žen zvýšila 0,52 procentního bodu, což znamenalo čtvrtý nejvyšší nárůst mezi kraji. Podíl nezaměstnaných mužů se v Pardubickém kraji meziročně zvýšil o 0,31 procentního bodu na 2,62 % ke konci roku 2022, což byl nejvýraznější nárůst z celé ČR.
- V 1. až 4. čtvrtletí 2022 činila průměrná hrubá měsíční mzda v kraji 35 952 Kč a byla o 1 454 Kč vyšší oproti předchozímu roku a zároveň o 4 365 Kč zaostávala za průměrem ČR. V mezikrajském srovnání se kraj zařadil průměrnou mzdou v roce 2022 na předposlední místo (o jednu pozici horší umístění než v roce předchozím); nižší mzdy byly zaznamenány pouze v kraji Karlovarském.
- Náklady na bydlení domácností v kraji patří dlouhodobě k nejnižším v mezikrajském srovnání; projevuje se zde mimo jiné i nadprůměrné zastoupení domácností žijících v rodinných (tedy nejčastěji vlastních) domech; měsíční náklady na bydlení dosáhly podle šetření z roku 2019 v kraji 5 111 Kč, v roce 2022 pak 6 032 Kč na domácnost, což představuje čtvrté nejnížší měsíční náklady mezi kraji ČR za Krajem Vysočina, Královéhradeckým a Jihočeským krajem.
- Uvedené údaje platí pro celý Pardubický kraj. Obdobné údaje pouze pro ORP Pardubice nejsou k dispozici, obecně však platí i pro toto území. Pardubicko, jako hospodářské centrum kraje jej z tohoto pohledu výrazně ovlivňuje.

Územní plánování má na hospodářské podmínky v území jen částečný vliv, a to pouze vymezováním ploch pro ekonomické aktivity. Při jejich vymezování v obcích je třeba mít na paměti další souvislosti, např. demografický vývoj v místě, dostupnost v tomto směru lépe vybavených center a optimální využití stávající technické infrastruktury.

A2.1.12 Rekreační a cestovní ruch

Správní území ORP Pardubice nepatří z hlediska turistiky a rekreace mezi atraktivní oblasti. Návštěvníci z jiných regionů přijíždějí ve větší míře jen několikrát v roce, v době pořádání akcí jako je např. Velká Pardubická nebo Zlatá přilba. V té době je také znatelný nedostatek ubytovacích a stravovacích kapacit a dalších služeb. V posledních letech je určitou příležitostí civilní provoz Pardubického letiště. To v minulosti odbavilo až 100 tis. cestujících ročně, ale většina z nich se déle nezdržela a pokračovala do Prahy a Karlových Varů. V posledních letech počet odbavení klesá vlivem technických problémů dopravců a politické situace v některých zemích.

Město Pardubice může nabídnout k návštěvě svoji městskou památkovou rezervaci, zámek, muzeum a dominantu regionu, Kunětickou horu s gotickým hradem, s možností dalekého výhledu. Nedaleko je lázeňské město Lázně Bohdaneč s kolonádou a lázeňským parkem a také město Dašice s historickým náměstím a přilehlou městskou památkovou zónou.

Počet míst k ubytování je ve vazbě na stávající návštěvnost Pardubic v průměru dostačující, což ovšem neplatí v době konání významných akcí. Z ubytovaných hostů je 16% cizinců, průměrná doba pobytu je 4 dny. Využití lůžek v ubytovacích zařízeních se pohybuje kolem 25 procent. Ubytovací kapacita v ORP Pardubice v roce 2019 činila 49 ubytovacích zařízení a 1 lázeňské.

Tabulka 50

(Zdroj: ČSÚ 2024)

Počet hromadných ubytovacích zařízení celkem				
2008	2019	2021	2022	2023
39	44	54	53	54

Tabulka 51

Kapacity hromadných ubytovacích zařízení podle kategorie v SO ORP Pardubice v roce 2023

(Zdroj: ČSÚ 2024)

Hromadná ubytovací zařízení - z toho										
Hotel *****	Hotel, motel, hotel *****	Hotel, motel, hotel ***	Hotel, motel, hotel **	Hotel, motel, hotel *	Hotel garni ****, ***, **, *	Penzion	Kemp	Chatová osada	Turistická ubytovna	Ostatní
0	2	9	3		3	30	2	0	5	3
Hromadná ubytovací zařízení celkem – 54 Počet lůžek - 3319										

Z hlediska místní a příměstské rekreace je významná již zmíněná Kunětická hora. Dále pak vytěžené písničky v okolí Čeperky a Stéblové pro koupání a odpočinek u vody. Území je svou rovinatostí příznivé pro cyklistiku. Prochází tudy celostátní cyklotrasa Labská stezka a řada dalších stezek regionálního a lokálního významu. Samotné město Pardubice disponuje více než 60 km cyklostezek. V menší míře je tu provozováno jezdeckví a v okolí obcí Spočil a Veská existují značené hipostezky.

Tabulka 52

Seznam ubytovacích zařízení v ORP Pardubice

(Zdroj: ČSÚ 2024)

Název	Adresa	Kategorie	provoz	Počet pokojů
HOTEL KRISTL	Pardubice, Štrossova 239	Hotel **	celoroční	11 až 50
HOTEL SIGNAL	Pardubice, Studánka, Jana Zajíce 708	Hotel **	celoroční	11 až 50
HOTEL TRIM	Pardubice, Ohrazenice, Semtínská 56	Hotel **	celoroční	51 až 100
HOTEL 100	Pardubice, Staré Město, Kostelní 100	Hotel ***	celoroční	10 a méně
HOTEL ATRIUM	Pardubice, Smilova 343	Hotel ***	celoroční	11 až 50
HOTEL LABE	Pardubice, Masarykovo náměstí 2633	Hotel ***	celoroční	51 až 100
HOTEL SPORT	Pardubice, Sukova třída 1735	Hotel ***	celoroční	11 až 50
HOTEL STARÉ ČASY	Pardubice, Havlíčkova 1080	Hotel ***	celoroční	11 až 50
HOTEL U ZLATÉHO ANDĚLA	Pardubice, Staré Město, Zámecká 25	Hotel ***	celoroční	11 až 50
HOTEL ZLATÁ ŠTIKA	Pardubice, Štrossova 127	Hotel ***	celoroční	11 až 50

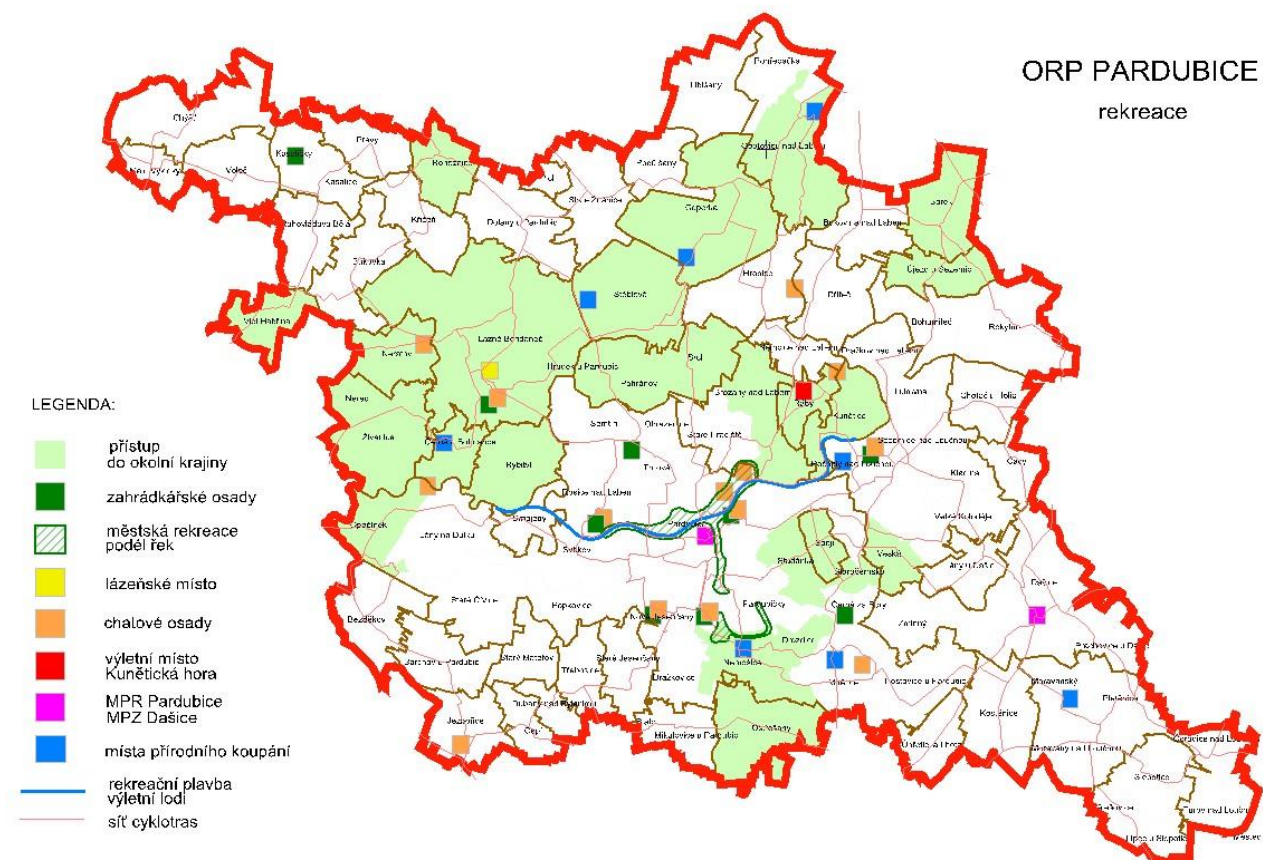
PIERRE HOTEL & RESTAURANT	Pardubice, Cihelna, Kunětická 227	Hotel ***	celoroční	11 až 50
SIESTA RODINNÝ RESORT	Pardubice, Staré Čivice, Za Oborou 120	Hotel ***	celoroční	10 a méně
HOTEL EURO	Pardubice, Jiráskova 2781	Hotel ****	celoroční	51 až 100
HOTEL GOLF RESORT KUNĚTICKÁ HORA	Dříteč, Dříteč 155	Hotel ****	celoroční	51 až 100
HARMONY CLUB HOTEL	Pardubice, Bělehradská 458	Hotel garni	celoroční	11 až 50
HOTEL ARNOŠT	Pardubice, Arnošta z Pardubic 676	Hotel garni	celoroční	51 až 100
HOTEL HŮRKA	Pardubice, Hůrka 1039	Hotel garni	celoroční	11 až 50
AUTOKEMP CIHELNA	Pardubice, Cihelna, Ke Koupališti 68	Kemp	letní	10 a méně
AUTOKEMP LB	Lázně Bohdaneč, Na Sádkách	Kemp	letní	11 až 50
BAVORSKÝ DVŮR	Sezemice, Sezemice, Masarykova 796	Penzion	celoroční	10 a méně
BLATENSKÝ DVŮR	Mikulovice, Blato 33	Penzion	celoroční	11 až 50
GARDEN RESTAURANT & PEN-SION	Pardubice, U Stadionu 2030	Penzion	celoroční	10 a méně
PENSION PODKOVA	Pardubice, Smilova 335	Penzion	celoroční	10 a méně
PENSION RESTAURANT AUSTRIA	Pardubice, Smilova 312	Penzion	celoroční	11 až 50
PENSION SKYLARK	Pardubice, Teplého 1673	Penzion	celoroční	10 a méně
PENZION A RESTAURACE NA NETŘEBĚ	Mikulovice, Mikulovice 7	Penzion	celoroční	10 a méně
PENZION A RESTAURACE ŠENK	Pardubice, Chrudimská 1315	Penzion	celoroční	11 až 50
PENZION ANKARA	Opatovice nad Labem, Hradecká 90	Penzion	celoroční	10 a méně
PENZION ART	Lázně Bohdaneč, Dr. Tyrše 191	Penzion	celoroční	10 a méně
PENZION BÍLÁ VRÁNA	Lázně Bohdaneč, Pernštýnská 140	Penzion	celoroční	10 a méně
PENZION BIRDIE	Pardubice, Hlaváčova 392	Penzion	celoroční	11 až 50
PENZION CAFÉ CITY	Pardubice, Hronovická 708	Penzion	celoroční	11 až 50
PENZION FAJN	Pardubice, Svítkov, Žižkova 770	Penzion	celoroční	10 a méně
PENZION HACIENDA RANCHERO	Pardubice, Za Pasáží 149	Penzion	celoroční	10 a méně
PENZION HŮRKA KALVIA	Pardubice, Hůrka 164	Penzion	celoroční	11 až 50
PENZION OK	Pardubice, náměstí Dukelských hrdinů 2551	Penzion	celoroční	10 a méně
PENZION PARKUR	Hrobice, Hrobice 75	Penzion	celoroční	11 až 50
PENZION POD VINICÍ	Pardubice, K Vinici 1901	Penzion	celoroční	10 a méně
PENZION PRVNÍ LIGA	Opatovice nad Labem, Pohřebačka 44	Penzion	celoroční	11 až 50
PENZION REJNEK	Újezd u Sezemice 28	Penzion	celoroční	11 až 50
PENZION SEZEMICE	Sezemice, Husovo náměstí 93	Penzion	celoroční	10 a méně
PENZION TILLEROVA VILA	Lázně Bohdaneč, Langrova 38	Penzion	celoroční	11 až 50
PENZION TONY	Lázně Bohdaneč, Vilémova 771	Penzion	celoroční	10 a méně
PENZION U KOHOUTKA	Pardubice, Husova 157	Penzion	celoroční	10 a méně
PENZION ZAHRÁDKA	Lázně Bohdaneč, Langrova 40	Penzion	celoroční	10 a méně
PENZION ZELENÁ ŽÁBA	Pardubice, Hronovická 929	Penzion	celoroční	10 a méně
RESTAURACE POD KUNĚTICKOU HOROU	Ráby, Ráby 34	Penzion	celoroční	10 a méně
ROUBENKA U MLÝNA	Dašice, Hrdličkova 544	Penzion	celoroční	10 a méně
SPOLKOVÝ DŮM KRÁLOVSTVÍ PERNÍKU	Ráby 151	Penzion	celoroční	10 a méně
HOSTEL LB	Lázně Bohdaneč, Na Lužci 661	Turistická ubytovna	celoroční	11 až 50
UBYTOVACÍ ZAŘÍZENÍ KŘIČEŇ	Křičeň 101	Turistická ubytovna	celoroční	11 až 50
UBYTOVÁNÍ	Pardubice, Štrossova 272	Turistická ubytovna	celoroční	10 a méně
UBYTOVNA HOSTOVICE	Pardubice, Hostovice 22	Turistická ubytovna	celoroční	10 a méně
UBYTOVNA SVBF PARDUBICE	Pardubice, Teplého 2796	Turistická ubytovna	celoroční	11 až 50
DOMOV MLÁDEŽE	Rybitví, Rybitví, Sokolovská 150	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	letní	11 až 50
LÉČEBNÉ LÁZNĚ BOHDANEČ	Lázně Bohdaneč, Masarykovo nám. 6	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	celoroční	101 a více
UNIVERZITA PARDUBICE SPRÁVA KOLEJÍ MENZY	Pardubice, Polabiny, Studentská 202	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	celoroční	11 až 50

(Zdroj: ČSÚ 2024)

Obec	Počet hromadných ubytovacích zařízení celkem k 31.12.2019	Počet lázeňských léčeben k 31.12.2015
Dašice	1	0
Dříteč	1	0
Hrobice	1	0
Kříčeň	1	0
Lázně Bohdaneč	8	1
Mikulovice	2	0
Opatovice nad Labem	2	0
Pardubice	35	0
Ráby	2	0
Rybitví	1	0
Sezemice	2	0
Újezd u Sezemíc	1	0

K místní formě rekreace patří také zahrádkářské a chatové oblasti. Nachází se hlavně v okrajových částech Pardubic. Mezi největší patří osady Českého zahrádkářského svazu Jesničanky v prostoru Nových Jesenčan a v lokalitě u městského hřbitova a zahrádkářská osada Ležánka. Chatové oblasti se nachází v prostoru Hůrek podél toku Haldy a starých ramen Labe. Další leží mezi Lázněmi Bohdaneč a Černou u Bohdanče a také u Labe mezi Srnojedy a Opočínkem.

(Zdroj: vlastní šetření 2021)

Vyhodnocení stavu a vývoje v oblasti rekreace.

Zdejší rovinná, zemědělsko průmyslová krajina s malým podílem zeleně, není příliš turisticky atraktivní. Větší příliv turistů Pardubicko zaznamenává jen při konání akcí jako je dostih Velká Pardubic-

ká a závod na ploché dráze Zlatá přilba. Obě akce mají dlouhou tradici a přilákají každoročně množství návštěvníků ze zahraničí. Některé části území však mají značný potenciál pro kratší víkendové výlety a pro každodenní rekreaci. Jde především o Bohdanečsko, Opatovicko a Kunětickou horu a její okolí. Velkou příležitostí v každodenní rekreaci obyvatel je další zpřístupnění volné krajiny a využití okolí vodních toků procházejících městy. V Pardubicích je to okolí Labe od Srnojed po Kunětickou horu a okolí Chrudimky od soutoku s Labem po Nemošice, případně po Hostovice.

Hlavním požadavkem pro územní plánování v oblasti rekreace je vytvoření předpokladů pro zpřístupnění volné krajiny v okolí obcí pro možnost každodenní rekreace jejich obyvatel (procházky, rekreační běh, venčení psů, hry dětí, apod). Příležitostí je spolupráce se zpracovateli komplexních pozemkových úprav při návrhu polních cest a dalších technických opatření.

A2.1.13 Bezpečnost a ochrana obyvatel

Ochrana obyvatel, zdroje rizik a zóny havarijního plánování jsou určeny Havarijním plánem Pardubického kraje, který je zpracováván v souladu s legislativou Hasičským záchranným sborem Pardubického kraje. Havarijní plán je základním dokumentem a slouží především jako plánovací dokument při provádění záchranných a likvidačních prací. Jeho tvorba vyplývá ze zák. č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému (dále jen „zákon“).

Statutární město Pardubice má k dispozici výpis havarijního plánu kraje pro správní obvod obce s rozšířenou působností. Za zdroje rizika jsou považována zařízení, která obsahují nebezpečnou látku. Uvažována jsou riziková zařízení stabilní, tj. výrobní (procesní, včetně nadzemních potrubí), skladová a riziková zařízení přepravní (přeprava nebezpečných látek po železnici, silnici a podzemními produktovody). Možné zdroje rizik jsou také např. vybrané čerpací stanice pohonných hmot vč. LPG, hlavní vedení zemního plynu, vybrané železnice a silnice. Dále se jedná o významné zdroje rizik, jako jsou technologická zařízení s větším množstvím nebezpečných chemických látek, např. mrazírny, zimní stadion, plavecký areál apod. K řešení krizových situací byl zřízen dne 30. dubna 2004 krizový štáb. Je pracovním orgánem primátora k řešení krizových situací na území správního obvodu statutárního města Pardubice.

K ochraně obyvatel patří také bezdrátový rozhlasový systém varování obyvatelstva města Pardubice, systém úkrytů a objekty civilní ochrany obyvatel, policie a požární ochrany.

Objekty zdravotnické záchranné služby, hasičského záchranného sboru včetně objektů dobrovolných hasičů, objekty městské i státní policie, objekty civilní ochrany a zóny havarijního plánování jsou vyznačeny v **Obrázcích 54 a 55** v kapitole A2.1.9 Občanská vybavenost.

A2.1.14 Celkové vyhodnocení stavu a vývoje území

Území ORP Pardubice má celkově příznivé přírodní podmínky. Jde o rovinnou, klimaticky mírnou, nížinnou oblast, kde srážky ani průtoky obvykle nedosahují nijak extrémních hodnot. Stav vodního režimu je však vlivem změn v klimatu zhoršený. Na zásobování obyvatel pitnou vodou napojených na veřejný vodovod to zatím nemá, vzhledem k propojení vodohospodářských soustav, zásadní vliv. U vody ze studní se ale objevují problémy s nedostatkem podzemní vody. Půdní podmínky jsou velmi dobré a spolu s reliéfem a klimatem vytvářejí podmínky pro intenzivní zemědělské využívání. Usazeniny říčních teras jsou zdrojem šterkopísku jako stavebního materiálu.

Velké průmyslové podniky, doprava a koncentrace obyvatel v okolí měst jsou zdrojem škodlivin. Jde především o znečištění ovzduší a vody a o produkci odpadů a hluku. Mírně se zlepšuje koncentrace oxidu síry ze stabilních zdrojů, zhoršuje se však koncentrace oxidu dusíku, přízemního ozónu a prachu. Na zhoršení situace má největší vliv prudký nárůst dopravy. Jakost povrchových vod se celkově mírně zlepšuje, neuspokojivý stav je na méně vodních vodotečích protékajících malými sídly bez ČOV. Celková produkce odpadů mírně klesá, roste však produkce komunálního odpadu. V území je množství starých ekologických zátěží charakteru starých skládek komunálního

odpadu, kontaminovaných objektů a skládek odpadů z chemické výroby a rafinace ropy, které čekají na asanaci. S nárůstem dopravy souvisí nárůst zatížení hlukem, zejména ze silniční dopravy.

Současný stav z hlediska ochrany přírody a krajiny není příliš uspokojivý. Území je vlivem intenzivního využívání ekologicky nestabilní a splňuje pouze základní potřeby člověka, tj. obživu a bydlení. Rozloha zemědělské půdy se neustále snižuje ve prospěch ploch zastavěných. Průměrný roční úbytek orné činnosti v ORP Pardubice 14ha převážně kvalitní zemědělské půdy. Rozloha lesní půdy je stabilní, prakticky se nemění a činí 13,2% z celkové výměry. Lesnatost je však hluboko pod krajanským i celorepublikovým průměrem.

Dopravní infrastruktura je rozvinutá a obsahuje silniční, železniční a leteckou dopravu, vodní doprava je zastoupena pouze rekreační plavbou. Všechna sídla jsou dostupná po veřejných komunikacích silniční dopravou, do všech sídel zajišťují hromadná autobusová nebo městská doprava. Četnost spojů je však úměrná velikosti obce a její vzdálenosti od centra. V osách sever – jih a východ – západ je dobré železniční spojení celorepublikového významu. Silniční síť je přetížena (zvláště v Pardubicích a v jejich nejbližším okolí), nákladní doprava projíždí městem. Chybí obchvaty měst a obcí. Problémem měst je i doprava v klidu – nedostatek parkovacích míst. Individuální i nákladní doprava stále roste.

Technická infrastruktura v území je stabilní a spolehlivě pokrývá potřeby obyvatel i podniků v celém území. Je zastoupena všemi typy sítí pro zásobování energiemi, vodou, jinými produkty a zařízeními pro odvádění a čištění odpadních vod.

Sociodemografické podmínky v území jsou vcelku dobré. Nejvyšší hustota obyvatel je v Pardubicích a v jejich nejbližším okolí, s rostoucí vzdáleností od města postupně klesá. Přirozený přírůstek obyvatel je na Bohdanečsku, Opatovicku, Sezemicu, Dašicku a v Pardubicích vyrovnaný nebo mírně kladný, na Ždánicku a v okolí Chýstě je přírůstek nižší nebo mírně záporný (narozených je méně než zemřelých), v Rybitví, v Živanicích, Bukovině a Moravansku je tento stav výrazný. V důsledku migrace dochází v některých obcích v zájmu Pardubic k výraznému rozvoji počtu obyvatelstva v důsledku nové výstavby. Je zřejmé, že obyvatelé se stěhují z Pardubic do okolních obcí, kde vznikají obytné satelity. Nejvyšší průměrný věk obyvatel je v Pardubicích a v jejich nejbližším okolí, průměrný věk a počet seniorů se ale stále pomalu zvyšuje. Největší vzdělanost zůstává v Pardubicích a jejich nejbližším okolí.

Počet dokončených bytů stoupá od roku 2004. Prudký vzestup byl zaznamenán v letech 2007 a 2008, kdy vzrostl téměř na dvojnásobek oproti roku 2004. V letech 2009 – 2015 došlo k znatelnému poklesu vlivem hospodářské recese přibližně na úroveň roku 2004. Od roku 2016 opět dochází ke zvyšování bytové výstavby. Maxima bylo dosaženo v r. 2018, kdy bylo v ORP Pardubice dokončeno 677 bytů. Technická vybavenost a kvalita bydlení se neustále zlepšuje. Lze předpokládat, že se snižuje počet osob na jeden trvale obydlený byt i počet osob na jednu obydlenou místnost.

Z rekreačního pohledu je zdejší rovinná, zemědělsko průmyslová krajina s malým podílem zeleně málo turisticky atraktivní. Některé části území však mají značný potenciál pro kratší víkendové výlety a pro každodenní rekreaci. Jedná se o poměrně rozsáhlý pás kvalitního přírodního prostředí zahrnujícího především oblasti krajinného rázu (Bohdanečsko, Opatovicko, niva Labe a Chrudimky, Újezd - Borek, Spoil - Zminný).

Hospodářské podmínky území jsou dobré, vliv hospodářské recese minulých let je ale znatelný. Od roku 2008 se každoročně zvyšuje celkový počet ekonomických subjektů, přičemž nárůst je především v počtu obchodních společností. Poklesl počet podnikajících fyzických osob, a to hlavně v zemědělství. Oproti předchozím letům vlivem postupného ožívání ekonomiky mírně klesla nezaměstnanost. Míra podnikatelské aktivity se mírně proti 2008 zvyšovala, stejně jako počet ekonomicky aktivních obyvatel, od roku 2016 se postupně snižuje. Ekonomické zatížení obyvatel (poměr ekonomicky aktivních a neaktivních obyvatel) se však zvýšilo, což souvisí se stárnutím populace. Nejlepší podmínky pro podnikání a zaměstnanost jsou v Pardubicích, které jsou hospodářským centrem nejen ORP, ale i celého Pardubického kraje.

A2.2 HODNOTY V ÚZEMÍ

A2.2.1 Širší územní vztahy

Územní vztahy jsou hodnotou, která pozitivně ovlivňuje území ORP Pardubice a stejně tak ovlivňuje i své okolí.

Území má velmi těsné dopravní, hospodářské a společenské vazby na města Hradec Králové a Chrudim, která leží v blízkosti hranic správního obvodu ORP Pardubice. Sdílejí s nimi i významné prvky technické infrastruktury, jako je např. dálkový rozvod tepla. Obě města mají také významný vliv na zaměstnanost ve správním obvodu ORP Pardubice.

Další významné vazby má území západním směrem na Kolín a Prahu, se kterými je spojeno dálnicí D11, železničním koridorem a silnicí I/2. Další vazby, především dopravní, má území směrem jiho-východním na Brno a Olomouc, směrem jižním na Havlíčkův Brod a severním směrem na Trutnov a Náchod.

Pozitivní vývoj širších územních vztahů ovlivňuje zejména budování nové dopravní infrastruktury (dokončení D11 a výstavba D35), která rozšíří vazby na vzdálenější sídla mimo správní území.

Jedním z cílů územního plánování je tyto vazby sledovat za účelem společenského a hospodářského potenciálu rozvoje území. Nástroji územního plánování lze však širší územní vztahy ovlivnit jen nepřímo.

A2.2.2 Prostorové a funkční uspořádání území

Prostorové a funkční uspořádání území lze také považovat za hodnotu. Vychází ze společenských potřeb a souvisí s morfologickými podmínkami a s historickým vývojem území.

Základem prostorového uspořádání jsou tři nejvýznamnější sídla správního území. Pardubice, Lázňe Bohdaneč a Sezemice. Ze dalších sídel následují Dašice a Opatovice nad Labem a dále pak řada malých obcí. Hodnota je v jejich uspořádání v krajině a zejména v jejich vzájemných vazbách na místní centra a na centrum ORP, město Pardubice.

Funkční uspořádání stanoví rozmístění jednotlivých složek urbanizovaného prostoru tak, aby byl, při respektování kontinuity vývoje území, zajištěn jeho rozvoj ve všech složkách funkčního využití odpovídající charakteru a velikosti obce. Hodnotou je zejména na rozmístění centrálních funkcí v sídlech, veřejných prostranstvích, občanské, dopravní a technické infrastruktury, systému sídelní a krajinné zeleně a uspořádání nezastavěného území. Prostorové a funkční uspořádání je vzájemně provázané.

Úkolem územního plánování je zachovat vazby i identitu jednotlivých sídel a zamezit tendencím ke jejich srůstání a nadměrnému rozšiřování sídel do krajiny, případně omezit vylidňování center v souvislosti se suburbanizací..

Prostorové uspořádání území je dané předchozím vývojem a nástroji územního plánování jej lze ovlivnit jen částečně, např. při rozšiřování jednotlivých sídel. Funkční uspořádání území je zcela v kompetenci územního plánování.

A2.2.3 Struktura osídlení

Struktura osídlení je také hodnota v území. Je to soustava charakterově a velikostně různých sídel (samoty, osady, vesnice, města) a dalších složek vybavení území, které spojuje množství vnitřních vazeb a vazeb na krajinu a přírodní prvky. Společně pak vytvářejí sídelní celky, rozmanité prostory a příznivé prostředí pro životy lidí. Prostředí sídel tvoří veřejné prostory a prostranství, stavby a jejich soubory pro bydlení a další účely v rozsahu, který odpovídá typu, velikosti a zaměření sídla. *(podrobně viz metodika Urbanistická koncepce a kompozice v územním plánu, MMR 2013)*

Strukturu osídlení mohou nástroje územního plánování ovlivnit jen částečně. Mohou ale zamezit jejímu případnému rozbití, zejména při tendencích srůstání sídel při jejich rozvoji. Mohou také částečně ovlivnit využívání nezastavěného území a okolní krajiny.

Urbanistická struktura, kulturní, historické a architektonické hodnoty

Se strukturou osídlení souvisí také struktura urbanistická. V některých obcích, zvláště pak ve městě Pardubice, existují z urbanistického pohledu hodnotné celky. Většinou nemají žádnou legislativní ochranu, ale jsou vnímány jako hodnoty.

Za významné oblasti se zachovalou urbanistickou strukturou jsou považovány následující části města Pardubice (*Zdroj: Vlastní průzkum*).

- historické centrum města s městskou památkovou rezervací
- bloky domů mezi ulicemi Pernerova, Na Hrádku a Sukova, tř. Míru
- bloky domů mezi ulicemi tř. Míru, Hronovická a Sladkovského, 17. listopadu
- prostor kolem náměstí Legií a kolem ulic Nerudova, Jungmannova
- vilová čtvrť mezi ulicemi Wintrova, Bezdíčková a Husova, Sezemická
- sídliště Dukla
- sídliště Polabiny

Dále pak

- městská památková zóna Dašice
- Masarykovo náměstí v Lázních Bohdaneč a lázeňský areál
- Husovo náměstí v Sezemicích

Za obce se zachovalou urbanistickou strukturou jsou považovány (*Zdroj: Strategie ochrany krajinného rázu ORP Pce, R. Bukáček, J. Rusňák, P. Bukáčková 2010*)

- Čeradice, zachovalé typické prostorové uspořádání sídla
- Kostěnice, zachovalý návesní prostor
- Moravanský, zachovalé uliční uspořádání
- Platěnsko, zachovalé jednostranné uliční uspořádání
- Turov, zachovalé typické prostorové uspořádání sídla

Tabulka 54 Stavební dominanty

Obec	Stavební dominanta
Kunětice	kostel
Mikulovice	kostel
Opatovice n. L.	elektrárna Opatovice, komíny
Pardubice	18-ti podlažní dům čp. 379, Bělehradská
Pardubice	obilné silo Pardubičky
Pardubice	telekomunikační věž, Masarykovo nám.
Pardubice	Zámek
Pardubice	Zelená brána, nám. Republiky
Platěnice	Kostel
Ráby	Hrad Kunětická Hora

Ze stavebních dominant správního území byly vybrány ty, které mají regionální význam. Existuje ještě řada místních kulturních dominant různého charakteru. Pozitivní, např. kostely v každé obci. Negativní, např. komíny, stožáry, nevhodné stavby mimo měřítko apod.

Tabulka 55 Vyhlídkové body

Obec	Vyhlídkový bod
Mikulovice	Vrch u kostela, výhled na Pardubicko a Chrudimsko
Pardubice	Věž Zelené brány, výhled na město
Ráby	Věž hradu Kunětická Hora, výhled na celé Polabí, na Železné hory a za příznivých podmínek i na Krkonoše a Orlické hory

Uvedené kulturní, historické, urbanistické a architektonické hodnoty jsou vnímány jako jedinečnost či výjimečnost území a poskytují doklady o předchozím historickém vývoji. Nástroji územního plánování lze zajistit zachování tohoto kulturního dědictví, pokud má zákonnou ochranu.

A2.2.4 Sociodemografické podmínky a bydlení

Hodnotami zde jsou struktura obyvatel dle věku, pohlaví, rodinného stavu, vzdělanost, zalidnění a vývoj populace.

Bydlení představuje domovské zázemí obyvatel žijících na určitém území a spolu s vybavením území představuje jednu ze základních civilizačních hodnot.

Nástroji územního plánování lze tyto podmínky ovlivnit pouze nepřímo vymezením příslušných funkčních ploch.

A2.2.5 Příroda a krajina

Příroda a krajina je nespornou hodnotou v území. Jak již bylo uvedeno v kapitole A2.1.5 je podle současné české legislativy chráněná veškerá volná krajina (zákon 460/2004 Sb.). Dále jsou rozeznávána tzv. zvláště chráněná území.

Na území ORP Pardubice se vyskytují pouze maloplošná zvláště chráněná území. Jde o národní přírodní rezervace (NPR), přírodní rezervace (PR) a přírodní památky (PP). Dále NATURA 2000, což je soustava chráněných území, vytvořená na základě jednotných principů na území států EU. Spadají do ní ptačí oblasti (PO) a evropsky významné lokality (EVL). Uvedená území jsou zároveň přírodními hodnotami a jsou podrobně popsána v kapitole A2.1.5.

Významné krajinné prvky (VKP)

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, § 3 definuje VKP jako „ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotnou část krajiny, utvářející její typický vzhled nebo přispívající k udržení její stability“.

Zákon definuje VKP ve dvou polohách:

- 1.- skupinu vyjmenovanou taxativně, „významné krajinné prvky ze zákona“, přičemž se jedná o biologické jednotky, seřazené do 4 podskupin:
 - VKP ze zákona jsou lesy, vodní toky a jejich (údolní) nivy, jezera a rybníky, rašeliniště.
2. - skupinu vyjmenovanou fakultativně, jako jsou zejména mokřady, stepní trávníky, remízky, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy. Jsou označovány jako VKP registrované.
 - VKP registrovaných je ve správním území ORP Pardubice 14.

Zvláště chráněné území

Ve správním území ORP Pardubice se nachází tato zvláště chráněná území:

- 1 národní přírodní rezervace (NPR)
- 6 přírodních rezervací (PR)
- 9 přírodních památek (PP)
- 2 ptačí oblast
- 9 evropsky významných lokalit

Památné stromy

Ve správním území ORP Pardubice se nachází 145 památných stromů zapsaných v ústředním seznamu NPÚ.

Územní systém ekologické stability

Stávající funkční prvky ÚSES ze schválených územních plánů obcí jsou zároveň přírodními hodnotami a jejich popis je uveden v kapitole A2.1.5. Často jsou součástí jiných přírodních prvků s legislativní ochranou.

Krajinný ráz

Krajinný ráz je přírodní, kulturní a historickou charakteristikou určitého místa či oblasti, patří k důležitým hodnotám spoluvytvářejícím identitu národa. Ochrana krajinného rázu spočívá v ochraně pozitivních znaků určité charakteristiky krajiny a v eliminaci negativního projevu znaků, které jsou obecně vnímány jako nepřijatelné a rušivé. V dokumentu Strategie ochrany krajinného rázu ORP Pardubice, autorů R. Bukáček, J. Rusňák, P. Bukáčková z r.2010 byly vymezeny oblasti a místa krajinného rázu. Jejich popis je uveden v kapitole A2.1.5 stejně jako ostatních výše uvedených přírodních a krajinných prvků.

Nástroji územního plánování lze zajistit zachování přírodních a krajinných hodnot, pokud mají zákonnou ochranu.

A2.2.6 Vodní režim a horninové prostředí

Vodní režim je nespornou hodnotou v území.

Z pohledu územního plánování jsou důležité ty jeho složky, které mají územní průmět. Jsou to vodní zdroje, vodní útvary podzemních a povrchových vod. Legislativní ochranu zajišťuje Zákon o vodách (vodní zákon) č. 254/2001 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Vodní toky, jezera a rybníky, jako přírodní hodnoty, byly již uvedeny v kapitole A2.2.5 v části o významných krajinných prvcích, kam ze zákona také patří. Ochranná pásma vodních zdrojů jsou zároveň limity.

Z horninového prostředí jsou hodnotou ložiska nerostných surovin. V ORP Pardubice se vyskytují zejména ložiska štěrkopísků. Jsou těžená v oblasti Dolan, Stéblové a Čeperky. Dále se v ORP vyskytují menší ložiska cihlářské hlíny, která již těžena nejsou. Legislativně jsou chráněna jako ložiska nerostných surovin dle Zákona č. 44/1988 Sb. (horní zákon). Jsou zároveň limity.

Nástroji územního plánování lze zajistit zachování těchto hodnot, pokud mají zákonnou ochranu.

A2.2.7 Kvalita životního prostředí

Složky, které ovlivňují kvalitu životního prostředí jsou z pohledu územního plánování zejména klimatické poměry, ovzduší, voda, odpady, staré ekologické zátěže území a hluk.

Hodnotami mohou být označeny stavby zařízení nebo činnosti, které snižují negativní vlivy lidského konání na kvalitu životního prostředí. Například čistírny odpadních vod, separační dvory, třídění odpadu, zařízení na omezení znečištění ovzduší, na snižování hluku z dopravy apod.

Nástroji územního plánování lze tyto podmínky ovlivnit pouze nepřímo vymezením příslušných funkčních ploch, které mohou kvalitu životního prostředí ovlivnit.

A2.2.8 Zemědělský půdní fond a pozemky určené pro plnění funkce lesa

Hodnotami jsou zemědělská půda, zejména s třídou ochrany I a II a veškeré lesní pozemky. Mají zákonnou ochranu. Nástroji územního plánování lze zajistit zachování těchto hodnot.

A2.2.9 Občanská vybavenost včetně její dostupnosti a veřejná prostranství

Občanská vybavenost je nespornou hodnotou ve všech jejích podobách. Doplnuje životní podmínky obyvatel a zajišťuje jejich potřeby. Podrobně je popsána v kapitole A2.1.9.

Nástroji územního plánování lze tyto hodnoty ovlivnit pouze nepřímo vymezením příslušných funkčních ploch.

A2.2.10 Dopravní a technická infrastruktura včetně její dostupnosti.

Stejně jako občanská vybavenost je i dopravní a technická infrastruktura nespornou hodnotou. Zajišťuje životní podmínky a potřeby obyvatel v území. Podrobně je popsána v kapitole A2.1.10. Většinou sebou nese ochranná pásma a je zároveň limitem. Nástroji územního plánování lze zajistit

zachování těchto hodnot. Za hodnotu v území je považována i veřejná autobusová a železniční doprava a městská hromadná doprava. Tu však nástroji územního plánování přímo zajistit nelze.

A2.2.11 Ekonomické a hospodářské podmínky

Dobré ekonomické podmínky a s tím související zaměstnanost v území je také hodnotou, která zlepšuje život obyvatel. Nástroji územního plánování je však lze ovlivnit pouze nepřímo vymezením příslušných funkčních ploch, které mohou mít na ekonomiku v území vliv.

A2.2.12 Rekreační a cestovní ruch

Také možnosti rekreace jsou hodnotou, která zlepšuje a zpříjemňuje život obyvatel. Cestovní ruch pak může přinášet hodnotu ekonomickou. Nástroji územního plánování je však lze ovlivnit pouze nepřímo vymezením příslušných funkčních ploch.

A2.2.13 Bezpečnost a ochrana obyvatel

Objekty a zařízení zajišťující ochranu obyvatel a jejich bezpečnost jsou nespornou hodnotou v území. Podrobně je popsána v kapitole A2.1.13. Nástroji územního plánování ji však lze ovlivnit pouze nepřímo vymezením příslušných funkčních ploch.

A2.2.14 Celkové vyhodnocení hodnot v území***Vyhodnocení kulturních, urbanistických, historických a architektonických hodnot území***

Uvedené hodnoty jsou kulturním dědictvím v území, které je nutné zachovat pro další generace. Některé z nich mají legislativní ochranu, jsou zároveň limity a určitým způsobem omezují rozvoj v území. Hlavním požadavkem pro územní plánování v této oblasti je respektování těchto hodnot a citlivý návrh případných nových funkčních ploch a nových staveb v jejich okolí.

Vyhodnocení přírodních hodnot území

Území ORP Pardubice vzhledem ke svému rovinnému charakteru, minimálnímu zalesnění, značnému zastavění a průmyslovému využití nemá přírodních ploch nadbytek. O to cennější jsou ty, které se zachovaly. Kromě přírodních prvků, které mají legislativní ochranu, tu jsou i další přírodní hodnoty, které souvisí také s hodnotami kulturními. Jde především o místa krajinného rázu, pohledové horizonty, obrazy sídel v krajině a pásy zeleně podél vodních toků v sídlech. Nejvýznamnějším územím je z tohoto pohledu okolí Kunětické hory, Bohdanečsko a niva Labe. Hlavním požadavkem pro územní plánování v této oblasti je respektování všech přírodních hodnot a citlivý návrh případných nových funkčních ploch a nových staveb, především ve vyznačených krajinných celcích a místech krajinného rázu.

Vyhodnocení civilizačních hodnot území

Civilizační vymoženosti, jako jsou občanské vybavení, bydlení, technická a dopravní infrastruktura, představují základní civilizační hodnotu v území. Vytvářejí vhodné životní podmínky, umožňují kulturní bydlení, hospodářský rozvoj i aktivní odpočinek. S podmínkami pro bydlení, práci a rekreaci pak souvisí zaldnění, vývoj populace, struktura obyvatel a vzdělanost. Prvky dopravní a technické infrastruktury jsou zároveň limity. Hlavním požadavkem pro územní plánování v této oblasti je citlivě vytvářet podmínky a plochy pro rozvoj těchto hodnot v území tak, aby naplnily potřeby obyvatel, aby nadměru neznehodnocovaly území a zároveň umožňovaly jeho trvalý rozvoj. Vhodně umístěné plochy infrastruktury mohou kladně ovlivnit části území s nepříznivými sociodemografickými a hospodářskými podmínkami.

A2.3 LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ

Limity představují omezení rozvoje v území z důvodu ochrany veřejných zájmů, vyplývajících z právních předpisů nebo stanovených na základě zvláštních právních předpisů nebo vyplývajících z vlastností území.

A2.3.1 Širší územní vztahy

Širší územní vztahy nepředstavují žádné omezení v území.

A2.3.2 Prostorové a funkční uspořádání území

Prostorové a funkční uspořádání území je řešeno v jednotlivých stupních územně plánovacích dokumentacích. Funkční plochy umožňují jen určité využití území, které povolují jejich regulativy. Z tohoto pohledu mohou být jistým omezením v území.

A2.3.3 Struktura osídlení

Jistým omezením vyplývajícím ze struktury osídlení mohou být její kulturní aspekty. Limitem jsou vyhlášené městské památkové rezervace, památkové zóny a ochranná pásma nemovitých národních kulturních památek, které mají legislativní ochranu.

A2.3.4 Sociodemografické podmínky a bydlení

Sociodemografické podmínky a bydlení nepředstavují žádné omezení v území.

A2.3.5 Příroda a krajina

Podle současné legislativy chráněná veškerá volná krajina (zákon 460/2004 Sb.). Dále jsou rozeznávána tzv. zvláště chráněná území, která jsou spolu s dalšími přírodními prvky limity omezující území.

Na území ORP Pardubice se vyskytují pouze maloplošná zvláště chráněná území. Jde o národní přírodní rezervace (NPR), přírodní rezervace (PR) a přírodní památky (PP). Dále NATURA 2000, což je soustava chráněných území, vytvořená na základě jednotných principů na území států EU. Spadají do ní ptačí oblasti (PO) a evropsky významné lokality (EVL).

Dále zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, § 3 definuje významné krajinné prvky (VKP). Jednak VKP ze zákona, což jsou lesy, vodní toky a jejich (údolní) nivy, jezera a rybníky, rašeliniště. A jednak skupinu vyjmenovanou fakultativně, jako jsou zejména mokřady, stepní travníky, remízky, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy. Ty jsou označovány jako VKP registrované. VKP registrovaných je ve správním území ORP Pardubice 22.

Ve správním území ORP Pardubice se nachází tato zvláště chráněná území:

- 1 národní přírodní rezervace (NPR)
- 2 přírodní rezervace (PR)
- 12 přírodních památek (PP)
- 2 ptačí oblast
- 9 evropsky významných lokalit

Ve správním území ORP Pardubice se nachází 142 památných stromů zapsaných v ústředním seznamu NPÚ.

Stávající funkční prvky ÚSES ze schválených územních plánů obcí jsou také limity vyplývající z funkčního uspořádání území. Často jsou součástí jiných přírodních prvků s legislativní ochranou.

A2.3.6 Vodní režim a horninové prostředí

Vodní zdroje, vodní útvary podzemních a povrchových vod se svými ochrannými pásmy jsou limity. Legislativní ochranu zajišťuje Zákon o vodách (vodní zákon) č. 254/2001 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Ochranná pásma vodních zdrojů jsou převzata od poskytovatelů a jsou zakreslena ve výkresu limitů. Přehledná mapka výskytu ochranných pásem vodních zdrojů je uvedena v kapitole A2.1.6. Ve stejné kapitole jsou také zobrazena záplavová území, která jsou významným limitem. Z horninového prostředí jsou limity ložiska nerostných surovin. V ORP Pardubice se vyskytují zejména ložiska štěrkopísků. Legislativně jsou chráněna dle Zákona č. 44/1988 Sb. (horní zákon). Viz **Obrázek 34** v kapitole A2.1.6.

Chráněná ložisková území a dobývací prostory jsou uvedeny ve výkrese limitů.

Na území ORP Pardubice se jedná o ložiska těchto surovin:

- cihlářská surovina Čepí, Dubany
- štěrkopísky Stéblová VII
- štěrkopísky Stéblová II
- štěrkopísky Lázně Bohdaneč
- štěrkopísky Čeperka II
- cihlářská surovina Časy

A2.3.7 Kvalita životního prostředí

Kvalita životního prostředí omezuje území nepřímo. Limitem jsou nepříznivé hodnoty škodlivých prvků ve vodě, půdě nebo v ovzduší, které omezují území v dalším rozvoji.

A2.3.8 Zemědělský půdní fond a pozemky určené pro plnění funkce lesa

Limitem je zemědělská půda, zejména s třídou ochrany I a II a veškeré lesní pozemky. Legislativně je jejich ochrana řešena zákonem č. 334/1992 Sb., O ochraně zemědělského půdního fondu a Lesním zákonem č. 289/1995 Sb. Omezením je také vzdálenost 50 od okraje lesa. Obrázky jsou uvedeny kapitole A2.1.8

A2.3.9 Občanská vybavenost včetně její dostupnosti a veřejná prostranství

Funkční plochy občanského vybavení umožňují jen určité využití území, které povolují jejich regulativy. Z tohoto pohledu mohou být jistým omezením. Do občanského vybavení také patří objekty kulturního dědictví, které jsou nositeli ochranných pásem a jsou tedy mimo hodnot také limity. Jde především jde především o ochranná pásma nemovitých kulturních památek, městskou památkovou rezervaci a zónu a území s archeologickými nálezy které ochraňují kulturní dědictví. V kapitole A2.1.9 jsou podrobně popsány.

A2.3.10 Dopravní a technická infrastruktura včetně její dostupnosti.

Dopravní a technická infrastruktura je významným nositelem limitů v území. Jejich ochranná pásma omezují rozvoj v území.

Dopravní infrastruktura

Ochranná pásma u silnic, dálnic a místních komunikací se stanovují dle zák. 13/1997 Sb., § 30 až 34, jako území ohraničená svislými plochami vedenými po obou stranách komunikace ve vzdálenosti:

- dálnice, 100 m od osy vozovky přilehlého jízdního pásu dálnice
- silnice I. třídy, 50 m od osy vozovky přilehlého jízdního pásu silnice
- místní komunikace I. třídy, 50 m od osy vozovky přilehlého jízdního pásu silnice
- silnice II. třídy, 15 m od osy vozovky přilehlého jízdního pásu silnice
- silnice III. třídy, 15 m od osy vozovky přilehlého jízdního pásu silnice
- místní komunikace II. třídy, 15 m od osy vozovky přilehlého jízdního pásu silnice

Platí mimo souvisle zastavěné území obcí. Pro dráhy železniční a trolejbusové je ochranné pásmo vymezeno svislou plochou:

- celostátní a regionální dráhy, 60 m od osy krajní koleje, nejméně ale 30 m od hranice obvodu dráhy
- vlečky, 30 m od osy krajní koleje
- dráhy trolejbusové, 30 m od osy krajního trolejového drátu mimo souvisle zastavěné území obcí

Ochranná pásma v okolí leteckých koridorů dle VUSS, viz výkres limitů.

- hluková pásma letiště
- ornitologická pásma letiště
- ochranné pásmo s omezením vzdušných vedení VN a VVN
- ochranné pásmo leteckých zabezpečovacích zařízení
- ochranné pásmo VPP letiště
- ochranné pásmo provozních ploch letiště
- ochranné pásmo vzletových rovin letiště
- ochranné pásma letecké stavby

Technická infrastruktura

Kanalizace, voda

- ochranné pásmo objektu čištění odpadních vod, dle schválených územních plánů
- ochranné pásmo pro vodovod a kanalizaci je vymezeno podle průměru potrubí do 500 mm 1,5m na obě strany a nad 500 mm je 2,5 m na obě strany.

Elektrizační soustava

- ochranné pásmo elektrické stanice dle zák. 458/2000 Sb.,
1 až 52kV 7m, nad 52kV 20m
- ochranné pásmo elektrických vedení dle zák. 458/2000 Sb.,

venkovní vedení od 1 kV do 35 kV	7 m
od 35 kV do 110 kV	12 m
od 110 kV do 220 kV	15 m
od 220 kV do 440 kV	20 m
nad 440 kV	30 m
podzemní vedení do 110 kV	1 m
podzemní vedení nad 110 kV	3 m

Plyn

- ochranné pásmo objektu zásobování plynem dle údajů poskytovatele, viz výkres limitů
- ochranná a bezpečnostní pásma plynovodů dle údajů poskytovatele, viz výkres limitů

Produktovody

- ochranná pásma ropovodů a produktovodů dle údajů poskytovatele, viz výkres limitů.

Komunikační vedení a zařízení

- ochranné pásmo komunikačního zařízení dle údajů poskytovatele, viz výkres limitů
- ochranné pásmo komunikačního vedení dle údajů poskytovatele, viz výkres limitů

Teplovody

- ochranné pásmo teplovodních zařízení 2,5 m

A2.3.11 Ekonomické a hospodářské podmínky

Hospodářské podmínky nepředstavují žádné omezení v území.

A2.3.12 Rekreace a cestovní ruch

Rekreace a cestovní ruch nepředstavují žádné omezení v území.

A2.3.13 Bezpečnost a ochrana obyvatel

Bezpečnost a ochrana obyvatel představuje omezení v území pouze v případě, že havarijním plánem, nebo vlastníkem objektu, jsou určena ochranná, bezpečnostní či jiná pásma staveb (výbušnin, nebezpečné látky, hrozby explozí a požárů).

A2.3.14 Celkové vyhodnocení limitů využití území

Limity využití území lze rozdělit na limity přírodní a limity technické. Přírodní limity vycházejí z vlastností území, technické limity jsou důsledkem lidské činnosti a chrání již vybudovaná díla. Především stavby dopravní a technické infrastruktury. Na území ORP Pardubice je jich velké množství a jsou vyznačeny ve výkresech limitů.

Omezením v území mohou být i významné záměry z územně plánovacích dokumentací. Především ze Zásad územního rozvoje Pardubického kraje. Příkladem je koridor pro kanál D-O-L, nebo jiné plánované stavby dopravní či technické infrastruktury nadmístního významu.

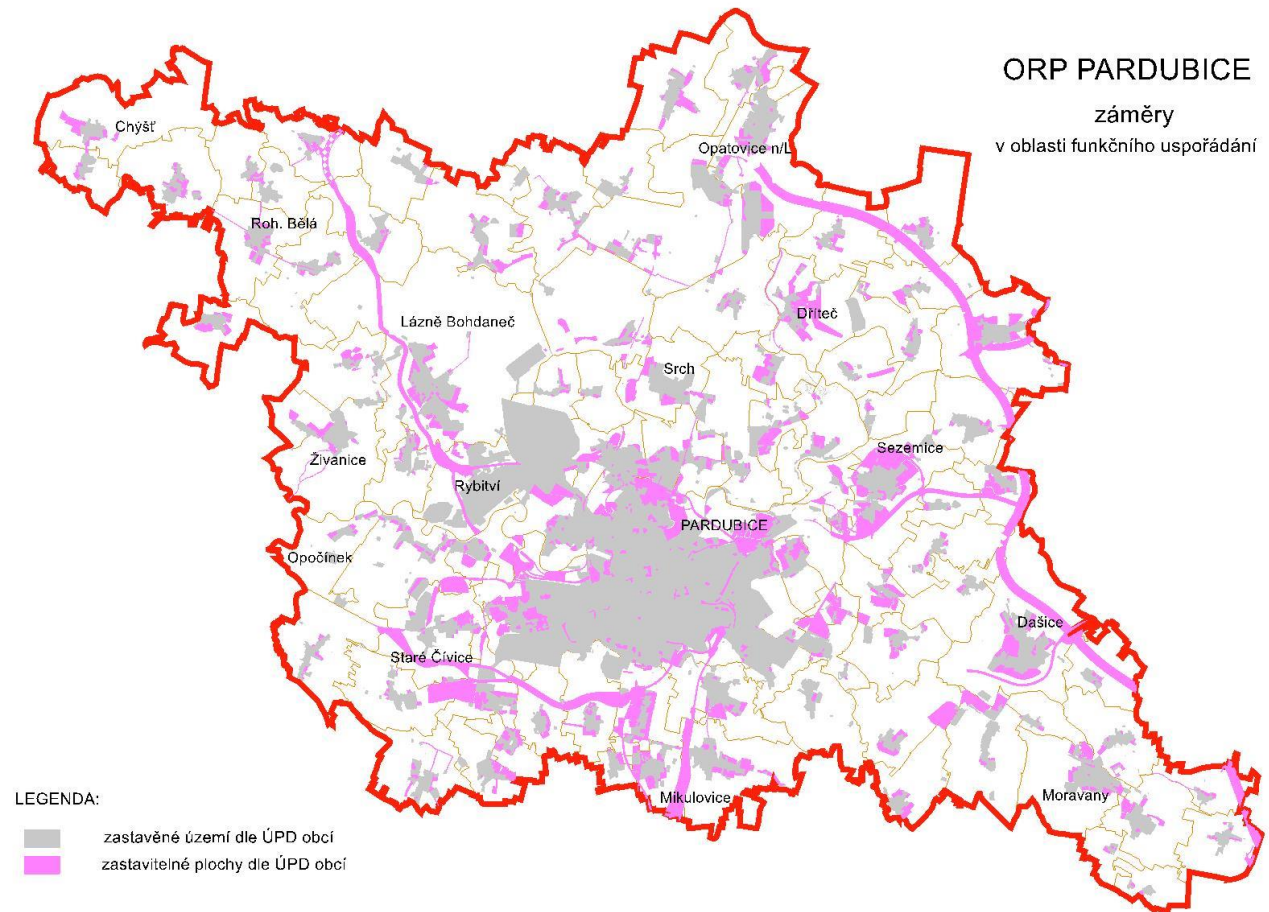
A3 ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ ZÁMĚRŮ NA PROVEDENÍ ZMĚN V ÚZEMÍ

A3.1 Záměry v oblasti prostorového a funkčního uspořádání území

Z územně plánovacích dokumentací je patrná snaha každé obce o vytvoření prostoru pro svůj další rozvoj. V následujícím obrázku je uveden přehled současně zastavěného území a navržených zastavitelných ploch z ÚPD obcí. Z provedené GIS analýzy vyplývá, že v případě, že dojde k naplnění všech navržených zastavitelných ploch zástavbou, zvětší se rozsah zastavěného území o polovinu, což v rámci ORP Pardubice představuje nárůst o přibližně 3000 ha.

Obrázek 69

(Zdroj: ÚPD obcí)

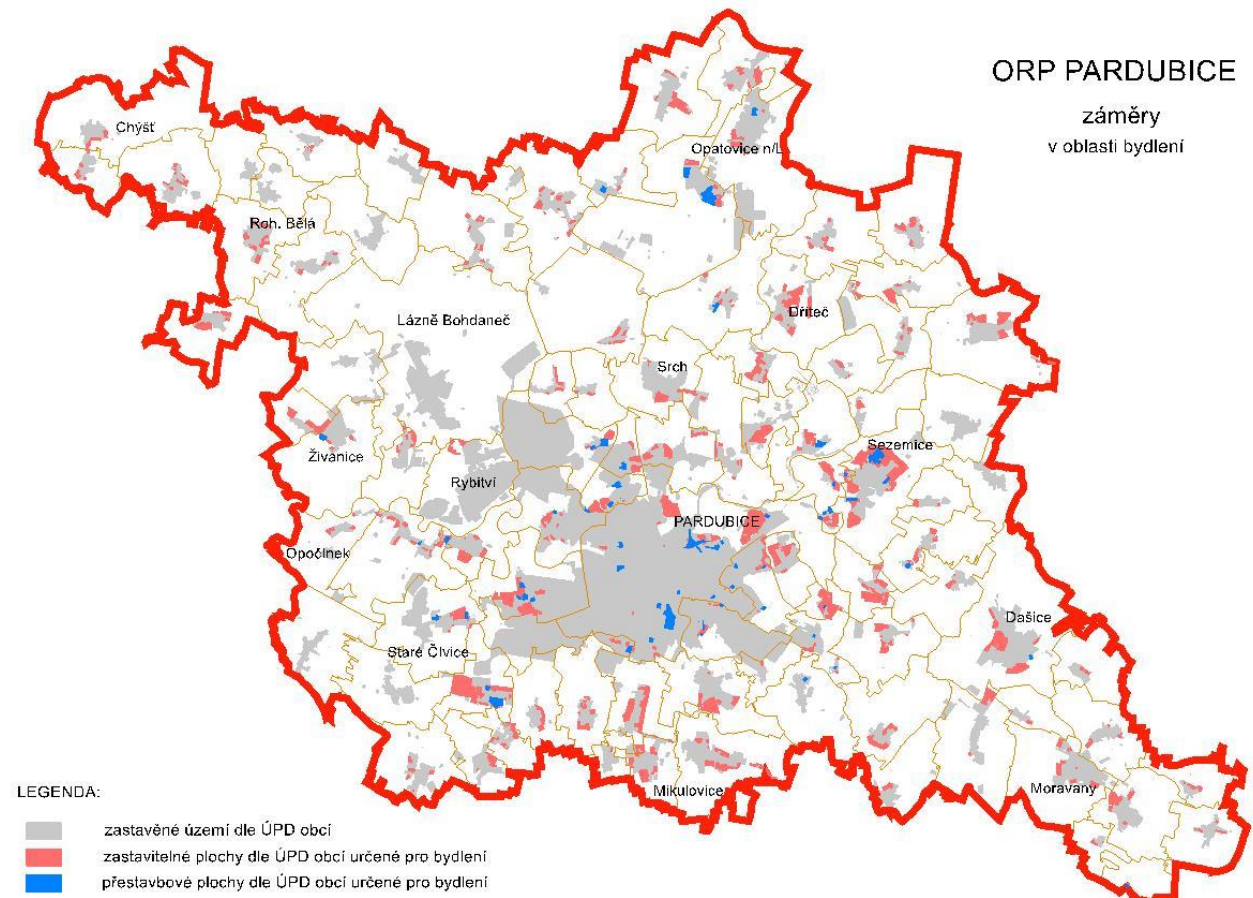

A3.2 Záměry v oblasti bydlení

V následujícím obrázku je uveden přehled zastavitelných a přestavbových ploch určených územními plány pro bydlení. Celkem je na území ORP Pardubice navrhováno pro bydlení cca 1000 ha ploch.

Obrázek 70

(Zdroj: ÚPD obcí)

A3.3 Záměry v oblasti přírody a krajiny

V následujícím **Obrázku 71** je uveden přehled záměrů v oblasti přírody a krajiny z územně plánovacích dokumentací obcí. Jde především o návrhy různých typů zeleně, doplnění prvků ÚSES a v malé míře také o zalesnění některých ploch.

V ORP Pardubice existuje Územní studie krajiny. V návrhové části tohoto územně plánovacího podkladu lze najít další rámcová doporučení v oblasti přírody a krajiny, zejména ke zvýšení ekologické stability krajiny. Výběr z nich je uveden v **Obrázku 72**.

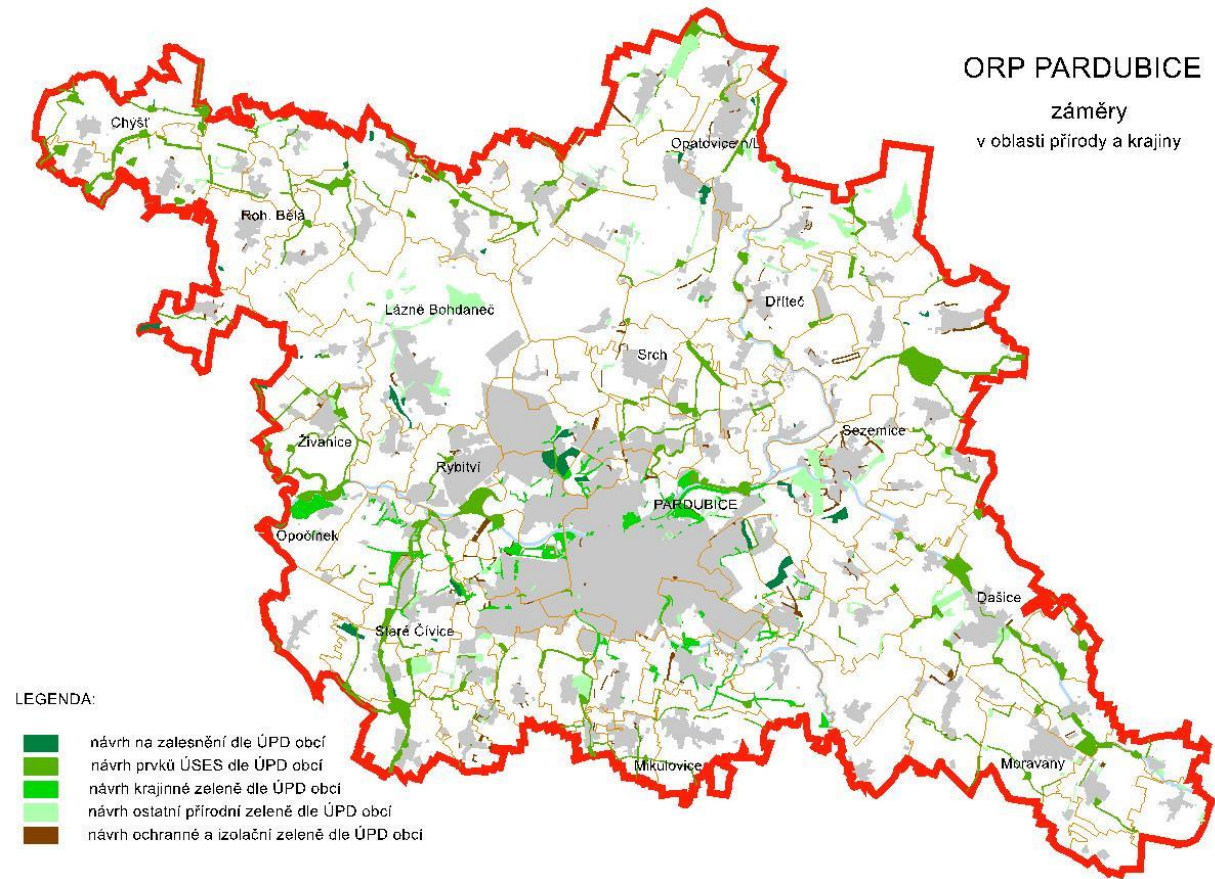
A3.4 Záměry v oblasti vodního režimu a horninového prostředí

V následujícím obrázku je uveden přehled záměrů v oblasti vodního režimu a horninového prostředí. Z územních plánů obcí jsou z těchto záměrů plánovány poldry na Spojišském odpadu. Jeden na území obce Spojiš a dva na území města Pardubice, z toho jeden jako suchý. Dalším záměrem z územních plánů je těžba štěrkopísků v oblasti Stéblové a Černé u Bohdanče.

V ORP Pardubice existuje Územní studie krajiny. V návrhové části tohoto územně plánovacího podkladu lze najít další rámcová doporučení v oblasti vodního režimu. Jde, mimo jiné, o revitalizace toků a o nové vodohospodářské plochy. Výběr z těchto doporučení je uveden v **Obrázku 73**.

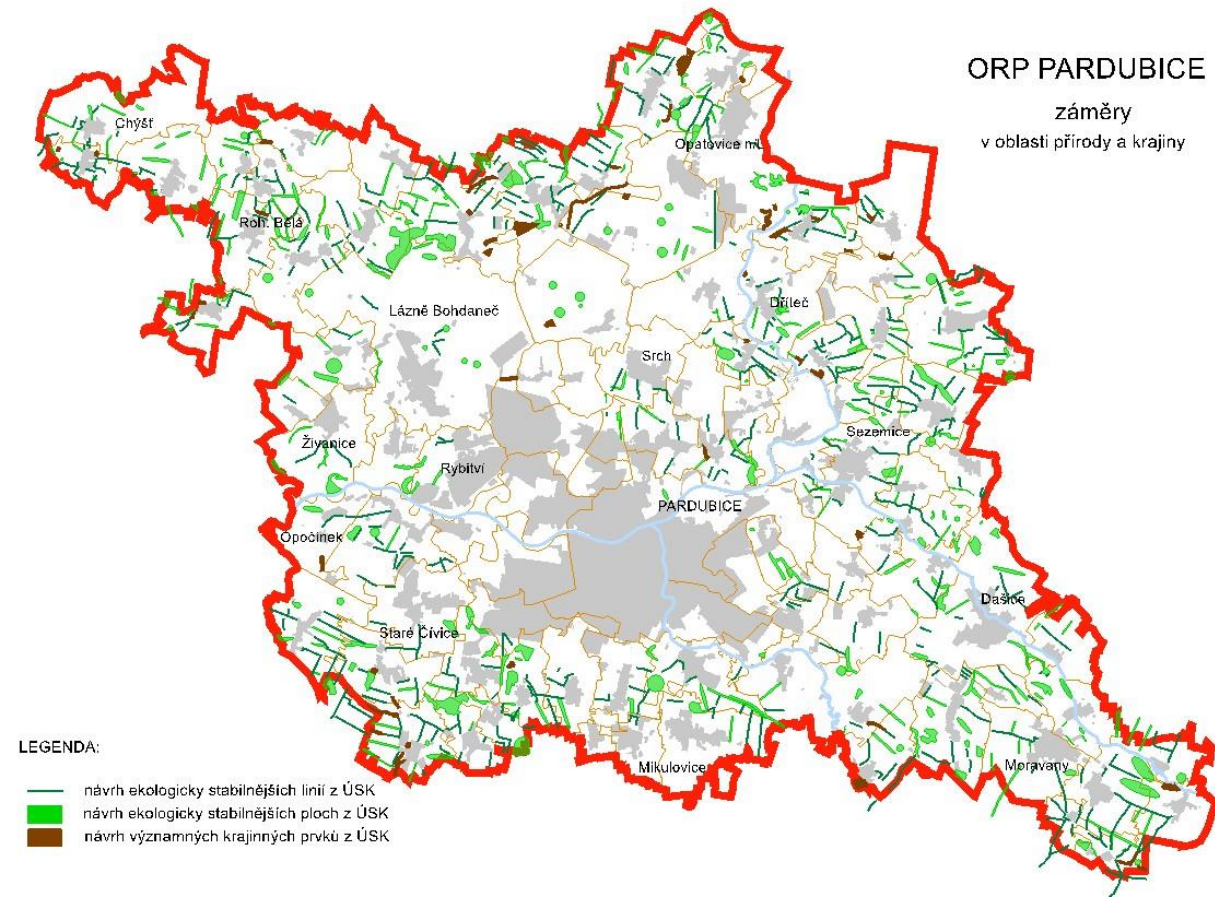
Obrázek 71

(Zdroj: ÚPD obcí)

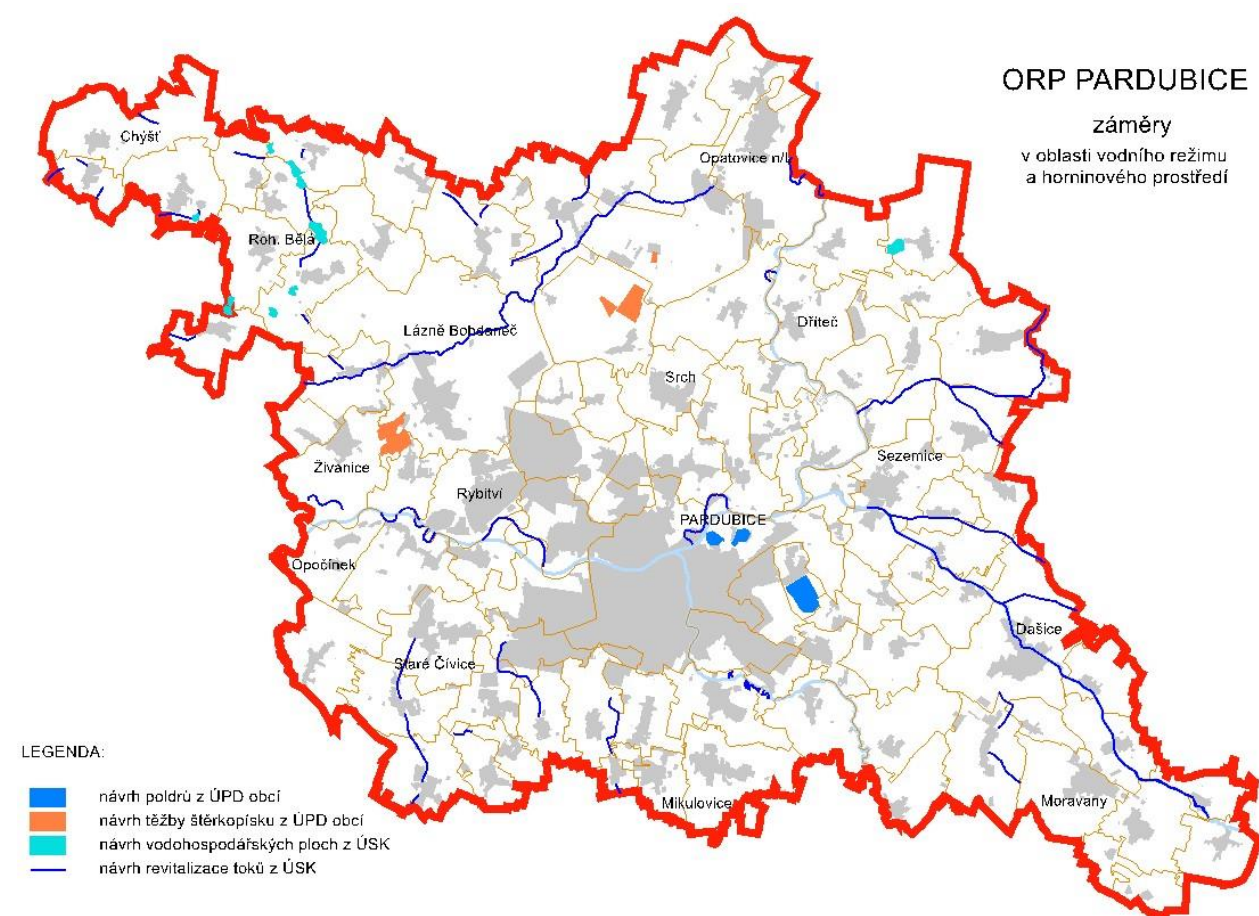
Obrázek 72

(Zdroj: EKOTOXA, ÚSK ORP Pardubice)

Obrázek 73

(Zdroj: EKOTOXA, ÚSK ORP Pardubice)

A3.5 Záměry v oblasti zemědělského půdního fondu a pozemků určených k plnění funkcí lesa

Ze záměrů v oblasti zemědělského půdního fondu jsou známy hlavně zábory ve prospěch zastavitelných ploch, případně v malé míře ve prospěch krajinné zeleně.

Ze záměrů v oblasti lesních pozemků je v malé míře navrhováno zalesnění některých menších ploch. Viz **Obrázek 69** z kapitoly A3.3 Záměry v oblasti přírody a krajiny.

V ORP Pardubice existuje Územní studie krajiny. V návrhové části tohoto územně plánovacího podkladu lze najít další rámcová doporučení v oblasti ZPF a PUPFL. Například zatravnění, zalesnění, technická opatření ke snížení vodní a větrné eroze půdy a změny v organizaci hospodaření.

A3.6 Záměry v oblasti občanské vybavenosti

Konkrétní záměry z oblasti občanské vybavenosti nejsou známy. V každé obci jsou však k tomuto účely vymezeny funkční plochy. Jejich naplnění závisí na růstu počtu obyvatel a poptávce po těchto službách.

A3.7 Záměry v oblasti dopravní a technické infrastruktury

Dopravní infrastruktura

Ze záměrů v oblasti dopravní infrastruktury jde o převážně o obchvaty měst, přivaděče k dálnici a dálnici D 35. Záměrem v oblasti železniční dopravy je Ostřešanská spojka trati ČD 238 a vybudování druhé koleje trati Pardubice Hradec Králové v úseku Rosice Stěblová. Zjištěné záměry v dopravní infrastruktuře jsou uvedeny v následujícím přehledu:

- obchvaty města Pardubice; jihozápadní, jihovýchodní a severovýchodní
- obchvat města Lázně Bohdaneč
- obchvat města Sezemice
- dálnice II. třídy D35

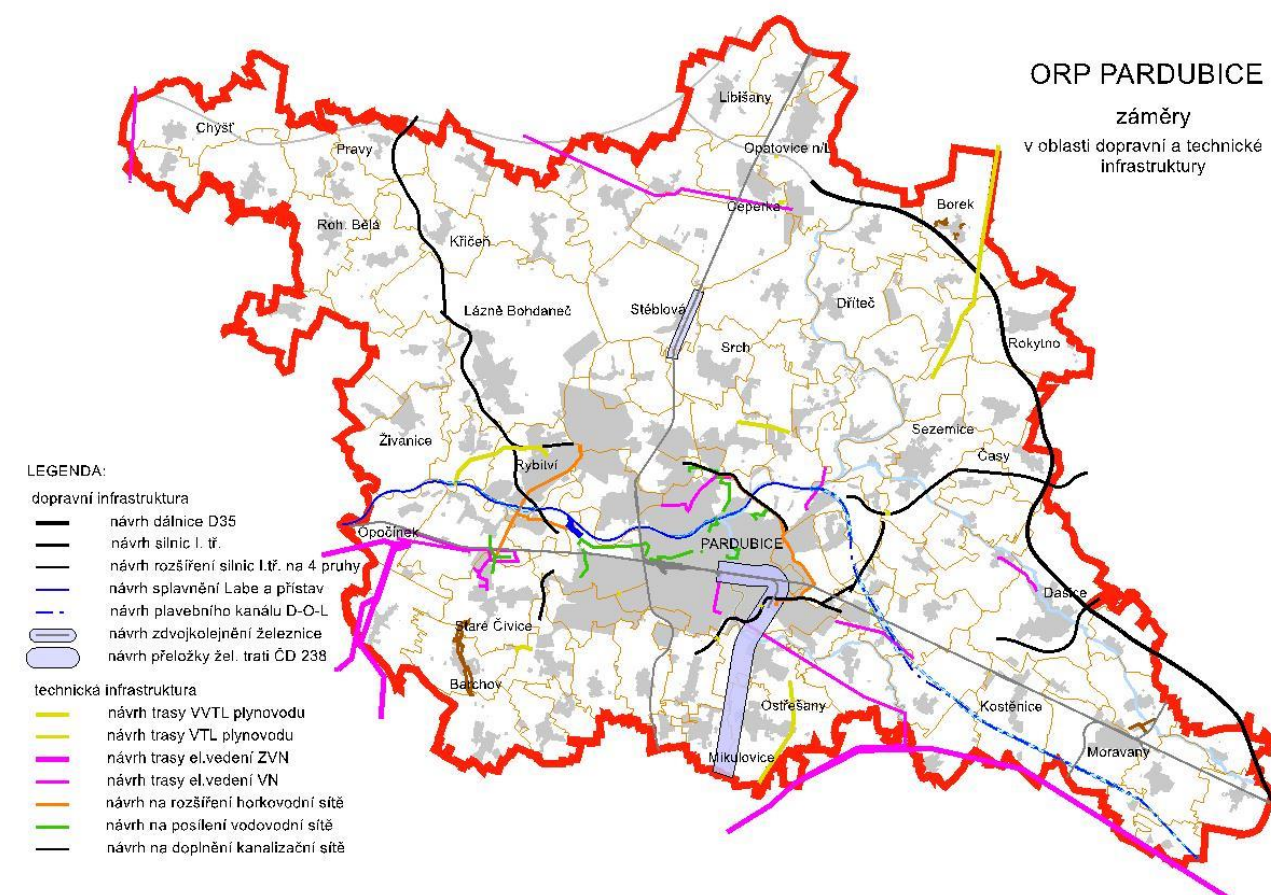
- přivaděč I/36 k dálnici D11
- přeložka silnice I/2, severní trasa
- mimoúrovňová křižovatka MÚK Palackého Pardubice
- místní komunikace Lázně Bohdaneč, napojení na obchvat
- místní komunikace Globus – Trnová, Pardubice
- napojení přístavu Pardubice
- přeložka silnice III/2993, Staročernsko
- Ostřešanská spojka trati ČD 238
- plavební kanál Dunaj - Odra – Labe
- přístav Pardubice v prostoru Svítkov Srnojedy

Technická infrastruktura

Z technické infrastruktury jsou hlavními záměry nová trasa VVTL plynovodu (v souběhu se stávající), zdvojení trasy el. vedení ZVN Týnec Krasíkov, rozšíření páteřní horkovodní sítě a posílení a doplnění vodovodní a kanalizační sítě. Dále existuje ještě množství dalších menších záměrů na rozšíření místní technické infrastruktury, zejména do nových zastavitelných ploch. V následujícím **Obrázku 74** jsou uvedeny hlavní záměry v oblasti dopravní a technické infrastruktury.

Obrázek 74

(Zdroj: ZÚR PK, ÚPD obcí, poskytovatelé DI a TI)

A3.8 Záměry v oblasti rekreace

Konkrétní záměry z oblasti rekreace nejsou známy. V některých obcích jsou však k tomuto účely vymezeny funkční plochy. Jde především o hřiště a sportoviště různého rozsahu a o rekreační zeleň. V souvislosti s těžbou štěrkopísku v severovýchodní části ORP je počítáno po vytěžení ploch s rekreačním využitím. Dále v souvislosti se záměrem vybudování protipovodňové nádrže na Spojském odpadu, v prostoru jižně od Hůrek, by také vzniklo rekreační území místního významu.

A3.9 Celkové vyhodnocení a označení priorit rozvoje z uvedených záměrů

V ORP Pardubice byly zaznamenány záměry z různých oblastí. Převažuje dopravní infrastruktura silniční, za ní technická infrastruktura a dále ostatní uvedené záměry. Některé jsou nadmístního významu jako dálnice II. tř. D 35 a plynovod VVTL, ostatní se týkají hlavně samotného správního území ORP Pardubice.

Z hlediska priorit jsou na prvních místech záměry z oblasti dopravní infrastruktury a přírody a krajiny. Dobudování silniční sítě výrazně uleví krajskému městu i některým obcím z hlediska zatížení dopravou. Záměry z oblasti přírody a krajiny mohou pomoci, v souvislosti se změnami klimatu, k lepšímu hospodaření s vodou, zemědělskou půdou a s využitím krajiny. Na dalších místech pak jsou záměry v oblasti inženýrských sítí a také v rozvoji bydlení.

B ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

B1 ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ POZITIV A NEGATIV V ÚZEMÍ V TEMATICKÉM ČLENĚNÍ

B1.1 Širší územní vztahy

POZITIVA	NEGATIVA
Silné vazby na místní i vzdálená pracoviště a kulturní centra Blízkost dvou větších měst ze sousedních ORP (Hradec Králové, Chrudim)	Nezjištěna

Širší územní vztahy SO ORP Pardubice lze hodnotit jako velmi dobré. Velmi těsné jsou vazby jsou zejména na dvě sousední ORP, severně na Hradec Králové a jižně na Chrudim. Významná je vazba západním směrem na ORP Přelouč, slabší vazba je východně na ORP Holice. Negativa v oblasti širších vztahů nebyla zjištěna.

B1.2 Prostorové a funkční uspořádání území

POZITIVA	NEGATIVA
Krajské město jako centrum prostorového a funkčního uspořádání Existence dalších dvou významných center v prostorovém uspořádání území	Rozrůstání nejbližšího okolí krajského centra, posilování jeho centrické úlohy na úkor center menších Nadhodnocené zastavitelné plochy pro funkci bydlení u většiny obcí

Základem prostorového a funkčního uspořádání jsou tři nejvýznamnější sídla správního území, Pardubice, Lázně Bohdaneč a Sezemice. Vytvářejí tři různě významná centra vnímaná jako kulturní a civilizační hodnoty v území. Vývoj prostorového a funkčního uspořádání území směřuje k rozrůstání sídel do krajiny pro funkci bydlení, zejména u menších obcí v okolí správního centra ORP.

B1.3 Struktura osídlení

POZITIVA	NEGATIVA
Krajské město jako centrum sídelní struktury se silnými vazbami na své okolí Existence několika nižších center sídelní struktury s obslužnou funkcí pro okolní malá sídla	Suburbanizační tlaky v nejbližším okolí krajského města, tendence srůstání malých sídel v jeho okolí, narušování sídelní struktury

Centrem struktury osídlení je krajské město Pardubice, významnými nižšími centry jsou města Lázně Bohdaneč a Sezemice. Dalším nižším centrem je pak město Dašice a také obec Opatovice nad Labem. Za lokální centra sídelní struktury je pak možné považovat obce Moravany a Rohovládova Bělá. Uvedená města a obce poskytují podle svého významu různou míru obslužnosti pro sídla ve svém okolí. Vzhledem k dominantnímu centru, krajskému městu, se v území nenacházejí vyšší a střední centra. Co do počtu obyvatel je zde krajské město s cca 92 tis. obyvateli, a pak následují až sídla s počtem obyvatel do 4 tis. Co do počtu sídel v ORP převažují malé obce do 500 obyvatel. Sídelní struktura území se postupně vyvíjí a dochází ke koncentraci obyvatel v okolí krajského města. Dříve samostatná obec Hostovice je od 20.října 2006 součástí statutárního města Pardubice. Nepříznivě na strukturu osídlení působí sub-urbanizační tlaky, které ji narušují.

B1.4 Sociodemografické podmínky a bydlení

POZITIVA	NEGATIVA
Značný rozvojový potenciál měst ve správním území ORP Rostoucí počet obyvatel v převážné většině obcí v okolí centra a jejich převážně příznivá věková a vzdělanostní struktura	Suburbanizace a kvalita její výstavby vytváří minimální podmínky pro sociální soudržnost (nové uzavřené komunity v malých sídlech) Nebezpečí stagnace nebo vylidňování některých malých obcí vzdálených od centra Stárnutí a úbytek populace v centru ORP
Dobrá úroveň bydlení ve městech i v menších obcích Dobré technické vybavení bytů Úspěšná regenerace domů v panelových sídlištích a jejich okolí, zlepšení jejich kvality a vzhledu Stoupající tendence výstavby rodinných domů (z hlediska kvality bydlení)	Vysoká cena nových bytů a jejich obtížná dostupnost pro mladé rodiny Stoupající tendence výstavby rodinných domů (z hlediska z hlediska záborů zemědělské půdy) a urbanisticky nevhodného rozpínání okolí města na úkor bytových domů ve městech Chybějící občanská vybavenost v nových obytných souborech rodinných domů

Ve správním obvodu ORP Pardubice žije na území o rozloze 409 km² 131 691 obyvatel (k 31.12.2023) převážně ve městech (téměř 80 %). Pětina obyvatel žije mimo města v menších venkovských sídlech na území s relativně nízkou hustotou zalidnění. Počet obyvatel SO ORP Pardubice od roku 2005, po období stagnace, začal narůstat. Od roku 2016 je patrné výrazné zrychlení růstu populace, což by mohlo být důsledkem vyšší atraktivity regionu, například díky novým pracovním příležitostem, lepší infrastruktuře nebo zlepšení životních podmínek. V posledních letech se růst populace zdá být stabilní, přestože tempo růstu je mírně nižší než ve vrcholu období kolem roku 2019. Počet obyvatel ve správním obvodu ORP Pardubice se mezi lety 2005 a 2023 zvýšil o 14 601 obyvatel tj. 12,1 %. Současně, v tomto období vzrostl podíl obyvatel ve věku 65+ o 4,23 %. Tento nárůst naznačuje stárnutí populace v regionu. Nejvyšší hustota obyvatel je v Pardubicích a v jejich nejbližším okolí. S rostoucí vzdáleností od města postupně klesá. Nejnižší je v okrajových částech správního území, zvláště pak na SZ a SV. Nejvyšší průměrný věk obyvatel je v severozápadní části ORP Pardubice, a to v obcích Rohoznice a Malé Výkleky, dále pak v Moravanech, kde je průměrný věk navýšen díky zde umístěnému penzionu pro seniory. Nejnižší průměrný věk je v obcích Němčice a Srnojedy, kde se do nově vzniklých satelitů přistěhovala mladá generace. Obecně lze říci, že průměrný věk a počet seniorů se stále pomalu zvyšuje.

Roky 2016 a 2017 ukazují nárůst na více než 400 bytů ročně, což vrcholilo v roce 2018 s dokončením přibližně 677 bytů. Tento růst může být spojen s ekonomickým oživením a zvýšenou poptávkou po bydlení. Po roce 2018 došlo ke kolísání dokončených bytů, přičemž v některých letech (například 2020 a 2022) byl zaznamenán pokles. Nicméně rok 2023 naznačuje mírný návrat k vyšším hodnotám. V průběhu let je patrná variabilita, ovšem obecně lze říci, že stavební aktivita v Pardubicích zůstává relativně vysoká. Významné nárůsty počtu dokončených bytů svědčí o dynamickém rozvoji města a jeho atraktivitě pro nové rezidenty.

B1.5 Příroda a krajina

POZITIVA	NEGATIVA
Existence hodnotných zbytků přírodního prostředí vázaných především na větší vodní toky (Labe, Loučná, Chrudimka) a vodní plochy (Lázně Bohdaneč). Velký ekologický, krajinnotvorný i rekreační potenciál těchto území.	Podíl zvláště chráněných území je v ORP, vzhledem k celorepublikovému průměru, výrazně podprůměrný.
Existence souvislého území hodnotného z hlediska krajinného rázu v prostoru mezi Pardubicemi a Hr. Králové (niva Labe a oblast Bohdanečsko – Opatovicko)	Dle hodnoty KES je území intenzivně využívané, zejména zemědělskou velkovýrobou, oslabení autoregulačních pochodů v ekosystémech způsobuje jejich značnou ekologickou labilitu a vyžaduje vysoké vklady dodatečné energie
Na území ORP se nachází Kunětická hora, krajinná dominanta nadmístního významu.	Většina území ORP je výrazně zemědělská, intenzifikací zemědělství došlo k likvidaci rozptýlené zeleně, většina krajiny je neprostupná, ekologicky nestabilní, se značně sníženou biodiverzitou.
Regionální a nadregionální ÚSES vázaný na vodní toky je převážně funkční	Rozšiřování zastavěných a zastavitelných ploch na úkor zemědělské půdy a volné krajiny. Zasahování do nejcennějších zbytků přírodního prostředí – říčních niv.
	Výstavba pod Kunětickou horou – degradace významné krajinné dominanty (Ráby)

Většina území ORP Pardubice náleží dle průměrné hodnoty KES 0,4 ke krajinnému typu krajina plně antropogenizovaná. Tuto krajinu lze charakterizovat jako životní prostředí, které splňuje pouze základní potřeby člověka. Převažuje zde rovinatá, silně urbanizovaná a zemědělsky využívaná krajina nad přírodě blízkými územími. Podíl ploch zvláště chráněných území v ORP Pardubice je, vzhledem k celorepublikovému průměru, značně podprůměrný. Tlak na zábor nezastavěných i nezastavitelných ploch (zemědělské, lesní půdy a zbytků přírodně hodnotných území) pro potřeby dopravních, průmyslových staveb, zařízení pro občanskou vybavenost a bydlení je stále značný. Přesto, že průměrné ukazatele stavu životního území ORP nevykazují příznivé hodnoty, v hodnoceném území se vyskytují i oblasti splňující náročné požadavky na kvalitu životního prostředí.

B1.6 Vodní režim a horninové prostředí

POZITIVA	NEGATIVA
Existence přírodních léčivých zdrojů vod a peloidů (Lázně Bohdaneč, Libišany)	Vodní útvary povrchové i podzemní vody v celém území jsou označeny za rizikové z hlediska nebezpečí znečištění
Existence významnějších vodních zdrojů v lokalitách Hrobice a Nemošice	Na většině území existuje riziko urychleného odtoku srážkových vod v důsledku vysokého podílu orné půdy
Rozvinutá hydrografická síť včetně umělých toků (Opatovický kanál, Halda, Zmínka)	Většina území má nízkou míru akumulace a retence vody v důsledku vysokého podílu orné půdy a malého zalesnění
Protipovodňová ochrana města Pardubice na stoletou vodu	Existence oblastí se zhoršenými podmínkami vsakování vody (Dašicko)
Většina území je napojena na vodovodní síť	Ohrožení významnějších vodních zdrojů s mělce podpovrchovou vodou v dlouhých obdobích sucha
Vodohospodářské soustavy se zajištěnou kvalitou pitné vody	Postupné dlouhodobé snižování zásob podzemních vod
Existence a těžba významných zásob kvalitních štěrkopísků nadmístního významu (Stěblová, Čeperka, Dolany)	Absence zásob stavebního kamene
Existence a využívání přírodních léčivých zdrojů místního významu - rašeliny, slatiny, alkalická kyselka (Lázně Bohdaneč)	Útlum těžby cihlářských surovin
Existence zásob vátých písků místního významu (Veská)	
Existence zásob cihlářské suroviny místního významu	
Minimum sesuvných ploch a jiných geologických rizik v území (Opočíněk, Jezbořice, Nemošická stráň)	
Převážně nízké zatížení území radonem	

Hlavní hydrografickou osou území je řeka Labe spolu s dvěma jejími levostrannými přítoky, Chrudimkou a Loučnou. Zbytek území pokrývají vcelku rovnoměrně menší vodní toky. Půdní

pokryv povodí je propustný, kromě oblasti Dašicka. V území je velmi malý podíl lesů, jen asi 13% a přes 70% území tvoří orná půda spolu se zastavěnými a ostatními plochami. Většina území byla v minulosti odvodněna systematickou drenáží. Území má malou míru akumulace a retence, výjimku tvoří pouze Bohdanečsko, kde je vyšší podíl lesů a kde se nacházejí zbytky bývalé rybníční soustavy a vodní plochy po těžbě štěrkopísku.

Stav vodního režimu v území se postupně zhoršuje. Vlivem klimatických změn, vyšších teplot a nerovnoměrnému rozdělení srážek začíná být vody nedostatek. Zejména jde o několikaletý deficit v podzemních vodách. Vodní režim také negativně ovlivňuje postupující rozvoj zástavby a zpevněných ploch komunikací.

Území ORP Pardubice představuje z hlediska horninového prostředí a geologie poměrně jednotvárný útvar druhohorních usazenin České křídové tabule, na většině území překrytý náplavy vodních toků. Pozitivem území je existence zásob kvalitních štěrkopísků zejména v oblasti Čeperky, jejichž význam přesahuje rámec Pardubického kraje. Jejich těžba však představuje určitou zátěž, hlavně z hlediska nároků na ochranu podzemních vod a na přepravu vytěžené suroviny do jiných částí kraje i mimo něj.

B1.7 Kvalita životního prostředí

POZITIVA	NEGATIVA
Mírné zlepšení jakosti povrchových vod	Zvyšují se koncentrace NO _x v ovzduší, jsou překračovány imisní limity pro ochranu ekosystémů
Existence míst s kvalitnějším životním prostředím (chráněné lokality, místa krajinného rázu, nivy)	Krátkodobě jsou překračovány imisní limity PM ₁₀ a ozonu.
	Neuspokojivý je stav jakosti povrchových vod méně vodných vodotečí protékajících menšími sídly se znečištěnými odpadními vodami
	Zvyšování dopravní zátěže – zatížení území zvýšenými koncentracemi emisní a zvýšenou hladinou hluku.
	Existence významných znečišťovatelů životního prostředí v území a celé řady lokalit vedených jako staré ekologické zátěže

Území ORP Pardubice je vlivem velkých podniků, dopravy a koncentrace obyvatel v okolí měst v ose Lázně Bohdaneč, Pardubice, Sezemice zdrojem škodlivin. Jde především o znečištění ovzduší a vody a o produkování odpadů a hluku. V posledních letech se postupně mění struktura znečištění ovzduší. Mírně se zlepšují nebo stagnují koncentrace oxidu síry, ale zhoršují se koncentrace oxidu dusíku, přízemního ozónu a prachu. Na zhoršení situace má největší vliv prudký nárůst dopravy. Jakost povrchových vod se celkově mírně zlepšuje, neuspokojivý stav je na méně vodných vodotečích protékajících malými sídly. Celková produkce odpadů mírně klesá, roste však produkce komunálního odpadu. V území existují staré ekologické zátěže charakteru starých skládek komunálního odpadu, kontaminovaných objektů a skládek odpadů z chemické výroby a rafinace ropy, které čekají na asanaci. S nárůstem dopravy souvisí nárůst zatížení hlukem, zejména ze silniční dopravy.

B1.8 Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa

POZITIVA	NEGATIVA
Příznivé klimatické podmínky pro zemědělství	Stálý pokles výměry zemědělské půdy
Kvalitní zemědělská půda v třídách ochrany I. a II., s dobrou produkční schopností na části území	Nízký podíl trvalých travních porostů, 9% ze zemědělské půdy
Vysoké procento zornění, 85% ze zemědělské půdy - z pohledu zemědělské produkce	Vysoké procento zornění, 85% zemědělské půdy - z pohledu ekologie
Vysoké investice do půdy za účelem zvýšení úrodnosti v minulých desetiletích	Výměra orné půdy na obyvatele je hluboko pod průměrem kraje i ČR , vysoká hustota osídlení
Malá náchylnost území k plošné vodní erozi	Nadměrná velikost půdních bloků
	Značná náchylnost území k větrné erozi
Zachovalé lesní komplexy na Bohdanečsku	Výměra lesní půdy na obyvatele je hluboko pod průměrem kraje i ČR
	Část lesů byla v minulosti zasahována imisemi, což ovlivnilo jejich zdravotní stav (Paramo, VCHZ, TE Chvaletice, dálkový přenos)
	Nízké procento zalesnění je nejnižší v kraji a hluboko pod průměrem ČR
	Část příměstských lesů je nedostatečně udržována a je těžko prostupná
	Téměř bezlesá jižní část území
	Vliv kůrovcové kalamity na jehličnaté porosty

Území ORP Pardubice, ležící v polabské nížině, má příznivé klimatické a půdní podmínky pro zemědělství. Velká část území je zorněna a intenzivně zemědělsky využívána. Území obhospodařují převážně velké zemědělské podniky. Půda je pro maximální využití mechanizace ve velkých půdních blocích, což sebou přináší náchylnost k půdní erozi, nízkou ekologickou stabilitu území a zhoršenou míru akumulace vody. V posledních letech vlivem klimatických změn často vysychá. Výměra zemědělské půdy se neustále zmenšuje ve prospěch ploch zastavěných. Průměrný roční úbytek orné půdy v letech 2011 až 2019 činí v ORP Pardubice 14 ha.

Rozloha lesní půdy je stabilní a prakticky se nemění. Od roku 2005 do roku 2020 činí stále 13,2% z celkové výměry. Lesnatost správního území ORP Pardubice je nejnižší v Pardubickém kraji. V souvislosti se suchem a kůrovcovou kalamitou došlo v uplynulých dvou letech k vytěžení množství napadených jehličnatých stromů, což bude mít znatelný vliv na druhovou skladbu lesů. Jehličnany doposud tvořily více než polovinu ze všech lesních dřevin.

Nové výsadby jsou smíšené, s větší odolností proti škůdcům.

s parkovými úpravami a s mobiliářem. V poslední době je zřejmá snaha obcí a měst o zkvalitňování svých veřejných prostorů.

B1.9 Občanská vybavenost včetně její dostupnosti a veřejná prostranství

POZITIVA	NEGATIVA
Existence všech druhů občanské vybavenosti v krajském městě	Minimální občanská vybavenost v malých obcích
Existence většiny druhů občanské vybavenosti v dalších městech v území	Postupný zánik některých druhů občanského vybavení v malých obcích (obchody, služby)
	Nutnost dojíždění za občanským vybavením do center
Téměř v každé obci je plocha s funkcí veřejného prostranství	Kvalita veřejných prostranství většinou závisí na velikosti a významu obce

Občanským vybavením jsou stavby, zařízení a pozemky sloužící pro vzdělávání a výchovu, sociální služby a péči o rodiny, zdravotní služby, kulturu, veřejnou správu a ochranu obyvatelstva a také pro sport, volný čas a pro komerční služby.

Stav a vývoj občanské vybavenosti v ORP Pardubice lze posuzovat ve třech základních prostorových úrovních. Jednak na úrovni malých obcí, na úrovni menších měst a na úrovni města krajského.

V malých obcích je občanská vybavenost minimální. Většinou ji představuje obecní úřad jako zařízení veřejné správy, který se nachází ve všech obcích. Ve většině malých obcí také existuje hospoda či restaurace a případně i obchod potravin nebo smíšeného zboží. Těch však postupně ubývá. Většina malých obcí má sbor dobrovolných hasičů jako zařízení pro ochranu obyvatel a různě velká sportoviště od travnatých plácků přes dětská hřiště až po hřiště fotbalová, tenisové kurty či tělocvičny. V některých malých obcích jsou také mateřské školy. Z těchto obcí je nutné za občanským vybavením dojíždět do spádových obcí nebo měst.

V menších městech je občanské vybavení na vyšší úrovni. Jsou zde mateřské i základní školy, základní zdravotní péče a vyšší možnosti kulturního a sportovního vyžití než v malých obcích. Vzhledem k počtu obyvatel je zde stabilnější komerční vybavenost s různými obchody a službami.

V krajském městě je občanské vybavení na nejvyšší úrovni ze všech obcí a měst v ORP Pardubice. Nachází se zde veřejná správa na městské i krajské úrovni, krajská nemocnice a řada specializovaných lékařských ordinací, všechny typy vzdělávání, sociální služby, divadla, kina, výstavní galerie, řada komerčních služeb, supermarkety, sportovní areály a mnoho různých obchodů a služeb.

Z hlediska vývoje občanského vybavení lze konstatovat, že z malých obcí spíše postupně mizí, a přesunuje se do větších sídel nebo do krajského města.

V obcích v nejbližším okolí krajského města dochází k rozvoji zástavby a k nárůstu počtu obyvatel, ale bez příslušné občanské vybavenosti. Obyvatelé těchto obcí za ní dojíždějí do blízkého města.

Veřejná prostranství se nacházejí v každé obci. Většina malých obcí má zřetelnou náves, města náměstí různých velikostí a významu. Řada obcí má svá prostranství upravená, se zelení, někde

B1.10 Dopravní a technická infrastruktura včetně jejich dostupnosti

POZITIVA	NEGATIVA
Existence všech druhů dopravní infrastruktury stýkajících se v krajském městě	Vysoká intenzita silniční dopravy
Rozvinutá silniční síť na celém území ORP	Přetížená silniční síť, zejména v Pardubicích a okolí
Velmi dobré silniční spojení v ose sever-jih s napojením na dálnici D11 a R35 u Opatovické křižovatky, která představuje nadregionální dopravní uzel v ČR.	Nedostatek parkovacích míst, problémy s parkováním a odstavováním vozidel ve městech
Velmi dobré železniční spojení v osách východ-západ a sever-jih	Chybějící obchvaty měst a obcí
Existence mezinárodního letiště	Nárůst individuální osobní dopravy v souvislosti se suburbanizací
Dostupnost území autobusovou dopravou a provoz MHD Pardubice i do okolních obcí	Zatížení území kamionovou dopravou
Existence rekreační plavby po Labi	Horší stav silnic III.tř.
	Některé cyklotrasy vedou po frekventovaných silnicích s ostatní dopravou
Technická infrastruktura je stabilní a plně pokrývá potřeby	13 malých obcí zatím nemá kanalizaci napojenou na ČOV (stav k 1.1.2023)
Existence centrálního zdroje tepla v území, Elektrárna Opatovice, zdroj tepla a TUV pro Pardubice, Lázně Bohdaneč, Čeperku a mimo ORP pro Hradec Králové a Chrudim	
Celé území je pokryto mobilním signálem	
Propojení vodohospodářských soustav východních Čech zatím zajišťuje dostatek pitné vody na většině území	
Z56 obcí jsou všechny napojeny na elektrickou síť a veřejný vodovod 55 obcí je napojeno na plynovodní síť 38 obcí (včetně všech měst v území) je napojeno na ČOV, což představuje většinu obyvatel ORP Pardubice	
Existence systému sběrných dvorů a stanovišť kontejnerů pro odvoz odpadů	

Ve správním území ORP Pardubice existují všechny druhy dopravy. Silniční síť je zastoupena dálnicí D11, která protíná severozápadní okraj území, dálnice D35 navazuje křižovatkou v Opatovicích nad Labem odkud protíná ORP západním směrem na Časy a Ostrov, třemi silnicemi I. třídy, sedmi silnicemi II. třídy a 87 silnicemi III. třídy. Dále pak místními komunikacemi ve městech a obcích různé kategorie. Železniční síť je zastoupena tratěmi Kolín – Česká Třebová, Pardubice – Jaroměř, Pardubice – Havlíčkův Brod a Chrudim – Moravany – Borohrádek. Nový železniční most přes Labe v Pardubicích z roku 2023 se stal klíčovou součástí modernizace trati mezi Pardubicemi-Rosicemi nad Labem a Hradcem Králové. Dvoukolejný most odstranil úzké hrdlo na trati, což umožňuje plynulejší a efektivnější železniční provoz mezi Pardubicemi a Hradcem Králové. Letecká doprava je zastoupena mezinárodním letištěm Pardubice se smíšeným civilním a vojenským provozem. Vodní doprava je zastoupena rekreační plavbou po Labi v úseku Srnojedy – Kunětické. Hromadná doprava je zastoupena veřejnou linkovou autobusovou dopravou, veřejnou železniční osobní dopravou a městskou hromadnou dopravou v Pardubicích, která obsluhuje kromě vlastního správního území města také některé okolní obce. Rozvětvená je také síť značených cyklotras i městských cyklostezek. Současný stav silniční dopravy je neuspokojivý, zvláště v Pardubicích a v okolí. Obrovský nárůst dopravy v posledních letech zatěžuje města nákladní i osobní individuální dopravou. Chybí obchvaty měst a obcí pro tranzitní dopravu a vnitřní a vnější okruhy města. Velkým problémem ve městech je také doprava v klidu, tj. parkování a odstavování vozidel.

Páteří technické infrastruktury jsou objekty a vedení elektrizační soustavy, která zajišťuje přívod energie. V území jsou dva důležité energetické body, Elektrárna Opatovice a rozvodna Opočíněk. Neméně důležitou energetickou soustavou jsou objekty a vedení plynovodů s významnými předávacími body Barchov a Černá za Bory. Dále pak objekty a vedení pro zásobování vodou s nejvýznamnějšími vodními zdroji Hrobice a Nemošice, nejvýznamnějšími vodojemy Kunětická hora a Mikulovice. Dále se v území nachází významný zdroj tepla, elektrárna Opatovice a páteří rozvod tepla do Pardubic, Chrudimi, Lázní Bohdaneč a Hradce Králové. Infrastrukturu v území doplňují objekty a vedení kanalizační soustavy s nejvýznamnější BČOV Semtín, objekty a vedení komunikační soustavy včetně věží mobilních operátorů a v malé míře produktovody a ropovody. Technická infrastruktura je stabilní a plně pokrývá potřeby obyvatel i podniků na území ORP Pardubice.

B1.11 Ekonomické a hospodářské podmínky

POZITIVA	NEGATIVA
Příznivé podmínky pro zemědělství. Jedna z nejúrodnějších oblastí v ČR	Dosud málo efektivní využití rozsáhlých průmyslových ploch
Existence stabilních a perspektivních průmyslových odvětví	Logistika zatěžující silniční dopravní systém
Existence Městské průmyslové zóny	Útlum zemědělské výroby i přes příznivé podmínky
Působnost významných zahraničních společností s mezinárodním významem, objem produkce a vývozu v oboru elektrotechniky a počítačů patří k největším v ČR (Foxconn)	Nedostatečné propojení zemědělské produkce se zpracovatelským průmyslem
Dobrá dopravní dostupnost center ORP a ČR, možnost využití všech druhů dopravy včetně letecké	Podprůměrné mzdy ve srovnání s ČR
Nízká nezaměstnanost (3 %)	

Pardubicko má dobré hospodářské podmínky, dobré dopravní napojení a existují zde stabilní a perspektivní hospodářská odvětví s dlouholetou tradicí. To platí zvláště pro Pardubickou aglomeraci, ostatní drobná sídla jsou na průmyslovém zázemí Pardubic přímo závislá. V nich je po útlumu zemědělské výroby situace horší. Pracovní příležitosti jsou hlavně ve městech, ať již v Pardubicích, nebo v okolních ORP, v blízkém Hradci Králové nebo Chrudimi. Nezaměstnanost je zde nejnižší v Pardubickém kraji. Většina ekonomicky aktivních obyvatel je zaměstnána v průmyslu. Je zde částečný nedostatek pracovních sil, zejména v dělnických profesích, mzdy jsou ve srovnání s ČR podprůměrné. V prvním čtvrtletí roku 2020 zasáhla ČR celosvětová pandemie koronavirové infekce. V souvislosti s nezbytnými opatřeními státu pro zpomalení šíření této infekce lze očekávat výrazný negativní dopad na ekonomiku.

B1.12 Rekreační a cestovní ruch

POZITIVA	NEGATIVA
Existence NKP Kunětická hora s gotickým hradem, existence MPR Pardubice a MPZ Dašice jako rekreační a turistické cíle	Poměrně nízká atraktivita značné části území z hlediska turistiky a rekreace
Města mají ve svém zázemí území s rekreačním potenciálem včetně úseků Labe a Chrudimky procházejících územím ORP	Zatím malé využití existujícího potenciálu krajiny včetně vodních toků pro sport a rekreaci
Pořádání akcí Velká Pardubická a Zlatá přilba, významných pro návštěvnost regionu	Rovinná zemědělsko průmyslová krajina s minimálním podílem lesů s nízkou prostupností
Velmi vhodné podmínky pro cyklistiku	Nevyužití možnosti každodenní příměstské rekreace spojené s cykloturistikou – cyklistické trasy PA-CR, PA-HK, PA-Přelouč
Lázeňství – Lázně Bohdaneč	

Správním území ORP Pardubice nepatří z hlediska turistiky a rekreace mezi atraktivní oblasti. Návštěvníci z jiných regionů přijíždějí ve větší míře jen několikrát v roce, v době pořádání akcí jako je např. Velká Pardubická. V té době je také znatelný nedostatek ubytovacích a stravovacích kapacit a dalších služeb. V roce 2023 bylo v Pardubicích a okolí 49 ubytovacích zařízení s celkovou kapacitou 3319 lůžek. Pardubické letiště v roce 2024 odbavilo rekordních 190 000 cestujících, čímž překonalo dosavadní maximum z roku 2013, kdy bylo odbaveno 184 140 pasažérů. V roce 2023 letiště odbavilo 123 119 cestujících, což představovalo nárůst o 49 % oproti předchozímu roku. Město Pardubice může nabídnout k návštěvě svoji městskou památkovou rezervaci, zámek, muzeum a dominantu regionu, Kunětickou horu s gotickým hradem, s možností dalekého výhledu. Nedaleko je lázeňské město Lázně Bohdaneč s kolonádou a lázeňským parkem a také město Dašice s historickým náměstím a přilehlou městskou památkovou zónou.

Počet míst k ubytování je ve vazbě na stávající návštěvnost Pardubic v průměru dostačující, což ovšem neplatí v době konání významných akcí. Z ubytovaných hostů je 16% cizinců, průměrná doba pobytu je 3,1 dny. Využití lůžek v ubytovacích zařízeních se pohybuje kolem 25 procent. Z hlediska místní a příměstské rekreace je významná již zmíněná Kunětická hora. Dále pak vytěžené písčiny v okolí Čeperky a Stěblové pro koupání a odpočinek u vody. Území je svou rovinatostí příznivé pro cyklistiku. Prochází tudy celostátní cyklotrasa Labská stezka a řada dalších stezek regionálního a lokálního významu. Samotné město Pardubice disponuje více než 30 km cyklostezek. V menší míře je tu provozováno jezdeckví a v okolí obcí Spoil a Veská existují značené hipostezky.

K místní formě rekreace patří také zahrádkářské a chatové oblasti. Nachází se hlavně v okrajových částech Pardubic. Mezi největší patří osady Českého zahrádkářského svazu Jesničanky v prostoru Nových Jesenčan a v lokalitě u městského hřbitova a zahrádkářská osada Ležánka. Chatové oblasti se nacházejí v prostoru Hůrek podél toku Haldy a starých ramen

Labe. Další se leží mezi Lázněmi Bohdaneč a Černou u Bohdanče a také u Labe mezi Srnojedy a Opočínkem. Příležitostí pro každodenní rekreaci obyvatel je zpřístupnění volné krajiny a využití okolí vodních toků procházejících městy. V Pardubicích je to okolí Labe od Srnojed po Kunětice a okolí Chrudimky od soutoku s Labem po Mnětice, případně po Hostovice.

B1.13 Bezpečnost a ochrana obyvatel

POZITIVA	NEGATIVA
Existence havarijního plánu Pardubického kraje	Nebyla zjištěna
Zmapované zdroje rizik	
Existence krizového štábu	
Existence systému ukrytů a objektů CO, PO, HZS, SDH a Policie ČR	
Existence bezdrátového rozhlasového systému varování obyvatelstva města Pardubice	

Ochrana obyvatel, zdroje rizik a zóny havarijního plánování jsou určeny Havarijním plánem Pardubického kraje, který je zpracováván v souladu s legislativou Hasičským záchranným sborem Pardubického kraje. Havarijní plán je základním dokumentem a slouží především jako plánovací dokument při provádění záchranných a likvidačních prací. Jeho tvorba vyplývá ze zák. č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému (dále jen „zákon“). Statutární město Pardubice má k dispozici výpis havarijního plánu kraje pro správní obvod obce s rozšířenou působností. Za zdroj rizika jsou považována zařízení, která obsahují nebezpečnou látku. Uvažována jsou riziková zařízení stabilní, tj. výrobní (procesní, včetně nadzemních potrubí), skladová a riziková zařízení přepravní (přeprava nebezpečných látek po železnici, silnici a podzemními produktovody). Možné zdroje rizik jsou také např. vybrané čerpací stanice pohonných hmot vč. LPG, hlavní vedení zemního plynu, vybrané železnice a silnice. Dále se jedná o významné zdroje rizik, jako jsou technologická zařízení s větším množstvím nebezpečných chemických látek, např. mrazírny, zimní stadion, plavecký areál apod. K řešení krizových situací byl zřízen dne 30. dubna 2004 krizový štáb. Je pracovním orgánem primátora k řešení krizových situací na území správního obvodu statutárního města Pardubice. K ochraně obyvatel patří také bezdrátový rozhlasový systém varování obyvatelstva města Pardubice, systém úkrytů a objekty civilní ochrany obyvatel, policie a požární ochrany.

B2 VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ JEDNOTLIVÝCH PILÍŘŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

V kapitole B1 byla uvedena pozitiva a negativa ve 13 tématech podle § 4, odst.3a Vyhl. 500/2006 Sb. Pro vyhodnocení územních podmínek a potenciálů jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území byla stanovena tato následující kritéria.

Vyhodnocení současného stavu v rámci jednotlivých pilířů udržitelnosti

- velmi dobrý
- průměrný
- slabý

Vyhodnocení trendů v rámci jednotlivých pilířů

- **pozitivní** – vývoj směřuje ke zlepšení stavu
- **setrvalý** – vývoj nesměřuje ke zlepšení ani ke zhoršení stavu
- **negativní** – vývoj směřuje ke zhoršení stavu

Pro výše uvedené hodnocení neexistuje žádná sada standardních indikátorů. Hodnocení podmínek a potenciálů území bylo provedeno především s ohledem na souvislosti širších vztahů v území odborným úsudkem pořizovatele, který se opíral o data získaná od poskytovatelů, statistické zdroje a výsledky terénních průzkumů území. Účelem hodnocení a interpretace zjištěných údajů bylo především formulování problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích, které vyvolávají potřebu změny využití a uspořádání území.

B2.1 Vyhodnocení podmínek a potenciálů pro příznivé životní prostředí

KLADNÉ podmínky	ZÁPORNÉ podmínky
Příznivé klimatické podmínky	Hodnota KES 0,4 je výrazně pod republikovým průměrem (procento ekologicky stabilních ploch – lesů, trvalých travních porostů je velmi nízké, podprůměrné je procento zvláště chráněných území). Jedná se o ekologicky nestabilní území.
Existence hodnotných zbytků přírodního prostředí vázaných především na větší vodní toky a vodní plochy. Velký ekologický, krajinotvorný i rekreační potenciál těchto území	Rozšiřování zastavěných a zastavitelných území na úkor zemědělské půdy, lesů, volné krajiny, zasahování do nejcennějších zbytků přírodního prostředí.
Na území ORP se nachází Kunětická hora – krajinná dominanta nadmístního významu	Nežádoucí proces suburbanizace tam, kde je spojen s estetickou devastací krajinného rázu, zejména v okolí větších sídel a podél dopravních tras
Dochází k postupnému mírnému poklesu hodnot SO ₂ , mírně se zlepšuje jakost vody ve větších řekách	Výstavba pod Kunětickou horou je degradací významné krajinné dominanty
Existence vodních zdrojů	Většina ORP spadá do území s výrazně sníženou hodnotou krajinného rázu
	Vysoké procento nefunkčních prvků lokálního ÚSES
	Intenzifikací zemědělství došlo k likvidaci rozptýlené zeleně, krajina je neprostupná – „neobyvatelná“, nízká retence a akumulace vody, riziko urychleného odtoku

POTENCIÁLY
Revitalizovat hodnotné části krajiny vázané na větší vodní toky, vodní plochy, lesní plochy, realizovat navržené prvky ÚSES, interakční prvky, případně pozemkové úpravy s cílem zvýšení ekologické stability území
Zvyšovat prostupnost krajiny, plně využít krajinotvorného, ekologického a rekreačního potenciálu těchto území.
Podpořit revitalizaci krajiny a jejích složek z dotačních titulů se zaměřením na zvýšení ekologické stability krajiny, rekultivaci zanedbaných nebo zdevastovaných ploch.
Zvýšit zájem obyvatelstva na ochraně přírodních hodnot území, na rozumném využívání kvalitních částí krajiny pro krátkodobou rekreaci, podpořit sounáležitost obyvatel s životním prostředím – přírodou, krajinou v které žijí
Využívat nejlepších dostupných ekologických technologií v průmyslu, zemědělství, výstavbě, vytápění a likvidaci odpadů s cílem snížit znečištění životního prostředí
Využít poznatků z Územní studie krajiny ORP Pardubice ke zlepšení vodních a půdních poměrů a k celkovému zlepšení nakládání s krajinou

Závěrečný výrok

Pilíř pro příznivé životní prostředí je hodnocen jako **slabý** (vzhledem k charakteru území jako zemědělsko průmyslové krajiny, která splňuje pouze základní lidské potřeby práce s bydlením a vzhledem k ekologické labilitě celého území), **trend je negativní** (vzhledem ke stále větším tlakům na zaborů nejlepší zemědělské půdy, lesní půdy a volné krajiny, k emisní a hlukové zátěži vlivem dopravy apod., ve srovnání s dosud zachovalými přírodně hodnotnými oblastmi a jejich rozvojovým potenciálem).

B2.2 Vyhodnocení podmínek a potenciálů pro hospodářský rozvoj

KLADNÉ podmínky	ZÁPORNÉ podmínky
Existence stabilních a perspektivních průmyslových odvětví, působnost významných zahraničních společností s mezinárodním významem	Přetížená silniční síť a absence obchvatů měst představují dlouhodobý problém v regionu. <i>V posledních letech se však situace začíná měnit – byla zahájena stavba severovýchodního obchvatu Pardubic, jehož dokončení se očekává v roce 2025, a město Dašice se v roce 2022 dočkalo vlastního obchvatu. Dalším významným projektem je stavba obchvatu Sezemic, která byla zahájena v říjnu 2024 a měla by být dokončena v první polovině roku 2026. Tento téměř 7 km dlouhý úsek propojí Pardubice s dálnicí D35 a přispěje k odvedení tranzitní dopravy z centra Sezemic, čímž zlepší bezpečnost, komfort místních obyvatel a ekologickou situaci v oblasti.</i>
Dobré dopravní napojení na ostatní regiony, možnost jeho dalšího rozvoje, možnost využití všech druhů dopravy	
Rozvinutá síť veřejné hromadné dopravy i do okolních obcí	
Příznivé podmínky pro zemědělství	
Dobré hospodářské podmínky, rozvinutá technická infrastruktura	
Zásoby šterkopísku	

	Útlum zemědělství i přes příznivé podmínky, nedostatečné propojení se zpracovatelským průmyslem
	Podprůměrné mzdy ve srovnání s ČR

POTENCIÁLY
Vybudování (dokončení) chybějících obchvatů měst a obcí, zlepšení napojení periferních sídel
Rozvoj mezinárodního letiště Pardubice (<i>Pardubické letiště plánuje několik rozvojových projektů, včetně dokončení druhého nadzemního patra terminálu Jana Kašpara za více než 60 milionů korun, což zvýší kapacitu a komfort pro cestující, a rozsáhlých oprav vzletové a přistávací dráhy, které proběhnou od února do června 2025 pod vedením Armády ČR. Plánuje se také rozšíření parkovacích kapacit s důrazem na moderní infrastrukturu pro elektromobilitu.</i>)
Splavnění Labe do Pardubic
Využití „brownfields“ po zemědělské výrobě a průmyslových výrobach především uvnitř sídel i v krajině
Rozvoj kvalifikovaných výrob a služeb s vysokou přidanou hodnotou
Rozvoj integrovaného dopravního systému dopravy (IDS), železnice, bus, MHD v rámci aglomerace Hr. Králové – Pardubice – Chrudim, zlepšení dostupnosti pracovních center

Závěrečný výrok

Pilíř pro hospodářský rozvoj je hodnocen jako **průměrný** (vzhledem k stabilním hospodářským podmínkám a technické infrastruktuře), **trend je setrvalý** (doprava v regionu se postupně mění: severovýchodní obchvat Pardubic bude hotov v roce 2025, Dašice už mají svůj obchvat od roku 2022, a nový 7km obchvat Sezemic, propojující Pardubice s D35, bude dokončen v roce 2026, rovněž plánovaný rozvoj letiště může posílit hospodářský rozvoj regionu což může v následujících letech přinést pozitivní trend).

B2.3 Vyhodnocení podmínek a potenciálů pro soudržnost společenství obyvatel

KLADNÉ podmínky	ZÁPORNÉ podmínky
Vysoký rozvojový potenciál území vzhledem k výhodné poloze v rámci ČR	Suburbanizace spojená s nedostatečnou veřejnou infrastrukturou, nepřinášející vhodné podmínky pro sociální soudržnost obyvatel, převaha výstavby rodinných domů, vysoká cena nových bytů
Stabilní sídelní struktura s převahou rozvíjejících se sídel, existence hodnotných stavebních souborů, dobrá úroveň bydlení a jeho technické vybavení	Nízké využití území vhodných pro každodenní rekreaci obyvatel a pro cestovní ruch
Stabilita ekonomické situace, rozvinutá technická infrastruktura	Obecný trend rozpínání sídel s důsledky negativního vývoje jejich urbanistické struktury, oslabování jádra a znehodnocení volné krajiny obklopující urbanizovaná území
Existence vhodných území pro krátkodobou rekreaci v blízkosti některých sídel	

--	--

POTENCIÁLY
Regenerace a revitalizace sídel, zejména jejich jader a brownfields, směřující ke zlepšení kvality života a zvýšení atraktivity území pro mladou generaci kvalifikovaných obyvatel s podílem profesí s vyšší přidanou hodnotou
Vznik nových rekreačních oblastí v příměstské zóně a u vodních toků a vodních ploch s využitím prostorů po těžbě

Závěrečný výrok

Pilíř pro soudržnost společenství obyvatel je hodnocen jako **dobrý** (vzhledem k sociální a ekonomické stabilitě), **trend je setrvalý** (vzhledem k rozsáhlým suburbanizačním procesům, soustředěným zejména do okrajů měst a sídel a vzhledem k tlakům na nevhodné využití území s krátkodobým ekonomickým efektem, které nerespektují historicky vzniklé hodnoty území je stabilita trendu dočasná).

B2.4 Vyhodnocení vzájemných vazeb a trendů

Pilíř pro příznivé životní prostředí

je hodnocen jako slabý. Jeho současný stav se vyvíjel dlouhodobě. Úrodné Polabí bylo svojí polohou a podmínkami předurčeno k zemědělství a převážná část území byla v minulosti přeměněna na zemědělskou půdu. S nástupem industrializace se krajina postupně změnila v zemědělsko průmyslovou oblast. Přírodní složka byla potlačena, krajinu tvoří rozsáhlé plochy orné půdy s fragmenty zeleně. V území je nejnižší podíl lesů a travních porostů v kraji, krajina je ekologicky nestabilní, hluboko pod republikovým průměrem. Dlouhodobě se tu projevují, negativní tendence, které situaci zhoršují. Jde především o tlaky na záборы zemědělské půdy nejvyšší kvality, lesní půdy a posledních zbytků přírodně hodnotných území. Stav krajiny se projevuje v omezených možnostech pro rekreaci a v turistické návštěvnosti regionu.

Pilíře pro hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel

jsou přibližně vyrovnané a jsou na relativně dobré průměrné úrovni. Oba spolu velmi úzce souvisí. Na jejich dobrém hodnocení se podílí především celkově stabilní ekonomická situace a existence tradičních a perspektivních průmyslových oborů, se kterou souvisí také stabilita sociální, charakterizovaná mimo jiné také dobrou vzdělaností, rostoucím počtem obyvatel (nejen ve městech ale i v menších obcích) a poměrně dobrou věkovou strukturou obyvatel. V regionu je také vyhovující úroveň bydlení a jeho technického vybavení. Socioekonomické podmínky správního obvodu výrazně nevybočují z celorepublikových průměrů.

Pilíř pro příznivé životní prostředí:

Současný stav je slabý, trend je negativní

Pilíř pro hospodářský rozvoj:

Současný stav je průměrný, trend je setrvalý

Pilíř pro soudržnost společenství obyvatel:

Současný stav je průměrný, trend je setrvalý

Cíle pro územní plánování

v první etapě zastavení zhoršování, dále pak stabilizaci a v další etapě postupné zvyšování ekologické stability území, zejména:

- nerozšiřovat sídla za hranice současně vymezených zastavitelných území bez prokázání nemožnosti využití stávajících ploch
- chránit území hranic sídel ve styku s volnou krajinou
- posílit regeneraci a revitalizaci zastavěných částí sídel, především jejich jader
- zajistit využití znehodnocených ploch, konverze brownfields,
- neprovádět změny funkčního využití ploch ze zeleně všech druhů, lesů a zemědělské půdy na jiné funkce s výjimkou VPS
- chránit půdy s bonitou tř. I a II.
- chránit všechny stávající prvky krajiny a respektovat prvky ÚSES
- v souvislosti se změnami klimatu řešit v ÚPD obcí také okolní krajinu se zaměřením na zlepšení vodního režimu a ochranu půdy před erozí
- zpřístupnit volnou krajinu pro rekreační využití
- postupně budovat chybějící prvky ÚSES (podle již schválených územně plánovacích dokumentací), k dobudování prvků ÚSES využít provádění komplexních pozemkových úprav
- zajistit účinnou spolupráci obcí při společném řešení veřejné infrastruktury a při posilování rekreačního potenciálu krajiny
- postupně budovat silniční obchvaty obcí s kapacitním napojením na nadřazený dopravní systém
- preferovat hromadnou dopravu osob včetně dopravy v rámci aglomerace (Integrovaný dopravní systém)
- preferovat vyšší využití železnice pro nákladní dopravu

Uvedené problémy, pokud by nebyly účinně řešeny, se mohou v delším časovém období projevit jako limit dalšího rozvoje území včetně jeho sociálně ekonomické oblasti. Jedná se především o kvalitu životních podmínek v jejich komplexním pojetí. Zajištění ochrany hodnot a respektování limitů uvedených v územně analytických podkladech v nových územně plánovacích dokumentacích je základní podmínkou dalšího příznivého vývoje území. Stav a vývoj výše uvedených podmínek udržitelného rozvoje území bude průběžně sledován a v periodách úplných aktualizací ÚAP pravidelně hodnocen.

B3 URČENÍ PROBLÉMŮ K ŘEŠENÍ V ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍCH DOKUMENTACÍCH

Tato kapitola obsahuje výčet zjištěných závad, střetů a problémů v území.

Vysvětlivky k označení:

- SZ - vzájemné střety záměrů
- SLk - střet záměru s limitem kulturním
- SLp - střet záměru s limitem přírodním
- SLt - střet záměru s limitem technickým
- SHp - střet záměru s hodnotou přírodní
- SHc - střet záměru s hodnotou civilizační
- P - ostatní problémy v území
- (A021) - střet záměru se sledovaným jevem

Vysvětlivky k řešitelnosti:

- ÚP - problém řešitelný v úz. plánu obce
 - ÚP* - problém řešitelný a již obsažený v úz. plánu obce
 - ZÚR - problém řešitelný v zásadách územního rozvoje kraje
 - N - problém neřešitelný nástroji územního plánování
 - R - problém vyřešen
- (Značka z problémového výkresu je odstraněna, v tabulce je údaj ponechán do další aktualizace pro přehled, jak bylo s problémem naloženo)

Problémy, které se podařilo vyřešit v průběhu aktualizací územně analytických problémů (tj. v letech 2020 – 2024) jsou tabulkách ponechány. Text je vyznačen šedou barvou a napsán kurzívou.

B3.1 Závady v urbanistické struktuře a využití zastavěného území **Tabulka 56**

Označ.	Popis problému	Lokalizace	Charakteristika	Řešitel-nost
ZU 1	Nevyužitě území v území centru města	Pardubice, přednádraží	Plocha po bývalém lihovaru ve výstavbě	ÚP*
ZU 2	Nevyužitě území v území centru města	Pardubice, Palackého	Bývalý areál Prokop – mlýnské stroje	ÚP*
ZU 3	Nevyužitě území	Pardubice, Milheimova	Bývalé armádní sklady	ÚP*
ZU 4	Zčásti nevyužitě území	Pardubice, ulice Na Spravedlnosti	Areál bývalé Mototechny	ÚP*
ZU 5	Zčásti nevyužitě území	Pardubice, ulice S. K. Neumanna	Areál bývalého železničního vojska, sklady, na části již nové občanské vybavení	ÚP*
ZU 6	Nevyužitě území	Pardubice, Kyjevská	Areál bývalé Tesly (zbývá dořešit budovu býv. Telegrafie)	ÚP*
ZU 7	Nevyužitě území	Pardubičky, Drozdice	Areál bývalých TMS, těžký průmysl, část již využita firmami	ÚP*
ZU 8	Nevyužitě území	Pardubice, Hůrka	Areál bývalých kasáren, sklady, autopark, na části ubytovna a sportoviště	ÚP*
ZU 10	Zástavba pod Kunětickou Horou, narušení krajinného rázu, narušení NKP	Ráby, Němčice	Výstavba rodinných domů na jižním svahu a v ochranném pásmu NKP	ÚP
ZU 11	Zčásti nevyužitě území	Rybitví, Rosice	Areál bývalých VCHZ Semtín, dnes Synthesia, na části chemická výroba, sklady, firmy	ÚP
ZU 13	Zčásti nevyužitě území	Opočíněk, Kokešov	Bývalý areál Tesly, nyní skladový areál	R
ZU 14	Zčásti nevyužitě území	Čepí, Dubany	Bývalá cihelna, nyní na části solární elektrárna, součást průmyslové zóny obce	ÚP
ZU 15	Nevhodné směry rozvoje obcí	Značky ve výkrese	Rozvoj obytné zástavby směrem k frekventovaným komunikacím a železnicím, nevhodné výběžky zastavěného území do volné krajiny, satelity	ÚP

ZU 16	Srůstání obcí	Značky ve výkrese	Rozvoj obytné zástavby proti sobě až do splynutí obcí, rozbití sídelní struktury	ÚP
ZU 22	Nevyužitě území	Masarykovy kasárna	Nevyužitý prostor po armádě. Zbývá dořešit část území	ÚP*

B3.2 Závady v dopravní infrastruktuře **Tabulka 57**

Označ.	Popis problému	Lokalizace	Charakteristika	Řešitel-nost
ZD 1	Vysoká intenzita dopravy	Pardubice, Pražská, Teplého,	Dopravní komplikace, zácpy, negativní vliv na okolí	N
ZD 2	Vysoká intenzita dopravy, tranzit nákladní dopravy centrem	Pardubice, přednádraží, Palackého	Dopravní komplikace, zácpy, negativní vliv na okolí	N
ZD 5	Vysoká intenzita dopravy centrem	Pardubice, Palackého, Masarykovo n., Sukova tř., Nám.Republiky Jahnova	Dopravní komplikace, zácpy, negativní vliv na okolí	N
ZD 7	Vysoká intenzita dopravy centrem, velký pohyb chodců a cyklistů	Pardubice, Hradecká, 17. listopadu, J. Palacha	Dopravní komplikace, zácpy, negativní vliv na okolí	N
ZD 8	Nevyhovující průjezd křižovatkou	Pardubice, ARENA	Dopravní komplikace, zácpy, negativní vliv na okolí,	N
ZD 9	Nevyhovující úvratové železniční spojení	Pardubice, Rosice n. L.	Nevyhovující průjezd vlakem směrem na Chrudim, časové ztráty a ztráta konkurenceschopnosti železnice	ÚP*
ZD 10	Absence možnosti přechodu přes kolejiště nádraží z jižní části města	Pardubice nádraží a Dukla	Komplikovaná pěší a cyklistická doprava z jižní části města na nádraží	N
ZD 11	Vysoká intenzita dopravy v lokalitách pro bydlení a rekreaci	Pardubice, Na Drážce, Kpt. Jaroše, Hlaváčova apod.	Dopravní komplikace, negativní vliv na okolí	N
ZD 12	Absence severovýchodního obchvatu města	Pardubice, Fáblovka, Cihelna, Dubina	Obchvat je v současnosti ve výstavbě. Dokončení v roce 2025	ÚP*
ZD 13	Absence jihovýchodního obchvatu města	Pardubice, Dražkovice, Pardubičky	Probíhá řízení EIA	ÚP*
ZD 14	Průjezd Sezemicemi	Sezemice	Dopravní komplikace, negativní vliv na okolí, limituje rozvoj centra města	ÚP*
ZD 15	Průjezd obcí Časy	Časy	Negativní vliv na obyvatele obce	ÚP*
ZD 16	Průjezd Opatovicemi	Opatovice n. L.	Negativní vliv na obyvatele,	ÚP

			problém trvá i po vybudování přeložky I/37, řešení je v organizaci dopravy v nadmístním měřítku i mimo ORP Pce	
ZD 17	Provozní sjezd z dálnice D11 u Libišan	Libišany	Problém vyřešen realizací MÚK Opatovice na I/37	R
ZD 18	Průjezd Lázněmi Bohdaneč	L. Bohdaneč	Negativní vliv na obyvatele obce a na charakter a provoz lázeňského města	ÚP*
ZD 19	Průjezd obcí Bukovka	Bukovka	Negativní vliv na obyvatele obce, záměr obchvatu zrušen. Problém trvá do vybudování přívaděče k D11.	N
ZD 20	Průjezd obcí Rohovládova Bělá	R. Bělá	Negativní vliv na obyvatele obce, záměr obchvatu zrušen. Problém trvá do vybudování přívaděče k D11.	N
ZD 21	Průjezd obcí Voleč	Voleč	Negativní vliv na obyvatele obce, záměr obchvatu zrušen. Problém trvá do vybudování přívaděče k D11.	N

B3.3 Závady v technické infrastruktuře**Tabulka 58**

Označ.	Popis problému	Lokalizace	Charakteristika	Řešitelnost
ZT 8	Chybějící plynofikace	Čeperka	Obec využívá teplo z elektrárny Opatovice, chybějící plynofikaci obec nevnímá jako problém	N

B3.4 Závady hygienické**Tabulka 59**

Označ.	Popis problému	Lokalizace	Charakteristika	Řešitelnost
ZH 1	Hluková zátěž letiště	Pardubice - St. Čivice, Nemošice	Hluk nad 90 dB	N
ZH 2	Hluková zátěž letiště	Pardubice - St. Čivice	Hluk 85 až 90 db	N
ZH 3	Hluková zátěž letiště	Pardubice - Popkovice	Hluk 85 až 90 db	N
ZH 4	Hluková zátěž letiště	Pardubice - Jesničanky	Hluk 85 až 90 db	N
ZH 5	Hluková zátěž letiště	Pardubice - Nemošice	Hluk 85 až 90 db	N
ZH 6	Hluková zátěž letiště	Pardubice - Mnětice	Hluk 85 až 90 db	N
ZH 7	Hluková zátěž ze sil. dopravy	Pardubice - Staré Čivice, Popkovice	Negativní vliv na obyvatele obce	N
ZH 8	Hluková zátěž ze sil. dopravy	Pardubice střed	Negativní vliv na obyvatele obce	N
ZH 9	Hluková zátěž ze sil. dopravy	Pardubice, Na Drážce	Negativní vliv na obyvatele obce	N
ZH 10	Hluková zátěž ze sil. dopravy	Sezemice	Negativní vliv na obyvatele obce	ÚP*
ZH 11	Hluková zátěž ze sil. dopravy	Časy	Negativní vliv na obyvatele obce	ÚP*
ZH 12	Hluková zátěž ze sil. dopravy	Opatovice	Negativní vliv na obyvatele obce, problém trvá i po vybudování přeložky I/37	ÚP*

ZH 13	Hluková zátěž ze sil. dopravy	L. Bohdaneč	Negativní vliv na obyvatele obce	ÚP*
ZH 14	Hluková zátěž ze sil. dopravy	Bukovka	Negativní vliv na obyvatele obce	N
ZH 15	Hluková zátěž ze sil. dopravy	Roh. Bělá	Negativní vliv na obyvatele obce	N
ZH 16	Hluková zátěž ze sil. dopravy	Voleč	Negativní vliv na obyvatele obce	N
ZH 17	Hluková zátěž ze žel. dopravy	Pardubice - Svítkov	Snížena protihlukovými stěnami	N
ZH 18	Hluková zátěž ze žel. dopravy	Pardubice - Pardubičky	Snížena protihlukovými stěnami	N
ZH 19	Hluková zátěž ze žel. dopravy	Pardubice - Černá za Bory	Snížena protihlukovými stěnami	N
ZH 20	Hluková zátěž ze žel. dopravy	Kostěnice	Snížena protihlukovými stěnami	N
ZH 21	Hluková zátěž ze žel. dopravy	Moravany	Snížena protihlukovými stěnami	N
ZH 22	Hluková zátěž ze žel. dopravy	Turov	Snížena protihlukovými stěnami	N
ZH 23	Zhoršená kvalita ovzduší	Celá ORP Pce	Viz obrázek 14 v kapitole A2.2.3	N
ZH 24	Riziko explozí	Pardubice, Semtín, Rosice, Černá za Bory	Zóny havarijního plánování, viz obrázek 44 v kapitole A4.3.6	N
ZH 25	Riziko úniku toxických látek	Pardubice, Semtín, Dašice	Zóny havarijního plánování, viz obrázek 44 v kapitole A4.3.6	N
ZH 26	Ekologické zátěže území	Pardubice, Semtín, Rybitví Rosice, Svítkov	Viz obrázek 16 v kapitole A2.2.3	N

B3.5 Závady ve využití krajiny**Tabulka 60**

Označ.	Popis problému	Lokalizace	Charakteristika	Řešitelnost
ZK 1	Monokulturní, bezlesá krajina	Mimo oblastí krajinného rázu	Území s koeficientem ekologické stability KES pod průměrem ORP (KES < 0,36)	N
ZK 2	Oblasti s převahou nefunkčních prvků ÚSES	ORP	Viz problémový výkres	N
ZK 3	Nevymezené NRBK	ORP	Viz problémový výkres	ÚP
ZK 4	Omezený přístup ze sídla do okolní krajiny	ORP	Viz problémový výkres	ÚP
ZK 5	Ohrožení půdy větrnou erozí	ORP	Viz problémový výkres	N
ZK 6	Ohrožení půdy vodní erozí	ORP	Viz problémový výkres	ÚP

B3.6 Vzájemné střety záměrů na provedení změn v území**Tabulka 61**

Označ.	Popis problému	Lokalizace	Charakteristika	Řešitel-nost
SZ 5	Střet koridoru přivaděče k dálnici D11 se zastavitelnou plochou pro bydlení	Pravy	Střet záměrů	ZÚR, ÚP
SZ 6	Střet průplavu D-O-L s přeložkou silnice I/2	Spojil	Střet záměrů	ÚP*
SZ 7	Střet průplavu D-O-L s návrhem suchého poldru	Spojil	Střet záměrů	ÚP
SZ 8	Střet Ostřešanské spojky trati ČD 238 se záměrem ČEZD, koridorem el. ved. VN	Nemošice	Střet záměrů	ÚP
SZ 9	Střet JV obchvatu města se záměrem ČEZD, koridorem el. vedení VN	Nemošice	Střet záměrů	ÚP

B3.7 Střety záměrů s limity využití území a s hodnotami**Tabulka 62**

Označ.	Popis problému	Lokalizace	Charakteristika	Řešitel-nost
SLk 3 SHc	Střet s územím archeologických nálezů ÚAN (A016)	Celá ORP	Viz výkres limitů a kapitola A4.1.2	N
SLk 1 SHc	Střet navrhované zástavby s OP MPR (A005a)	Pardubice	Zastavitelné území Cihelna v ochranném pásmu MPR	ÚP
SLk 2 SHc	Střet navrhované zástavby s OP NKP (A008a)	Ráby	Zastavitelné území na úpatí NKP Kunětická Hora	ÚP
SLp 11 SHp	Střet navrhované silnice D35 s ÚSES, s NATURA 2000, s krajinným rázem a záplavou Q100 (A021, A017a, A034, A050a)	Bukovina	Střet s nadregionálním biokoridorem NRBK K73, regionál. biocentrem RBC 969 a s lokalitou NATURA 2000 – EVL tok Labe od soutoku s Loučnou na sever a s místem krajinného rázu Opatovicko	ÚP*
SLp 12 SHp	Střet navrhované silnice D35 s ÚSES, s ochranou půdy a krajinným rázem (A021, A017a, A041)	Borek	Střet s nadregionálním biokoridorem NRBK K73 a s třídou ochrany půdy 2 a s místem krajinného rázu Újezd - Borek	ÚP*
SLp 13 SHp	Střet navrhované silnice D35 s ÚSES a krajinným rázem (A021, A017a)	Újezd	Střet s lokálním biokoridorem LBK 15 a lesem a s místem krajinného rázu Újezd - Borek	ÚP*
SLp 14 SHp	Střet navrhované silnice D35 s ÚSES (A021)	Choteč	Střet s regionálním biokoridorem RBK 1920, s reg. biocentrem RBC Kopanina a s lokálním biokoridorem LBK 12	ÚP*
SLp 15 SHp	Střet variant navrhované silnice D35 a obchvatu Sezemic s ÚSES (A021)	Časy	Střet s nadregionálním biokoridorem NRBK K74, s reg. biocentrem RBC 1757 a s lok. biokorid. LBK 15, 22, 24, 28, 32	ÚP*

SLp 16 SHp	Střet obchvatu Sezemic s ÚSES (A021)	Sezemice	Střet s regionálním koridorem RBK 1281	ÚP*
SLp 17 SHp	Střet obchvatu Sezemic s ÚSES (A021)	Sezemice, Počapelské chalupy	Střet s lokálním biokoridorem LBK 14 a lesem	ÚP*
SLp 18 SHp	Střet I/36 (SV obchvatu) Pardubic s ÚSES, s ochranou půdy, krajiny a Q100 (A021, A017a, A041, A050a)	Pardubice	Střet s nadregionálním biokoridorem NRBK K72, s registrovaným VKP č.13 Staré Labe, s třídou ochrany půdy, s krajinným celkem Niva Labe a záplavou	ÚP*
SLp 25 SHp	Střet zastavitelného území s třídou ochrany půdy 1 nebo 2 (A041)	Borek, Čepí, Dolany, Dubany, Chýšť, Jezbořice, Křičeň, Lány u Dašic, M. Výkleky, Mikulovice, Opatovice, Ostřešany, Pardubice, Rohoznice, Sezemice, St. Hradiště, St. Jesenčany, St. Ždánice, Úhřetická Lhota, Kostěnice, Lázně Bohdaneč, Dašice		ÚP
SLp 28 SHp	Střet navrhované komunikace D35 s NATURA 2000, záplavou Q100 a ÚSES (A021, A034, A050a)	Turov	Střet s lokalitou NATURA 2000 - EVL Uhersko, záplavovým územím řeky Loučné a s NRBC 10 Uhersko	ZÚR, ÚP*
SLp 29 SHp	Střet Ostřešanské spojky trati ČD 238 s NATUROU 2000, záplavou Q100, prvky ÚSES a OP vod. zdroje (A021, A034, A041, A044, A050a)	Nemošice	Střet s lokalitou NATURA 2000 - EVL Dolní Chrudimka, záplavovým územím řeky Chrudimky, s RBK 1340 Labe-Nemošice, s OP vodního zdroje Nemošice a OP lesa	ÚP*
SLp 30 SHp	Střet JV obchvatu města s NATUROU 2000, záplavou Q100, prvky ÚSES a OP vod. Zdroje (A021, A034, A044, A050a)	Nemošice	Střet s lokalitou NATURA 2000 - EVL Dolní Chrudimka, záplavovým územím řeky Chrudimky, s RBK 1340 Labe-Nemošice a s OP vodního zdroje Nemošice	ÚP*
SLt 1	Střet zastavitelného území s OP VVN (A073)	Dříteč	Křížení	ÚP
SLt 2	Střet se zastavitelného území s OP VVN (A073)	Sezemice	Křížení	ÚP
SLt 4	Střet D35 s OP VTL plynu (A075)	Újezd u Sez.	Křížení	ÚP
SLt 6	Střet D35 s OP VTL plynu (A075)	Rokytno	Křížení	ÚP
SLt 7	Střet D35 s OP VTL plynu (A075)	Časy	Křížení	ÚP
SLt 8	Střet obchvatu Sezemic s OP VTL plynu (A075)	Počapelské Chalupy	Křížení	ÚP
SLt 9	Střet JV obchvatu Pardubic s OP VTL plynu (A075)	Dražkovice	Křížení	ÚP
SLt 10	Střet JZ obchvatu Pardubic s OP VTL plynu (A075)	St. Mateřov	Křížení	ÚP

SLt 11	Střet JZ obchvatu Pardubic a přeložky II/322 s OP VTL plynu a ropovodu (A075, A077a)	St. Čivice	Křížení s oběma a souběh s přeložkou I/2	ÚP
SLt 12	Střet obchvatu L. Bohdaneč s OP VTL plynu (A075)	Rybitví	Křížení a souběh	ÚP
SLt 13	Střet přivaděče k D11 s OP produktovodu (A077a)	Křičev	Křížení	ÚP

B3.8 Ostatní problémy v území**Tabulka 63**

Označ.	Popis problému	Lokalizace	Charakteristika	Řešitel-nost
P 2	Zhoršené sociodemografické podmínky	M. Výkleky, Vlčí Habřina, Křičev, Rohoznice, Podůlšany,	Hodnocen populační vývoj, věková struktura a vzdělanost obyvatelstva	N
P 4	Nesoulady prvků ÚSES			
P4-01	LK 52 Lány na Důlku nepokračuje v Bezděkově			ÚP
P4-02	LK bez označení Ráby v Kuněticích nepokračuje., LK vychází z RC 1758 Ráby			ÚP
P4-03	LK 14 Bohdaneč nenavazuje přesně na LK 14 Dolany			ÚP
P4-04	LK 32 Živanice není přes Neratov propojen			ÚP
P4-05	LK 37/4 Nemošice nepokračuje v Ostřešanech			ÚP
P4-06	LK 23 z Bukovky nepokračuje v R. Bělé do LC 15			ÚP
P4-07	LC 12 je osamocené biocentrum bez napojení a má stejné číslo jako jiné LC v obci			ÚP
P4-09	LK 9 a LK 10 Čepí nenavazují v Jezbořicích a Dubanech			ÚP
P4-10	LK 7c M. Výkleky nepokračuje v Chýšti			ÚP

P4-11	LK 96 Lány u Dašic nepokračuje v M. Kolodějích	ÚP
P4-12	LK 95 Lány u Dašic nepokračuje v M. Kolodějích	ÚP
P4-13	LK 80 Moravany nepokračuje ve Slepoticích	ÚP
P4-14	LK 4 St. Mateřov a LK 9 Jezbořice nepokračují v Barchově	ÚP
P4-15	u NRK 74 na parc. 763/3 Sezemice chybí část šířky biokoridoru, v navazující Chotči je správně	ÚP
P4-16	LC 12 Časy je samostatné biocentrum bez návaznosti	ÚP
P4-17	Chybí propojení mezi LK 57 Rosice a LK 4 Slepé rameno u odkaliště Rosice	ÚP
P4-18	LK 20 Rybitví nepokračuje v Bohdanči	ÚP
P4-19	LK 70 Semtín nenavazuje přesně na LK 168 Bohdaneč	ÚP
P4-20	LK 167 z Hrádku nepokračuje v Semtíně	ÚP
P4-21	NRK 72 Pardubice má v ÚP Pce jiný zakres než v ÚP St. Hradiště	ÚP
P4-22	LC 15 Dubina nenavazuje přesně na LC 12 Sezemice	ÚP
P4-23	LK 106 Zminný nenavazuje na LK 21 Černá za Bory	ÚP
P4-24	LK 93 Dašice nenavazuje na LC 52 Hostovice	ÚP
P4-25	LK 117 Ostřešany nepokračuje v Dražkovicích	ÚP

Nesoulady v návaznostech prvků ÚSES jsou podrobněji řešeny v Územní studii krajiny ORP Pardubice

B3.9 Požadavky na odstranění nebo zmírnění vlivů negativ v území

Veškerá negativa, která byla v předcházejících hodnoceních uvedena, lze zobecnit do dvou základních problémových okruhů – doprava a životní prostředí.

Územní plánování má jen omezené možnosti jak tato negativa zmírnit. Může pouze vytvořit podmínky prostřednictvím vymezení příslušných funkčních ploch, například pro dopravní stavby a pro lepší využívání krajiny. Bez nastavení dalších mechanismů mimo územní plánování (ekonomika, dotace, zákony) nelze tato negativa odstranit.

B3.10 Požadavky na využití potenciálů rozvoje území

Různé části území ORP Pardubice mají různé potenciály pro možný rozvoj území. Od ekonomického přes využití nerostů, zemědělství až po rekreační. Potenciály rozvoje území jsou podrobně řešeny v dokumentu Územní studie krajiny ORP Pardubice (EKOTOXA 2019).

Z uvedeného dokumentu, z části Průzkumy a rozborů, jsou vybrány nejdůležitější informace.

Potenciály jsou hodnoceny v 7 dílčích kategoriích dle způsobu využití:

- **biotický** (MZCHÚ, NATURA 2000, VKP a plochy přírodě blízkých ekosystémů)
na území ORP Pardubice se nacházejí v okolí vodních toků a v oblasti Bohdanečska.
- **kulturní** (národní kulturní památky, památková rezervace a zóna)
na území ORP Pardubice jde hlavně o historická centra Pardubic, Dašic a Kunětickou Horu.
- **produkční** (zemědělské půdy s tř. ochrany I, II a III)
na území ORP Pardubice se nacházejí především v prostorech Roh. Bělá – Libišany, Jezbořice – Ostřešany a v nivách Labe, Chrudimky a Loučné.
- **vodohospodářský** (vodní toky a jejich nivy, vodní nádrže, vodní zdroje)
na území ORP Pardubice se nacházejí v okolí vodních toků a v oblasti Bohdanečska.
- **surovinový** (štěrkopísky)
na území ORP Pardubice se nacházejí zejména v okolí Čeperky.
- **sídelní** (předpoklad rozvoje sídel)
na území ORP to představuje území navazující na severní okraj města Pardubice a dále okolí Sezemic, Čeperky, Opatovic a Mikulovic.
- **rekreační** (předpoklad rozvoje rekreace)
na území ORP to představuje území z okolí Kunětické hory a Bohdanečsko.

Požadavky na využití potenciálů rozvoje území jsou především v jejich vzájemných vazbách. Například v tom, aby sídelní, produkční a surovinové potenciály neměly negativní vliv na potenciály biotické, vodohospodářské rekreační a kulturní. Vzhledem ke zjištěným negativům v území a vývoji klimatu, je zřejmé, že větší pozornost bude vhodné věnovat potenciálu biotickému a vodohospodářskému. Ostatní pak rozvíjet velmi uvážlivě a v souvislostech. Jak již bylo uvedeno v předcházející kapitole, územní plánování má jen omezené možnosti na jejich rozvoj a využití.

B3.11 Požadavky na snížení nevyváženého vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel

Jak již bylo uvedeno v kapitole B2.4, oslabený je pilíř přírodní, pilíře hospodářský a sociální jsou na vcelku dobré úrovni. Pro snížení nevyváženého vztahu bude třeba věnovat větší pozornost přírodnímu pilíři. V některé části území jej bude nutné posílit více, jinde méně. Vodítkem by mohlo být vyhodnocení vyváženosti územních podmínek jednotlivých obcí v následující kapitole.

B3.12 Vyhodnocení vyváženosti územních podmínek jednotlivých obcí

Hodnocení vyváženosti územních podmínek obcí bylo provedeno na základě posouzení všech tří pilířů udržitelného rozvoje území se záměrem charakterizovat především dosažený stav, existující problémy a předpoklady dalšího rozvoje obce. Byla použita metoda slovního ohodnocení vycházející ze znalosti území, širších vztahů a dalších skutečností. V hodnocení bylo také přihlédnuto k názorům zástupců jednotlivých obcí, které byly vysloveny během projednání s obcemi. Hodnocení každé obce vycházelo z těchto tematických oblastí:

Územní podmínky pro příznivé životní prostředí – pilíř Z

- přírodní atraktivita území, existence chráněných území a jiných přírodních hodnot
- výskyt kvalitních zemědělských půd tř. ochrany 1 a 2
- KES, lesnatost, zornění, prostupnost a typ krajiny, funkčnost prvků ÚSES
- výskyt ekol. zátěží, hluku z dopravy, jiná znečištění a ekologická rizika
- hrozba záplav a jiných přírodních rizik

Územní podmínky pro hospodářský rozvoj – pilíř H

- existence pracovních příležitostí a jejich případná dostupnost v okolí
- nezaměstnanost a její vývoj
- index ekonomického zatížení a jeho vývoj
- dopravní dostupnost
- existence rozvojových ploch pro podnikání

Územní podmínky pro soudržnost společenství obyvatel – pilíř S

- počet obyvatel a jeho vývoj
- index stáří a jeho vývoj
- existence občanského vybavení, možností kulturního vyžití a jejich případná dostupnost v okolí
- zájem o bydlení, počet dokončených bytů, existence rozvojových ploch pro bydlení
- možnost každodenní rekreace

Při hodnocení bylo přihlédnuto také k poloze a významu obce ve struktuře osídlení dle níže uvedeného označení A až E.

A – Jádru ORP

soubor sídel, ve kterém žije rozhodující počet obyvatel území ORP, které formuje především rozhodující vztah k hospodářskému a správnímu centru území,

B – Obce vázané na jádro

obce se silnou vazbou k jádru, které pro ně zajišťuje většinu vyšších obslužných funkcí a rozhodující část pracovních příležitostí,

C – Spádové obec

obec jako samostatná územní funkční jednotka v samostatné poloze s vyšší úrovní vybavenosti a pracovních příležitostí, která je poskytuje nejbližším obcím,

D – Závislé obce

obec v blízkosti spádové obce, využívající jejího vybavení a pracovních příležitostí,

E – Samostatné obce

samostatně ležící obec s nízkou vazbou na vzdálenou spádovou obec

Obce byly zařazeny do kategorií charakterizujících stav vyváženosti územních podmínek. *Jednotný způsob hodnocení obcí je uveden v následující tabulce (zdroj: Metodické sdělení odboru územního plánování MMR 2010):*

kategorie zařazení obce	Územní podmínky			vyváženost vztahu územních podmínek pro udržitelný rozvoj území		vyjádření v kartogramu
	pro příznivé životní prostředí	pro hospodářský rozvoj	pro soudržnost společenství obyvatel území	dobrý stav	špatný stav	
1	+	+	+	Z, H, S	žádné	
2 a	+	+	-	Z, H	S	S
2 b	+	-	+	Z, S	H	H
2 c	-	+	+	H, S	Z	Z
3 a	+	-	-	Z	H, S	H, S
3 b	-	+	-	H	Z, S	Z, S
3 c	-	-	+	S	Z, H	Z, H
4	-	-	-	žádné	Z, H, S	
Legenda: + dobrý stav - špatný stav						

V následujícím přehledu je uvedeno vyhodnocení vyváženosti územních podmínek jednotlivých obcí ORP s komentářem, který zařazení obce do příslušné kategorie charakterizuje .

B A R C H O V				charakter obce: E		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
3a	-	-	+	Z	S, H	H, S

Vyhodnocení URÚ

Stabilizovaná obec na okraji správního území ORP, leží nedaleko města Pardubice, ale mimo hlavní silniční síť, s minimálním občanským vybavením, mírný přírůstek počtu obyvatel, průměrná nezaměstnanost, vyšší průměrný věk, průměrná vzdělanost, většina území je monokulturní zemědělská krajina kromě pruhu podél Podolského potoka, možnost každodenní rekreace. Přírodní pilíř je v širších souvislostech hodnocen jako vcelku dobrý, pilíře hospodářský a sociální jsou oslabené.

B E Z Ď E K O V				charakter obce: E		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
3a	-	-	+	Z	S, H	H,S

Vyhodnocení URÚ

Rozvíjející se obec na okraji správního území ORP, s přijatelným dopravním napojením, s minimálním občanským vybavením, mírný přírůstek počtu obyvatel, nižší nezaměstnanost, průměrný věk, průměrná vzdělanost, střední a jižní část území je monokulturní zemědělská krajina, v severní části území rozsáhlý lesní komplex, částečně možnost každodenní rekreace. Přírodní pilíř je hodnocen jako dobrý, pilíře hospodářský a sociální jsou oslabené.

B O R E K				charakter obce: E		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
2b	+	-	+	S, Z	H	H

Vyhodnocení URÚ

Klidná, mírně se rozvíjející obec v dobrém životním prostředí, v okolí vodní plochy a lesy pro možnost každodenní rekreace, základní občanská vybavenost, leží mimo hlavní silniční síť, mírný nárůst obyvatel, zájem o bydlení, nižší průměrný věk, nižší vzdělanost, nízká nezaměstnanost, dojíždění za prací, vzděláním a vyšší vybaveností. Dobré pilíře přírodní a sociální, ekonomický pilíř je mírně oslabený.

B U K O V I N A N A D L A B E M				charakter obce: E		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
1	+	+	+	S, H, Z	žádný	

Vyhodnocení URÚ

Stabilizovaná, klidná obec bez významnějšího rozvoje s dobrou dopravní dostupností, mírný nárůst obyvatel, počínající zájem o bydlení, nižší průměrný věk, nižší vzdělanost, nízká nezaměstnanost, minimální pracovní příležitostí, dojíždění za prací, vzděláním a vyšší vybaveností. Vcelku dobré přírodní prostředí, možnost každodenní rekreace. V širších souvislostech jsou všechny tři pilíře udržitelnosti hodnoceny jako dobré.

B U K O V K A				charakter obce: D		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
2b	+	-	+	S, Z	H	H

Vyhodnocení URÚ

Stabilizovaná obec s velmi dobrou dopravní dostupností, se základním občanským vybavením, se stabilním počtem obyvatel, nízkou nezaměstnaností, vyšším průměrným věkem, nižší vzdělaností, zájem o nové bydlení, možnost každodenní rekreace, vcelku dobré životní prostředí. Frekventovaná silnice I.ř. procházející středem obce ji rozděluje na dvě části. Přírodní a sociální pilíře jsou hodnoceny jako dobré, hospodářský pilíř je mírně oslabený.

Č A S Y				charakter obce: D		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
2c	+	+	-	S, H	Z	Z

Vyhodnocení URÚ

Rozvíjející se obec v atraktivní poloze s velmi dobrým dopravním napojením, velmi dobré občanské vybavení, nízká nezaměstnanost, částečně pracovní příležitosti v místě, vyšší průměrný věk, vyšší vzdělanost, zájem o bydlení, možnost každodenní rekreace. Vazba na pracovištní centrum a vyšší občanské vybavení v sousední ORP. Všechny tři pilíře udržitelného rozvoje, sociální, hospodářský i přírodní, jsou hodnoceny jako dobré.

Č E P E R K A				charakter obce: E		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
1	+	+	+	S, Z, H		

Vyhodnocení URÚ

Rozvíjející se obec v atraktivní poloze s velmi dobrým dopravním napojením, velmi dobré občanské vybavení, nižší nezaměstnanost, částečně pracovní příležitosti v místě, vyšší průměrný věk, vyšší vzdělanost, zájem o bydlení, možnost každodenní rekreace. Vazba na pracovištní centrum a vyšší občanské vybavení v sousední ORP. Všechny tři pilíře udržitelného rozvoje, sociální, hospodářský i přírodní, jsou hodnoceny jako dobré.

Č E P Í				charakter obce: E		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
2c	+	+	-	S, H	Z	Z

Vyhodnocení URÚ

Stabilizovaná obec na okraji správního území s přijatelným dopravním napojením, základní občanské vybavení, možnosti zaměstnání přímo v obci, mírný nárůst počtu obyvatel, nízká nezaměstnanost, nižší průměrný věk, nízká vzdělanost, monokulturní bezlesá zemědělská krajina, malá možnost každodenní rekreace, zájem o nové bydlení. Pilíř sociální je hodnocen jako dobrý, hospodářský a přírodní pilíře jsou oslabené.

Č E R N Á U B O H D A N Ě				charakter obce: D		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
2c	+	+	-	S, H	Z	Z

Vyhodnocení URÚ

Rozvíjející se obec v dobrém přírodním prostředí v blízkosti města L. Bohdaneč s dobrou dopravní dostupností, s minimální možností zaměstnání, minimální občanské vybavení, nárůst počtu obyvatel, zájem o bydlení, nižší nezaměstnanost, nižší průměrný věk, průměrná vzdělanost. Ve V části obce zahrádkářská osada. Na Z okraji obce vodní plochy přírodního charakteru, dříve nadmístního rekreačního významu, dnes individuální zástavba až k jejich okraji. Přírodní pilíř je z tohoto důvodu hodnocen jako mírně oslabený, pilíře sociální a hospodářský jsou dobré.

D A Š I C E				charakter obce: C		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
3c	+	-	-	S	H, Z	Z, H

Vyhodnocení URÚ

Stabilizované menší město bez významnějšího rozvoje v téměř bezlesé zemědělské krajině, částečně možnost každodenní rekreace, cenné historické jádro města, dobrá občanská vybavenost, dobrá dopravní dostupnost. Setrvalý počet obyvatel, nižší průměrný věk, nižší vzdělanost, nižší nezaměstnanost, minimum pracovních příležitostí, dojíždění za prací, vzděláním a vyšší vybaveností. Spádová obec pro obce okolní. Dobrý je pilíř sociální, přírodní a ekonomický pilíř jsou oslabené.

D O L A N Y				charakter obce: E		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
1	+	+	+	S, H, Z		

Vyhodnocení URÚ

Rozvíjející se obec s přijatelným dopravním napojením, s minimálním občanským vybavením, v menší míře s možností zaměstnání, stabilní počet obyvatel, nízká nezaměstnanost, nižší průměrný věk, průměrná vzdělanost, malá možnost každodenní rekreace, zájem o nové bydlení. S přihlédnutím

k širšímu okolí vcelku dobré životní prostředí. Přírodní pilíř je hodnocen jako vcelku dobrý, pilíře sociální a hospodářský jsou také hodnoceny jako dobré.

D R Í T E Ě				charakter obce: E		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
2b	+	-	+	Z, S	H	H

Vyhodnocení URÚ

Rozvíjející se obec v poměrně dobrém životním prostředí, dobrá dopravní dostupnost, nárůst obyvatel, zájem o bydlení, občanská vybavenost přiměřená velikosti obce, nižší průměrný věk, nižší vzdělanost, vyšší nezaměstnanost, minimum pracovních příležitostí, dojíždění za prací a vyšší vybaveností. Hodnotné přírodní partie kolem Labe. Golfový areál na bývalém složišti popílku vytvářející pozitivní krajinný prvek. Vcelku dobré jsou pilíře přírodní a sociální, ekonomický pilíř je oslabený.

D U B A N Y				charakter obce: E		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
2b	+	-	+	S, Z	H	H

Vyhodnocení URÚ

Rozvíjející se obec na okraji správního území ležící mimo hlavní silnice, občanské vybavení úměrné velikosti obce, malá možnost zaměstnání, mírný přírůstek počtu obyvatel, nízká nezaměstnanost, nižší průměrný věk, vyšší vzdělanost, monokulturní bezlesá zemědělská krajina, malá možnost každodenní rekreace, zájem o nové bydlení. Pilíře sociální a přírodní jsou hodnoceny jako dobré, hospodářský pilíř je mírně oslabený.

H R O B I C E				charakter obce: E		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
2b	+	-	+	Z, S	H	H

Vyhodnocení URÚ

Stabilizovaná obec v dobrém životním prostředí, dobrá dopravní dostupnost, mírný úbytek počtu obyvatel, začínající zájem o bydlení, nedostatečné občanské vybavení, nižší průměrný věk, vyšší vzdělanost, nižší nezaměstnanost, minimum pracovních příležitostí, dojíždění za prací a vyšší vybaveností. Hodnotné přírodní partie kolem Labe, v menší míře chaty. Jezdecktví kolem penzionu Parkur. Vcelku dobré jsou pilíře přírodní a sociální, ekonomický pilíř je oslabený.

C H O T E Ě				charakter obce: D		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
2b	+	-	+	S, Z	H	H

Vyhodnocení URÚ

Stabilizovaná obec bez významnějšího rozvoje v celkem dobrém životním prostředí, částečně možnost každodenní rekreace, základní občanská vybavenost, dobrá dopravní dostupnost. Mírný nárůst počtu obyvatel, průměrný věk, průměrná vzdělanost, nízká nezaměstnanost, minimum pracovních příležitostí, dojíždění za prací, vzděláním a vyšší vybaveností. Dobré jsou pilíře přírodní a sociální, ekonomický pilíř je oslabený.

C H Ý Š Ť				charakter obce: E		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
2b	+	-	+	S, Z	H	H

Vyhodnocení URÚ

Stabilizovaná obec bez významnějšího rozvoje, s velmi dobrou dopravní dostupností vč. napojení na dálnici, s přiměřeným občanským vybavením, v menší míře s možností zaměstnání, stálý počet obyvatel, vyšší nezaměstnanost, nižší průměrný věk, nižší vzdělanost, malý zájem o nové bydlení, malá možnost každodenní rekreace, vcelku dobré životní prostředí vzhledem k lesnímu komplexu v SV části, je však ze sídla hůře přístupný přes bariéry silnice I.ř. a dálnice. Přírodní a sociální pilíře jsou hodnoceny jako dobré, hospodářský pilíř je oslabený.

J E Z B O Ř I C E				charakter obce: E		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
1	+	+	+	S, H, Z		

Vyhodnocení URÚ

Stabilizovaná obec na okraji správního území v atraktivní přírodní poloze na výrazném terénním zlomu. Přijatelné dopravní napojení, základní občanské vybavení, v menší míře možnost zaměstnání v zemědělství, mírný nárůst počtu obyvatel, nízká nezaměstnanost, vyšší průměrný věk, nižší vzdělanost, kromě okolí Podolského potoka je na většině území monokulturní bezlesá zemědělská krajina, možnost každodenní rekreace, zájem o nové bydlení. Část obce má rekreační charakter (chaty). Pilíře udržitelnosti, hospodářský, sociální i přírodní, jsou hodnoceny jako dobré.

K A S A L I C E				charakter obce: D		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
2b	+	-	+	S, Z	H	H

Vyhodnocení URÚ

Stabilizovaná obec ležící mimo hlavní silnice, s minimálním občanským vybavením, v menší míře s možností zaměstnání, stálý počet obyvatel, nižší nezaměstnanost, vyšší průměrný věk, nižší vzdělanost, začínající zájem o nové bydlení, možnost každodenní rekreace, vcelku dobré životní prostředí, severní část území odříznuta dálnicí. Část Kasaličky má rekreační charakter, chaty, chalupy. Vazba na blízkou obec R. Bělou s vyšší vybaveností. Přírodní a sociální pilíře jsou hodnoceny jako dobré, hospodářský pilíř je oslabený.

K O S T Ě N I C E				charakter obce: D		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
2a	-	+	+	H,Z	S	S

Vyhodnocení URÚ

Stabilizovaná, klidná obec v celkem přijatelném životním prostředí ležící na hlavní železniční trati. Základní občanská vybavenost v místě vč. školky, dobrá dopravní dostupnost, zvláště po železnici. Stagnace počtu obyvatel, nižší průměrný věk, nižší vzdělanost, nižší nezaměstnanost, málo pracovních příležitostí, dojíždění za prací. Vcelku dobré pilíře přírodní a hospodářský, sociální pilíř mírně oslabený.

K Ř Í Č E Ň				charakter obce: E		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
3a	-	-	+	Z	S, H	H,S

Vyhodnocení URÚ

Obec bez významnějšího rozvoje ležící mimo hlavní silnice, s minimálním občanským vybavením, v menší míře s možností zaměstnání, průměrná nezaměstnanost, vyšší průměrný věk, nižší vzdělanost, stárnutí populace, mírný úbytek počtu obyvatel, malá možnost každodenní rekreace. S přihlédnutím k širšímu okolí vcelku dobré životní prostředí. Přírodní pilíř je hodnocen jako vcelku dobrý, pilíře sociální a hospodářský jsou oslabené.

K U N Ě T I C E				charakter obce: E		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
3a	-	-	+	Z	S, H	H,S

Vyhodnocení URÚ

Stabilizovaná obec v atraktivním prostředí, ležící mimo hlavní silnice, mírný nárůst počtu obyvatel, minimální občanská vybavenost, vyšší průměrný věk, průměrná vzdělanost, nižší nezaměstnanost, minimum pracovních příležitostí, dojíždění za prací vzděláním a vyšší vybaveností. Hodnotné přírodní partie kolem Labe s chatovou oblastí, blízkost NKP Kunětická hora. Přírodní pilíř je hodnocen jako dobrý, pilíře sociální a hospodářský jsou oslabené.

L Á N Y U D A Š I C				charakter obce: D		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
3a	-	-	+	Z	S, H	H, S

Vyhodnocení URÚ

Obec bez významnějšího rozvoje ležící mimo hlavní silnice, občanské vybavení úměrné velikosti, dobré životní prostředí, malý zájem o bydlení, nízká nezaměstnanost, nižší vzdělanost, vyšší průměrný věk, stárnutí a úbytek počtu obyvatel. Dojíždění do zaměstnání, chátrající zemědělský areál v obci, ohrožení záplavami, blízkost města Dašice. Přírodní pilíř je hodnocen jako dobrý, pilíře sociální a hospodářský jsou oslabené.

L Á Z N Ě B O H D A N E Ě				charakter obce: C		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
1	+	+	+	S, Z, H		

Vyhodnocení URÚ

Lázeňské město v atraktivní poloze a prostředí s velmi dobrým dopravním napojením, velmi dobré občanské vybavení, nižší nezaměstnanost, pracovní příležitosti v místě, vyšší průměrný věk, vyšší vzdělanost, zájem o bydlení, mírný nárůst počtu obyvatel, mírné stárnutí populace, možnost každodenní rekreace, v okolí lesy a rybníky. Lázeňský areál s parkem. Spojení MHD s městem Pardubice. Frekventovaná křižovatka v centru. Všechny tři pilíře udržitelného rozvoje, sociální, hospodářský i přírodní, jsou hodnoceny jako dobré.

L I B I Š A N Y				charakter obce: E		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
3c	+	-	-	S	H, Z	Z,H

Vyhodnocení URÚ

Rozvíjející se obec s dobrým dopravním napojením, s minimálním občanským vybavením, přírůstek počtu obyvatel, průměrná nezaměstnanost, minimum pracovních příležitostí, nižší průměrný věk, nižší vzdělanost, zájem o bydlení, minimální možnost každodenní rekreace, monokulturní zemědělská krajina. Frekventovaná silnice středem obce. Vazba na pracovní centrum a vyšší občanské vybavení v sousední ORP. Sociální pilíř je celkově hodnocen jako dobrý, přírodní i hospodářský pilíř jsou oslabené.

M A L É V Ý K L E K Y				charakter obce: D		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
3a	-	-	+	Z	S, H	H, S

Vyhodnocení URÚ

Stagnující obec v dobrém přírodním prostředí se silnou vazbou na sousední obec Chýšť v docházkové vzdálenosti, leží mimo hlavní silnice, minimum pracovních příležitostí, malý zájem o bydlení, vysoký průměrný věk, nízká vzdělanost, stárnutí populace, průměrná nezaměstnanost. Dobrý je pilíř přírodní, sociální a ekonomický pilíř jsou oslabené.

M I K U L O V I C E				charakter obce: B		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
2c	+	+	-	S,H	Z	Z

Vyhodnocení URÚ

Rychle se rozvíjející obec s velmi dobrým dopravním napojením, v atraktivní poloze mezi městy Chrudim a Pardubice, s dobrým občanským vybavením, v menší míře s možností zaměstnání, přírůstek počtu obyvatel, nízká nezaměstnanost, nižší průměrný věk, průměrná vzdělanost, minimální možnost každodenní rekreace, velký zájem o nové bydlení. Přírodní pilíř je hodnocen jako oslabený, pilíře sociální a hospodářský jsou hodnoceny jako dobré.

M O R A V A N Y				charakter obce: C		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
2c	+	+	-	S, H	Z	Z

Vyhodnocení URÚ

Stabilizovaná, klidná, mírně se rozvíjející větší obec v zemědělské krajině. Část Moravany má veškerou občanskou vybavenost a je spádovou obcí pro široké okolí. Je dobře dostupná po železnici, hůře po silnicích III.tř. V ostatních částech je občanské vybavení minimální. Mírný nárůst počtu obyvatel, zájem o bydlení v Moravanech, vyšší průměrný věk, průměrná vzdělanost, průměrná nezaměstnanost, částečně možnost zaměstnání v Moravanech, dojíždění za prací a vyšší vybaveností. Vcelku dobré jsou pilíře sociální a hospodářský, přírodní pilíř je oslabený.

N Ě M Ě I C E				charakter obce: B		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
3a	-	-	+	Z	S, H	H, S

Vyhodnocení URÚ

Rychle se rozvíjející obec v atraktivním prostředí, dobrá dopravní dostupnost, vysoký nárůst počtu obyvatel, velký zájem o bydlení, minimální občanská vybavenost, nízký průměrný věk, vysoká vzdělanost, nízká nezaměstnanost, minimum pracovních příležitostí, dojíždění za prací, vzděláním a vyšší vybaveností. Hodnotné přírodní partie kolem Labe. Blízkost NKP Kunětická Hora. Přírodní pilíř je

hodnocen jako vcelku dobrý, pilíř sociální i ekonomický, jsou vzhledem k prudkému rozvoji hodnoceny jako oslabené.

N E R A T O V				charakter obce: D		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
1	+	+	+	S, H, Z		

Vyhodnocení URÚ

Obec v atraktivním přírodním prostředí v blízkosti města L. Bohdaneč ležící mimo hlavní silnice, s minimální možností zaměstnání, minimální občanské vybavení, nárůst počtu obyvatel, zájem o bydlení, nízká nezaměstnanost, nižší průměrný věk, nižší vzdělanost. V okolí obce lesy a rybníky, možnost každodenní rekreace, dobré životní prostředí. Všechny tři pilíře udržitelnosti, přírodní, sociální i hospodářský jsou v širších souvislostech hodnoceny jako dobré.

O P A T O V I C E N A D L A B E M				charakter obce: E		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
1	+	+	+	S, H, Z		

Vyhodnocení URÚ

Rozvíjející se obec ve strategické poloze mezi dvěma velkými městy, velmi dobrá dopravní dostupnost po železnici i silnici, napojení na dálnici, veškeré občanské vybavení v místě, veškeré technické vybavení včetně ČOV a centrálního zdroje tepla, pracovní příležitosti, zájem o bydlení, přírůstek počtu obyvatel, nízká nezaměstnanost, nižší průměrný věk, průměrná vzdělanost, dobré přírodní prostředí, možnost každodenní rekreace. Všechny tři pilíře udržitelnosti, sociální, hospodářský a přírodní jsou hodnoceny jako dobré.

O S T Ě Š A N Y				charakter obce: B		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
1	+	+	+	S, Z, H		

Vyhodnocení URÚ

Rozvíjející se obec s dobrým dopravním napojením, v atraktivní poloze mezi městy Chrudim a Pardubice, s dobrým občanským vybavením, v menší míře s možností zaměstnání, přírůstek počtu obyvatel, nízká nezaměstnanost, vyšší průměrný věk, průměrná vzdělanost, možnost každodenní rekreace, zájem o nové bydlení. S přihlédnutím k širšímu okolí vcelku dobré životní prostředí. Přírodní pilíř je hodnocen jako vcelku dobrý, pilíře sociální a hospodářský jsou také hodnoceny jako dobré.

P A R D U B I C E				charakter obce: A		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
2c	+	+	-	S, H	Z	Z

Vyhodnocení URÚ

Velké město v atraktivní poloze v rámci republiky, hospodářské, kulturní společenské a správní centrum kraje, velmi dobře dostupné všemi druhy dopravy včetně letecké. Vyšší průměrný věk, vyšší vzdělanost, nízká nezaměstnanost, mírný, přírůstek počtu obyvatel. Veškerá občanská vybavenost v místě. Spádové území pro široké okolí, žije zde většina obyvatel ORP Pardubice. Sociální a hospodářský pilíř jsou hodnoceny jako dobré, přírodní pilíř je oslabený.

Pozn.:

Pro město Pardubice je hodnocení po obcích poněkud zkreslující. Zde by bylo vhodnější hodnotit toto území po jednotlivých katastrech. Pro takovéto hodnocení však není dostatek informací.

P L C H				charakter obce: D		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
4	-	-	-		S, H, Z	

Vyhodnocení URÚ

Malá obec ležící mimo hlavní silnice, s minimálním občanským vybavením, nepatrný nárůst počtu obyvatel, nízká nezaměstnanost, nižší průměrný věk, průměrná vzdělanost, malá možnost každodenní rekreace. Obec zatím stagnuje, ale územní plán je již připraven k projednání s plánovaným vydáním v roce 2025. Obec je zcela závislá na nedaleké spádové obci s vyšším vybavením. Přírodní, sociální i hospodářský pilíř jsou oslabené.

P O D Ů L Š A N Y				charakter obce: D		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
3a	-	-	+	Z	S, H	H, S

Vyhodnocení URÚ

Obec bez významnějšího rozvoje s dobrým dopravním napojením, s minimálním občanským vybavením, nepatrný nárůst počtu obyvatel, průměrná nezaměstnanost, vyšší průměrný věk, nižší vzdělanost, možnost každodenní rekreace. Je zcela závislá na nedaleké spádové obci s vyšším vybavením. Východní část navazuje na lesní komplexy v okolí Čeperky. Přírodní pilíř je celkově hodnocen jako dobrý, sociální i hospodářský pilíř jsou oslabené.

P R A V Y				charakter obce: E		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
2b	+	-	+	S, Z	H	H

Vyhodnocení URÚ

Rozvíjející se obec v pěkném přírodním prostředí, s občanským vybavením úměrným velikosti, mírný nárůst počtu obyvatel, zájem o bydlení, dojíždění za prací a vyšší vybaveností, nižší nezaměstnanost, vyšší průměrný věk, nižší vzdělanost, možnost každodenní rekreace. Zvýšené zatížení dopravou na dálnici D11. Přírodní pilíř je celkově hodnocen jako dobrý, sociální i hospodářský pilíř jsou oslabené.

R Á B Y				charakter obce: B		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
3a	-	-	+	Z	S, H	H,S

Vyhodnocení URÚ

Rozvíjející se obec v atraktivním prostředí, dobrá dopravní dostupnost, v minulých letech nárůst počtu obyvatel, nyní stagnace, zájem o bydlení, dobrá občanská vybavenost, možnost každodenní rekreace, vyšší průměrný věk, vyšší vzdělanost, stárnutí populace, nízká nezaměstnanost, minimum pracovních příležitostí, dojíždění za prací a vyšší vybaveností. Hodnotné přírodní partie kolem NKP Kunětická hora. Přírodní pilíř je hodnocen jako dobrý, pilíře sociální a hospodářský jsou oslabené.

R O H O V L Á D O V Á B Ě L Á				charakter obce: C		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
1	+	+	+	S, H, Z		

Vyhodnocení URÚ

Rozvíjející se obec s velmi dobrou dopravní dostupností, s veškerým občanským vybavením, v menší míře s možností zaměstnání, mírný nárůst počtu obyvatel, průměrná nezaměstnanost, nižší průměrný věk, nižší vzdělanost, zájem o nové bydlení, omezená možnost každodenní rekreace, vcelku dobré životní prostředí. Frekventovaná silnice I.ř. procházející středem obce představuje dopravní a hlukovou zátěž. Obec poskytuje svoji vybavenost i pro okolní menší obce. Přírodní, sociální i hospodářský pilíř jsou hodnoceny jako dobré.

R O H O Z N I C E				charakter obce: E		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
3a	-	-	+	Z	S, H	H, S

Vyhodnocení URÚ

Obec bez významnějšího rozvoje ležící mimo hlavní silnice, občanské vybavení úměrné velikosti obce, v menší míře s možností zaměstnání, mírný nárůst počtu obyvatel, vyšší průměrný věk, nízká nezaměstnanost ovlivněná vysokým průměrným věkem, nižší vzdělanost, stárnutí populace, začínající zájem o nové bydlení, možnost každodenní rekreace, dobré životní prostředí. Přírodní pilíř je hodnocen jako dobrý, pilíře sociální a hospodářský jsou oslabené.

R O K Y T N O				charakter obce: C		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
2b	+	-	+	S, Z	H	H

Vyhodnocení URÚ

Stabilizovaná obec bez významnějšího rozvoje v celkem dobrém životním prostředí, částečně možnost každodenní rekreace, dobrá občanská vybavenost včetně ZŠ a MŠ, dobrá dopravní dostupnost. Stagnace až mírný nárůst počtu obyvatel, průměrný věk, průměrná vzdělanost, průměrná nezaměstnanost, minimum pracovních příležitostí, dojíždění za prací, vzděláním a vyšší vybaveností. Dobré jsou pilíře přírodní a sociální, ekonomický pilíř je oslabený.

R Y B I T V Í				charakter obce: B		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
2c	+	+	-	S, H	Z	Z

Vyhodnocení URÚ

Novodobá obec vzniklá ve 40-tých letech zábořem několika obcí chemickou továrnou. Stabilizovaná, klidná, bez významnějšího rozvoje, limitovaná blízkostí chemických závodů. Pěkné přírodní prostředí s lesním komplexem, ale s horším stavem ovzduší, upravená veřejná prostranství, veškerá občanská vybavenost včetně škol a lékařů v místě, možnost zaměstnání, velmi dobrá dostupnost MHD. Vyšší průměrný věk, průměrná nezaměstnanost. Dobré pilíře ekonomický a sociální, přírodní pilíř je oslabený blízkostí chemických závodů..

S E Z E M I C E				charakter obce: C		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
2c	+	+	-	S, H	Z	Z

Vyhodnocení URÚ

Rozvíjející se menší město s několika připojenými obcemi, s dobrou dopravní dostupností, ležící v zemědělské krajině. Celkově přiměřený nárůst počtu obyvatel, nižší průměrný věk, vyšší vzdělanost, zájem o bydlení (Veská, Počaply, Sezemice), nižší nezaměstnanost, dojíždění za prací, vzděláním a vyšší vybaveností. Spádové město pro okolní obce. V částech města mimo Sezemice je minimální občanské vybavení, horší dostupnost mimo Sezemice, minimum pracovních příležitostí. Celkově jsou dobré pilíře sociální a ekonomický, přírodní pilíř je oslabený.

S L E P O T I C E				charakter obce: D		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
3c	+	-	-	S	H, Z	H, Z

Vyhodnocení URÚ

Stabilizovaná, klidná obec bez významnějšího rozvoje v bezlesé zemědělské krajině mimo hlavní silnice. Část Slepotic v docházkové vzdálenosti do spádové obce Moravany s vyšší vybaveností a železniční stanicí. V části Slepotic základní občanské vybavení, v ostatních částech zcela chybí. Horší dopravní dostupnost částí Bělešovice a Lipeč, lépe dostupné ze sousední ORP. Stablní počet obyvatel, průměrný věk, nižší vzdělanost, průměrná nezaměstnanost, málo pracovních příležitostí, dojíždění za prací, vzděláním a vyšší vybaveností. Vcelku dobrý pilíř sociální, pilíře přírodní a hospodářský jsou oslabené.

S P O J I L				charakter obce: B		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
1	+	+	+	S, H, Z		

Vyhodnocení URÚ

Rozvíjející se obec, ležící uvnitř správního území města Pardubice, závislá na občanské vybavenosti a pracovních příležitostech města. Obklopena lesy s možností každodenní rekreace, které ale leží bezprostředně za hranicemi obce. Vlastní území je monokulturní bezlesou zemědělskou krajinou. Celkově je však přírodní prostředí hodnoceno jako dobré. Občanská vybavenost je minimální, ale dostupná v okolí. Dobrá dopravní dostupnost, nárůst počtu obyvatel, zájem o bydlení, nižší průměrný věk, vyšší vzdělanost, nízká nezaměstnanost, minimum pracovních příležitostí, dojíždění za prací, vzděláním a vyšší vybaveností. Dobré jsou pilíře přírodní a sociální, ekonomický pilíř je v širších souvislostech také hodnocen jako dobrý.

S R C H				charakter obce: B		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
1	+	+	+	S, H, Z		

Vyhodnocení URÚ

Rychle se rozvíjející obec v atraktivní poloze s velmi dobrým dopravním napojením, základní občanské vybavení, nízká nezaměstnanost, částečně pracovní příležitosti v místě, nižší průměrný věk, vyšší vzdělanost, možnost každodenní rekreace, velký zájem o bydlení, v posledních letech velký nárůst počtu obyvatel v části Srch. Části Pohránov a Hrádek jsou poněkud odtrženy od části Srch a odděleny bariérou silnice I/37. Přímá vazba obce na město Pardubice. Všechny tři pilíře udržitelného rozvoje, sociální, hospodářský i přírodní, jsou hodnoceny jako dobré.

SRNOJEDY				charakter obce: B		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
2c	+	+	-	S, H	Z	Z

Vyhodnocení URÚ

Rychle se rozvíjející obec v blízkosti města Pardubice ležící mimo hlavní silniční síť v blízkosti chemických závodů. Pěkné partie kolem Labe, jinak bezlesá zemědělská krajina, v obci je základní občanské vybavení, v menší míře možnost zaměstnání, dostupnost MHD. Mírný nárůst počtu obyvatel, nižší průměrný věk, vyšší vzdělanost, nízká nezaměstnanost. Vliv blízké chemické výroby na stav ovzduší, nebezpečí úniku toxických látek. Sociální a hospodářský pilíř jsou hodnoceny jako vcelku dobré, přírodní pilíř je oslabený.

STARÉ HRADIŠTĚ				charakter obce: B		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
1	+	+	+	S, H, Z		

Vyhodnocení URÚ

Rychle se rozvíjející obec v atraktivní poloze v těsném sousedství města Pardubice, s velmi dobrým dopravním napojením, základní občanské vybavení v místě, vyšší vybavenost v sousedním městě, dostupnost MHD, nižší nezaměstnanost, částečně pracovní příležitosti v místě, nižší průměrný věk, vyšší vzdělanost, velký zájem o bydlení, trvalý nárůst počtu obyvatel. Všechny tři pilíře udržitelného rozvoje, sociální, hospodářský i přírodní, jsou hodnoceny jako dobré.

STARÉ JESENČANY				charakter obce: B		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
3c	+	-	-	S	H, Z	H, Z

Vyhodnocení URÚ

Rozvíjející obec s dobrým dopravním napojením, v blízkosti Pardubic, občanské vybavení úměrné velikosti obce, minimální možností zaměstnání, trvalý přírůstek počtu obyvatel, nízká nezaměstnanost, nižší průměrný věk, vyšší vzdělanost, monokulturní bezlesá zemědělská krajina, minimální možnost každodenní rekreace, zájem o nové bydlení, vazba na město Pardubice. Sociální pilíř je hodnocen jako dobrý, pilíře přírodní a hospodářský jsou oslabené.

STARÉ ŽDÁNICE				charakter obce: C		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
2b	+	-	+	S, Z	H	H

Vyhodnocení URÚ

Stabilizovaná, mírně se rozvíjející obec v celkem dobrém životním prostředí, s dobrým občanským vybavením v místě vč. školy a školky a lékaře. Dobrá dopravní dostupnost, stabilní počet obyvatel, nižší průměrný věk, nižší vzdělanost, průměrná nezaměstnanost, minimum pracovních příležitostí, dojíždění za prací. V blízkosti jižního okraje jsou vodní plochy a lesy pro rekreaci. Vcelku dobré pilíře přírodní a sociální, ekonomický pilíř oslabený.

STARÝ MÁTEŘOV				charakter obce: B		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
3c	+	-	-	S	H, Z	Z, H

Vyhodnocení URÚ

Rychle se rozvíjející obec v blízkosti Pardubic s dobrým dopravním napojením, se základním občanským vybavením, v menší míře s možností zaměstnání, trvalý přírůstek počtu obyvatel, nižší nezaměstnanost, nižší průměrný věk, průměrná vzdělanost, monokulturní bezlesá zemědělská krajina, malá možnost každodenní rekreace, zájem o nové bydlení, vazba na město Pardubice. Pilíř sociální je hodnocen jako dobrý, pilíře hospodářský a přírodní jsou oslabené.

STĚBLOVÁ				charakter obce: E		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
1	+	+	+	S, H, Z		

Vyhodnocení URÚ

Rozvíjející se obec s dobrým dopravním napojením, s minimálním občanským vybavením, v pěkném přírodním prostředí, zájem o bydlení, trvalý přírůstek počtu obyvatel, nízká nezaměstnanost, nižší průměrný věk, vyšší vzdělanost, možnost každodenní rekreace. Minimum pracovních příležitostí,

dojíždění za prací, vzděláním a vyšší vybaveností. Všechny tři pilíře udržitelného rozvoje, sociální, hospodářský i přírodní, jsou hodnoceny jako dobré.

TŘEBOSICE				charakter obce: D		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
2b	+	-	+	S, Z	H	H

Vyhodnocení URÚ

Rozvíjející se obec v blízkosti Pardubic ležící mimo hlavní silnice, občanské vybavení úměrné velikosti obce, malá možnost zaměstnání, mírný přírůstek počtu obyvatel, nižší nezaměstnanost, nižší průměrný věk, průměrná vzdělanost, monokulturní bezlesá zemědělská krajina, malá možnost každodenní rekreace, zájem o nové bydlení, vazba na město Pardubice. Snaha o zachování přírodních a kulturních hodnot obce. Pilíře sociální a přírodní jsou hodnoceny jako dobré, hospodářský pilíř je oslabený.

UHŘETICKÁ LHOTA				charakter obce: E		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
2b	+	-	+	S, Z	H	H

Vyhodnocení URÚ

Stabilizovaná, klidná obec bez významnějšího rozvoje v celkem přijatelném životním prostředí ležící na křižovatce silnic II.ř. Vazba na města Dašice, Chrudim a Pardubice. Minimální občanská vybavenost, dobrá dopravní dostupnost, mírný nárůst počtu obyvatel, nižší průměrný věk, průměrná vzdělanost, průměrná nezaměstnanost, minimum pracovních příležitostí, dojíždění za prací vzděláním a občanskou vybaveností. Vcelku dobré pilíře přírodní a sociální, hospodářský pilíř je oslabený.

ÚJEZD U SEZEMIC				charakter obce: E		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
3a	-	-	+	Z	S, H	H, S

Vyhodnocení URÚ

Stabilizovaná, klidná obec v dobrém životním prostředí ležící mimo hlavní silnice. V okolí jsou vodní plochy a lesy pro možnost každodenní rekreace, občanská vybavenost je úměrná velikosti obce. Mírný nárůst obyvatel, počínající zájem o bydlení, vyšší průměrný věk, nižší vzdělanost, průměrná nezaměstnanost, minimum pracovních příležitostí, dojíždění za prací, vzděláním a vyšší vybaveností. Dobrý pilíř přírodní, sociální a ekonomický pilíř jsou oslabeny.

VLČÍ HABŘINA				charakter obce: D		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
3a	-	-	+	Z	H, S	H, S

Vyhodnocení URÚ

Klidná obec bez významnějšího rozvoje ležící mimo hlavní silnice, občanské vybavení úměrné velikosti, stálý počet obyvatel, minimální možnost zaměstnání, průměrná nezaměstnanost, vyšší průměrný věk, nižší vzdělanost, malý zájem o nové bydlení. Obec ze dvou stran obklopena lesy ze sousedních obcí, možnost každodenní rekreace, celkem dobré životní prostředí. Přírodní pilíř je v souvislostech hodnocen jako dobrý, sociální i hospodářský pilíř jsou oslabené.

VOLEČ				charakter obce: D		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
2b	+	-	+	S, Z	H	H

Vyhodnocení URÚ

Rozvíjející se obec s velmi dobrou dopravní dostupností, se základním občanským vybavením, v menší míře s možností zaměstnání, růst počtu obyvatel, průměrná nezaměstnanost, nižší průměrný věk, nižší vzdělanost, zájem o nové bydlení, možnost každodenní rekreace, vcelku dobré životní prostředí v J a V části, S část odříznuta dálnicí. Frekventovaná silnice I.ř. procházející středem obce ji rozděluje na dvě části. Přírodní a sociální pilíře jsou hodnoceny jako dobré, hospodářský pilíř je oslabený.

ŽIVANICE				charakter obce: D		
KATEGORIE	S	H	Z	DOBŘÝ	ŠPATNÝ	KARTOGRAM
1	+	+	+	S, Z, H		

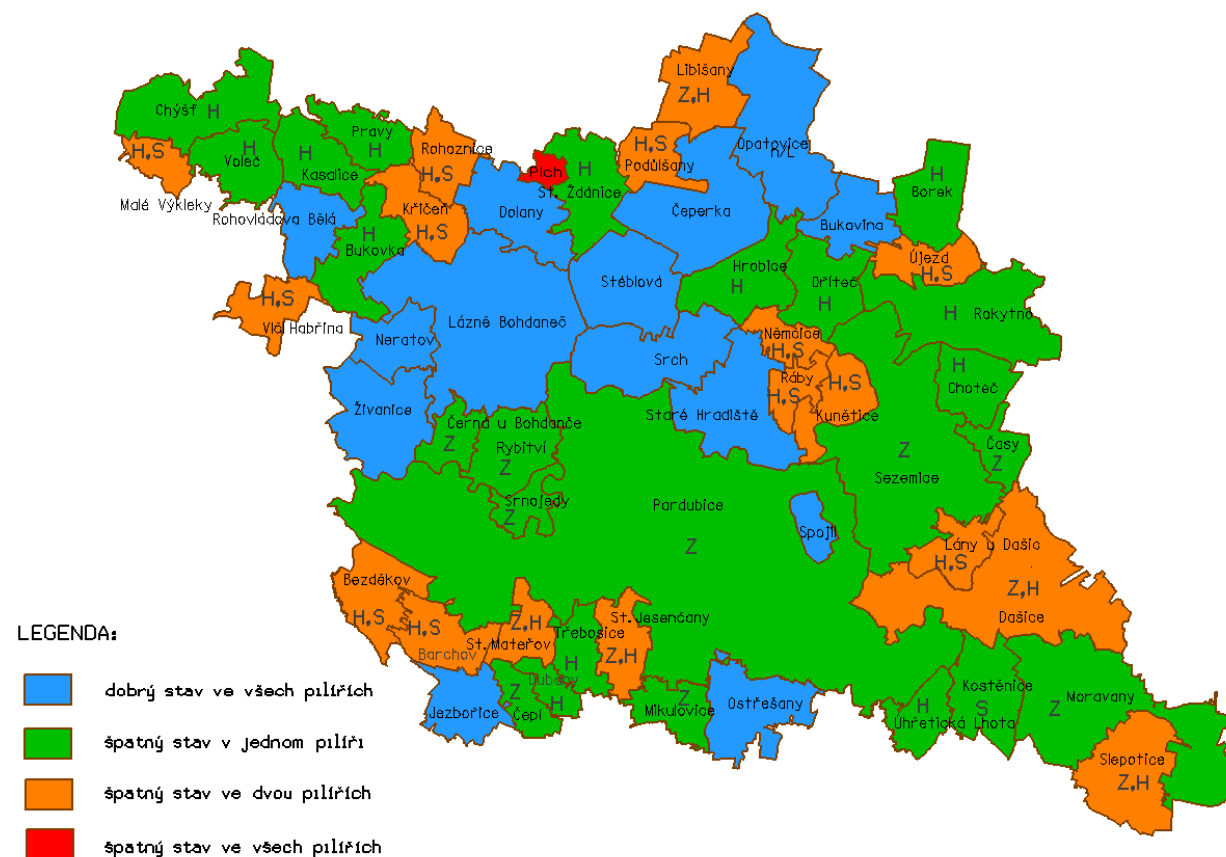
Vyhodnocení URÚ

Stabilizovaná obec v blízkosti města L. Bohdaneč s dobrou dopravní dostupností, s malou možností zaměstnání, dobré občanské vybavení vč. školy, mírný nárůst počtu obyvatel, nižší nezaměstnanost,

průměrný věk, průměrná vzdělanost, možnost každodenní rekreace, dobré životní prostředí. Všechny tři pilíře udržitelnosti, přírodní, sociální i hospodářský, jsou v širších souvislostech hodnoceny jako dobré.

Hodnocení vyváženosti územních podmínek pro udržitelný rozvoj území obcí shrnuje následující kartogram:

Obrázek 75

Na základě výsledků vyhodnocení územních podmínek jednotlivých obcí a s využitím kartogramu, který stav jednotlivých území obcí lokalizuje, mohly být charakterizovány hlavní rozdíly v území ORP. Výše uvedené výsledky hodnocení jednotlivých obcí jsou zde hodnoceny z hlediska širších vztahů ve správním území ORP, případně i mimo něj.

Nejvýznamnějším sídlem správního území je město Pardubice, ve kterém žije rozhodující počet obyvatel a které svou silnou gravitací formuje rozvoj obcí ve svém širokém zázemí. V severní a jižní části území sílí vliv sousedních center - Hradce Králové a Chrudimi. Převážná část správního území má obecně dobré podmínky pro udržitelný rozvoj území přesto, že vykazuje rozdíly, zejména v oblasti hospodářské, méně v sociální (nedostatek pracovních příležitostí a vysoký průměrný věk obyvatel) a v také oblasti environmentální (celkově nižší kvalita životního prostředí). Zhoršené podmínky výrazně souvisí s kvalitou dopravního napojení lokality.

Výraznější rozdíly se vyskytují jednak v okrajových částech správního území, jednak uvnitř území, zejména v okolí NKP Kunětická Hora. Dosavadní prudký rozvoj individuálního bydlení v souboru obcí pod Kunětickou Horou (v jejím ochranném pásmu) má, kromě jiného i negativní vlivem na prostředí této národní kulturní památky. Důsledky živelné urbanizace společně s absencí respektu k hodnotám NKP ohrožují její postavení jako zcela výjimečného historického a přírodního fenoménu v území.

Provedené analýzy území ORP potvrzují významný potenciál přírodně hodnotných území, které leží severozápadně a severovýchodně od centra mezi oběma krajskými městy - Pardubicemi a Hradcem Králové. Tento téměř souvislý přírodní pás území ve směru Lázně Bohdaneč – Borek s návazností na lesní komplex JV od Hradce Králové (Bělečko) vyžaduje zvláštní režim ochrany

(stanovení podmínek jeho funkčního využití a prostorového uspořádání) koncipovaný tak, aby se mohl stát kvalitní a v území ORP ojedinělou rekreační oblastí s širšími územními vztahy.

C ÚDAJE O ÚZEMÍ

C1 Obsah datové báze územně analytických podkladů

Tabulka 64

Databáze územně analytických podkladů obcí je tvořena sledovanými jevy části A podle přílohy č. 1 k Vyhlášce 500/2006 v platném znění.

Část A

Číslo jevu	Sledovaný jev
1	zastavěné území
1a	plochy s rozdílným způsobem využití
1b	zastavitelné plochy, plochy přestavby a plochy změn v krajině
2	zařízení výroby
3	zařízení občanského vybavení
3a	veřejná prostranství
4	zrušen
4a	brownfieldy
5	zrušen
5a	památkové rezervace a památkové zóny a jejich ochranná pásma
6	zrušen
7	zrušen
8	zrušen
8a	nemovitě národní kulturní památky a nemovitě kulturní památky a jejich ochranná pásma
9	zrušen
10	statky zapsané na Seznamu světového dědictví a jejich nárazníkové zóny
11	urbanistické a krajinné hodnoty
11a	struktura a výška zástavby
12	zrušen
13	zrušen
13a	architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb, historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb
14	zrušen
15	zrušen
16	území s archeologickými nálezy
17	zrušen
17a	krajinný ráz
17b	krajiny a krajinné okrsky
18	zrušen
19	zrušen
20	zrušen

Číslo jevu	Sledovaný jev
21	územní systém ekologické stability
22	zrušen
23	zrušen
23a	významné krajinné prvky
24	přechodně chráněné plochy
25	zrušen
25a	velkoplošná zvláště chráněná území, jejich zóny a ochranná pásma a klidové zóny národních parků
26	zrušen
27	zrušen
27a	maloplošná zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma
28	zrušen
29	zrušen
30	přírodní parky
31	zrušen
32	památné stromy a informace o jejich ochranném pásmu
33	biosférické rezervace UNESCO, geoparky UNESCO, národní geoparky
34	NATURA 2000 – evropsky významné lokality
35	NATURA 2000 – ptačí oblasti
35a	smluvně chráněná území
36	lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem
36a	mokřady dle Ramsarské úmluvy ¹⁰⁾
36b	biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců
37	zrušen
37a	lesy, jejich kategorizace a vzdálenost 50 m od okraje lesa
38	zrušen
39	zrušen
40	zrušen
41	bonitované půdně ekologické jednotky a třídy ochrany zemědělského půdního fondu
42	zrušen
42a	plochy vodní a větrné eroze
43	investice do půdy za účelem zlepšení půdní úrodnosti
43a	plochy vhodné k zalesnění, plochy vhodné k zatravnění
44	vodní zdroje pro zásobování pitnou vodou a jejich ochranná pásma
45	chráněné oblasti přirozené akumulace vod

Číslo jevu	Sledovaný jev
46	zranitelné oblasti povrchových a podzemních vod
46a	povrchové vody využívané ke koupání
47	vodní útvary povrchových a podzemních vod, vodní nádrže a jejich ochranná pásma
48	zrušen
48a	území chráněná pro akumulaci povrchových vod
49	povodí vodního toku, rozvodnice
50	zrušen
50a	záplavová území včetně aktivních zón
51	zrušen
52	zrušen
52a	kategorie území podle map povodňového ohrožení v oblastech s významným povodňovým rizikem
52b	kritické body a jejich povodí
53	území ohrožená zvláštními povodněmi
54	zrušen
54a	stavby, objekty a zařízení na ochranu před povodněmi a území určená k řízeným rozlivům povodní
55	přírodní léčivé zdroje, zdroje přírodní minerální vody a jejich ochranná pásma
56	lázeňská místa včetně vymezení vnitřních a vnějších území lázeňského místa
57	dobývací prostory
58	chráněná ložisková území
59	chráněná území pro zvláštní zásahy do zemské kůry
60	ložiska nerostných surovin
61	poddolovaná území
62	sesuvná území a území jiných geologických rizik
63	stará důlní díla
64	staré zátěže území a kontaminované plochy
64a	uzavřená a opuštěná úložná místa těžebního odpadu
65	oblasti s překročenými imisními limity
65a	hlukové zóny obcí
66	zrušen
67	technologické objekty zásobování vodou a jejich ochranná pásma
68	vodovodní řady a jejich ochranná pásma
69	technologické objekty odvádění a čištění odpadních vod a jejich ochranná pásma
70	kanalizační stoky a jejich ochranná pásma
71	výrobní elektriny a jejich ochranná pásma

Číslo jevu	Sledovaný jev
72	elektrické stanice a jejich ochranná pásma
73	nadzemní a podzemní vedení elektrizační soustavy a jejich ochranná pásma
74	technologické objekty zásobování plynem a jejich ochranná a bezpečnostní pásma
75	vedení plynovodů a jejich ochranná a bezpečnostní pásma
76	technologické objekty zásobování jinými produkty a jejich ochranná pásma
77	zrušen
77a	vedení pro zásobování jinými produkty a jejich ochranná pásma
78	zrušen
79	technologické objekty zásobování teplem a jejich ochranná pásma
80	teplovody a jejich ochranná pásma
81	zrušen
82	zrušen
82a	elektronické komunikace, jejich ochranná pásma a zájmová území
82b	sdružené liniové sítě
83	jaderná zařízení
84	objekty a zařízení zařazené do skupiny A nebo B s umístěnými nebezpečnými látkami ¹¹⁾
85	sklárky a jejich ochranná pásma
86	spalovny a zařízení zpracovávající biologicky rozložitelné odpady ¹²⁾ a jejich ochranná pásma
87	zařízení na odstraňování nebezpečného odpadu a jejich ochranná pásma
88	zrušen
89	zrušen
90	zrušen
91	zrušen
92	zrušen
93	zrušen
93a	pozemní komunikace, jejich kategorie a jejich ochranná pásma
93b	terminály a logistická centra
94	zrušen
94a	železniční dráhy, jejich kategorie a jejich ochranná pásma
95	zrušen
96	zrušen
97	zrušen
98	lanové dráhy a jejich ochranná pásma
99	zrušen

Číslo jevu	Sledovaný jev
100	tramvajové dráhy a jejich ochranná pásma
101	trolejbusové dráhy a jejich ochranná pásma
102	zrušen
102a	letišť a letecké stavby a jejich ochranná pásma a zájmová území
103	zrušen
104	sledované vodní cesty
105	hraniční přechody
105a	linky a zastávky veřejné hromadné dopravy
106	cyklostezky, cyklotrasy, hipostezky, turistické stezky, běžkařské trasy, sjezdovky
107	objekty důležité pro obranu státu a jejich ochranná pásma a zájmová území
108	vojenské újezdy a jejich zájmová území
109	vymezené zóny havarijního plánování
110	zrušen
110a	objekty civilní a požární ochrany
111	zrušen
112	zrušen
112a	stavby důležité pro bezpečnost státu a vymezená území pro zajištění bezpečnosti státu
113	zrušen
113a	pohřebiště, krematoria, válečné hroby a pietní místa
114	jiná ochranná pásma
115	zrušen
116	zrušen
116a	plán společných zařízení
117	zrušen
118	další záměry, pokud nejsou vyjádřeny jinou položkou
118a	vymezení správních územních celků
119	další dostupné informace o území

¹⁰⁾ Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o mokřadech majících mezinárodní význam zejména jako biotopy vodního ptactva a Protokolu o její změně č. 396/1990 Sb. ze dne 28. 9. 1990.

¹¹⁾ Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií), ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁾ Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

C2 Údaje od poskytovatelů

V následujících tabulkách jsou uvedeni poskytovatelé údajů, identifikovaní ve správním území ORP Pardubice . Jsou rozdělení na orgány veřejné správy a jimi zřízené právnické osoby, na vlastníky dopravní a technické infrastruktury a na obce a města ve správním obvodu ORP Pardubice .

Tabulka 65

POSKYTOVATELÉ	POSKYTOVANÉ JEVY
Orgány veřejné správy a jimi zřízené právnické osoby	
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR	27a, 32, 34, 35, 36,
Česká geologická služba	58, 60, 62,
Český hydrometeorologický ústav	114
Hasičský záchranný sbor Pardubického kraje	110a,
Klub českých turistů - oblast Pardubický kraj	106
Krajské ředitelství policie Pardubického kraje	112a,
Krajský úřad Pardubického kraje, odbor rozvoje	21, 113a,
Krajský úřad Pardubického kraje, odbor dopravy a silničního hospodářství	93a,
Krajský úřad Pardubického kraje, odbor životního prostředí a zemědělství	37a, 50a, 52a,
Léčebné lázně Bohdaneč a.s.	119
Magistrát města Pardubic, odd. krizového řízení	109
Magistrát města Pardubic, OHA, odd. úz. plánování	1, 1a, 1b, 2, 3, 3a, 4a, 11, 11a, 13a, 17a, 17b, 21, 42a, 43a, 52b, 71, 93b, 105a, 106, 118, 118a,
Magistrát města Pardubic, OŽP, odd. odpadů	85
Magistrát města Pardubic, OŽP, odd. ochrany přírody	23a,
Magistrát města Pardubic, OŽP, odd. vodního hospodářství	44
Ministerstvo obrany ČR, Sekce nakládání s majetkem MO, OdOÚZ Čechy	67, 68, 69, 70, 72, 73, 74, 75, 77a, 79, 80, 82a, 102a, 114,
Ministerstvo dopravy	104
Ministerstvo vnitra ČR, odbor správy majetku	112a,
Ministerstvo zdravotnictví ČR - odbor zdravotního dohledu, ČILZ	55, 56,
Ministerstvo zemědělství ČR	119
Ministerstvo životního prostředí ČR	64, 65,
Národní památkový ústav, ústřední pracoviště	5a, 8a, 16
Obvodní báňský úřad pro území krajů Královéhradeckého a Pardubického	57
Povodí Labe, státní podnik	52b, 53, 54a, 71, 93a,
Ředitelství silnic a dálnic ČR, oddělení výstavby a územního plánu	93a,
Ředitelství silnic a dálnic ČR, odbor silniční databanky	93a,
Ředitelství silnic a dálnic ČR, úsek provozovatele elektronického mýta	73
Státní pozemkový úřad	41, 43, 116a, 119,
Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.Masaryka, v.v.i.	47, 49,

Tabulka 66

POSKYTOVATELÉ	POSKYTOVANÉ JEVY
Vlastníci dopravní a technické infrastruktury	
ČD - Telematika a.s.	82a
ČEPRO, a.s.	76, 77a,
ČEPS, a.s.	72, 73,
CETIN a.s.	81, 82a,
České Radiokomunikace, a.s.	81, 82a,
ČEZ Distribuce, a.s.	72, 73,
Telco Pro Services a.s. (dříve ČEZ ICT)	82a
Dopravní podnik města Pardubic, a.s.	72, 73, 101, 105a,
East Bohemian Airport, a.s.	82a
EDERA Group a.s.	82a
EXPLOSIA, a.s.	114
FASTPORT a.s.	82a
Elektrárny Opatovice, a.s.	71
Elektrárny Opatovice, a.s., útvar SZT	73, 79, 80, 82a,
Nemocnice Pardubického kraje, a.s.	67, 68, 69, 70, 72, 73, 74, 75, 77a, 79, 80, 82a, 86,
MERO ČR, a.s.	77a,
NET4GAS s.r.o.	74, 75,
NEW TELEKOM, spol. s r.o.	81
Paramo, a.s.	67, 68, 69, 70, 72, 73, 74, 75, 77a, 79, 80, 82a, 84,
GasNet, s.r.o.	73, 74, 75, 82a,
SITA CZ a.s.	84
Služby města Pardubic, a.s.	73
Synthesia a.s.	68, 70, 73, 75, 79, 80, 82a,
Správa železnic, s.o.	73, 82a, 94a,
T - MONT, s.r.o.	68, 80,
T-Mobile Czech Republic a.s.	73
TwigoNet Europe, SE	82a
UPC Česká republika, s.r.o.	82a
Vodafone Czech Republic a.s.	81, 82a,
Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a. s.	68
Vodárenská společnost Chrudim, a.s.	68
Vodovody a kanalizace Pardubice, a.s.	44, 67, 68, 69, 70, 73,

Tabulka 67

POSKYTOVATELÉ	POSKYTOVANÉ JEVY
Obce a města ve správním obvodu ORP Pardubice (údaje předaly jen některé obce z 56 celkových)	67, 68, 69, 70, 73, 82a

Z 56 obcí v ORP Pardubice reaguje na výzvy k předání údajů o území jen malá část z nich (méně než 15). Obvykle vlastní vodovody, kanalizace, veřejné osvětlení a místní rozhlas.

C3 Údaje vyplývající z průzkumů území

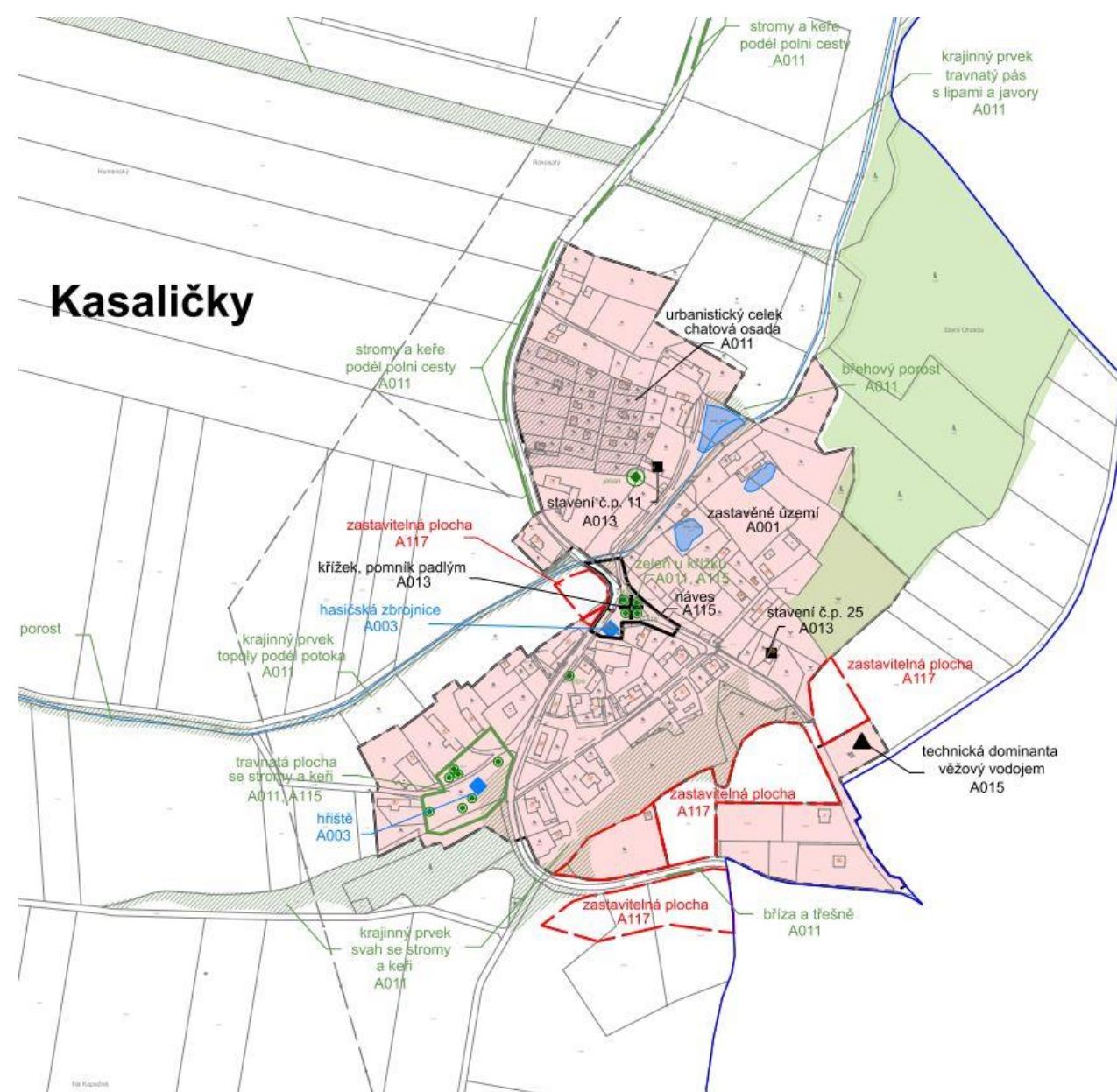
Dokumentace terénních průzkumů jednotlivých obcí je zpracována samostatně v příloze D2 Mapy průzkumů území. Vzhledem k rozsahu je tato příloha uložena pouze u zpracovatele. Dokumentace je zpracována po jednotlivých obcích včetně Pardubic (56 položek). V podobě map průzkumů pro jednotlivé obce a fotodokumentace je poskytována v digitální podobě.

Ve všech obcích SO ORP Pardubice byl zpracovateli ÚAP v průběhu dubna až září 2009 proveden podrobný terénní průzkum, který byl dále aktualizován během července až října 2013. Další, méně rozsáhlá aktualizace byla pak provedena v roce 2018 a naposled v roce 2022. Proběhla jen na částech území s většími změnami. Cílem těchto prací bylo zjištění současného stavu území, především jeho místních hodnot a změn ve využití ploch oproti platným územním plánům obcí.

Průzkumem obcí byly doplněny tyto údaje a jevy, které nebylo možné zjistit jiným způsobem:

- A1 – změny zastavěného území oproti platnému ÚP
- A2 – zařízení výroby a změny ploch výroby oproti platnému ÚP
- A3 – zařízení občanského vybavení a změny ploch OV oproti platnému ÚP a identifikace druhu stávajícího OV
- A3a – veřejná prostranství (náměstí, náves, ulice s charakterem veřejného prostranství veřejná zeleň plošná, liniová, soliterní)
- A4a – brownfieldy a případná identifikace nových
- A11 – případné urbanistické celky obce, aleje a stromořadí, soliterní zeleň, parky, krajinné prvky (stráně, dřevinné porosty mimo les, terénní zlomy, nivní polohy aj jiné), rybníkářské soustavy
- A11a – struktura a výška zástavby
- A13a – historicky cenné stavby, místní drobné památky, které nejsou v seznamu památek (pomníky, křížky, zvoničky, kapličky, sochy, pamětní desky), architektonicky cenné stavby, významné stavební dominanty, významné vyhlídkové body
- A71 – výrobní elektrárny (malé vodní a solární elektrárny)
- A93b – terminály a logistická centra
- A105a – linky a zastávky veřejné dopravy
- A106 – místní cyklostezky
- A113a – pohřebiště, krematoria, válečné hroby a pietní místa

Výsledkem průzkumu je mapa průzkumu se zákresem zjištěných skutečností s vyznačením čísel sledovaných jevů u jednotlivých prvků. Součástí je také obsáhlá fotodokumentace s více než 1000 snímky. Další aktualizace průzkumů se předpokládá před následující úplnou aktualizací ÚAP.

Ukázka výřezu z mapy průzkumu**Závěr**

Územně analytické podklady jsou nástrojem územního plánování, který analyzuje stav a vývoj celého správního území ORP Pardubice a vyhodnocuje podmínky pro jeho udržitelný rozvoj. Obsahují především skutečnosti stanovené stavebním zákonem (tj. zákonem č. 183/2006 Sb. ve znění zák. č. 283/2021 Sb.) – hodnocení 13 tematických oblastí a souboru 119-ti sledovaných jevů. Dokumentace územně analytických podkladů tak přináší celkový pohled na správní území se všemi dostupnými vazbami. Právě hledání širších vztahů v území a podmínek pro koordinaci a spolupráci jednotlivých obcí při pořizování územně plánovacích dokumentací a při řešení problémů v území je jedním z hlavních cílů zpracování územně plánovacích podkladů.

Pro území ORP Pardubice byly územně analytické podklady poprvé zpracovány v roce 2008, tato dokumentace je jejich 6. aktualizací. V hodnocení území byly provedeny korekce. Poslední novelou Vyhl. 500/2006 Sb. došlo ke změnám obsahu textové části ÚAP a celkového pojetí tohoto dokumentu.

Z výsledků provedených analýz je zřejmé, že oslabení přírodní složky území a nevyužití jejího potenciálu se může stát limitem dalšího rozvoje území. Nové záměry bude napříště nutné v celém rozsahu území lépe zvažovat a řešit ve všech souvislostech přírodních, dopravních a sociálních. Správní území však má dobrý hospodářský a sociální potenciál a při úspěšném řešení uvedených problémů má dobré předpoklady pro další vyvážený rozvoj.

Informace a výsledky hodnocení obsažené v dokumentaci územně analytických podkladů budou využity především v oblasti územního plánování, mohou však být i podkladem v procesu rozhodování o připravovaných záměrech v území a při posuzování jejich účinků. Jedná se především o „Problémy k řešení“ uvedené v kapitole B, které je nezbytné především v územně plánovací činnosti aktuálně řešit. Budou proto využity při zpracování zadání nových územních plánů obcí a jejich změn projektantem a pro vypracování zpráv o uplatňování územních plánů pořizovatelem.

Dokumentace územně analytických podkladů je úřadem územního plánování průběžně doplňována a v zákonem daných periodách aktualizována včetně grafické části. Po celou dobu její platnosti bude pro veřejnost přístupná na portálu města. Její význam postupně poroste zejména při hodnocení dlouhodobých trendů stavu a vývoje území, při vzájemném porovnání a posouzení změn v území a při hodnocení míry splnění v ní uvedených předpokladů pro zajištění podmínek pro udržitelný rozvoj území.

D PŘÍLOHOVÁ ČÁST

D1 Karty obcí

Karty obcí představují pomůcku pro pořizovatele ÚPD jednotlivých obcí. Na jednom místě jsou tak k dispozici údaje potřebné k naplnění Přílohy č. 6 Vyhl. 500/2006 Sb., tj. požadavky na řešení vyplývající z ÚAP, požadavky na ochranu a rozvoj hodnot, požadavky na řešení hlavních střetů zájmů a problémů v území. Karta obce obsahuje výčet limitů, hodnot a záměrů pro danou obec, SWOT analýzu, vyhodnocení vyváženosti územních podmínek a problémy na území obce. Karta obsahuje i základní problémy vyplývající z Územní studie krajiny. Tyto údaje jsou dále doplněny vybranými sociodemografickými údaji charakterizujícími příslušnou obec. Vzhledem k tomu, že údaje uvedené v kartách obcí jsou již jednou uvedeny na různých místech textové části a vzhledem k celkovému rozsahu (56 položek), jsou karty obcí zpracovány samostatně. Jako celek jsou poskytovány v elektronické podobě.

D2 Mapy průzkumu obcí

Dokumentace je zpracována po jednotlivých obcích v podobě map průzkumů a obsáhlé fotodokumentace. Cílem těchto prací bylo zjištění současného stavu území, především jeho místních hodnot. Výsledkem je mapa průzkumu se zákresem zjištěných skutečností s vyznačením čísel sledovaných jevů u jednotlivých prvků a také obsáhlá fotodokumentace zaznamenaných skutečností. Jako celek jsou mapy průzkumu poskytovány v elektronické podobě.

D3 Projednání ÚAP

Dle zák. č. 183/2006 Sb., § 29, odst. 1, ve znění zák. č. 283/2021 Sb. byla 6. aktualizace územně analytických podkladů projednána v rozsahu určení problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích obcí.

Řádné projednání proběhlo v termínech 18.11. a 25.11.2024. Součástí kapitoly o projednání je pozvánka, prezenční listy, připomínky obcí a jejich vypořádání.

.